

**GENÇ VE YETİŞKİN KADINLARIN DÜZENLİ SPOR YAPMALARINA
İLİŞKİN PROBLEM VE BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ
(İSTANBUL İL ÖRNEĞİ)**

Menzure Sibel YAMAN

**DOKTORA TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2016

Menzure Sibel YAMAN tarafından hazırlanan "Genç ve Yetişkin Kadınların Düzenli Spor Yapmalarına İlişkin Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi (İstanbul İl Örneği) " adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU ile Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof Dr. Mehmet Günay

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum

Üye : Doç. Dr. Mehmet Güçlü (Danışman)

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum

Üye : Doç Dr. Gülten Hergüner

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sakarya Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum

Üye : Doç. Dr. Hacı Ahmet Pekel

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum

Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet Öçalan

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum

TezSavunmaTarihi: 25/07/2016

Jüri üyeleri tarafından DOKTORA tezi olarak uygun görülmüş olan bu tez Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Ufuk KOCA ÇALIŞKAN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Menzure Sibel YAMAN

**GENÇ VE YETİŞKİN KADINLARIN DÜZENLİ SPOR YAPMALARINA İLİŞKİN
PROBLEM VE BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ
(İSTANBUL İL ÖRNEĞİ)
(Doktora Tezi)**

Menzure Sibel YAMAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz 2016

ÖZET

Araştırmada genç ve yetişkin kadınların düzenli spor yapmalarına ilişkin problem ve beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya İstanbul il merkezinde bulunan ve büyük şehir belediyesi tarafından işletilen spor merkezlerinden/ tesislerinden spor hizmeti alan 378'i genç, 912'si ise yetişkin toplam 1290 kadın gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları Problem ve beklentiler, araştırmacı tarafından geliştirilen, geçerlik ve güvenilirliği yapılan "Genç ve Yetişkin kadınların Spor Yapmalarında Karşılaştıkları Problem ve Beklenti Belirleme Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Yapılan bu araştırmada spor, eğitim ve sosyal bilimler alanında sıklıkla kullanılan, geniş örneklem grupları üzerinde gerçekleştirilen betimsel araştırma modellerinden "Tarama Modeli" kullanılmıştır. Araştırmanın tüm istatistiksel analizleri SPSS ve LISREL paket programları kullanılarak yapılmış, araştırma alt problemlerine ilişkin verilerin istatistiksel analizlerinde Two-Way ANOVA analizinden yararlanılmıştır. Yapılan bu araştırmada spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınlarda beden kitle indeksi, medeni durum, eğitim durumu, gelir düzeyi, spor yapma durumu, alınan spor hizmetinin türü ve hastalık sahibi olma değişkenlerine göre aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemler ve beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin demografik değişkenlere göre aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemler değerlendirildiği zaman, katılımcıların karşılaştıkları problemlerin beden kitle indeksi, eğitim durumu, gelir durumu, spor yapma durumu ve alınan spor hizmeti türüne göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($P<0,05$). Buna karşılık katılımcıların aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemlerin medeni durum ve herhangi bir hastalığa sahip olma değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($P>0,05$). Araştırmaya katılan bireylerin demografik değişkenlere göre spor hizmetlerinden beklentileri değerlendirildiği zaman, katılımcıların spor hizmetlerinden beklentilerinin medeni durum, alınan spor hizmet türü ve herhangi bir hastalığa sahip olma durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($P<0,05$). Buna karşılık katılımcıların spor hizmetlerinden beklentilerinin beden kitle indeksi, gelir düzeyi ve eğitim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($P>0,05$). Ayrıca Problem ölçeğinin faktör analizi sonucu problemler beş boyutta toplanmıştır bunların; "Bireysel Problemler, Günlük Yaşam İle İlgili Problemler, Sosyal Yaşam ve Aile İle İlgili Problemler, Spor Bilinci İle İlgili Problemler ve Spor Olanakları İle İlgili Problemler" olduğu görülmüştür. Beklenti ölçeğinin faktör analizi sonucunda da beklentilerin dört boyutta toplandığı bunların; "Spor Bilinci İle İlgili Beklentiler: Spor Olanakları İle İlgili Beklentiler: Toplumsal Spor Kültürü İle İlgili Beklentiler, Spor Medyası ve Teknolojisi İle İlgili Beklentiler: olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, yerel yönetimlerin sundukları spor hizmetlerinden yararlanan genç ve yetişkin kadınların spor hizmetlerinde karşılaşılan problemler üzerinde demografik değişkenlerin önemli birer belirleyici olduğu, bunun yanında sahip oldukları bazı demografik özelliklere göre de alınan hizmetlerden farklı beklentilere sahip oldukları söylenebilir. Belediyelerin daha kaliteli spor hizmeti verebilmeleri için bu tür bilimsel çalışmalar dikkate alınarak, tespit edilen problemlerin giderilmesi ve beklentilerin karşılanması katkı sağlayabilir. Benzer bir araştırmanın da Belediyelerin spor hizmetlerinden yararlanan dezavantajlı gruplar olarak bilinen engelliler ve yaşlılar üzerinde yapılması önerilebilir.

BilimKodu : 1301
AnahtarKelimeler : Spor hizmeti, Yerel Yönetim, Beklenti, Problem, Genç ve Yetişkin Kadın
SayfaAdedi : 252
Danışman : Doç. Dr. Mehmet GUÇLU

DETERMINING THE PROBLEMS AND EXPECTATIONS OF YOUNG AND
ADULT WOMEN RELATED TO THEIR DOING SPORT REGULARLY
(ISTANBUL SAMPLE)
(Ph. D. Thesis)

Menzure Sibel YAMAN

GAZİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF HEALTH SCIENCES
July 2016

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the problems and expectations of young and adult women related to their doing sport regularly. A total of 1290 women (378 young and 912 adult) attending the gym at the sports centers/facilities operated by the metropolitan municipality in the city center of Istanbul participated in the study voluntarily. The expectations and problems of the participants regarding the sports services they were provided were collected through the reliable and valid "Questionnaire for the Identification of the Young and Adult Women's Problems and Expectations" developed by the researcher. The "Survey Model" used in this study is one of the descriptive research models, applied to wide sample groups and is often used in the sports, education and social sciences fields. All of the statistical analyses of the study were performed via SPSS and LISREL packaged software while the data related to the sub problems of the study were analyzed through Two-Way ANOVA analysis. In this study, the purpose is to examine the encountered problems and expectations of the young and adult women related to the sports services on the basis of the variables; body mass index, marital status, educational background, level of income, status of exercising, the type of the received sports service and having an illness. Upon the examination of the problems encountered by the participating individuals in the sports services in terms of the demographical variables, the encountered problems showed statistically significant differences regarding the body mass index, educational background, level of income, status of exercising and the type of the sports service ($P<0.05$). In return, the problems encountered by the participants did not show any significant differences in terms of the marital status and having an illness variables ($P>0.05$). When the expectations of the participating individuals regarding the sports services were evaluated in terms of the demographical variables, a statistically significant difference was identified in terms of the expectations of the individuals in terms of the marital status, type of the received sports service and having an illness variables ($P<0.05$). On the other hand, the participants' expectations related to the sports services did not show any statistically significant differences in terms of the body mass index, level of income and educational background statuses ($P>0.05$). In addition, as a result of the factor analysis of the Problem Questionnaire, the problems gathered under five dimensions. These dimensions were observed to be; "Personal Problems, Problems related to the Daily Life, Problems related to Social Life and Family, Problems related to the Sports Consciousness and Problems related to Sports Opportunities". As a result of the factor analysis of the Expectation Questionnaire, the expectations gathered under four dimensions which were; "Expectations related to the Sports Consciousness, Expectations related to the Sports Opportunities, Expectations related to the Social Sports Culture, Expectations related to the Sports Media and Technology". In conclusion, it can be said that the demographical variables are important determinants on the problems encountered in the sports services by the young and adult women benefitting from the sports services provided by the local governments, and that they may be having different expectations due to some demographical features. To provide better sport services it can be useful for the municipalities to take this kind of scientific studies in to consideration to solve detected problems and meet the expectations. A similar study can be conducted in the so called disadvantageous groups, the disabled and the old who benefit from the sport facilities provided by the municipalities.

ScienceCode : 1301
KeyWords : Sports Service, Local Governments, Expectation, Problem,
Young and Adult Women
PageNumber : 252
Advisor : Assoc. Dr. Mehmet GÜÇLÜ

TEŞEKKÜR

Belediyelerin halka sundukları spor hizmetlerinde amaçlarına ulaşmaları ve kitle sporunu yayabilmeleri için halkın istek ve beklentilerine uygun spor hizmetleri sunmaları oldukça önemlidir. Ancak ülkemizde belediyelerin sundukları hizmetlerin kalitesi, halkın belediyeler tarafından sunulan spor hizmetlerinden beklentileri ve memnuniyetleri üzerine yapılan araştırmaların henüz sınırlı olduğu görülmektedir. Bu araştırmada İstanbul büyük şehir belediyesinin sunduğu spor hizmetlerinden yararlanan genç ve yetişkin kadınların düzenli spor yapabilmelerine ilişkin mevcut problem ve beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Belediyeler spor hizmeti sunarak, çocuk, genç ve yetişkinlerin gelişimlerinin desteklenmesi, daha uzun ve sağlıklı yaşam sürmeleri ayrıca sporun yaygınlaştırılması için önemli bir misyon üstlenmektedirler. Mensubu olduğum büyükşehir belediyesinde spor hizmetinin daha kaliteli verilmesinde yapmış olduğum tezin faydalı olacağını ummaktayım

Bu çalışma konusuna beni yönlendiren, ufkumu açan ve bilimsel bakış açımı zenginleştiren ve öğrencisi olmaktan onur duyduğum değerli danışman hocam Doç.Dr. Mehmet GÜÇLÜ'ye teşekkür ediyor hürmetlerimi sunuyorum.

Bilimsel ve özel yaşamımda her daim rehber edindiğim, desteğini yüreğimde hissettiğim kıymetli ağabeyim Doç.Dr. Metin YAMAN'a ve ablam Doç. Dr. Gülten HERGÜNER'e emekleri için minnettarım.

Lisans ve lisansüstü eğitimlerimin her aşamasında katkısı olan değerli hocam Prof.Dr. Erdal ZORBA'ya, ihtiyaç duyduğum her an bilgi ve tecrübesinden yararlandığım hocalarım Prof.Dr. Mehmet GÜNAY'a, Prof.Dr. Azmi YETİM'E ve Prof.Dr. Suat KARAKÜÇÜK'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Tezimin analizlerinin yapılmasında ve tablolarının oluşturulmasında emeğini esirgemeyen kıymetli hocam Doç.Dr. Gökhan ÇALIŞKAN'a ve sevgili Arş. Gör. Merve KARAMAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum

Ayrıca lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimim sürecinde derslerini aldığım kıymetli hocalarıma ve tezimin kaynakçasında isimleri geçen yazar ve bilim adamlarına bilimsel katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Bu çalışmanın uygulamalarının yapılmasında kolaylıklar sağlayan İstanbul'daki Büyük Şehir belediyesinin yönetim kadrosuna, Spor tesislerindeki yönetici, spor uzmanı, bütün çalışanlarına ve mesai arkadaşlarıma ayrıca verilerimin bilgisayar ortamına aktarılmasında gayretlerini unutamayacağım sevgili Ahmet DÖNMEZ'e teşekkür ediyorum.

Son olarak bu zorlu süreçte daima arkamda duran ailemin bütün fertlerine özellikle dualarıyla bize güç ve moral veren annem Ayten YAMAN'a şükranlarımı sunuyorum ve tüm evlatlarını spor ve eğitim yaşamlarında destekleyen merhum babamız Muhtar YAMAN'ı minnetle anıyorum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ	x
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR	xviii
1. GİRİŞ	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	9
2.1. Spor Kavramı	9
2.1.1. Sporun faydaları	12
2.2. Gençlerde Spor	22
2.2.1. Gençlerde sporun yararları	23
2.3. Kadınlarda Spor	25
2.3.1. Kadınlarda sporun yararları	30
2.3.2. Gençlerin ve kadınların spora katılım sorunları	31
2.4. Yerel Yönetim Kavramı	37
2.4.1. Türkiye’de yerel yönetimler	38
2.5. Belediyeler Görev ve Fonksiyonları	48
2.6. Belediyelerin Yönetimi	51
2.6.1. Belediye meclisi	51
2.6.2. Belediye encümeni	54
2.6.3. Belediye başkanı	55
2.7. Yerel Yönetimler ve Spor	57

	Sayfa
2.7.1. Belediye kanunlarında ve mevzuatında spor	59
2.7.2. Türkiye’de belediyelerde spor	60
2.7.3. Dünyada belediyelerde spor	61
2.8. Konu İle İlgili Yapılan Araştırmalar	63
2.8.1. Yurtiçinde yapılan araştırmalar	63
2.8.2. Yurtdışında yapılan araştırmalar	66
3. YÖNTEM.....	71
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	85
4.1. Genç ve Yetişkin Kadınların Aldıkları Spor Hizmetine Yönelik Problemlerine Ait Bulgular	85
4.1.1. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik problem düzeyleri	85
4.1.2. Beden kitle indeksi	86
4.1.3. Medeni durum	94
4.1.4. Eğitim durumu	102
4.1.5. Gelir durumu	110
4.1.6. Spor yapma durumu	119
4.1.7. Alınan Spor hizmet türü.....	127
4.1.8. Hastalık durumu	135
4.1.9. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemler	143
4.2. Genç ve Yetişkin Kadınların Aldıkları Spor Hizmetine Yönelik Beklentilerine Ait Bulgular	144
4.2.1. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik beklenti düzeyleri	144
4.2.2. Beden kitle indeksi (BKI)	144
4.2.3. Medeni durum	151
4.2.4. Gelir durumu	159

	Sayfa
4.2.5. Eğitim durumu	166
4.2.6. Alınan Spor hizmet türü.....	173
4.2.7. Hastalık durumu	180
4.2.8. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerine yönelik beklentiler.....	188
5. TARTIŞMA.....	191
5.1. Spor Hizmetlerinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Tartışma	191
5.2. Spor Hizmetlerinden Beklentilere İlişkin Tartışma	205
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	215
6.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	219
6.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler	220
KAYNAKÇA.....	223
EKLER.....	237
Ek-1. Etik Kurul Onayı	238
Ek-2. Açık Uçlu Anket Formu	246
Ek-3. Kişisel Bilgi Formu.....	249
Ek-4. Genç ve Yetişkin kadınların Spor Yapmalarında Karşılaştıkları Problem ve Beklenti Belirleme Ölçeği	250
ÖZGEÇMİŞ	252

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1. Nüfus sayısına göre belediye meclis üye sayılarının dağılımı	43
Çizelge 3.1. Katılımcılara ilişkin kişisel değişkenler	72
Çizelge 3.2. Problem Belirleme ölçeği iç tutarlılık katsayısı	74
Çizelge 3.3. Problem ölçeği faktör yükleri.....	76
Çizelge 3.4. Beklenti ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı.....	79
Çizelge 3.5. Beklenti Ölçeği Faktör Yükleri.....	81
Çizelge 4.1. Problem Belirleme Ölçeği ve alt boyutlarının ortalama ve standart sapmaları	85
Çizelge 4.2. Genç ve yetişkin kadınların beden kitle indeksi kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	86
Çizelge 4.3. Genç ve yetişkin kadınların beden kitle indeksi kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	87
Çizelge 4.4. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	94
Çizelge 4.5. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	96
Çizelge 4.6. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	103
Çizelge 4.7. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	104
Çizelge 4.8. Genç ve yetişkin kadınların Gelir durumu kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	111
Çizelge 4. 9. Genç ve yetişkin kadınların gelir durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	112
Çizelge 4.10. Genç ve yetişkin kadınların spor yapma durumu Kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	119

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.11. Genç ve yetişkin kadınların spor yapma durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	120
Çizelge 4.12. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türü kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	127
Çizelge 4.13. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türü kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	128
Çizelge 4.14. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	135
Çizelge 4.15. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	136
Çizelge 4.16. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemlere ilişkin betimsel istatistikler	143
Çizelge 4.17. Beklenti Belirleme Ölçeği ve alt boyutlarının ortalama ve standart sapmaları	144
Çizelge 4.18. Genç ve yetişkin kadınların BKİ kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	145
Çizelge 4.19. Genç ve yetişkin kadınların BKİ kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	146
Çizelge 4.20. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	152
Çizelge 4.21. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	153
Çizelge 4.22. Genç ve yetişkin kadınların gelir durumu kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	160
Çizelge 4.23. Genç ve yetişkin kadınların gelir durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	161
Çizelge 4.24. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	167

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.25. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	168
Çizelge 4.26. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türü kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	174
Çizelge 4.27. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türü kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	175
Çizelge 4.28. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları	181
Çizelge 4.29. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları	182
Çizelge 4.30. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerine ilişkin betimsel istatistikler	189

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 3.1. Problem ölçeği saçılma dağılımı	75
Şekil 3.2. Problem ölçeği standartlaştırılmış regresyon katsayıları	77
Şekil 3.3. Beklenti ölçeği saçılma grafiği.....	80
Şekil 3.4. Beklenti ölçeği standartlaştırılmış regresyon katsayıları	82
Şekil 4.1. BKi değerlerine bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları	88
Şekil 4.2. BKi değerlerine bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları	89
Şekil 4.3. BKi değerlerine bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları	90
Şekil 4.4. BKi düzeyine bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları	91
Şekil 4.5. BKi düzeyine bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları	92
Şekil 4.6. BKi düzeyine bağlı olarak kadınların toplam problem puanları	93
Şekil 4.7. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları	97
Şekil 4.8. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları.....	98
Şekil 4.9. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları	99
Şekil 4.10. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları	100
Şekil 4.11. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları	101
Şekil 4.12. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların toplam problem puanları	102
Şekil 4.13. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları	105
Şekil 4.14. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları.....	106

Şekil	Sayfa
Şekil 4.15. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları.....	107
Şekil 4.16. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları.....	108
Şekil 4.17. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları.....	109
Şekil 4.18. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların toplam problem puanları.....	110
Şekil 4.19. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları.....	113
Şekil 4.20. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları.....	114
Şekil 4.21. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları.....	115
Şekil 4.22. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları	116
Şekil 4.23. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları	117
Şekil 4.24. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların toplam problem puanları.....	118
Şekil 4.25. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları.....	121
Şekil 4.26. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları	122
Şekil 4.27. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları	123
Şekil 4.28. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları.....	124
Şekil 4.29. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları.....	125
Şekil 4.30. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların problem toplam puanları.....	126
Şekil 4.31. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak bireysel problem puanları	129

Şekil	Sayfa
Şekil 4.32. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak sosyal yaşam ve aile problem puanları	130
Şekil 4.33. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak spor bilinci problem puanları	131
Şekil 4.34. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak spor olanakları problem puanları	132
Şekil 4.35. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak günlük yaşam problem puanları	133
Şekil 4.36. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak toplam problem puanları	134
Şekil 4.37. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak bireysel problem puanları	137
Şekil 4.38. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak sosyal yaşam ve aile problem puanları	138
Şekil 4.39. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor bilinci problem puanları	139
Şekil 4.40. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor olanakları problem puanları	140
Şekil 4.41. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak günlük yaşam problem puanları	141
Şekil 4.42. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak toplam problem puanları	142
Şekil 4.43. BKİ' ne bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları	147
Şekil 4.44. BKİ' ne bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları	148
Şekil 4.45. BKİ' ne bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları	149
Şekil 4.46. BKİ' ne bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları	150
Şekil 4.47. BKİ' ne bağlı olarak kadınların toplam beklenti puanları	151
Şekil 4.48. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları	154

Şekil	Sayfa
Şekil 4.49. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili beklenti puanları	155
Şekil 4.50. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları	156
Şekil 4.51. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları	157
Şekil 4.52. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların toplam beklenti puanları	159
Şekil 4.53. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklentipuanları	162
Şekil 4.54. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları	163
Şekil 4.55. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları	164
Şekil 4.56. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları	165
Şekil 4.57. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların toplam beklenti puanları	166
Şekil 4.58. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları	169
Şekil 4.59. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları	170
Şekil 4.60. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları	171
Şekil 4.61. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları	172
Şekil 4.62. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların beklenti toplam puanları	173
Şekil 4.63. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak spor bilinci ile ilgili beklenti puanları	176
Şekil 4.64. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak spor olanakları ile ilgili beklenti puanları	177
Şekil 4.65. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları	178

Şekil	Sayfa
Şekil 4.66. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları	179
Şekil 4.67. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak toplam beklenti puanları	180
Şekil 4.68. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor bilinci ile ilgili beklenti puanları	183
Şekil 4.69. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor olanakları ile ilgili beklenti puanları	184
Şekil 4.70. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak toplumsal spor kültürü ile ilgili puanları	185
Şekil 4.71. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları	186
Şekil 4.72. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak toplam beklenti puanları	187

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
a	Anlamlılık düzeyi
ANOVA	Analysis of variance
BKI	Beden Kitle İndeksi
BP	Bireysel Problemler
CFI	Comparative Fit Index
DFA	Doğrulayıcı Faktör Analizi
F	Anova değeri
GFI	Godness of Fit Index
GYİP	Günlük Yaşam ile İlgili Problemler
H	Hipotez
KMO	Kaiser Mayer Olkin Testi
LİSREL	Linear Structural Relations
M	Mean (Ortalama)
N	Gözlem Sayısı
NNFI	The Normed Fit Index
p	Anlamlılık puanı
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation
SBİB	Spor Bilinci ile İlgili Beklentiler
SBİP	Spor Bilinci ile İlgili Problemler
sd	Serbestlik Derecesi
Sig.	Significance
SMTİB	Spor Medyası ve Teknolojisi ile İlgili Beklentiler
SOİB	Spor Olanakları ile İlgili Beklentiler
SOİP	Spor Olanakları ile İlgili Problemler
SPSS	Statistical Packages for the Social Sciences
SRMSR	Standardized Root Mean Square Residual
ss	Standart sapma
SYAİP	Sosyal Yaşam ve Aile ile İlgili Problemler
TDK	Türk Dil Kurumu

Kısaltmalar**Açıklamalar****TSKİB**

Toplumsal Spor Kültürü ile İlgili Beklentiler

VİF

Varyans Şişme Değeri

Z

Z puanı

 χ^2

Ki-kare

1. GİRİŞ

Spor ve sportif faaliyetler günümüz toplum hayatında önemli bir hale gelmiştir. Çünkü spor etkinlikleri insanların sağlık, refah ve mutluluklarının sağlanmasında önemli bir araç konumundadır. İnsanların ve dünya üzerinde yaşayan toplumların bilinçli olarak spor yapabilmeleri için gerekli imkânların sağlanması çağdaşlıkla özdeş bir hale gelmiştir. Toplumların fiziksel, ruhsal ve fikren hem sağlam hem de dengeli olmalarına katkı sağlamanın yanında spor etkinlikleri sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan çağın gerektirdiği yaşam seviyesine ulaşmada da büyük rol oynamaktadır (Aytan, 2010: 15).

Toplum yaşamına çok değişik yollar ile girmeyi başaran spor, insanları direkt veya dolaylı olarak kendisine bağımlı kılmış, insanların her dönem ilgisini çekmiş, buna paralel olarak da her zaman canlı kalmayı başarmış bir olgudur. İnsanların sosyal zevk ve gereksinimlerini karşılayarak kendisine bağlayan spor etkinlikleri, günümüzde sosyal bir kurum olduğunu insanlara kabul ettirmiştir. Sporun içerisinde insanların görüş, inanç, davranış ve düşüncelerine ilişkin simgeler bulunması sporun sosyal bir olgu olduğunun önemli göstergeleridir. Sporun sosyal bir olgu olması insanların sosyalleşme süreçlerinde spora büyük görev düşmesine zemin hazırlamıştır. Günümüzde insanların sosyalleşmeleri ve psikolojik açıdan aktif olmaları spor ile mümkündür (Küçük ve Koç, 2004: 140).

Türkiye’de yerel yönetimler özellikle 1980 sonrasında (Adıgüzel, t.y.:100) ve 2000’li yılların ortalarından itibaren ekonomik kaynak ile görev ve sorumluluk bağlamında ön plana çıkmaya başlamışlardır. Buna paralel olarak yerleşim yerlerinde yerel özerklik alanında da önemli gelişmeler olmuştur. Merkezi idarenin taşra teşkilatı üzerindeki vesayeti büyük oranda azalmıştır. Yerel yönetimler her ne kadar görevleri yerine tam olarak getirebilecek ekonomik özgürlüğe kavuşamamış olsalar da merkezi yönetimin keyfinden uzak ciddi gelir kaynaklarına sahiptirler (Kamalak, t.y.:21). Dünyanın farklı yerlerinde de yerel yönetimler kamu yönetiminin ayrılmaz bir parçası haline gelmişlerdir. Dünyanın farklı yerlerinde olduğu gibi ülkemizde de daha iyi hizmet verebilmek ve devletin yükünü hafifletmek için yerel yönetimlerle ilgili birçok yasal düzenleme yapılmıştır (Boz, 2007: 4).

Belediyeler tarafından sunulan spor hizmetleri sahip olunan bütçe imkânları dâhilinde gerçekleştirilmektedir. Belediyeler spor hizmeti sunarak çocukların ve gençlerin gelişimlerinin desteklenmesi, yetişkin ve yaşlı bireylerin daha uzun ve sağlıklı yaşamaları için önemli bir misyon üstlenmektedirler. Belediyeler spor alanında üstlendikleri misyonu spor kulüplerine destek olarak ve bizzat spor kulübü kurarak pekiştirmektedirler (Yaman, 2010: 36).

Ülkemizde belediyelerin ölçek olarak büyüklüklerine ve sahip oldukları imkânlarla bağlı olarak halka sundukları spor hizmetlerinin içerikleri ve kaliteleri de farklılaşmaktadır. Belediyelerin halka sundukları spor hizmetlerinde amaçlarına ulaşmaları ve kitle sporunu yayabilmeleri için halkın istek ve beklentilerine uygun spor hizmetleri sunmaları oldukça önemlidir. Halkın istek ve beklentilerinin belirlenmesi de belediyelerin sunacakları spor hizmetlerinin kalitelerinin artmasına destek olacaktır. Ancak ülkemizde belediyelerin sundukları hizmetlerin kalitesi, halkın belediyeler tarafından sunulan spor hizmetlerinden beklentileri ve memnuniyetleri üzerine yapılan araştırmaların henüz sınırlı olduğu görülmektedir. Bunun yanında, yapılan literatür taramasında halkın belediyelerin sundukları spor hizmetlerinde karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik araştırma sonuçlarının da yetersiz olduğu görülmüştür. Bu kapsamda yapılan bu araştırmada İstanbul ilinde belediyelerin sunduğu spor hizmetlerinden yararlanan genç ve yetişkin kadınların düzenli spor yapabilmelerine ilişkin mevcut problem ve beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın amacı

İstanbul Büyükşehir Belediyesinde spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların düzenli spor yapabilmelerine ilişkin mevcut problem ve beklentilerinin belirlenmesidir.

Bu araştırma ile kadınların düzenli spor yapabilmesi için ne tür tedbirlerin alınması gerektiği ortaya konulacaktır. Böylece sporun kadınlar arasında yaygınlaştırılması sağlanacak ve başarılı kadın sporcular yetiştirilmesi için de zemin hazırlanmış olacaktır.

Araştırmanın problemi

İstanbul Büyükşehir Belediyesinde spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların düzenli spor yapmalarına ilişkin problem ve beklentileri nelerdir?

Problem cümlesini dikkate alarak Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problem ve beklentileri bireylerin demografik değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beden kitle indeks aralıkları nasıldır?
2. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemler beden kitle indeksi değişkenine göre problem alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?.
3. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemler medeni durum değişkenine göre problem alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?.
4. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemler eğitim durumu değişkenine göre problem alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?.
5. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemler gelir düzeyi değişkenine göre problem alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?.
6. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemler spor yapma durumu değişkenine göre problem alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?.
7. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemler aldığı spor hizmet türü değişkenine göre problem alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?.
8. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemler hastalık durumu değişkenine göre problem alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?
9. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların genel olarak en çok karşılaştıkları problemler nelerdir?
10. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri beden kitle index değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?
11. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri medeni durum değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?

12. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri eğitim durumu değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?
13. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri gelir düzeyi değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?
14. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri aldığı spor hizmet türü değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?
15. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri hastalık durumu değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında farklılaşmakta mıdır?
16. Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların genel olarak en çok belirttikleri beklentileri nelerdir?

Araştırmanın hipotezleri

H1-Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beden kitle indeks aralıkları Zayıf, normal ,kilolu ve obez şeklindedir.

H2-Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemlerinde beden kitle indeksi değişkenine göre problem alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

H3- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemlerinde medeni durum değişkenine göre problem alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

H4- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemlerinde eğitim durumu değişkenine göre problem alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

H5- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemlerinde gelir düzeyi değişkenine göre problem alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

H6- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemlerinde spor yapma durumu değişkenine göre problem alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

H7- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemlerinde aldığı spor hizmet türü değişkenine göre problem alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

H8- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların karşılaştıkları problemlerinde hastalık durumu değişkenine göre problem alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır.

H9- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların genel olarak en çok karşılaştıkları problemler; Yakın çevrede spor yapma imkanı ve tesislerinin olmayışı, spor solonlarının pahalı oluşu, Spor tesislerine ulaşım zorlukları, Aile ve çevre baskısı, Evdeki geleneksel sorumluluklar şeklinde sıralanabilir.

H10- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentilerinde beden kitle indexsi değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır

H11- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri medeni durum değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır

H12- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri eğitim durumu değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır

H13- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri gelir düzeyi değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır

H14- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri aldığı spor hizmet türü değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır

H15- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların beklentileri hastalık durumu değişkenine göre, beklenti alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık vardır

H16- Spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların genel olarak en çok belirttikleri beklentileri; spor yapacak alanların artması, Spor merkezlerindeki/salonlarındaki antrenörlerin güler yüzlü olmaları, Kapalı ve açık spor alanlarında sporu sağlıklı ve spora elverişli bir ortamda yapabilmek (havalandırma, ışık, ısı, hijyen, duş, soyunma odaları vs.), Spor yaptıranların eğitilmiş ve alan uzmanı olması, Spor

salonlarının ücretsiz veya düşük ücretle iyi hizmet verebilmeleri şeklinde sıralanabilir.

Araştırmanın önemi

Öncelikle İstanbul il bazında kadınlar açısından yapılan bu çalışma daha sonra bölge ve ülke genelinde yapılarak sporda yaşanan problemler ve beklentilerin tesbiti açısından Türkiye profili çıkartılabilir. Böylece Spor hizmeti veren kurumlar açısından mevcut problem ve beklentilerin tespit edilmesi, bunlara yönelik çözümler getirilmesi ve tedbirlerin alınması sonucunda çocukların, gençlerin, yetişkinlerin (kadın ve erkek), yaşlıların ve engellilerin düzenli spor yapabildiği sağlıklı ortamlar oluşturulabilir. Ayrıca Olimpiyatlara talip bir ülke olarak sporun yaygınlaştırılmasına da zemin oluşturacağı umulduğundan bu tür çalışmaların önemli olduğu düşünülmektedir.

Problemlerin bilinip çözümler üretmesi sonucunda spor yapanların, sporu bir yaşam biçimi olarak benimsemesi sağlanabilir.

Bu düşünceyle öncelikle İl bazında kadınların düzenli spor yapmadaki mevcut problem ve beklentilerin belirlenip bunların çözümüne yönelik gerekli alt yapının oluşturulması, ihtiyaçların çağdaş/ modern yaklaşımlarla karşılanması ve alana yönelik hizmetin getirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Bu Araştırmanın sonuç ve önerileri ile Türkiye'deki Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerinin ve Büyükşehir belediyelerinin Spor alanındaki hizmetlerine yön verebileceği ve yeniden yapılanmada spora yönelik tedbirlerin alınmasında faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırma konusu genişletilerek (Çocukç genç, kadın-erkek, Yaşlı ve engellileri de kapsayarak) bir proje kapsamında diğer illerde ve yedi bölgede uygulanarak sporda ki Problem ve beklentilerin Türkiye profilinin çıkartılabileceği umulmaktadır.

Araştırmanın sayıltıları

1. Ölçek uygulamasında tüm katılımcıların ölçek sorularına samimi ve dikkatle cevap verdikleri varsayılmıştır.
2. Uygulanan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğinin doğru olduğu varsayılmıştır.
3. Belirlenen örneklemen evreni temsil ettiği varsayılmıştır.
4. Uygulanan istatistiki hesaplamaların araştırmanın bulgularını belirlemede yeterli olduğu varsayılmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları

1. Bu araştırma, kullanılan kaynaklardan elde edilen bilgiler ile sınırlıdır.
2. Bu çalışmanın İstanbul ilinde yaşayan, İstanbul büyükşehir belediyesinden spor hizmeti alan; 19-34 yaş aralığındaki lise, üniversite öğrencisi, çalışan ve çalışmayan genç kadınlar ile 35-65 yaş aralığındaki çalışan, emekli ve çalışmayan yetişkin kadınlarla sınırlıdır.
3. Bu araştırma İstanbul büyükşehir belediyesinden spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların belirttiği problemlerle sınırlıdır.
4. Bu araştırma İstanbul büyükşehir belediyesinden spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların belirttiği beklentilerle sınırlıdır.
5. Bu çalışmada elde edilen veriler kullanılan Problem ve Beklenti belirleme ölçek sorularıyla sınırlıdır.

Tanımlar

Problem: Ele alınması ya da tartışılması gereken, karışıklığa ya da sıkıntıya neden olan bir durumdur (Weiss, 1993: 16).

Beklenti: Bir şeyin gerçekleşeceğine dair düşünceler ve umutlardır (Akdağ, 2012).

Genç: Erikson psiko-sosyal gelişim dönemlerine göre 19-34 yaş arasını genç dönem olarak tanımlamıştır (Sugarman, 2001).

Yetişkin: Erikson psiko-sosyal gelişim dönemlerine göre 35-65 yaş arasını yetişkin dönem olarak tanımlamıştır (Sugarman, 2001).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Spor Kavramı

Spor, günümüz toplum yaşamı içerisinde en temel bedensel etkinliklerin başında gelmektedir. İnsanların dünyanın dört bir yanında düzenli olarak spor etkinliklerine katılmaktadırlar. Bu durum, tarihin her döneminde insanla spor ilişkisi bulunmasının bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Sporun bu yönü dikkate alındığı zaman günlük yaşamdan sporun soyutlanması mümkün değildir. İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan spor kavramına ilişkin birçok tanım yapılmıştır (Dever, 2010: 21). Spor tanımlarının bazıları birbiri ile benzerlik gösterirken bazılarında ise Sporun farklı açılardan önemi vurgulanmıştır. Literatürde çalışmaya yön verecek ve katkı sağlayacağı düşünülen bazı tanımlar aşağıda verilmiştir;

Hergüner (2015), “Spor; çeşitli amaçlarla, farklı alanlar kullanılarak, ferdi veya takım halinde, araçlı veya araçsız yapılan, planlı çalışmayı ve kurallara uymayı gerektiren, ağırlık, metre, zaman ölçü birimleri ve sayı ile değerlendirilen, mental ve fiziki rekabete dayalı, performans artırıcı, sosyalleştirici ve eğitici psiko-motor faaliyetlerdir” şeklinde ifade etmiştir (Hergüner, Bar ve Yaman, 2016).

Spor, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın temel bileşeni olan insanın fiziksel ve ruhsal sağlık düzeyini geliştirmek, kişilik oluşumunu sağlamak, karakter gelişiminin desteklenmesine yardımcı olmak, beceri, yetenek ve bilgi kazandırarak yaşanılan çevreye uyumu kolaylaştırmak, bireyler, toplumlar ve uluslararası alanda dayanışma ve kaynaşmayı sağlamak, bireyin mücadele etme ve rekabet gücünü arttırmak, belirli kurallar ekseninde yarışmak, heyecan duymak ve yarışmada üstün gelmek için yapılan faaliyetler bütünüdür (Aytan, 2010: 7).

Spor, insanların yarışmak, mücadele etmek, eğlenceli vakit geçirmek, sağlıklı bir yaşam tarzına sahip olmak amacıyla bilinçli olarak katıldıkları ve belirli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilen hareketler bütünüdür. Bu tanıma göre spor sadece bedensel değil, aynı zamanda ruhsal ve zihinsel bir olgudur. Aynı zamanda sporda hareketler belirli kurallar ekseninde ve belirli bir mücadele ruhu dâhilinde gerçekleştirilmektedir (Ramazanoğlu ve diğerleri, 2005: 155).

Spor, insanların fizyolojik ve psikolojik açıdan sağlıklarını geliştiren, sosyal davranış biçimlerini düzenleyen, insanların motorsal ve zihinsel özelliklerini belirli bir seviyeye getiren, sosyal, pedagojik ve biyolojik bir olgudur (Yetim, 2005: 130).

Spor genel olarak birtakım fiziksel aktiviteler bütünü olup, insanların duygusal, fiziksel ve toplumsal açıdan gelişimlerini dağlayan, grup çalışmasını kolaylaştıran, karşılıklı dayanışma duygularını geliştiren ve insanlara toplum üyeliği kazandıran bir olgudur (Küçük ve Koç, 2004: 132).

Günümüzde spor etkinlikleri insan yaşamının ayrılmaz bir parçası olmuş, spor etkinlikleri insanların fiziksel, zihinsel ve motorsal performanslarını ortaya koydukları bireysel ve toplumsal bir olgu haline gelmiştir (Polat, 2009: 1).

Spor kavramı literatürde sıklıkla fiziksel aktivite yerine kullanılmaktadır. Hâlbuki spor kavramı ile fiziksel aktivite kavramını birbirinden ayıran bazı özellikler bulunmaktadır. Spor kavramı içerisinde değerlendirilen etkinliklerde belirli kurallar ekseninde gerçekleştirilen, belirli amaçlar dâhilinde genellikle kazanmak için yapılan aktiviteler yer almaktadır. Örneğin; profesyonel anlamda basketbol oynamak veya serbest zamanları değerlendirme amacı ile yüzmeye gitmek birer sportif faaliyetlerdir. Fiziksel aktivite ise insanların günlük hayat akışı içerisinde rutin olarak gerçekleştirdikleri bedensel etkinlikleri içermektedir. Örneğin; insanların günlük hayatlarında sıklıkla gerçekleştirdikleri merdiven çıkma hareketi fiziksel aktivite kapsamında değerlendirilmektedir (Yüksel ve diğerleri, 2014).

Literatürde spor ile ilgili verilen bilgiler ve yapılan tanımlamalara göre sporun sahip olduğu bazı özellikleri şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Spor etkinlikleri insanların birlikte çalışma azimlerini güçlendiren bir olgudur.
- Spor etkinlikleri insanlar açısından birer boş zaman değerlendirme etkinliğidir.
- Spor etkinliklerine katılmak insanların pratik zekâlarının gelişmesine katkı sağlamaktadır.
- Spor faaliyetlerin insanların toplum içerisinde popüler kimlik kazanmalarına yardımcı olmaktadır.
- Spor etkinlikleri sonu sporculara tapınmaya kadar giden bir kas kuvvetidir.

- Spor faaliyetleri insanların kazanma arzularını kamçıllayan, insanları düzenli ve sistemli bir çalışma psikolojisine alıştıran etkinliklerdir.
- Spor, sağlıklı bir toplumsallaşma sürecinin sağlanmasını destekleyen sosyal bir olgudur.
- Spor etkinlikleri insanların saldırganlık güdülerini frenleyen bir emniyet supabıdır.
- Spor etkinlikleri halkı etkileyen ve uyutan bir afyondur.
- Spor etkinlikleri siyasetle iç içe olan faaliyetlerdir.
- İnsanlar açısından spor etkinlikleri birer ödüllendirici yarışmadır (Dever, 2010: 25-26).

Sporun insan yaşamına birçok yarar sağladığı bilinmektedir. Bunun yanında spor bir bilim dalı haline gelmiş ve insanların meslek olarak benimsedikleri bir olgudur. Bu kapsamda insanlar spor yaparak sağlıklarını geliştirmekte ve toplum içerisinde statü sahibi olmaktadır. Toplumun genel sağlık düzeyinin artırılmasında fertlerin bireysel olarak spora yönelmeleri büyük rol oynamaktadır (Hergüner, 1991: 87).

Yetim (2005: 135) sporun sahip olduğu özellik ve fonksiyonlarına göre bazı amaçları olduğunu ifade etmiştir. Buna göre sporun temel amaçlarının başında tüm aile bireylerinin spor yapmalarını sağlayarak mutlu, çalışkan, sağlıklı, moral düzeyi yüksek, çağdaş ve dinamik bir toplum yaratmak, toplumsal görev ve sorumluluklarını iyi bilen, ruhsal ve bedensel sağlığı yerinde, üretken, ahlaklı, yaratıcı, yapıcı, erdemli, faziletli nesiller yetiştirmektir.

Spor kavramı genel olarak olumlu yönleri ile bilinmesine karşılık, özellikle elit düzeyde yapılan spor faaliyetleri içinde birçok olumsuzluk barındırmaktadır. Elit spor içerisinde yer alan olumsuzlukların başında performans amacıyla örgütlü bir biçimde gerçekleştirilen doping kullanımı, kendi bedenine ve yaşamın gerçek sorunlarına yabancılaşma, aşırı düzeyde yüklenme ve saldırganlık gibi olgular gelmektedir. Sporun söz konusu olumsuz yönlerini göz önünde bulundurmadan sporun sadece yararlarından bahsetmek görünüş itibarıyla “spor taraftarlığı” yapmak şeklinde tanımlanmaktadır (Yaprak ve Amman, 2009: 40).

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri insanların eğitim ile birlikte gelişimlerini destekleyen önemli bir unsurdur. İnsanların beden, akıl ve ruh sağlıklarının yerinde olması sadece kendileri ve aileleri açısından değil, aynı zamanda milletin bütünlüğü açısından da önemlidir. Bu durumun farkında olan ülkeler sporu genel eğitimin hem tamamlatıcısı hem de ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirmektedirler. Buna paralel olarak da sporu bir devlet politikası olarak benimsemektedirler (Hergüner, 1996: 61).

2.1.1. Sporun faydaları

Spor olgusuna sosyolojik açıdan bakıldığı zaman konuyu sadece spor değil, beden eğitimi ve spor kavramı çerçevesinde ele almak gerekmektedir. Çünkü beden eğitimi ve spor kavramı modern eğitim sistemi içerisinde birbirini tamamlayan olgulardır. Beden eğitimi insanların hareket tecrübeleri ile ortaya çıkardığı, aynı zamanda fiziksel aktivite yolu ile insan yaşamında var olan bir olgu iken, spor etkinlikleri beden eğitimi faaliyetlerinin yarışmaya dönüşmesini ifade etmektedir. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri bir bütün olarak ele alındığı zaman insan yaşamına birçok açıdan katkı sağlamaktadır. İnsanların özellikle fiziksel, motorsal, zihinsel ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesinin beden eğitimi ve sporun fonksiyonları içinde yer aldığı belirtilmektedir (Yetim, 2005: 132). İnsan yaşamında beden eğitimi ve spor etkinliklerinin diğer faydalarını şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Spor etkinlikleri insanların hem günlük hem de iş yaşamlarında sağlıklı ve verimli olmalarına katkı sağlar.
- Spor faaliyetleri insanların daha sağlıklı ve daha güçlü bir fiziksel yapıya sahip olmalarına katkı sağlar.
- Spor etkinlikleri insanların yaşantılarında karşılaştıkları hastalıklara ve zorluklara karşı daha dirençli olmalarına katkıda bulunur.
- İnsanların kültürel zevk ve duyarlılıklarının gelişmesine katkı sağlar.
- Spor etkinlikleri insanların serbest zamanlarını daha verimli değerlendirmelerine katkı sağlar.
- İnsanların hoşgörü, liderlik, arkadaşlık, doruyu, iyiyi ve gücü ile kazanan rakibini takdir etmeyi öğretir.

- Spor etkinlikleri insanların kendini kontrol etme, kendine ve başkalarına karşı saygılı olma becerilerini geliştirir.
- Sportif faaliyetler insanlarda sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlar.
- Spor etkinlikleri insanların işbirliği içinde çalışma becerilerini geliştirir.
- Spor faaliyetlerine katılım insanların yaratıcı, yapıcı ve üretici yeteneklerinin gelişmesine katkıda bulunur.
- Spora katılım insanların iş, meslek ve görev sorumluluğu kazanmalarına destek olur.
- Sportif etkinliklere düzenli olarak katılım iş gücünü artırır (Yetim, 2005: 136).

Arabacı ve Çankaya (2007: 2) tarafından yapılan araştırmada insanların fiziksel olarak aktif bir yaşam tarzına sahip olmalarının sağlığı birçok açıdan olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Buna göre fiziksel aktivite düzeyinin yüksek olması vücudun hastalıklardan korunmasında, neşeli ve zinde bir bedene sahip olunmasında, yaşlanmanın ve yaşlanma belirtilerinin azaltılmasında, yaşlanmaya bağlı organik gerilemenin yavaşlatılmasında, dolaşım ile solunum sistemlerinin yüksek kapasitede çalışmasında, psikolojik gerginlik düzeyinin azaltılmasında, çeşitli hastalıklardan korunmada önleyici ve koruyucu bir etki yaratmaktadır.

Sporun sosyal açıdan faydaları

İnsanların sahip oldukları yeteneklerini geliştirmeleri ve sağlıklı bir yaşama sahip olabilmeleri için spor yapma alışkanlığı kazanmaları oldukça önemlidir. Toplumsal açıdan önemli bir sosyalleşme aracı olan spor etkinlikleri birey ve toplum ilişkisinin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Ramazanoğlu ve diğerleri, 2005: 153). Spor etkinlikleri insanların hem içsel hem de dışsal gelişimlerini doğrudan etkilemektedir. Spor etkinliklerinin bireyde kabullenme, paylaşımcılık, yardımlaşma ve gönül alış verişi gibi duyguların gelişimine katkı sağladığı bilinmektedir (Aytan, 2010:3). Kale ve Erşen'e (2003:7) göre spor etkinlikleri insanların sosyal kaynaşma ve insancıl değerler kazanmalarına katkı sağlamaktadır.

Yetim'e (2005: 171) göre, spor etkinlikleri toplumların sosyal yaşamında itibarlı bir yere sahiptir. Sporun sosyalleşme aracı olması onun insanları birleştirici bir gücü

olmasından kaynaklanmaktadır. Spor hem sosyalleşme hem de sosyal değişim aracı olarak toplumlarda önemli bir yere sahiptir. Spor etkinlikleri oluşan sosyal değerlerin sürekli hale gelmesine katkıda bulunur. Bu kapsamda spor etkinlikleri toplumların istikrarına, değer ve davranışların oluşmasına yön vermektedir. Spor etkinliklerine iştirak etmek insanların diğer kişiler ile sosyal ilişkiler kurmasına katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda insanların spor etkinliklerine sadece sporcu olarak değil, aynı zamanda taraftar ve izleyici olarak katılmalarının da sosyal gelişimi desteklediği belirtilmektedir.

Tükenmez'e (2009: 131-132) göre, spor etkinlikleri insanların bedenlerine ve ruhlarına hitap eden bir olgudur. Sporda hareketlerin sahip olduğu güç, hareketlerin biçimleri, yoğunlukları, belirli normlara uygun olarak uygulanması insanların davranışlarını etkilemektedir. Genellikle kontrol yoluyla insanlar üzerinde sporun etkileri araştırılabilir. İnsanlar tarafından yapılan ve belli normlara göre gerçekleştirilen spor hareketleri insanlarda dikkate değer bir etki gücünün dinamiğini oluşturmaktadır. Böylece spor etkinlikleri insanların sosyal açıdan değişimlerine katkı sağlamaktadır.

Spor etkinlikleri insanlarda sosyal değer algılarının oluşmasına ve sosyal değer algılarının sürekli hale gelmesini birçok yolla başarabilen bir olgudur. Spora katılım ile insanlarda oluşan sosyal değerlerin başında fedakârlık, hakkaniyet, sadakat, sorumluluk, hoşgörü, güvenilirlik ve disiplin gibi sosyal değerler gelmektedir. İnsanlar spor ortamı içerisinde kendilerini ifade edecekleri alanlar bulabilmektedirler. Bu durum sosyalleşme açısından oldukça önemlidir. Sporun sahip olduğu güç insanları birleştirici gücü ile ölçülebilmektedir. İnsanların sosyalleşme sürecini rol öğrenme ile tamamladığı göz önünde bulundurulduğu zaman, insanlar spor ortamında kendisine uygun sosyal rolleri öğrenirler. Bu durum özellikle çocukluk yıllarında sosyalleşmenin tamamlanması açısından önemlidir. Spor ortamında sergilenen aktiviteler iyi bir vatandaş, iyi bir arkadaş, iyi bir öğrenci olma, birlikte çalışma ve liderlik gibi rolleri öğrenme konusunda hazırlayıcılık görevi görmektedir (Küçük ve Koç, 2004: 134).

Gelişmiş ülkelerde sportif amaçla düzenlenen yarışmaların önemli birer sosyalleşme aracı olduğu kabul edilmektedir. Çocukluk döneminde bireyin temel

gelişiminin desteklenmesi için sürekli olarak oyun oynamaya ihtiyacı vardır. Bu dönemde çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak iyi organize edilmiş oyun etkinlikleri çocukların akranları ile bir arada olmasına, kazanma ve kaybetmeyi kabullenme, karar ve kurallara uyma becerisinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Ancak çocukların sosyal gelişimlerini desteklemek adına yöneldikleri spor etkinliklerinde çocukların insani yönleri üzerinde durulmalı, bu kapsamda çocukların sporcu yönleri ön plana çıkartılmamalıdır. Çocuklarda spor etkinlikleri kendinden zayıf olanları küçük görmemeyi ve kendinden iyi olanları takdir etme gibi becerilerin gelişmesine de katkı sağlamaktadır (Aytan, 2010: 45). Bunun yanında çocukların katıldıkları spor türünün sahip olduğu özellikler çocukların sosyal gelişimlerinin farklı yönlerde gelişmesine katkı sağlamaktadır. Örneğin; takım sporları ile ilgilenmek insanlarla iletişim kurma, birlikte kazanma, yardımlaşma ve ekip çalışması gibi sosyal yönleri güçlendirmektedir. Buna karşılık ferdi spor dalları ise irade gelişimi ve özgüven gibi unsurların gelişimine katkı sağlamaktadır (Salar ve diğerleri, 2012: 125).

Sosyalleşme sürecinin en hızlı olduğu, bu nedenle sosyal gelişimin en fazla desteklenmesi gereken dönemlerin başında gelen çocukluk dönemi beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmanın oldukça önemli olduğu dönem olarak değerlendirilmektedir. Çocukluk döneminde spor etkinliklerine katılımın sağlanması ve gençlik dönemlerinde de spora olan ilginin devam etmesi bireyin çocukluk yıllarından itibaren düzenli bir biçimde spor yolu ile sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır. Çocukluk döneminde oynanan birçok oyun ve ilgilenilen spor etkinlikleri toplumun birçok özelliğini yansıtmaktadır. Diğer bir ifade ile toplum içerisinde yer alan birçok olgu ve değer spor ve oyun etkinliklerinin içinde bulunmaktadır. Bu nedenle sosyal gelişimin desteklenmesinde spor etkinliklerinin önemli bir eğitim aracı olduğu ifade edilmektedir (Yetim, 2005: 173).

Sporun psikolojik açıdan faydaları

Spor etkinliklerine katılımın psikolojik sağlık ve ruh hali üzerinde pozitif etkileri olduğu bilinmektedir (Ströhle, 2009: 777; Salar ve diğerleri, 2012; De Moor ve diğerleri, 2006: 273; Alpaslan, 2012: 182; Demir ve Filiz, 2004: 113). Hatta aerobik egzersizlerin bazı psikolojik sorunların önlenmesinde ve psikolojik sorunların

ortaya çıkardığı zararlı unsurların en aza indirilmesinde antidepresant görevi gördüğü belirtilmektedir (Salmon, 2001: 33). Spor aktivitelerin insanların psikolojik sağlıkları üzerinde birçok faydası olması nedeniyle sporun psikolojik sorunların tedavisinde kullanılabilecek bir araç olduğu belirtilmektedir. Örneğin; çocukluk yıllarında çocukların sıklıkla depresif davranışlar sergiledikleri, bu durumun çocukların davranışlarına olumsuz yansıdığı bilinmektedir. Çocukluk döneminde gözlenen söz konusu depresif belirtilerin mutlaka tedavi edilmesi gerekmektedir. Bu noktada bireyin fiziksel, ruhsal ve zihinsel açıdan sağlıklı olmasına katkı sağlayan spor etkinlikleri depresif belirtilerin azaltılmasında bir ilaç rolü üstlenmektedir (Arslan ve diğerleri, 2011: 121-122). Literatürde yer alan araştırma bulguları da sporun depresyon üzerinde olumlu etkileri olduğu görüşünü desteklemektedir (Armstrong ve Oomen-Early, 2009: 523; Yıldırım ve diğerleri, 2015: 32; Dunn ve diğerleri, 2005: 1; Aylaz ve diğerleri, 2011: 172; Kuruç ve Bayar, 2004: 49).

İnsanlar spor etkinliklerine düzenli katıldıkları zaman kendini kontrol etme, dikkat yoğunlaşması ve dar alanlarda kıvrak zekâsını kullanabilme gibi zihinsel becerileri gelişmektedir. Bunun yanında psikolojik gelişim açısından ele alındığı zaman spor etkinlikleri sinir sisteminin daha dengeli ve düzenli çalışmasına, sinirlilik, aşırı heyecanlanma, saldırganlık ve kaygı eğilimlerinin azalmasına katkı sağlamaktadır (Aytan, 2010: 3-48). Psikolojik açıdan değerlendirildiği zaman spor yapmak öz saygının gelişmesine, ruhsal stres yaratan unsurların azalmasına, hayata daha mutlu bakmaya, endişeli psikolojik yapının azalmasına, asabi veya hiperaktif yapıdan daha sakin yapıya dönmeye katkı sağlamaktadır (Zorba, 2006: 29). Spora katılımın insanların ruhsal uyum ve nevrotik eğilim düzeylerinin de gelişmesine katkı sağlamaktadır. Yapılan araştırmalarda ruhsal uyum ve nevrotik eğilim düzeyinin spor yapan bireylerin lehine anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (İlhan ve diğerleri, 2011: 265; İlhan ve Gencer, 2010: 137).

Son yıllarda insanlarda sıklıkla görülen kaygı düzeyinin azaltılmasında sporun koruyucu bir role sahip olduğu bilinmektedir. Broman-Fulks ve diğerleri (2004: 125) tarafından yapılan araştırmada spora katılımın kaygı duyarlılığı üzerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada bazı psikolojik rahatsızlıkların (panik atak ve panik bozukluklar) doğrudan kaygı ile yakından ilişkili olduğu belirtilmiştir.

Araştırma kapsamında 18-51 yaş grubundaki bireylere farklı yoğunluklarda aerobik egzersiz programı uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda hem düşük hem de yüksek yoğunlukta gerçekleştirilen aerobik egzersiz çalışmasının kaygı duyarlılığının azaltılmasına katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Sporun insan sağlığı üzerindeki psikolojik faydaları insanların ilgilendikleri spor dallarının karakteristik özelliklerine göre farklılık gösterebilmektedir. Söz gelimi takım sporları ile ilgilenen bir birey ile ferdi spor dalları ile ilgilenen bir bireyin psikolojik açıdan konsantrasyon ve motivasyon algıları birbirinden farklı olabilmektedir. Buna karşılık gerek takım gerekse de ferdi spor dallarına katılmak psikolojik sağlığı pozitif yönde etkilemektedir (Salar ve diğerleri, 2012: 124-133).

Sporun fiziksel açıdan faydaları

İnsanların fiziksel sağlıkları üzerindeki en önemli tehditlerin başında obezite gelmektedir. Obezite vücut yağ oranının artması ile ortaya çıkan bir rahatsızlıktır (Altunkaynak ve Özbek, 2006: 138). Fiziksel sağlığı tehdit eden obezite dünyanın birçok ülkesinde sürekli olarak artan bir rahatsızlık haline gelmiştir (Keskin ve diğerleri, 2005: 636). Bilindiği gibi obezitenin en yaygın nedenlerinin başında alınan enerji ile harcanan enerji arasındaki dengesizlik yatmaktadır (Berberoğlu, 2008: 79). Bu nedenle obezitenin önlenmesinde alınan ve tüketilen enerji arasındaki dengenin sağlanması oldukça önemlidir. Bu noktada spor etkinliklerinin enerji tüketimine katkı sağladığı ve obezite oluşumunu önlediği belirtilmektedir. Literatürde yer alan çeşitli araştırma bulguları da (Çolakoğlu ve Karacan, 2006: 277; Hill ve diğerleri, 2007: 1267) bu görüşü desteklemektedir.

Fiziksel gelişimin önemli bir göstergesi olan kemik gelişiminin desteklenmesinde de spora katılım oldukça önemlidir (Demir ve Filiz, 2004: 113).

Sporun genel sağlık üzerine faydaları

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve insan gücüne duyulan gereksinimin azalması nedeniyle insanlar doğalarına pek uygun olmayan hareketsiz yaşam tarzını benimsemek zorunda kalmışlardır. Hareketsiz yaşam tarzına ek olarak iş

hayatından ve sosyal çevreden gelen baskılar, günlük hayatın beraberinde getirdiği stres çeşitli sağlık sorunlarını da beraberinde getirmiştir (Aytan, 2010: 51). Hareketsiz yaşam tarzının beraberinde getirdiği sağlık sorunlarını şu şekilde sıralamak mümkündür;

Vücut kompozisyonu

- Fiziksel görünüşün bozulması
- Kemik erimesinin artması
- Vücut yağlarının artmasına bağlı olarak şişmanlık
- Kas kütlesinde azalma meydana gelmesi
- Bel ve sırt ağrısı şikâyetlerinin artması

Solunum, dolaşım ve kalp rahatsızlıkları

- Kolesterol ve LDL düzeyinin artması
- Hipertansiyon
- Erken yorulma
- Kalp kasında zayıflama
- Arter duvarlarının yağlanması ve zamanla yıkanması
- Akciğer kapasitesinde düşüş meydana gelmesi
- Dayanıklılık düzeyinin azalması
- Kalp kasının sertleşmesi ve verimsiz hale gelmesi
- Akciğer kaslarının zayıflaması

Diğer sağlık sorunları

- Stres düzeyinin artması
- Sinir sisteminde gerginlik hissinin artması
- Psiko-sosyal bazı dengesizliklerin ortaya çıkması
- Uyku düzensizliklerinin ortaya çıkması
- Diyabet oluşumu
- Bağışıklık sisteminin zayıf hale gelmesi
- CHO emiliminde problemler meydana gelmesi (Zorba, 2006: 22-23).

İnsanların içerisinde bulundukları bu olumsuz yaşam döngüsü dünyadaki ölüm nedenlerinin de başında gelmektedir. Bu noktada spor etkinlikleri çağdaş yaşamın beraberinde getirdiği olumsuz yaşam koşullarının etkilerinin azaltılmasında koruyucu bir role sahiptir. Bu yönüyle spor etkinliklerinin koruyucu tıbbı yardımcı olduğu ve insanların sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını geliştirdiği belirtilmektedir (Aytan, 2010: 51). Ayrıca sağlığın korunması ve geliştirilmesi adına düzenli spor yapma alışkanlığının önemi her geçen gün artmaktadır (Can ve diğerleri, 2014: 8).

Zorba (2006: 28) düzenli spor alışkanlığının genel sağlık üzerine olumlu etkilerini iki biçimde ele almıştır. Buna göre düzenli spor yapmak sağlığı geliştirici özelliklerde artışa, sağlığa zarar veren unsurlarda ise azalmaya neden olmaktadır. Buna göre düzenli spor yapma ile sağlıkta artan ve azalan değerler şu şekilde sıralanmıştır;

Sağlık açısından artan değerler

- Genel sağlık düzeyinin gelişmesi,
- Muhtelif enfeksiyonlara karşı vücut direncinin gelişmesi,
- Maksimal O₂ kullanım kapasitesinin artması,
- Kemik mineral yoğunluğunda artış meydana gelmesi,
- Sıcak ve soğuğa karşı direncin artması,
- Şeker hastalarında kan şekerinin kontrolünün sağlanması,
- Kaslarda ve kanda laktik asit oluşumunun daha geç olması ve laktik asidin daha kolay dağılması,
- Deriye doğru kan akışının artması ve buna paralel olarak derinin daha fazla beslenmesi,
- Kan akışkanlığının artması,
- Bağışıklık sisteminin güçlenmesi,
- Glikoz toleransının artması,
- Cinsel performans ve istekte artış meydana gelmesi,
- Vücut postürünün düzgün olması, buna paralel olarak fiziki görünümün düzgün olması,
- Fazla kalori kullanma kapasitesinin artması,

- Eklem elastikiyetinin geliştirilmesi,
- Koordinasyon ve denge becerisinin gelişmesi,
- Kan plazma hacminin artması ve metabolizmanın daha düzenli çalışması.

Sağlık açısından azalan değerler

- Kalp krizine yakalanma riskinin azalması,
- Kalp krizi geçirmiş olan bireylerin tekrar kalp krizine yakalanma olasılıklarının azalması,
- Kadınlarda hamilelik döneminde ortaya çıkan sırt vb. ağrılarda azalma,
- Sebebi belli olmamakla beraber genellikle stresten kaynaklanan baş ağrısının azalması,
- Çok sıkı bir diyet programı olmadan kilo kaybı,
- Dinlenik kalp atımında azalma,
- Bazı kanser türlerine (prostat, kolon, göğüs kanseri vb.) yakalanma riskinde azalma,
- Kassal özelliklerden kaynaklanan bel ve sırt ağrılarında azalma,
- Yağlanma riskinde azalma,
- Solunum kasları güçlendiği için solunum sayısında azalma,
- Kadınların yaşadıkları menstruel semptomlarda azalma,
- Spordan hemen sonra iştahta azalma,
- Yaşlanma belirtilerinin gecikmesi,
- Kandaki kolesterol seviyesinin azalması ve LDL lipoprotein seviyesinin artması (Zorba, 2006: 28).

Sporun genel sağlık üzerine etkileri hastalıklarla mücadele noktasında da ön plana çıkmaktadır. Özellikle hareketsiz yaşam tarzından kaynaklanan bazı metabolik hastalıkların önlenmesinde veya hastalıkların tedavi süreçlerinin desteklenmesinde spora katılımın faydalı sonuçlar verdiği belirtilmektedir. Literatürde sağlığı tehdit eden bazı hastalıklar ve söz konusu hastalıklarla mücadelede sporun yararlarına ilişkin şu bulgulara ulaşılmıştır;

Tip II diyabet ve spor: Bilindiği gibi diyabet yağ ve karbonhidrat metabolizmasındaki bozukluklarla karakterize olan kronik bir metabolizma hastalığıdır (Şensoy ve Gençdoğan, 2009: 213). Diyabetin en sık görülen türü tip II diyabet olmakla beraber, tip II diyabet özellikle gelişmiş ülkelerde ciddi bir sağlık sorunu haline gelmiştir. Tip II diyabetin yaygınlığı da her geçen yıl artmaktadır (Satman, 2007: 1). Yapılan araştırmalar tan şekerinin kontrol altına alınarak tip II diyabetin önlenmesinde sporun koruyucu bir rolü olduğunu ortaya çıkarmıştır (Sigal ve diğerleri, 2006: 1433).

Kanser ve spor: Farklı türleri bulunan kanser hastalığı uygun tedavi yöntemleri ile müdahale edilmediği insan organizmasını zayıflatan ve kişiyi ölüme kadar götüren bir hastalıktır (Şenel ve Çirakoğlu, 2003). Kanser hastalığı son yıllarda toplum sağlığını tehdit eden en önemli hastalıkların başında gelmekle beraber, insanların yaşam sürelerinin artmasına bağlı olarak bazı kanser türlerinin de görülme sıklığı artmıştır (Bilgin, 2014: 38).

Spor ve egzersizin kanserden korunmada etkili bir yol olduğu bilinmektedir. Sporun kansere karşı koruyucu bir role sahip olmasının altında yatan mekanizmalar henüz tam olarak açıklanamamıştır. Yapılan bazı deneysel araştırmalar egzersizin antioksidan metabolizmasının gelişimine katkı sağladığını, bunun da serbest radikallerin hücreye zarar vermesine engel olduğunu göstermiştir. Bunun yanında egzersize bağlı olarak tümörögenez direncinin arttığı, buna paralel olarak tümör oluşumunun engellendiği belirtilmektedir. Yapılan bazı araştırmalar ise egzersize bağlı immünolojik gelişimin kanserden korunmaya yardımcı olduğunu ifade etmektedir (Bilgin, 2014: 42).

Hipertansiyon ve spor: Hipertansiyon dünyadaki ölüm nedenleri arasında ön planda yer alan bir rahatsızlıktır (Hacıhasanoğlu, 2009: 153). Hipertansiyonun en fazla ölüme neden olan rahatsızlıkların başında gelmesinin temelinde kan basıncındaki artışın diğer ölümcül hastalıkları (koroner kalp rahatsızlıkları vb.) tetiklemesi yatmaktadır (Öngen, 2005: 4). Düzenli spor yapma alışkanlığı kan basıncının düzenlenmesine katkı sağladığı (Demir ve Filiz, 2004: 113) için hipertansiyona karşı da koruyucu bir öneme sahiptir (Yeşil ve Altıok, 2012: 39). Literatürde yer alan araştırma bulguları da hipertansiyonun önlenmesi ve kan basıncının

düzenlenmesinde sporun faydalı olduğu görüşünü desteklemektedir (Tsai ve diğerleri, 2002: 255).

*Kemik sağlığı ve spor:*Kemik sağlığını tehdit eden unsurların başında osteoporoz gelmektedir. Osteoporoz genellikle kemik mineral yoğunluğundaki azalmaya bağlı olarak ortaya çıkmaktadır (Kaveh ve diğerleri, 2014: 158). Osteoporozun dünyanın farklı bölgelerinde yüksek oranda görüldüğü bilinmektedir (Schmitt ve diğerleri, 2009: 34). Bu durum, osteoporozun üzerinde önemle durulması gereken bir rahatsızlık olmasına neden olmuştur (Kaya ve diğerleri, 2003: 16). Osteoporozun önlenmesinde ve kemik sağlığının korunmasında sporun önemli bir rolü bulunmaktadır. Çünkü spor etkinlikleri kemik mineral yoğunluğunu arttıran (Heideman ve diğerleri, 2013:1; Sritara ve diğerleri, 2015:37; Michaelsson ve diğerleri, 2007:1094), buna bağlı olarak kemik sağlığını koruyan bir fonksiyona sahiptir.

2.2. Gençlerde Spor

Genç sözcüğü büyümek ve olgunlaşmak anlamlarına gelen bir sözcük olup Latince’de “adolescere” kökünden gelmektedir. Batı dilinde “adolescent” sözcüğünün karşılığı olarak kullanılan bu sözcük bir durumdan ziyade bir süreci ifade etmektedir. Gençlik süreci ergenliğin başladığı 12 yaşından başlayarak büyümenin durduğu 21 yaşına kadar geçen süreyi kapsamaktadır. İngilizcede “teenage” olarak bilinen sözcük ise 13-19 yaşları arasındaki gençlik dönemini belirtmede kullanılmaktadır (Öztürk, 1998: 65).

Topluman en dinamik kesimini gençler oluşturmaktadır. Başta aile ve toplum yaşamı olmak üzere gençler ekonomik ve sosyal açıdan bağımsız olmayan, toplumun içinde yer alan ve toplumla bütünleşmiş bir yapıya sahiptirler. Bu nedenle gençlerin topluma karşı sorumlu oldukları ve toplumda sosyal bileşke oluşumuna katkı sağladıkları belirtilmektedir. Gençlerin toplumla birleşmelerinde birçok araç kullanılmakla beraber, spor etkinlikleri gençlerin toplumla bütünleşmelerinde etkili bir role sahiptir. Dünyanın birçok gelişmiş ülkesinde gelişmişlik düzeyinin yüksek olmasında gençlere sunulan eğitim imkânlarının yüksek olması ve gençlerin spor etkinliklerine yoğun olarak katılmalarının etkili

olduğu belirtilmektedir (Aytan, 2010: 1-2). Ülkemizde gençlerin spora katılım düzeyleri ile sosyo-ekonomik durumları arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalarda genellikle spora katılan gençlerin alt ve orta tabaka gelir düzeyine sahip ailelerin çocukları olduğu belirlenmiştir (Devecioğlu ve Sarıkaya, 2006: 310; Filiz ve Pepe, 2005: 996).

Toplumsal yapı içerisinde gençlerin spora katılımı önemli bir konu olsa da günümüzde gençlerin spora katılım düzeylerinin düşük olduğu bilinmektedir. Yapılan araştırma bulguları da gençlerin genellikle sedanter bir yaşam tarzına sahip olduklarını göstermektedir (Şanlıer, 2005: 47; Yüksel ve diğerleri, 2014: 329; Aksoydan ve Çakır, 2011: 266). Cinsiyet açısından ele alındığı zaman da özellikle genç kadınların fiziksel aktivite düzeylerinin sürekli olarak azaldığı belirtilmektedir (Eime ve diğerleri, 2013: 157). Bunun yanında günümüz gençliğinin alkol, uyuşturucu, sigara kullanımı ve kötü arkadaş çevresine üye olma gibi olumsuz yaşam biçimi davranışlarını benimsedikleri bilinmektedir. Gençlerin yaşamlarını olumsuz yönde etkileyebilecek söz konusu olgulardan uzak durmalarında eğitim ve eğitime yardımcı araçların kullanılması oldukça önemlidir. Bu noktada eğitim faaliyetlerine yardımcı olan spor aktiviteleri devreye girmektedir. Çünkü gençlerin zararlı alışkanlık ve davranışlardan korumada gençlere ulaşabilmenin en basit ve etkili yollarından birisi spordur (Öztürk, 1998: 66).

2.2.1. Gençlerde sporun yararları

Gençlerde spora katılımın psikolojik sağlık üzerine olumlu etkileri bulunmaktadır. Literatürde yer alan araştırma bulguları değerlendirildiği zaman, farklı spor dalları ile ilgilenen ve düzenli spor yapma alışkanlığı bulunan gençlerin psikolojik açıdan sedanter gençlerden daha sağlıklı oldukları, birtakım psikolojik bozuklukları daha nadir yaşadıkları belirlenmiştir. Arslan ve diğerleri (2011: 123) tarafından yapılan araştırmada hem kadın hem de erkek gençlerin spor yapma durumlarına göre depresyon düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 251 spor yapan ve 251 spor yapmayan olmak üzere toplam 502 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmaya spor yapan erkek öğrencilerin depresyon düzeylerinin sedanter öğrencilerden anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir. Aynı araştırmada anlamlı bulunmamakla beraber kadın öğrencilerin depresyon düzeylerinin

sedanter kadın öğrencilerden daha düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yıldırım ve diğerleri (2015:32) tarafından yapılan araştırmada üniversite gençliğinde fiziksel aktivite düzeyi ile depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri ile depresyon durumları arasında negatif yönde anlamlı bir korelasyon bulunduğu belirlenmiş, buna göre gençlerin fiziksel aktivite düzeyleri arttıkça depresyon düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan benzer bir çalışmada da öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri ile depresyon seviyeleri arasında negatif yönde orta derecede bir korelasyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Işık ve diğerleri, 2015:68). Literatürde yer alan araştırma bulguları değerlendirildiği zaman, gençlerde sıklıkla karşılaşılan depresif davranış bozukluklarının önlenmesinde spor ve fiziksel aktivitenin koruyucu bir rolü olduğu görülmektedir (Miller ve Hoffman, 2009: 335).

İnsanlar hayatlarının her döneminde bazen tek bazen de birden fazla olumsuz durumla mücadele etmek zorundadırlar. İnsanların karşılaştıkları olumsuz durumların fazla olması psikolojik sağlık ve psikolojik iyi oluşu etkileyen unsurlara yönelik araştırmaların artmasına zemin hazırlamıştır (Önder ve Gülay, 2008:194). Gelişim döneminden kaynaklanan sorunlar başta olmak üzere gençlerin de hayatlarında birçok olumsuzlukla karşılaştıkları, karşılaşılan olumsuzlukların da gençlerin psikolojik sağlık ve psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerinde bazı olumsuzluklara neden olduğu bilinmektedir. Bu durum gençlerde de psikolojik iyi oluşu etkileyen unsurların ele alındığı çalışmaların son yıllarda artmasına sebep olmuştur. Yapılan araştırmalarda gençlerin psikolojik iyi oluşları üzerinde genellikle psikolojik ihtiyaçların doyumu (Cihangir-Çankaya, 2009:691), duygusal zekâ düzeyi (Özer ve Deniz, 2014:1241), cinsiyet ve ebeveyn tutumu (Gediksiz, 2013:79-82) gibi unsurların önemli belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Belirtilen söz konusu demografik değişkenlere ek olarak spor etkinliklerine katılımın da psikolojik sağlamlığın desteklenmesinde koruyucu bir role sahip olduğu belirtilmektedir (Şahin ve diğerleri, 2012: 374; Hassmen ve diğerleri, 2000: 17).

Dervent ve diğerleri (2010: 521) tarafından yapılan araştırmada gençlerde spora katılımın atılganlık üzerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Toplam 354

ortaöğretim öğrencisinin katıldığı araştırmada spor yapan hem erkek hem de kadınların atılganlık düzeylerinin sedanter öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Spor etkinlikleri gençlerin sosyal açıdan gelişimlerine katkı sağladığı için gençlerin spor etkinliklerine katılımlarının artırılması oldukça önemlidir. Bu noktada başta aileler olmak üzere okullar, öğretmenler ve toplumu ilgilendiren diğer resmi kurumların üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmeleri gerekmektedir (Aytan, 2010: 2).

2.3. Kadınlarda Spor

Spora aktif katılımın insanların fiziksel, psiko-sosyal ve bilişsel gelişimlerine olumlu katkıları olmasına rağmen, erkeklerle kıyaslandığı zaman kadınların toplumsal yaşam içerisinde spora katılım konusunda bazı sorunlar yaşadıkları bilinmektedir. Hatta kadınların spor ortamında karşılaştıkları sorunlar bazen rahatsız edici boyutlara ulaşmaktadır (Yaprak ve Amman, 2009: 44). Kadın ve erkeklerin spor etkinliklerine katılım konusunda bazı ayrımlar olması, kadın ve erkekler hakkındaki ideolojik düşüncelere dayanmaktadır (Tükenmez, 2009: 188).

İlkel toplumlarda kadınların erkeklerden güçsüz kabul edilmeleri, evi erkeğin geçindirmesi, kadınlara ise evde çocuklara bakmakla yükümlü bir birey gözüyle bakılması nedeniyle kadın ve erkek arasında yıllarca toplumsal bölünme yaşanmıştır. Bu toplumsal bölümde sosyal yaşamın her alanında olduğu gibi spora da sığramıştır. Bu nedenle spordan cinsiyet ayrımı olduğundan söz etmek mümkündür. Olimpiyat oyunlarına kadınların sonradan dâhil edilmesinin temelinde de kadınların güzellik açısından güçlü olmaları, bedensel güçlerini geliştiremeyecekleri düşüncesi yatmaktadır. Ancak günümüzde kadınlara spor ortamında yapılan bu ayrımcılığın azaldığı, daha fazla kadın sporcunun yarışmalara katıldığı ve profesyonel olarak sporla ilgilendiği görülmektedir (Dever, 2010: 242-245). Hatta dünyanın bazı ülkelerinde genellikle erkeklerin yoğun olarak ilgilendiği futbol ve buz hokeyi gibi spor dallarına kadınlarında yönelmeye başladıkları belirtilmektedir (Hovden ve Pfister, 2006:5). Kadınların spora katılımları 19. yüzyıldan itibaren artmaya başlamıştır. Kadınların spor ortamında

daha fazla boy göstermelerinin ve spor alanında kadınların daha sık görünmesinin beş önemli nedeni bulunmaktadır. Bunlar;

- Yeni fırsatlar: 1970'li yılların ortalarına kadar geçen sürede kadınların spora fazla katılmamalarında, kadınların kendilerine uygun spor yapacak alan bulamamaları ve kadınların yarışabilecek takımlar bulma konusunda sıkıntılar yaşamaları etkili olmuştur. Ancak 20. Yüzyılın son çeyreğine doğru kadınların spor yapacakları alanlar gelişmeye ve dâhil olacakları takım sayısı artmaya başlamıştır. Spor yapma konusunda öncülük yapan kadınlar da diğer kadınların spora katılımlarını arttırmak için bazı girişimlerde bulunmuşlardır.
- Eşitlik yasasının çıkartılması: Dünyanın birçok ülkesinde insanların şiddetli eleştirilerde bulunmasına rağmen Batı ülkelerinde kadınların sportif etkinliklere katılma hakları hükümet politikalarında yer almış, ayrıca kanunlar ve polisiye önlemler ile kadınlara sağlanan spor yapma hakkı hayata geçirilmiştir. Mevcut yasal problemlerin ortadan kaldırılması amacıyla verilen çabaların bir neticesi olarak politik temsil hakkı bulunan kadınlar sayesinde kadınların spora katılımlarına yönelik yeni yasalar çıkartılmıştır.
- Kadın hareketleri: 20. Yüzyılın son çeyreğinde dünyada görülen kadın hareketlerinde genel olarak kadınlara imkân verildiği zaman her şeyi başarabilecekleri tezi işlenmiştir. Bu fikir akımına bağlı olarak birçok kadının spora yöneldiği bilinmektedir. Yine söz konusu kadın akımları sayesinde daha önce spor yapma merakı olmayan kadınlar spora yönelmeye başlamışlardır. Kadın hareketlerine bağlı olarak kadınların iş ve aile hayatlarındaki rolleri de yeniden şekillenmeye başlamıştır. Bu durum kadınların spor yapmak için daha fazla zaman bulabilmelerine katkı sağlamıştır. Ancak günümüzde hala fakir ülkelerde kadınların spor yapabilmek için daha fazla çalışmaya ihtiyaç duydukları bilinmektedir.
- Spor ve sağlık ilişkisinin keşfedilmesi: Özellikle 1970'li yıllardan itibaren insanlarda sağlık bilinci gelişmeye başlamış, buna paralel olarak sağlık amacıyla spora yönelen kadınların oranı artmaya başlamıştır. Kadınların sağlıklı bir beden olarak zayıf, zarif ve genç görünmelerinin bu dönemde spora yönelmelerinde oldukça etkili olduğu belirtilmektedir. Geleneksel standartların sergilendiği moda dergilerinin aksine kadınlar giderek kaslı bir vücuda sahip

olma eğilimi içine girmişler, sporcu kadınlar da bu duruma öncülük etmeye çalışmışlardır.

- Medyada kadın sporculara yer verilmesi: Spora katılımın artmasına paralel olarak kadın atletlerin sayısı da artmıştır. Kadın atletlerin sayısının arttığı dönemlerde kadınlar medyada fazla ilgi görmemiş olsalar da zaman içerisinde kadın sporcuların medyada daha sık görülmeye başladığı bilinmektedir. Kadın sporcuların medyada daha sık görülmeye başlamasıyla kadınların da sporda başarılı olabileceği düşüncesi yaygınlaşmıştır. Bunun yanında kadın ve genç sporcuların basın organlarında görüntülenmesi küçük yaşlardaki kız çocukların spora yönelme oranlarını da arttırmıştır. Bu gelişmelere paralel olarak dünyada kadınların spora yönelme oranların yüksek düzeye ulaşmıştır (Tükenmez, 2009: 197-198).

Spora katılım her şeyden önce bir insan hakkı olarak değerlendirilmektedir (Donnelly, 2008: 381). Kadınların spor etkinliklerine katılımları genellikle sosyal hayata da katılmaları anlamına gelmektedir (Kızılyalı, 2014: 2). Bu durumun farkında olan batılı ülkelerde genç yaşlardan itibaren kadınların spora katılım düzeylerinde sürekli olarak artış meydana gelmektedir (Coleman ve diğerleri, 2008:633). Türkiye’de kadınların spor etkinliklerine cumhuriyet döneminden itibaren yöneldikleri (Hergüner, 1993:34), son yıllarda kadınların toplumsal rollerindeki değişime bağlı olarak serbest zaman ve spor etkinliklerine ayırdıkları sürelerin arttığı belirtilmektedir (Koca ve diğerleri, 2009:225).

Spor etkinlikleri içerisinde kadın varlığının olması o toplumun gelişmişlik göstergesi olarak dikkate alınmaktadır. Bu nedenle bir toplumun modern toplum olarak değerlendirilebilmesi için söz konusu toplumda kadınların spora yönelmeleri büyük önem arz etmektedir (Yüksel, 2014b:2204:). Dünyanın gelişmiş ülkelerinde kadınların spor etkinliklerine katılmaları günlük yaşamın bir parçası haline gelmiş, hatta sıradanlaşmıştır. Gelişmiş ülkelerde kadınları spora teşvik eden unsurların başında fiziksel ve psikolojik olarak kendini iyi hissetme düşüncesinin geldiği belirtilmektedir (Dever, 2010:245).Buna karşılık kadınların spora katılım oranlarının erkekler kadar yüksek düzeylere ulaşmadığı belirtilmektedir (Öztürk, 1998:75). Ülkemizde yapılan araştırma bulguları da kadınların spora aktivitelerine katılım düzeylerinin düşük (Hergüner, 1993:172), erkeklerle kıyaslandığı zaman

kadınlarda sedanter yaşam tarzının daha yüksek olduğunu göstermektedir (Akman ve diğerleri, 2012:27; Aksoydan ve Çakır, 2011:266; Kara ve diğerleri, 2003:34). Hergüner (1991:87) tarafından yapılan araştırmada da ülkemizde kitle sporuna katılımın, özellikle kadınların spora yönelme düzeylerinin düşük seviyede olduğu belirtilmiştir.

Cinsiyete özgü farklılıklar kadınların spora yönelme nedenlerinde ve ilgilendikleri spor türlerinde de kendisini göstermektedir. Yapılan bir araştırmada kadınların en sık tercih ettikleri spor dalının başında yürüyüşün, erkeklerin en sık tercih ettikleri spor türünün başında futbolun geldiği tespit edilmiştir. Erkeklerin ve kadınların en sık tercih ettikleri ortak spor dalının ise yüzme sporunun geldiği belirlenmiştir. Aynı araştırmada kadınların spor yapma nedenlerinin başında zinde olma, yaşlanmayı geciktirme, kilo verme ve düzgün bir vücut yapısına sahip olma arzusunun geldiği tespit edilmiştir. Erkeklerin spor yapma amaçlarının başında ise arkadaş kazanmak ve arkadaşları ile eğlenmek, itibar ve para kazanmak, grup duygusu yaşamak gibi amaçların geldiği tespit edilmiştir. Stres atmak, mutlu yaşamak, sağlıklı olmak, başarılı olmak ve boş zamanlarını değerlendirmek gibi amaçların hem kadın hem de erkekler açısından benzerlik gösteren amaçların başında geldiği sonucuna ulaşılmıştır (Yüksel, 2014a: 663). Polonya'da Uluslararası Basın Araştırması tarafından yapılan çalışmada da, kadınların spor dallarına yönelik tercihlerinin erkeklerden farklı olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre erkeklerin genellikle futbol ve motor sporlarına yöneldikleri, buna karşılık kadınların çoğunlukla basketbol ve tenis ile ilgilendikleri belirlenmiştir (Akt: Jakubowska, 2015: 172). Aytan (2013: 781) tarafından yapılan araştırmada kadınların spordan beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Spor yapan kadınların görüşlerine göre spordan beklentilerin başında %50 ile zinde olmak ve %43.3 ile kilo vermek amacının geldiği tespit edilmiştir.

Hergüner (1993: 170) tarafından yapılan araştırmada kadınların spora yönelmeleri üzerinde belirleyici olan unsurların başında meslek ve eğitim düzeyi, ailelerinde spor yapanların kimlikleri, anne/baba eğitim durumu ve mesleği, medeni durum, evli kadınlarda eşlerin eğitim düzeyleri ve meslekleri, il içi müsabaka ve yarışmaları izleme durumları, yakın çevreden etkilenme ve ailenin sahip olduğu ekonomik gelir düzeyinin geldiği tespit edilmiştir.

Spora yönelmede içsel ve dışsal motivasyon özelliklerinin büyük öneme sahip olduğu yapılan araştırmalar ile ortaya konulmuştur (Kilpatrick ve diğerleri, 2005: 87; Kim ve Trail, 2010: 190). Kadınların spora özgü motivasyon düzeyleri de spora katılım konusunda önemli bir belirleyicidir. Genç kadınlar ve erkekler üzerinde yapılan bir araştırmada spor yapan kadınların spora özgü motivasyonlarının erkek sporculardan farklı olduğu belirlenmiştir. Söz konusu araştırmada, kadınların yarışma içgüdüsünün spora yönlendirmede düşük bir yere sahip olduğu, buna karşılık spor yapan kadınların hareketli/aktif olma içgüdüğü ile spora yönelme düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Erkek sporcuların ise genellikle becerilerini geliştirme içgüdüğü ile spora yöneldikleri tespit edilmiştir (Şirin ve diğerleri, 2008: 106). Yurtdışında yapılan çeşitli araştırmalarda ise kadınları spora yönelmeye motive eden unsurların başında sağlık kazanma, iyi bir fiziksel görünüme sahip olma ve spor yapmaktan zevk alma gibi unsurların geldiği tespit edilmiştir (Sit ve diğerleri: 2008: 266). Hergüner (1993:71) tarafından yapılan araştırmada ise kadınların spora yönelmelerinde özellikle ailenin büyük bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle kadınların spor alanlarında daha fazla görünmeleri için aile desteğinin sağlanması gerektiği vurgulanmıştır.

Toplumsal açıdan cinsiyet rol ve algılarına ilişkin görüşler toplumun her alanında kendisini hissettirmektedir. Cinsiyet rol ve algılarına paralel olarak kadınların yöneldikleri spor dallarının da erkeklerden farklılık göstermesi beklenen bir sonuçtur. Diğer bir ifade ile kadınlar toplumda inşa edilen cinsiyet algısı ekseninde kendilerini görmek istedikleri spor dallarını tercih etmektedirler. Bu nedenle kadınların tercih ettikleri spor dalları genellikle estetik, zariflik ve güzellik unsurlarının ön planda olduğu spor dallarından oluşmaktadır (Yüksel, 2014a: 672). Kadınların estetik, zariflik ve güzellik öğelerinin ön planda olduğu spor dallarını tercih etmelerinde fiziksel görünüme önem vermelerinin de etkili olduğu bilinmektedir. Yapılan araştırmalarda da fiziksel görünüş algısının kadınlarda spora katılımı olumlu veya olumsuz yönde etkileyen bir unsur olduğu belirlenmiştir (Liechty ve diğerleri, 2006:320). Yüksel'e (2014b:2203) göre, kadınlar geçmiş dönemlerden beri bedenlerine ilgi göstermeye başlamış, bedenlerinin fit, güzel ve çekici görünmesi istemişler, bunun yanında bedenlerini korumak için bazı arayışlar içine girmişlerdir. Fiziksel güzellik ve çekiciliği sağlamak için ilk olarak kozmetik ürünlere yönelen kadınlar zaman içerisinde fit, sağlıklı ve düzgün bir vücuda sahip

olmak için spora yönelmeye başlamışlardır. Dever'e (2010:245) göre, kadınlar spor yaptıkları zaman formda kaldıklarını ve daha fazla güzelleştiklerini düşünmektedirler.

Kadınların spora yönelik yaklaşımları üzerinde sosyal ve siyasal temsilcilerinin farklı bakış açıları bulunmaktadır. Özellikle farklı feminizm akımlarının kadınların spora katılmalarına bakış açıları birbirinden farklıdır. Örneğin; kadınların toplumsal açıdan her alanda eşit olmaları gerektiğini savunan liberal feminizm kadınların spora en az erkekler kadar katılmaları gerektiğini savunmaktadır. Buna karşılık devrim niteliğinde köklü değişimler olması gerektiğini savunan radikal feminizm erkek egemen toplumsal sistemleri sürdürmenin gizli araçlardan birisinin spor olduğunu savunmaktadır. Radikal feminizm düşüncesini savunanlara göre spor etkinlikleri erkeğe özgü değerlerin yüceltilmesine, buna paralel olarak cinsiyet ayrımcılığının ortaya çıktığı bir dünya düzenine zemin hazırlamaktadır. Böyle bir oyunun farkına varmayan ve spora yönelen kadınlar farkına varmadan ikinci planda kalmaya mahkûm olmaktadır. Spor yöneticilerinin büyük bir bölümünün erkek olması, kadın sporcuların genellikle gizli bir cinselliğin araçları haline getirilmeleri, kadın sporcuların basın yayın organlarında gösterilme biçimleri, spor ortamında sıklıkla tacize uğramaları radikal feministlerin en sık altını çizdikleri konuların başında gelmektedir (Amman, 2005:62).

2.3.1. Kadınlarda sporun yararları

Son yıllarda toplumun büyük bir kesimini olumsuz yönde etkileyen hareketsiz yaşam tarzı kadınlar arasında da giderek yaygınlaşmaktadır. Yapılan araştırmalarda kadınların büyük bir bölümünün fiziksel aktivite düzeyinin düşük olduğu, inaktif veya minimum düzeyde aktif bir yaşam tarzına sahip oldukları belirlenmiştir (Arabacı ve Çankaya, 2007:8; Robbins ve diğerleri, 2003:206). Özellikle teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan hareketsiz yaşam tarzının sağlığı birçok açıdan olumsuz yönde etkilediği (Can ve diğerleri, 2014: 1; Hekim, 2014:2263; Hekim, 2015:1102) göz önünde bulundurulduğu zaman, kadınlarda sağlığın korunması ve geliştirilmesi için spora yönelmenin büyük bir öneme sahip olduğu söylenebilir.

Kadınlarda depresyon gibi duygudurum bozukluklarının sıklıkla yaşandığı bilinmektedir. Kadınların depresyon düzeylerinin yüksek olmasında bazı hormonal değişiklikler ile toplumsal değer yargıları, farklı stres etkenlerine maruz kalma ve çocuk yetiştirme biçimleri gibi unsurların etkili olduğu belirtilmektedir (Doğan, 2000:33). Literatürde yer alan araştırmalarda da erkeklerle kıyaslandığı zaman genellikle genç kadınların depresyon düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Arslan ve diğerleri, 2011:123; Işık ve diğerleri, 2015:35; Öner ve diğerleri, 2004:36; Işık ve diğerleri, 2015:70). Sporun psikolojik sağlık üzerine yararları bilinmekle beraber, yapılan araştırmalarda genç kadınlarda spor ve fiziksel aktiviteye katılımın depresyon gibi duygudurum bozuklukları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Azar ve diğerleri, 2010:1; Dishman ve diğerleri, 2006:396).

Kadınlarda özellikle annelik yıllarında çocuk bakımı vb. işler nedeniyle serbest zaman etkinliklerine katılım oranı düşük olmaktadır. Bu durum anne olan kadınların sağlıklarının yıpranmasına zemin hazırlamaktadır. Bu noktada çocuk sahibi olan kadınların çocuk bakımı dışındaki zamanlarında kendilerine vakit ayırmaları ve serbest zaman etkinliklerine yönelmeleri sağlıkları ve yaşamları açısından oldukça önemlidir (Currie, 2004:225).

2.3.2. Gençlerin ve kadınların spora katılım sorunları

Genç bireyler üzerinde yapılan araştırmalarda spora katılımı olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen unsurlar içerisinde demografik özelliklerin büyük bir yeri olduğu belirlenmiştir. Casper ve diğerleri (2011:34) tarafından yapılan araştırmada gençlerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre spora katılım konusunda yaşadıkları sorunların farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bunun yanında gençlerin etnik kökenlerine göre yaşadıkları bölgelerde spor yapma konusunda karşılaştıkları engellerin farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Biddle ve diğerleri (2005:423) tarafından yapılan araştırmada da cinsiyet değişkeni açısından ele alındığı zaman genç kadınların yaşları ilerledikçe spora katılım düzeylerinin düştüğü belirtilmiştir. Walseth (2006:87) tarafından yapılan araştırmada ise genç kadınlarda dini yapının spora katılım üzerinde önemli

belirleyici olduğu belirlenmiş, Müslüman genç kadınların spora katılım konusunda baskı altında yaşadıkları tespit edilmiştir.

Müslüman ölkelerde genç yaşlarda kadınların spora yönelmelerini etkileyen unsurların başında ailenin görüşü gelmektedir. Bunun yanında kadınların katılacakları spor dallarında ve sporu uygulayış biçimlerinde dini ve kültürel kuralların çğnenmemesi gerektiğı görüşü yaygındır (Kay, 2006:359). Mirsafian (2014:16-30) tarafından yapılan araştırmada İran gibi Müslüman ölkelerde kadınların genellikle kapalı alanlarda gerçekleştirilen (yüzme gibi) spor dallarına yöneldikleri belirtilmiştir. İran'da üniversite sporlarının oldukça gelişmiş olduğu ve üniversitelerde gençlerin spor yapma olanaklarının yüksek olduğu belirtilmiş, erkek öğrencilerin genellikle birçok spor dalını rahatça yapabildikleri belirtilmiştir. Buna karşılık kadın öğrencilerin üniversite ortamında her spor dalını rahatça yapamadıkları, kadınların spor etkinliklerine katılımlarında İslami kuralların geçerli olduğu ifade edilmiştir. Kadınların spor etkinliklerine baş, kol ve ayaklarını örten kıyafetlerle katılmaları zorunludur. Bu şartları yerine getiren kadınlar sadece rekreatif amaçlı değil, aynı zamanda yarışma amaçlı olarak da spor etkinliklerine katılabilmektedirler. Bunun yanında judo ve güreş gibi tehlikeli sporları kadınların yapmaları yasaklanmıştır. Arab-Moghaddam ve diğerleri (2007:121) tarafından yapılan araştırma bulguları da İran'da kadınların rekreatif amaçlı spora katılım düzeylerinin düşük olduğunu göstermektedir.

Kadınların spor yaşantıları genellikle yaşamlarını devam ettirdikleri yerleşim merkezlerine, sahip oldukları toplumsal statülerine, siyasi yönelimlerine, ailevi, dini veya kişisel inançlarına göre şekillenmektedir. Devletin kadınlara sağladığı anayasal hakları kullanma düzeyleri eğitim düzeylerine ve dini yaşayış biçimlerine göre bazı yerlerde yeterince kullanılmamaktadır. Ekonomik gelişmelere bağlı olarak kırsal alanlarda geleneklerin yönlendirdiğı kadınlar ile gecekondü kadını, orta sınıf kadın veya üst sınıf kentli kadınlar arasında yaşam biçimi farklılıkları görülmesi muhtemeldir. Kadınların yaşam standartları ve statülerinden kaynaklanan bu farklılıkların spor alanına yansımaları da doğal bir durumdur (Amman, 2005:62).

Kadınların spora katılım sorunları içerisinde düşük düzeyde de olsa kadına yönelik cinsiyet ayrımcılığının geldiği söylenebilir. Spor alanlarında cinsiyet bölünmesi erkeksel güçten yanadır. Bunun temelinde erkeklerin yapıları itibariyle kadınlardan daha güçlü bedensel yapıya sahip olmaları yatmaktadır. Spor ortamının genellikle erkeksel motiflerle süslü olması, spor yapmak isteyen kadınların geri plana atılmasına ve spor ortamında erkeklerin daha fazla görünmesine zemin hazırlamaktadır (Dever, 2010:243). Medyada da kadınları spora teşvik edecek yayınların yeterli düzeyde yapılamaması, birçok ülkede medyanın hala kadınların spor uygun olmadıklarını, sporda erkek egemenliğinin olduğunu vurgulamaları da kadınların spora katılımlarında önemli bir engel teşkil etmektedir (Pfister, 2010: 236). Hatta bazı spor dallarının baskın olarak sadece erkekler tarafından yapıldığı belirtilmektedir (Migliaccio ve Berg, 2007:271).

Kadınların spora katılımlarının önündeki diğer engelleri şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Basın yayın organlarında genellikle erkeklerin sportif faaliyetlerine yönelik haberler yayınlanmakta olup (Tsai, 2009:37), spor yapan kadınlar bazı basın yayın organlarında sporcu kişiliklerinden ve sportif başarılarından ziyade cinsel yönleri ile ön plana çıkartılmaktadır. Erkeklerin egemen güç olduğu toplumlarda kadınların asıl görülmek istendiği şekliyle yapılan bu haberler kadınlar üzerindeki toplumsal baskının artmasına zemin hazırlamaktadır. Bu baskı sonucunda kadınların spordan soğudukları veya soğutuldukları bilinmektedir (Dever, 2010:244). Ülkemizde de kadın sporlarının ve kadınların sporda elde ettikleri başarıların basında fazla yer bulmaması, basında en fazla voleybol sporuna yer verilmesi, bu spor dalının basında gösterilme oranının da sürekli olarak azalması gibi unsurlar da kadınların spora katılımları üzerinde olumsuz bir etki oluşturmaktadır (Yaprak ve Amman, 2009:45).
- Gelişmemiş veya az gelişmiş ülkelerde kadınların geleneksel toplum yapıları göz önünde bulundurularak görevlerinin sadece ailesi ve çocukları ile ilgilenmek olduğu düşünülmektedir. Bu tür toplumlarda kadınların spor etkinliklerine katılmalarına izin verilmediği gibi kadınlarda zaten spor etkinliklerine katılmak istemezler. Bu noktada kadınların spora yönelmelerinde gelenek, görenek ve aile büyüklerinin önemli bir engel teşkil ettiği söylenebilir.

- Kadınların evlenerek aile hayatına atılmaları spor yapmalarını ve spora katılım düzeylerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bunun temelinde kadınların evlendikten sonra aile ve çocuklarına daha fazla zaman ayırmaları yatmaktadır (Dever, 2010: 243-248).Annelik sürecinde yorgunluk, çocuk bakımı ve düşük sosyal destek gibi unsurlar da kadınların özellikle serbest zaman aktivitelerine katılımlarını olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir (McIntyre ve Rhodes, 2009: 66). Bunun yanında annelik hayatının dışında genel olarak aile yapısının da spora katılım konusunda önemli bir belirleyici olduğu bilinmektedir (Ruseski ve diğerleri, 2011: 65; Dixon ve diğerleri, 2008: 538).
- Spor ortamında kadınların sıklıkla karşılaştıkları taciz olayları kadınların spora katılımları önünde önemli engellerden birisini teşkil etmektedir. Yapılan çalışmalarda spor yapan kadınların taciz olayları ile fazla karşılaşmadıklarını belirttikleri, buna karşılık spor alanında yaşanan taciz olaylarının genellikle nadiren ortaya çıkartıldığı belirtilmiştir. Spor yapan bazı kadınların spor ortamında kadınlara taciz olaylarını bazen basın yayın organlarından bazen de yakın arkadaş çevrelerinden duydukları ifade edilmiştir (Yaprak ve Amman, 2009).
- Dinsel inançlar kadınların spora yönelmelerinde önemli bir etkidir. İslam ülkeleri incelendiği zaman genellikle İslam ülkelerinin çoğunluğunun olimpiyatlara kadın sporcu ile katılmadıkları görülmektedir. İnançlar kadınların toplum içerisinde vücutlarını sergilemelerine izin vermediği için dini yapının sporun önünde engel olmaya devam edeceği söylenebilir (Tükenmez, 2009:202). Kadın öğretmenler üzerinde yapılan bir araştırmada, kadınların büyük bir bölümünün dinin spor yapmaya engel olduğunu ve dinin birçok spor dalını yapmayı yasakladığını düşündükleri tespit edilmiştir (Gündüz, 2010:89). Amman (2005:152) tarafından yapılan araştırmada ise lisanslı olarak spor yapan kadınların büyük bir bölümünün dini değerlere bağlılıklarının düşük olduğu belirlenmiştir.
- Dünyanın birçok ülkesinde çeşitli büyüklüklerde gerçekleştirilen spor organizasyonlarında kadınların aldıkları sponsor desteklerinin erkeklere kıyasla daha az olduğu bilinmektedir. Bu durum da kadınların profesyonel olarak sporla ilgilenmelerine engel olmaktadır (Tükenmez, 2009:202).

- Algılanan sosyal desteğin spora yönelmede ve spordan zevk alma konusunda önemli bir belirleyici olduğu bilinmektedir (McDonough ve Crocker, 2005:456). Kadınlarda da küçük yaşlardan itibaren algılanan sosyal destek düzeyi spora katılımı etkilemektedir. Küçük yaş grubunda bulunan bireyler üzerinde yapılan bir araştırmada özellikle kız çocuklarının spora katılımlarında annelerinin sağladığı sosyal desteğin önemli bir rolü olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Hünük ve diğerleri, 2013:3).

Hergüner (1993:28) kadınlarda spora katılımı etkileyen unsurlardan birisinin fırsat eşitliği olduğunu belirtmiştir. Kadınlarda spora katılımı etkileyen fırsat eşitliği doğrudan ekonomik ve çevresel faktörlere göre şekillenmektedir. Spor tesislerinin her yerleşim yerinin ihtiyacına göre yapılmamasının da spora yönelmede önemli bir sorun olduğu belirtilmektedir. Bazı bölgelerde yapılan spor tesisleri yeterli düzeyde kullanılmayıp atıl durumda beklerken, bazı bölgelerde yapılan tesisler halkın taleplerini karşılama konusunda yetersiz kalmaktadır.

Yaprak ve Amman (2009:42-43) tarafından yapılan araştırmada en az 10 yıl düzenli spor yapmış olan kadınlar üzerinde yapılan araştırmada kadınların spora katılım sorunlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada katılımcı görüşlerine göre henüz okul çağında iken okul sporlarına katılım konusunda cinsiyet ayrımcılığının ortaya çıktığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların görüşlerine göre ekonomik gelir düzeyinin düşük olmasının kız çocuklarının spora yönelmelerinde önemli bir sorun teşkil ettiği tespit edilmiştir. Küçük yaşlarda kadınların spora yönelmelerini olumsuz yönde etkileyen unsurların başında ise hem aile hem de çevreden benimsetilen cinsiyet rollerinin geldiği belirlenmiştir.

Yaşanılan bölgenin sahip olduğu coğrafi özellikler ve ekonomik unsurlar da kadınların spora katılımlarını bazen olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Örneğin; denize kıyısı olmayan ülkelerde insanların yüzme sporuna katılımlarını arttırmak için talep doğrultusunda yüzme havuzları yapılması gerekmektedir. Burada ülkedeki yüzme havuzlarının sayısının artırılması ülkenin ekonomik yapısı ile yakından ilişkilidir. Bunun yanında yaşanılan bölgenin sahip olduğu kültürel özellikler de yapılan tesislerin doluluk oranında kullanılmasına veya atıl kalmasına sebep olmaktadır. Bu durumun özellikle kadınları etkilediği, bölgeye yanlış tercihle

yapılan tesislerin spor yapan kadınlarla dolmasına engel olduğu belirtilmektedir. Örneğin; su sporlarına katılım kültürünün olmadığı bir bölgede yüzme havuzu yapılması durumunda havuzu insanların sıklıkla kullanması mümkün olmayacağı gibi özellikle bölgede yaşayan kadınların uzun yıllar havuza yönelmesi mümkün olmayacaktır (Hergüner, 1993:31). Bu yüzden bölgede yaşayan insanların spordaki problemlerinin tespit edilmesi ve beklentileri dikkate alınarak yapılan tesislerin bölge insanına daha faydalı olacağı, tesislerin de doluluk oranlarının artacağı öngörülebilir. Böylece yapılan tesislerle de amaca uygun hizmet vermiş olunacaktır örneğin; doğu illerinde Atletizm ve kayak sporlarına, deniz olan bölgelerde yüzme sporuna yönelik tesislerinin olması gibi.

Kadınların spor yapmaları teşvik edilirken bazı durumlar da gözardı edilmemelidir. Kadınlarda spora katılımı ilk başlarda olumsuz yönde etkilemese de ilerleyen dönemlerde kadınların spor yapmalarına engel olan bazı fizyolojik faktörler de bulunmaktadır. Özellikle performans sporu yapan kadınlarda yapılan ağır yüklenmelere bağlı olarak bazı fizyolojik ve metabolik düzensizlikler ve rahatsızlıklar meydana gelmektedir. Söz konusu düzensizlik ve rahatsızlıkların başında menstrüel bozukluklar gelmektedir. Menstrüel bozuklukların sedanter kadınlarla kıyaslandığı zaman spor yapan kadınlarda daha fazla görüldüğü yapılan araştırma sonuçları ile ispatlanmıştır (Hoch ve diğerleri, 2009: 241; Pauli ve Berga, 2010:33). Bunun yanında kadınların spora katılımlarını olumsuz yönde etkileyebilecek menstrüel bozuklukların başında menarş yaşında gecikme (Klentrou ve Plyley, 2003: 490), menstrüel siklus bozuklukları (Lamina ve diğerleri, 2013: 2014; Kishalı ve diğerleri, 2006: 1550), amenore (Torstveit ve Sundgot-Borgen, 2005: 141) ve ağırlı menstrüasyon olarak bilinen dismenorenin (Lee ve diğerleri, 2011: 201) geldiği belirtilmiştir. Bütün bu gerçekleri bilerek ve bilinçlenerek yine de kadınların yaşamında sağlıklı olabilmeleri açısından spor olmalıdır. Kendisi spor yapan bir kadın evlendiğinde yetiştireceği çocuklarına da spor yaptıracağı düşünülerek bir kartopu misali spor yapan sayısına katkı sağlayacak sporun yaygınlaşması ve sporcu sayısının artmasında da rol oynayacağı düşünülebilir. Bu yüzden bilinçli yapılan sporun toplumun her ferdine faydalı olacağı ve sağlıklı bireylerden oluşan toplumların da güçlü olacağı

düşünülmektedir, güçlü bir Türkiye için özellikle kadınların ve herkesin spor yapması teşvik edilmelidir.

2.4. Yerel Yönetim Kavramı

Belirli bir coğrafi bölge içerisinde (köy, kent, il vb.) yaşayan insanların bir arada yaşamak amacıyla kendilerini en fazla ilgilendiren konularda hizmet üretmek için kurulan, karar organları bölge insanı tarafından seçim ile belirlenmiş, yürüteceği faaliyet, görev ve sorumluluklar ilgili yasalar tarafından belirlenmiş, özel gelir, bütçe ve personele sahip, yürüttükleri işlerde merkezi idareden büyük oranda ayrılan ve özerk yapıya sahip olan kuruluşlar “yerel yönetim” olarak tanımlanmaktadır (Ökmen ve Parlak, 2010: 20; Urhan, 2008: 85). Anayasada yerel yönetimler “Belediye, köy veya il halkının sahip olduğu müşterek gereksinimlerini karşılamak amacıyla kuruluş esasları kanunlarla belirlenen karar organları bulunan, seçmenler tarafından seçim yolu ile oluşturulan kamu tüzel kişileridir” şeklinde tanımlanmıştır (Sezen, 2007: 14).

Yerel yönetimlerin dünyanın farklı bölgelerinde farklı seyirler izleyerek ortaya çıktıkları bilinmektedir. Günümüzdeki modern yerel yönetim sistemlerinin benzer örnekleri Antik Yunan ve Roma da görülmüştür. Avrupa’da monarşi ve Burjuvazi ile birlikte modern kentler ve kent yönetimleri oluşturulmuştur. Modern kent yönetimleri özellikle 18. ve 19. yüzyıllarda gün yüzüne çıkmaya başlamış ve Avrupa dışındaki coğrafyaları da etkilemeye başlamıştır. Yerel yönetimlerin tarihsel süreç içerisinde farklı ülkelerde farklı zamanlarda ortaya çıkmış ve gelişmiş olması nedeniyle dünyanın her yerinde yerel yönetimlerin gelişmişlik düzeyleri ve işleyiş biçimleri birbirinden farklılık arz etmektedir. Yerel yönetimler son yıllarda hem bölgesel hem de ülke genelinde önemi giderek artan, önemi devlet, bölge halkı ve sivil vatandaşlar tarafından daha fazla kavranmaya başlanan bir olgu haline gelmiştir (Çukurçayır (2013: 97-106). Son yıllarda küreselleşme ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ciddi değişimler meydana gelmiştir. Yerel yönetimlerde meydana gelen değişimlere ayak uydurmak durumunda kalmışlardır. Bu kapsamda dünyada bir yandan küreselleşme eğilimi yükselirken, bir yanda da yerelleşme eğiliminde artış meydana gelmiştir (Ökmen, 2003: 135).

Yerel yönetimler halkla iç içe ve halkla sürekli temas halinde olan kurumlardır. Bu nedenle yerel yönetimlerin halkla samimi bir ilişki içerisinde olduğu söylenebilir. Merkezi idarelerde yöneticiler ile yakın temas kurmak söz konusu değildir. Ancak yerel yönetimlerde halk ve yöneticiler arasında yakın temas ve samimiyet bulunmaktadır. Bu unsur yerel yönetimlerin toplumla iç içe bir yapıya sahip olmalarına katkı sağlamaktadır (Yaman, 2010: 25).

Yerel yönetimlerde yerinden yönetme ilkesi bulunmaktadır. Bunun yanında yerel yönetimler ülkenin genel yönetim sistemi içerisinde sistem bütünlüğü dikkate alınarak değerlendirilmektedirler. Merkezi yönetimlerin hiyerarşik olarak altında bulunmayan yerel yönetimler hukuka uygun bir denetim mekanizmasına dâhil edilmektedirler. Her ne kadar merkezi yönetimden ayrı özerk kuruluşlar olsalar da yerel yönetimlerin uymaları gereken kurallar merkezi yönetimler tarafından belirlenmektedir (Ökmen ve Parlak, 2010: 20).

2.4.1. Türkiye’de yerel yönetimler

Yerel yönetimlere ilişkin düzenlemeler kanunlar ile belirlenmektedir (Tamer, 2007: 23). Türkiye’de yerel yönetimlerin tarihi Tanzimat dönemine kadar uzanmakta olup, yerel yönetimler 1854 yılından itibaren kurulmaya başlanmıştır. Yerel yönetimlerin hukuki kimliklerine göre çalışma biçimleri ise Cumhuriyet döneminden itibaren hayata geçirilmiştir. 1924 yılında 442 sayılı köy kanunu ile 1930 yılında çıkartılan 1580 sayılı belediye kanunları belediyelerin ve köy idarelerinin tüzel kişilik kazanmasında büyük rol oynamıştır (İnci, 2011: 24). 1930 yılında çıkartılan 1580 sayılı belediye yasasının 2. maddesinde belediyeler kurulurken, Köy İhtiyar Kurulu’nun bir tutanak ile veya belde seçmenlerinin yarısından fazlasının yerleşim yerindeki en üst düzey amire başvurmaları gerektiği belirtilmiştir (Çukurçayır, 2013: 153).

Dünyada küreselleşme olgusunun gelişmesine paralel olarak belediyelerin verimlilik ve etkinlik kaygıları da artmış, bu durum belediyelerin yeniden yapılandırılması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle son yıllarda dünyanın birçok ülkesinde yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması için bazı girişimlerde bulunulmaya başlanmıştır. Ülkemizde de 1985 yılından itibaren yerel

yönetimlerin yetki ve görev bakımından güçlendirilmesine yönelik çalışmalar hız kazanmıştır. Söz konusu adımlar içerisinde en önemli olanları emlak vergisi gelirlerinin belediyelere bırakılması, imar planlarının onaylanma yetkisinin de bakanlıktan alınarak belediyelere verilmesine yönelik girişimlerdir. Bu dönemde Türkiye'nin belediyecilik anlayışında önemli gelişmeler meydana gelmiş, halkın yerel yönetim anlayışları da buna paralel olarak gelişmiştir. Yine bu dönemlerde küreselleşmeye bağlı olarak yerel yönetimler tarafından özelleştirme çalışmaları başlatılmış, belediyeler verimlilik ve etkinlik kaygıları nedeniyle arayış içine girmişlerdir (Çukurçayır, 2013:176). Günümüzde Türkiye'de belediyecilik sisteminin gelişmesine paralel olarak halkın büyük bir bölümünün (%83) belediye hizmetlerinden yararlanması sağlanmıştır (Erdem, 2011: 94).

Yerel yönetimler merkezi idareden ayrı tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır. Yerel yönetimlerin kendi yönetebilecekleri bütçeleri bulunmaktadır. Yerel yönetimlerin bütçeleri düzenleme yetkileri kendilerine ait olmakla beraber, merkezi idarenin denetimi dâhilinde gerçekleşmektedir. Yerel yönetimlerin toplum yaşamında önemli fonksiyonları bulunmaktadır (Sinopluoğlu, 2011:1-3). Bu nedenle toplumların gelişim ve kalkınma süreçlerinin desteklenmesinde merkezi yönetimler ile yerel yönetimlerin sahip oldukları görev ve fonksiyonları tam olarak yerine getirmeleri oldukça önemlidir (Metin, 2007: 31).

Türkiye'de yerel yönetimlerin anayasal çerçevede farklı biçimlerde ele alındığı görülmektedir. 1961 Anayasasının 112. maddesinde ve 1982 Anayasasının 123. maddesinde yerinden yönetim ilkesi benimsenmiştir. Yine anayasalarda ülkenin merkezi yönetimle idare edilmesinin yanında mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanması amacıyla yerel yönetimlerin de aktif olması gerektiği vurgulanmıştır. 1982 Anayasasında yerel yönetimlerin kuruluş amaçlarına ve görevlerine ilişkin bilgiler 127. Maddede verilmiştir. Bu madde de "Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunla gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir" ibaresi yer almaktadır (Çukurçayır, 2013:178).

İl özel idareleri

İl özel idareleri Osmanlı'dan devralınan ve yaklaşık olarak yüz kırk yıllık bir geçmişe sahip olan yerel yönetimlerdir. İlk olarak 1864'de Tuna Vilayeti Nizamnamesi ile kurulmuş olan "Vilayet Umum Meclisi" ile Türk yönetim sistemine dâhil edilen il özel idareleri Fransız il (department) sistemi modeli dikkate alınarak oluşturulmuştur. 1864 ile 1870 Nizamnamelerinde tüzel kişilik verilmeyen il özel idareleri (Ökmen ve Parlak, 2010: 155), 1913 yılında çıkartılan İdare-i Umumiye-i Vilayet-i Kanunu ile tüzel kişilik kazanmıştır. Söz konusu kanun toplam 149 maddeden oluşmakla beraber, illerin genel ve özel yönetimlerine ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Kanunun ilk 74 maddesi illerin genel yönetimine ilişkin düzenlemelere ait iken, 75-19'uncu maddeler ise il özel idarelerini ilgilendirmekteydi. Kanunun il yönetimini ilgilendiren bir bölümü 1949 yılında çıkartılan 5442 sayılı il idaresi kanunu ile yürürlükten kaldırılmıştır. 2005 yılına kadar bazı değişikliklere uğrasa da il özel idareleri 1913 tarihinde çıkartılan kanunla idare edilmeye devam etmiştir. 1913 tarihinde çıkartılan kanun 2005 yılında 5302 sayılı kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır. İl özel idarelerine ilişkin yeni kanun ile birlikte il özel idarelerinin işleyişine ilişkin olarak yeni bir döneme girilmiş ve Osmanlı döneminden kalan işleyiş sona ermiştir (Şengün, 2010:44; Erdem, 2011: 79).

Anayasada yer alan yerel yönetimlerden birisi olan il özel idareleri il genelinde yerel hizmetleri yerine getirmek için kurulmaktadır (Erbay ve Akgün, 2013: 233). Ülkemizde il özel idarelerinin kuruluş ve işleyişlerine ilişkin düzenlemeler 5302 sayılı kanunda belirlenmiştir. İl özel idareleri ilin kurulmasına dair kanunla kuruldukları için ilin ortadan kalktığı durumlarda il özel idarelerinin de tüzel kişiliği ortadan kalkmaktadır. İl özel idarelerinin yetki ve görev sınırları bağlı bulundukları il ile sınırlandırılmıştır. Bu nedenle il özel idareleri illerden ziyade bağlı bulundukları bölgelerdeki kırsal kesimlere yönelik görev ve sorumluluklara sahiptirler (Çukurçayır, 2013: 266). İl özel idarelerinin görev ve sorumlulukları şunlardır;

- Sanayi, ticaret, sağlık ve tarım uygulamalarına yönelik olarak ilin çevre düzenini yapmak, toprağın korunması, bayındırlık ve iskan faaliyetlerinin yerine getirilmesi, sosyal hizmet ve yardımların sağlanması, erozyonun önlenmesi,

yoksullara mikro düzeyde krediler verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları ile diğer eğitim kurumları için arsa temin edilmesi, söz konusu kurumların bina bakım ve onarımlarının yapılması, gerekli maddi desteğin sağlanması,

- Belediye sınırları dışında kalan bölgelerde yol, su, imar, kanalizasyon, katı atık, acil yardım ve kurtarma, çevrecilik, turizm, kültür, gençlik ve spor, orman faaliyetlerinin desteklenmesi, park ve bahçe işlerinin düzenlenmesi ve ağaçlandırma çalışmalarının yapılması (Şengül, 2010: 52),
- Kanunlarla belirtilen ve kendilerine verilen hizmetleri yerine getirebilmek için gerçek veya tüzel kişiler tarafından gerçekleştirilecek olan faaliyetlere ruhsat vermek, izin vermek ve yapılan faaliyetleri denetlemek,
- Kanunlarla belirtilen sınırlar içerisinde yönetmelik çıkarmak, yasak koymak, emir vermek, yasakları uygulamak ve yasakları çiğneyen ilgililere ceza kesmek,
- Hizmetleri yerine getirebilmek için borç almak veya bağış kabul etmek,
- Hizmetlerini yürütmek ve görevlerini yerine getirebilmek amacıyla taşınır ve taşınmaz mallar almak, mal kiralamak, satmak, takas etmek veya mallar hakkında sınırlı ayni hak tesis etmek,
- Maddi değeri 25.000 TL'ye kadar olan, vergi, resim ve harçlar dışındaki dava konusu olmuş uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek,
- Sahip olduğu özel kanunlar dâhilinde iz özel idaresi adına vergi ve harçları tahsil etmek,
- Belediye sınırları dışında bulunan umuma açık yerlerde kurulacak olan tesis ve işletmelere ruhsat vermek ve kurulan yerleri denetlemek,
- İl özel idaresinin hizmetleri hakkında vatandaşların görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla kamuoyu araştırmaları yapmak (Çukurçayır, 2013:167-268; Erbay ve Akgün, 2013: 236; Ökmen ve Parlak, 2010: 169).

İl özel idareleri genel sekreterlik, mali işler, tarım, imar, sağlık, hukuk ve insan kaynakları birimlerinden meydana gelmektedir. İllerin fiziksel özellikleri ve gelişmişlik düzeyleri göz önünde bulundurularak il özel idarelerinde çalışanların sayıları da farklılaşmaktadır. İl özel idarelerinde genel sekreterler hizmetleri yürütürken valilere karşı sorumludurlar. İlçelerde il özel idarelerinin işlerini yürütmekle görevlendirilen ve kaymakamlara bağlı olan ilçe özel idare teşkilatları bulunmaktadır (Tamer, 2007: 29).

Belediyeler

Belediyeler ülkemizde yerel yönetimler içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Çünkü belediyeler yerel yönetimler ortaya çıktığı günden beri temel kentsel hizmetlerin sunumunda ön planda rol alan kuruluşlar olarak dikkate alınmıştır. Buna karşılık gerek il özel idareleri gerekse de köy yönetimleri tarihsel süreç içerisinde güç kaybına uğramıştır. Belediyeler sınırları ve görevleri iyi bir biçimde belirlenmiş, halkın yerel taleplerini en uygun şekilde yerine getirmeye çalışan yönetimlerdir. Bu durum belediyelerin yerel yönetimlerin çekirdeği olmasına zemin hazırlamıştır (Şengül, 2010: 69).

Osmanlı döneminde günümüze benzer belediye sistemi kurma çalışmalarının kökeni Tanzimat Fermanı'na dayanmaktadır. Ancak Tanzimat Fermanı'ndan önceki dönemlerde de farklı yerel müesseseler belediyeçilik rolünü üstlenmişlerdir (Ökmen ve Parlak, 2010: 189). Türkiye'de 1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Yasası 2004 yılında yürürlükten kaldırılmıştır. Yapılan yasama çalışmalarının ardından 2004 yılında kabul edildikten sonra Cumhurbaşkanı tarafından veto edilen 5215 sayılı Belediye Yasası yeniden görüşülmüş ve 5272 yasa numarası ile kabul edilmiştir. Ancak anayasa maddelerine aykırılık teşkil ettiği gerekçesi ile yasanın tekrar mecliste görüşülmesi gerektiğine karar verilmiştir. Belediye Yasasının son şekli 03.07.2005 tarihinde 5393 sayı numarası ile yürürlüğe girmiştir. 5393 sayılı yasanın 3. Maddesinde belediyenin tanımına yer verilmiştir. Buna göre belediye "Yerleşim yerlerinin ve yerleşim yerlerinde yaşayan insanların müşterek gereksinimlerini karşılamak üzere kurulan, karar verme organları seçmenler vasıtasıyla belirlenerek oluşturulan, mali ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir" şeklinde tanımlanmıştır. Belediye tanımına ilişkin bu yaklaşımın 1580 sayılı eski yasanın birinci maddesi ile benzerlik gösterdiği bilinmektedir (Çukurçayır, 2013: 180).

1580 sayılı eski belediye yasasına göre bir yerleşim yerinde belediye kurulabilmesi için nüfusun 2.000 ve üzerinde olması şartı bulunmaktaydı (Çukurçayır, 2013: 180). Ancak, Türkiye'de 2005 yılında çıkartılan 5393 sayılı kanuna (belediye kanunu) göre toplam nüfusu 5.000 ve üzeri olan yerleşim yerlerine belediye kurulabilmektedir. Ancak nüfusu 5.000 ve üzeri olan her yerleşim yerinde belediye

kurulma zorunluluğu ve garantisi bulunmamaktadır. Belediye kurulabilmesi için nüfus şartının yanında köy halkının yerleşim yerlerinde belediye kurulması için talepte bulunması, Taleplerini resmi oylama yaparak saptamak ve belgelendirmek, ilgili idare kurullarından onay alınması, Danıştay incelemesinin gerçekleşmesi, bakanlar kurulu kararı ve cumhurbaşkanı onayı gibi düzenlemelerin de gerçekleşmesi gerekmektedir (Boz, 207: 29; Şengül, 2010: 75; Erbay ve Akgün, 2013: 256). Bunun yanında iki önemli gerekçe de belediye kurulmasına izin vermemektedir. Bu maddeler;

- Mevcut bir belediyenin sınırlarına 5.000 metreden daha yakın bir alana başka bir belediye kurulamaz.
- İçme ve kullanma suyu havzaları ile sit alanları ve diğer koruma alanlarının içerisine belediye kurulamaz (Çukurçayır, 2013: 180).

Belediye meclis üyelerinin sayısal dağılımlarının belirlenmesinde yerleşim yerlerinin nüfus yoğunluğu dikkate alınmaktadır. Yaşanılan bölgedeki nüfus arttıkça belediye meclis üye sayısı da artmaktadır. Her belediye meclisinde seçim ile belirlenmiş asil üyelerin sayısı kadar yedek üye de seçilmektedir. Yaşı 29 ve üzeri olan her Türk vatandaşı belediye meclislerinde üye olma hakkına sahiptir. Belediye meclisinde nüfusa göre seçilebilecek üye sayısına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur (Şengül, 2010: 80).

Çizelge 2.1. Nüfus sayısına göre belediye meclis üye sayılarının dağılımı (Şengül, 2010: 80; Akbulut, 2007: 93)

Belediye Nüfusu	Meclis Üye Sayısı
10.000'e kadar	9
10.001'den 20.000'e kadar	11
20.001'den 50.000'e kadar	15
50.001'den 100.000'e kadar	25
100.001'den 250.000'e kadar	31
250.001'den 500.000'e kadar	37
100.001'den 1.000.000'a kadar	45
1.000.000'dan daha fazla olan beldelerde	55

Belediye meclis üyeleri ile belediye başkanları halk tarafından seçilmekle beraber her bir seçimde kendilerine beş yıl yönetimde kalma şansı verilmektedir. Belediyelerde meclis toplantıları halka açık olarak gerçekleştirilmektedir. Bazı durumlarda meclisin en üst amirinin onayı ile gizli oturumlar gerçekleştirilmektedir.

Belediye meclislerinde seçilmiş olan üyeler doğal üye sayısının yarısını geçmemektedir. Seçilmiş olan üyeler belediye meclisinin kendi üyeleri içerisinde encümen ile belirlenmektedir (Çukurçayır, 2013: 153).Belediyelerin bulunduğu yerleşim yerlerinde nüfusun 2.000'in altına düşmesi durumunda İçişleri Bakanlığı'nın önerisi ve Danıştay onayı ile birlikte köye dönüştürülürler. Tüzel kişiliği ortadan kalkan belediyelerin köye dönüşüm süreçleri il özel idareleri tarafından yürütülür. Tüzel kişiliği sona eren ve köye dönüşen belediyelerin sahip olduğu tüm hak, borç, alacak, taşınır ve taşınmaz mallar da köy yönetimine aktarılmaktadır (Erbay ve Akgün, 2013: 258-259).

Köy yönetimi

Köylerin yerel yönetimler içerisindeki yerleri uzun yıllardır sorgulanmaktadır. Yürürlükte olan 1982 Anayasasının 127. maddesinde köylerin yerel yönetim olarak kabul edildiği belirtilmektedir. Ancak resmi olarak kanunlarla tanımlanmış olan köy yönetimlerinin uygulamada var olduklarını söylemek oldukça zordur. Çünkü köy yönetimleri maddi destek yetersizliği ve çalıştırılacak personel bulamadıkları için kanunlarla belirtilen faaliyetlerini getirmekte zorlanmaktadırlar. Köy yönetimlerinin sunulacak hizmetlerde aktif rol almaktan uzak olmaları nedeniyle köylerin merkezi yönetim desteğine ihtiyaç duydukları bilinmektedir. Bunun yanında köy yönetimlerinin birçok hizmeti yerine getiremediği durumlarda köylerin ihtiyaçları il özel idareleri tarafından karşılanmaktadır (Şenel, 2010).

Ülkemizde köy yasasına göre nüfusu 2.000'in altında olan yerleşim yerleri köy kabul edilmektedir. Köy yönetiminin yasa ile zorunlu görevleri bulunmakla beraber, bazı görevlerin yerine getirilmesi ise isteğe bağlıdır. Köy yönetimlerinin yerine getirmekle yükümlü oldukları zorunlu ve isteğe bağlı görevler şunlardır;

- Köylere içme suyunun getirilmesi,
- Köylerde bulunan evlere tuvalet yaptırılması,
- Köylerde bulunan evlerin çevrelerinin temiz tutulması,
- Köy sınırları içerisinde hayvan hastalıklarının önlenmesine yönelik tedbirler alınması,
- Çiftçi mallarının korunmasına yönelik tedbirlerin alınması,

- Zararlı böceklerin çoğalmasını önleyici tedbirlerin alınması,
- Köy odası, mescit, okul ve yol yapımına destek olunması gibi hizmetler köy yönetimlerinin sunmak zorunda oldukları hizmetlerdir.
- Ahırlar ile evlerin ayrılması, binaların badana edilmesi, mezraların korunması ve köyün gereksinim duyabileceği zanaatkârların yetiştirilmesi köy yönetimlerinin isteğe bağlı görevleri arasında yer almaktadır (Çukurçayır, 2013: 301; Şenel, 2010: 128-129; Erbay ve Akgün, 2013: 253).

Köy yönetimleri bulundukları yerleşim yerlerinde sunacakları hizmetler için kullanabilecekleri ödeneğe sahiptirler. 442 sayılı köy kanununun 18. Maddesinde köylerde harcanacak para miktarı, köylülerin gereksinimlerini ve köyün ihtiyaçlarını karşılamak için isteğe bağlı hizmetler ödeneği ve zorunlu hizmetler ödeneği olarak ikiye ayrılmıştır. Köy muhtarı ile diğer görevlilere ödenen maaşlar, arazi vergileri gibi yönetim giderleri köy yönetimlerinin zorunlu giderleri arasında yer almaktadır. Köydeki zorunlu hizmetler sunulduktan sonra köy yönetiminin uygun görmesi durumunda isteğe bağlı hizmetler için harcama yapılabilir (Erbay ve Akgün, 2013: 254).

Büyükşehir belediyeleri

Türkiye’de büyükşehir belediyelerinin kurulmasına yönelik uygulamaları ve düzenlemeleri içeren ilk yasa 1984 yılında çıkartılan 3030 sayılı yasadır. Otuz yıl boyunca yürürlükte olan büyükşehir belediye yasası 2004 yılında 5216 sayılı yasa ile sona ermiştir. Günümüzde büyükşehir belediyeleri 5216 sayılı yasa çerçevesinde çalışmalarını devam ettirmektedir. Bu yasanın temel amacı büyükşehir belediyelerinin yasal statülerini düzenlemek, halka sunulacak olan hizmetlerin daha planlı, verimli, etkin ve uyum içinde yürütülmesini sağlamaktır (Erbay ve Akgül, 2013: 285). 5216 sayılı büyükşehir belediye kanunun 4. Maddesinde büyükşehir belediyelerinin sadece nüfus oranına bağlı olarak değil, aynı zamanda ekonomik gelişmişlik ve fiziksel yerleşim koşulları da dikkate alınarak kurulabilecekleri belirtilmektedir (Ökmen ve Parlak, 2010: 259; Can, 2007: 63).

5216 sayılı kanunun 7. maddesinde büyükşehir belediyelerinin yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Bu maddeye göre büyükşehir belediyelerinin yetki ve sorumlulukları şunlardır;

- Bulunduğu yerleşim yerindeki ilçe ve ilk kademe belediyelerin belirttikleri görüşleri dikkate alarak büyükşehir belediyesinin stratejik planlarını hazırlamak, yatırım planlarını ve yıllık hedeflerini stratejik plana göre düzenlemek,
- Çevre düzenini bozmamak kaydıyla mücavir sınırlar ile büyükşehir belediye sınırları içerisinde 1/5000 ile 1/25000 ölçeğe sahip alanlarda imar planlaması yapmak, imar planlarını onaylamak ve uygulamak, belediye imar planlarında yer alan uygulamaları denetlemek, gerekirse düzeltmek,
- Büyükşehir belediyelerine kanunlar ile tanınmış olan ve hizmetlerin gereği yerine getirilmek zorunda olan proje yapım, bakım ve onarım işlerini yürütmek, her ölçekteki imar planına uygun alanları ruhsatlandırmak, 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamında belediyelere verilen yetkileri kullanmak,
- Büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan ve ticari olarak işletilen yerlere ruhsat vermek ve gerektiği zamanlarda işletmeleri denetlemek,
- Belediye kanununun 69. (arsa ve konut üretimine ilişkin madde) ve 73. (kentsel dönüşüm ve gelişim alanına ilişkin madde) maddelerindeki yetkilerini kullanmak,
- Bulunduğu büyükşehir sınırları içerisinde ulaşım sistemlerini düzenlemek, kanunların verdiği yetkiler dâhilinde trafik düzenlemesini gerçekleştirmek,
- Bulunduğu büyükşehir belediye sınırları içerisinde yer alan cadde, bulvar ve anayolları yaptırmak, kentsel tasarıma uygun olan bu yerlere projelere uygun yükümlülükler koymak, ilan ve reklam afişlerine, tabelalarına standartlar getirmek, bulvar, yol, cadde ve meydanlara adlarını vermek ve söz konusu alanlara numara vermek,
- Coğrafi kent bilgi sistemlerinin kurulmasını sağlamak,
- Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olacak biçimde su havzaları ve tarım alanlarının korunmasını sağlamak, ağaçlandırma çalışmaları yapmak, insanların gereksinimlerine cevap vermeyi amaçlayan iş yerlerinin belirli noktalarda toplamak, katı atıkların depolama alanlarını belirlemek, kömür satış noktalarını belirlemek, çevre kirliliğine neden olabilecek tehditler için önlem almak,

- Gıda ürünleri satan işletmeler başta olmak üzere birinci sınıf gayrisihhi müesseselere ruhsat vermek ve denetlemek, şehir sınırları içerisinde satılacak olan gıda ürünlerinin hijyen kurallarına uygunluğunu belirlemek için tahlil laboratuvarları kurmak,
- Büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan yerlerde zabıta hizmetlerini yerine getirmek,
- Yük ve yolcu terminalleri ile kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek veya ruhsat vermek,
- Büyükşehirde yaşayan insanların gereksinimlerine uygun olacak biçimde sosyal yaşam alanları kurmak, işletmek veya işlettiirmek,
- Gerektiği takdirde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri vermeye yönelik bina ve tesisler yapmak, kamuya ait olan bu kurum ve binaların bakımlarını ve onarımlarını yürütmek,
- Büyükşehir sınırları içerisinde toplu taşıma sistemlerini geliştirmek, yeni sistemler kurmak, işletmek veya işlettiirmek,
- Büyükşehir sınırları içerisinde kanalizasyon ve su hizmetlerini yürütmek, bu faaliyetleri gerçekleştirmek için baraj ve tesisler kurmak, işletmek veya işlettiirmek, belediye sınırları içerisine yapılacak olan hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek,
- İl düzeyinde yapılacak planlara uygun olmak koşulu ile doğal afet ve sorunlara yönelik olarak tedbirler almak, doğal afetlere karşı çalışmalar yürütecek yerleri ruhsatlandırmak ve denetlemek,
- Sağlığın korunması ve geliştirilmesi amacıyla yaşlı, genç, çocuk ve muhtaçlara yönelik olarak sosyal tesisler kurmak, sosyal tesisleri diğer kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte idare etmek için girişimlerde bulunmak,
- Büyükşehir sınırları içerisinde kalan yerleşim yerlerinde merkezi ısınma sistemleri kurulmasını sağlamak,
- Afet riski taşıyan ve vatandaşların hem can hem de mal güvenliğini tehlikeye atan yapıları yıkmak ve tahliye etmek (Şengül, 2010: 112-114; Ökmen ve Parlak, 2010: 261-264).

2.5. Belediyeler Görev ve Fonksiyonları

Yerel yönetimler içerisinde yer alan belediyeler demokratik değerlerin gelişmesinde önemli rol oynayan kurumlar olmalarının yanında, yerel nitelikteki kamusal hizmetlerin karşılanmasında önemli rollere sahip olan kuruluşlardır. Yerel yönetimler içerisinde belediyeleri önemli kılan diğer bir özellik ise belediyelerin halka en yakın kamusal yönetim kuruluşu olmalarıdır (Yüzgenç, 2010: 1). Bunun yanında belediyelerin devlet sisteminin tamamlayıcı unsurları olduğu bilinmektedir (Akbulut, 2007: 89). 5393 sayılı Belediye Yasasına göre belediyelerin görevleri 14. Maddede düzenlenmiş, belediyelerin verecekleri hizmetlerde öncelikli olarak verilecek hizmetin mahalli müşterek nitelikte olması şartı getirilmiştir (Sayın, 2007: 39). Bu şart dâhilinde belediyelerin görev alanları şu şekilde sıralanmıştır;

- Su ve kanalizasyon, imar ve ulaşım gibi kentsel alt yapı düzenlemelerini yapmak,
- Coğrafi ve kent bilgi sistemleri geliştirmek,
- Çevrenin sağlığını korumak, temizlik işleri ile ilgilenmek, katı atıklara yönelik önlemler almak,
- İtfaiye, zabıta, ambulans, acil yardım ve kurtarma faaliyetleri yürütmek,
- Şehir içi trafik sistemlerini düzenlemek,
- Defin ve mezarlık işlemlerini yapmak,
- Yeşil alanların korunmasına yönelik önlemler almak, ağaçlandırma çalışmaları yapmak,
- Şehir içi park ve konut planlarına katkı sağlamak,
- Bulunduğu bölgede kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlemek, gençlik ve spor faaliyetlerinde bulunmak, bölgenin turistik tanıtımına destek olmak,
- Bulunduğu bölgede sosyal hizmet ve yardım, evlendirme, meslek ve beceri kazandırma faaliyetlerini yürütmek,
- Bölgenin ekonomik ve ticari açıdan gelişmesine katkı sağlayıcı uygulamalar yapmak,
- Anakentlerde nüfusu 50.000 ve üzeri olan yerleşim yerlerinde kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açmak (Çukurçayır, 2013: 184).

Belediye yasası kapsamında belediyelerin yapmaları zorunlu olmayan, buna karşılık isteğe bağlı olarak gerçekleştirebilecekleri bazı faaliyet ve uygulamalar da bulunmaktadır. Bu faaliyetler;

- Okul öncesi eğitim kurumlarının açılması,
- Her derece ve kademedeki devlet okullarının bina bakım, onarım işlerini yapma, eğitim kurumlarına ekipman ve ders materyal desteği sağlama,
- Sağlık ile ilgili her türlü tesisi açma ve işletme,
- Tarihi ve kültürel tabiat varlıklarının korunmasına yönelik tedbirler alma, söz konusu özelliklere sahip bölgelerde bakım ve onarım gerektiren düzenlemeleri yapma, korunması mümkün olmayan yapıları da aslına uygun olarak yenileme (Çukurçayır, 2013: 184).
- Beldede oturan insanların belediye hizmetlerine yönelik algılarının ve hizmet kalitelerinin belirlenmesi için kamuoyu araştırmaları yapmak (Erbay ve Akgün, 2013: 262).

Belediye yasasının diğer yetki ve imtiyazları ilgili yasanın 15. maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde kapsamında belediyeye şu yetki ve imtiyazlar verilmiştir;

- Beldede yaşayan bireylerin mahalli müşterek özelliklere sahip gereksinimlerini karşılamak amacıyla her türlü girişimde ve faaliyette bulunmak,
- Belediyelere kanunlar tarafından verilen yetkiler dâhilinde emir vermek, yönetmelikler çıkarmak, belediye yasaklarını belirlemek, yasakları uygulamak ve ilgili kanunlar çerçevesinde cezalar kesmek,
- Gerçek veya tüzel kişiler tarafından yerleşim yeri içerisinde yürütülecek işler için ruhsat ve izin belgesi vermek,
- Belediyelere ilişkin özel kanunlar gereğinde belediyelere ait olan su, doğalgaz ve atık su hizmetlerine yönelik olarak gerekli harç ve ödemeleri, bunun yanında özel kanunlarla belediyelere verilmiş olan bazı katkı ve katılma paylarını tahsil etmek,
- Müktesep haklar saklı kalmak kaydı ile içme, endüstri ve kullanma suyu sağlamak, yağmur suları ve atık suların uzaklaştırılmasına destek olmak, söz

konusu faaliyetleri gerçekleştirmek için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek, kaynak sularını işletmek veya işlettmek,

- Yerleşim yerleri içerisinde toplu taşıma faaliyetlerini yürütmek, bu faaliyetleri yerine getirebilmek amacıyla su ve deniz ulaşım araçları, raylı sistem araçları ile her türlü toplu taşıma sistemini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek,
- Katı atıkların yerleşim yerlerinden toplanması, işlenmesi, ortadan kaldırılması veya depolanması amacıyla gerekli düzenlemeleri yapmak veya yaptırmak,
- Mahalli müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi için gerek belediye sınırları gerekse de mücavir alanlar içerisindeki taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak, kamulaştırmak, tahsis etmek veya söz konusu taşınmazlar üzerinde aynı hak tesis etmek,
- Faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için borç desteği almak veya bağış kabul etmek,
- Toptancı ve perakendeci halleri ile otobüs terminali, yat limanı, fuar alanı ve mezbaha kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettmek, söz konusu terlerin tüzel kişilerce açılmasına destek olmak,
- Harçlar, resim ve vergi dışı kalan, toplam miktarı 25.000 TL kadar olan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşma ile tasfiyesine karar vermek,
- Gayri sıhhi müesseseler ile halka açık dinlenme ve eğlence mekânlarının denetlemesini ve ruhsatlanmasını sağlamak,
- Belde içerisinde ekonomik gelişmenin ve ticaretin kayıt altına alınabilmesi için izinsiz çalışan seyyar satıcıların faaliyetlerinin sonlandırılması, cezası ödenmeyerek ortada kalan gıda ürünlerini iki gün içerisinde gıda bankalarına, otuz gün içerisinde alınmayan gıda maddesi dışındaki ürünleri yoksullara dağıtmak,
- Belde içerisinde yer alan tabela ve reklam panolarına belirli standartlar getirmek,
- Harfiyat toprağı ve moloz dökülecek alanlar ile sıvılaştırılmış petrol gazı depolama sahalarını, odun, kömür, hurda veya inşaat malzemesi depolama ve satış alanlarının yerlerini belirlemek, söz konusu alan ve yerlerin çevre kirliliğine yol açmaması için gerekli tedbirleri almak (Çukurçayır, 2013: 185-186).

Belediyeler yukarıda belirtilen ve yerine getirmekle yükümlü oldukları görevleri faaliyet gösterdikleri belediye sınırları içerisinde verebilirler. Belediye sınırları dışında kalan ve komşu belediye sınırları içerisinde yer alan bölgelere hizmet götürülebilmesi için belediye meclisinin onayı gerekmektedir. Belediyeler tarafından sunulacak olan hizmetlerin kalitesi ve önceliği belediyenin sahip olduğu mali olanaklara ve hizmetlerin aciliyetine bağlıdır. Sunulacak olan hizmetlerdeki öncelik sırası ilgili yönetim organları ile belirlenmektedir. Belediyelerin vatandaşlara hizmetleri uygun bir biçimde ve uygun zaman dilimlerinde götürmeleri kendi sorumlulukları içerisindedir. Hizmet sunumlarında engelli, yaşlı ve muhtaç bireylerin hizmet önceliği bulunmaktadır. Belediyeler sundukları hizmetlerde bu unsurları göz önünde bulundurmaktadırlar. Belediyelerin engelli, yaşlı ve muhtaç kişilerin gereksinimleri doğrultusunda sunacakları hizmetlerin içeriği ve çeşitliliği de değişmektedir (Şengül, 2010: 79).

2.6. Belediyelerin Yönetimi

Belediyelerin yürütme ve karar alma organlarının çalışma biçimleri 1580 sayılı eski belediye yasası ile benzerlik göstermektedir. Buna göre belediyelerin yönetim organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanından oluşmaktadır (Çukurçayır, 2013: 187; Hamamcı, 2007: 27).

2.6.1. Belediye meclisi

Belediye meclisleri belediyelerde temel yönetim organlarıdır. Karar alma organı olmaları nedeniyle belediye meclislerinin halka götürülecek hizmetler konusunda belirleyici bir rolü olduğu söylenebilir (Akbulut, 2007: 91). Belediye kanunun 19. Maddesine göre belediye meclisleri seçimlerden sonra beşinci gün içerisinde belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanır. Meclis tarafından yapılan bu ilk toplantıda gizli oylama ile üyeler arasından birinci ve ikinci başkan vekili ile en az iki kâtip üye iki yıl görev almak üzere seçilirler. İlk iki yıldan sonra seçilecek olan belediye meclis başkanlık divanı ilk mahalli idareler seçimlerine kadar görev yaparlar (Şengül, 2007: 85; Ökmen ve Parlak, 2013: 255).

Belediye meclisinin sahip olduğu görev ve yetkiler ilgili kanunun 18. maddesinde şu şekilde sıralanmaktadır;

- Yatırım plan ve programlarını stratejik planlar yaparak belirlemek, belediyenin sahip olduğu performans ile çalışanlarının performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek,
- Belediye bütçesini ve kesin hesabını kabul etmek, bütçe içerisinde kurumsal kodlama yapılmış olan birimler ile işlevsel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak,
- Belediyenin karara bağlayacağı imar planlarını görüşmek, uygun görülen imar planlarını onaylamak, anakent ve il belediyelerinde çevre düzeni planını kabul etmek,
- Belediyenin borçlanma politikalarını karara bağlamak,
- Taşınmaz malların alım, satıl, takas, tahsis işlemlerine, tahsis şeklinin değiştirilmesine, tahsis edilmiş bir taşınmazın kamu yararı ortadan kalmış ise tahsis işleminin sonlandırılmasına, taşınmazların üç yıldan uzun süreliğine kiralanmasına ve süresi 25 yılı geçmemek kaydı ile sınırlı ayni hak tesisine karar vermek,
- Bütçe işletilerek Türk Ticaret Kanununa uygun ortaklıklar kurulmasına, sermayenin arttırılmasına, mevcut ortaklıkların sonlandırılmasına ve gayrimenkul ortaklıklarının kurulmasına karar vermek,
- Belediyeye imtiyaz verilmesine, belediye tarafından yapılmış olan tesislerin işletilmesine, yap-işlet modeline göre tesis yapılmasına, belediyenin sahip olduğu şirket veya işletmelerin özelleştirilmesine karar vermek,
- Norm kadro çerçevesinde belediyeye ait olan veya belediyeye bağlı bulunan kadrolar hakkında atama, iptal, değiştirme gibi kararları vermek,
- Meydan, park, cadde, sokak, tesis ve benzeri yerlere isimlerini vermek, mahallelerin kurulması, birleştirilmesi veya kaldırılmasına, mahalle isimlerinin değiştirilmesine karar vermek, beldeyi tanııtma amacı güden flama, amblem gibi simgeleri kabul etmek,
- Diğer mahalli idareler ile yapılması planlanan işbirliklerini karara bağlama, mevcut kurulmuş olan birliklerden ayrılma, yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yurt dışındaki belediyeler ile işbirliği yapma, diğer kurumlarla

ekonomik, sosyal ve sportif faaliyetlerin ortaklaşa gerçekleştirilmesine, bunları gerçekleştirmek amacıyla arsa, bina veya tesis yaptırılmasına, kiralanmasına ya da tahsis edilmesine karar vermek,

- Belediye encümeni ile belediye başkanı arasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlık ve anlaşmazlıkları karara bağlamak,
- Belediye hizmetlerinin mücavir alanlara götürülmesi için girişimlerde bulunmak,
- İmar planlarına uyarak hazırlanmış olan belediye imar planlarını görüşmek ve karara bağlamak (Çukurçayır, 2013: 188-189; Şengül, 2010: 83-85).

Belediye meclisi üyelikleri bazı durumlarda sona ermekte olup belediye meclisinin de çeşitli koşullarda feshedilmesi söz konusudur. Belediye meclis üyeliklerinin sona ermesi veya feshedilmesine ilişkin bilgiler Belediye Yasası'nın 29 ve 30. maddelerinde düzenlenmiştir. Belediye meclis üyelikleri üyenin ölmesi veya istifa etmesi durumunda otomatik olarak düşmektedir. İstifa eden üyelerin istifa dilekçeleri belediye başkanına verilir ve belediye başkanı dilekçeyi meclise sunar. İzinsiz veya herhangi bir mazeret belirtmeden arka arkaya üç birleşime katılmayan üyeler ile bir yıl içerisinde yapılan toplantıların yarısından fazlasına katılmayanların üyeliklerinin düşmesine, savunmaları alındıktan sonra üyelerin salt çoğunluğu ile karar verilir. Bazı durumlarda belediye meclisi üyeliği yeterliliğinin kaybedilmesi durumunda da valinin bilgisi ve Danıştay onayı ile meclis üyeliği düşürülebilir (Çukurçayır, 2013: 189). Belediye meclisinin feshedilmesini gerektiren durumlar aşağıda sunulmuştur;

- Kanunlar ile kendilerine verilen süreler içerisinde görevlerin ihmal edilmesi, söz konusu ihmal nedeniyle belediyeye ait işlerin aksaması veya gecikmeye uğraması durumunda belediye meclisi feshedilir.
- Belediyeye ait olmayan siyasi konular hakkında kararlar alınması durumunda İçişleri Bakanlığı'nın bildirisi ve Danıştay'ın onayı ile meclis feshedilir. Böyle bir fesih durumu ortaya çıkarsa İçişleri Bakanlığı Fesih işlemini gerekli gördükten sonra karar verilinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini talep edebilir. Danıştay tarafından fesih kararı ise bir ay içerisinde verilmektedir (Çukurçayır, 2013: 190).

2.6.2. Belediye encümeni

Belediye encümeni belediye başkanının yönettiği bir kuruldur. Belediye encümeni il belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerinde olan belediyelerde belediye meclisi üyeleri içerisinde her yıl gizli oy ile belirlenen dört üye ile biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirlerinden seçtiği dört üyeden oluşmaktadır. Diğer belediyelerde ise her sene kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oy ile seçilen üç üye ile biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının birim amirleri içerisinde seçeceği üç üyeden oluşmaktadır. Belediye başkanının encümen toplantılarına katılamayacak olduğu hallerde belediye başkanının görevlendireceği yardımcı veya encümen üyesi encümenin başkanlığını yürütmektedir. Encümen toplantılarına gündemdeki konulara ilişkin olarak ilgili birim amirleri belediye başkanının da onayı olarak oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak amacıyla toplantılara katılabilir. Belediye encümenleri haftada en az bir defa toplanırlar. Belediye başkanlarının acil durumlarda talep etmesi üzerine de belediye encümeni toplanmaktadır (Çukurçayır, 2013: 195; Şengül, 2010: 95). Belediye encümeninin sahip olduğu yetki ve görevler şunlardır;

- Stratejik planları, yıllık çalışma programlarını, bütçe ve kesin hesap incelemelerini tamamladıktan sonra meclis üyelerine sunmak,
- Yıllık çalışma programı içerisine alınan işler hakkındaki kamulaştırma kararlarını alıp uygulamak, öngörülme-yen giderler ödeneğinin harcanacağı alanları belirlemek,
- Kanunlar tarafından belirlenmiş olan yetki dâhilindeki cezaları uygulamak,
- Resim, harç ve vergiler dışında kalan, miktarları 5.000 TL'ye kadar olan (dava konusu olmuş) belediye alacaklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek,
- Taşınmaz malların alım ve satımları hakkındaki kararları vermek, taşınmaz malların süresi 3 yılı geçmeyecek şekilde kiralanmasını karara bağlamak (Çukurçayır, 2013: 195; Şengül, 2010: 96; Ökmen ve Parlak, 2013: 261).

Yukarıda yer alan encümen görevleri değerlendirildiği zaman belediye encümenlerinin birer karar alma ve yürütme organı oldukları görülmektedir. Karar organı olarak belediye encümenleri meclisten bağımsız olarak karar alma yetkisine

sahiplerdir. Yürütme organı olarak ele alındığı zaman belediye encümenleri meclis tarafından verilen bazı kararları yürütmekle görevlidir (Akbulut (2007: 113). Belediye encümenleri üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanırlar ve kararları da salt çoğunluk ile verirler. Herhangi bir kararda oyların eşit olması durumunda belediye başkanının kararını verdiği seçenek tercih edilir. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz. Encümen gündemlerini belediye başkanları hazırlar. Bunun yanında belediye başkanının uygun gördüğü hallerde encümen üyelerinden gelen gündem maddeleri de değerlendirmeye alınır. Belediye başkanı tarafından havale edilmemiş olan gündem maddeleri encümen toplantılarında görüşülmez. Encümen toplantılarında alınan kararlar belediye başkanı ve encümen üyelerinin imzası ile onaylanmış olur. Encümen kararlarına muhalif oy kullananlar muhalif olma gerekçelerini bildirmek durumundadırlar. Encümen üyeleri yakın akrabalarını ilgilendiren konuların görüşüldüğü toplantılara katılamazlar (Çukurçayır, 2013: 196). Belediye encümenlerinin aldıkları kararların çok kısa süre içerisinde uygulamaya geçilmesi esastır. Bu nedenle belediye encümenleri tarafından görüşülen gündem maddeleri bir hafta içerisinde karara bağlanmaktadır (Şengül, 2010: 97).

2.6.3. Belediye başkanı

Belediye başkanları 5393 sayılı yasa kapsamında belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin resmi temsilcileridir (Erdem, 2011: 115). Belediye başkanları doğrudan halk tarafından seçilmektedir. Belediye başkanları kendilerine verilen belediye başkanlığı görevini devam ettirdiği süre boyunca herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim kuruluna üye olması yasaktır. Benzer şekilde belediye başkanları profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamazlar (Çukurbayır, 2013: 197). Belediye başkanlarının sahip oldukları görev ve yetkiler belediye kanunun 38. maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir;

- Belediye teşkilatının en yüksek amiri olarak belediyenin sevk ve idaresini sağlamak, belediyenin sahip olduğu hak ve menfaatlerini korumak,
- Başkanı olduğu belediyeyi tasarlanan stratejik plana göre yönetmek, belediyenin kurumsal stratejisini oluşturmak, oluşturulan stratejilere uygun

olarak bütçeyi, belediye çalışanlarının performans ölçütlerini, yürütülecek faaliyetleri hazırlamak, uygulamak, izlemek, değerlendirmek ve yapılan işlerle ilgili raporları meclise sunmak,

- Bağlı bulunduğu belediyeyi resmi törenler ile devlet dairelerinde veya davalarda temsil etmek ya da yerine vekil atamak,
- Belediye encümenine ve belediye meclisine başkanlık etmek,
- Belediye meclisinde veya belediye encümeninde alınan kararları uygulamak,
- Belediye bütçesini uygulamak, bütçede meclis ve encümen yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek,
- Belediye personelinin atama işlemlerini yapmak,
- Belediyenin sahip olduğu veya belediyeye bağlı olan kuruluşlar ile işletmeleri denetlemek,
- Sorumlu olduğu yerleşim yerinin sınırları içerisinde yaşayan vatandaşların sağlık, mutluluk, esenlik ve huzurunu tesis etmek için gerekli düzenlemeleri yapmak,
- Belediye bütçesi içerisinde yoksul ve yardıma muhtaç bireyler için ayrılmış olan ödeneği kullanmak, engelli bireylere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler için merkezler oluşturmak (Çukurçayır, 2013: 197; Şengül, 2010: 99).

Belediye başkanları izin veya hastalık nedeniyle görevden ayrılmaları halinde bu süreler içerisinde yerine vekâlet etmek üzere belediye meclis üyeleri arasından bir üye görevlendirilir. Başkana söz konusu zaman diliminde vekâlet eden üye başkanın sahip olduğu tüm haklara da sahiptir. Ölüm veya istifa hallerinde belediye başkanlığı kendiliğinden sona ermektedir (Çukurçayır, 2013: 197; Ökmen ve Parlak, 2013: 261).

Belediye başkanlarının bazı hallerde başkanlıkları feshedilmektedir. Belediye başkanlığının feshini gerektiren haller; 20 günden uzun bir süre görev yerini terk etmesi ve bu durumun ilgili ilin en üst amiri tarafından tespit edilmesi, belediye başkanının seçilme yeterliliğini kaybetmesi, belediye başkanının görevini yerine getirmesine engel olan ve doktor raporu ile belgelendirilmiş bir rahatsızlığa sahip olması, belediye meclisinin feshini gerektirecek düzeydeki eylem ve işlemlere dâhil olmasıdır. Söz konusu hallerden birisinin meydana geldiği durumlarda İçişleri

Bakanlığı'nın başvurusu ve Danıştay'ın onayı ile belediye başkanlığı sona ermektedir (Çukurçayır, 2013: 198). Belediye kanunun 45. Maddesinde herhangi bir nedenle belediye başkanlığın sonlanması halinde belediye meclisinin çalışma biçimleri düzenlenmiştir. Bu maddeye göre belediye başkanlığı sona erdiği andan itibaren vali on gün içerisinde meclisin toplanmasını sağlamaktadır. Meclis başkanlığı birinci vekilin, birinci vekil yok ise ikinci vekilin, ikinci vekil de yok ise meclisteki en yaşlı üyenin başkanlığında toplanmaktadır (Şengül, 2010: 101).

Bazen belediyelerin sunduğu hizmetlerin yetersiz olması veya yapılan yanlış uygulamalar nedeniyle ciddi düzeyde çevre kirliliği ve insan sağlığını tehdit edecek durumlar ortaya çıkabilir. Bu tür durumlarda İçişleri Bakanlığı öncelikli olarak hizmetlerde meydana gelen aksamaların giderilmesi için sulh ceza hâkimine başvuruda bulunur. Belediyeler tarafından istenilen düzenlemelerin yapılmaması durumunda söz konusu sorunların giderilmesi amacıyla valilerden yardım istenir. Böyle bir durumda valilik mevcut sorunu öncelikli olarak belediye araç, malzeme ve çalışanlarını kullanarak gidermeye çalışır. Mümkün olmayan durumlarda ise valilik diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarından faydalanabilir. Sorunun ortadan kaldırılması için gerekli olan maliyetler vali tarafından iller bankasına bildirilir. İller bankaları da belediyelerin müteakip ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden, belediyelere ayrılmış olan paydan valilik emrine gönderir (Çukurçayır, 2013: 198).

2.7. Yerel Yönetimler ve Spor

Türkiye'de spor örgütlenmesi 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün teşkilat ve görevleri kapsamındaki yasaya bağlı olarak devlet eliyle yürütülmektedir. Ancak devlet son yıllarda sporun yerel kuruluşlar tarafından da desteklenmesi için bazı girişimlerde bulunmuştur. Yerel yönetimlerin de spor etkinliklerine katkı sağlamalarının temelinde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün spor alanındaki faaliyetlerinin ve yapısının sürekli tartışılması gelmektedir. Dünyada yerel yönetimlerin sporla ilişkilerine bakıldığı zaman durum daha iyi anlaşılabilir. Örneğin; Almanya'da sporun yaygınlaştırılması, spora katılımın artırılması, yetenek seçiminin yapılması ve insanların serbest zamanlarında spor yapma olanaklarının artırılması belediyeler tarafından

yürütölmektedir. Hollanda'da ise belediye başkanları bağılı bulundukları bölgelerde spor konusundaki en yetkili kişi olarak dikkate alınmaktadır. Sportif faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde mutlaka belediye başkanlarının onayı gerekmektedir. Bunun yanında Hollanda'da sporun yerelleşmesine paralel olarak spor müsabakalarında kolluk kuvvetleri bile görev yapmamakta, müsabakalarda güvenlik özel güvenlik güçleri tarafından sağlanmaktadır. Ülkemizde de sporun geliştirilmesi noktasında devlet ve özel teşebbüslerin yanında yerel yönetimlerin de etkinliğı giderek artmaktadır (Boz, 2007: 5).

Anayasanın 59'uncu maddesinde Türkiye'de her yaş grubundan bireyin spor yapma hakkı bulunduğı belirtilmektedir. Bu maddeye göre ölkemizde insanların sadece profesyonel anlamda değıl, aynı zamanda serbest zamanlarını değerlendirme amacıyla spor etkinliklerine katılma hakları bulunmaktadır. Devletin sporun yaygınlaşması için yerel yönetimlerinin konuya ilişkin görev ve sorumluluklarını arttırması toplum yararına bir uygulama olarak göze çarpmaktadır. Çünkü yerel yönetimlerin kuruluş amaçları içerisinde de kamu yararının gözetilmesi yer almaktadır (Mersinli, 2009: 1).

Fiziksel aktivite ve sporun yaygınlaştırılmasında yerel yönetimlerin çeşitli etkinlikler düzenledikleri bilinmektedir (Metin, 2007: 1). Çünkü belediyelerin insanlara spor alanında hizmet sunma zorunlulukları bulunmaktadır (Sivrikaya ve Doğı, 2011: 54). Belediyelerin spor hizmetleri sunmalarına yönelik imkânların arttırılması halkın sporun faydalarından daha fazla yararlanmasına zemin hazırlamaktadır (Doğı ve diğeri, 2002: 91). Bunun yanında yerel yönetimlerin faaliyet gösterdikleri bölgelerin ekonomik kalkınmalarında da spor etkinliklerinin, özellikle de turistlerin ilgisini çeken rekreatif etkinliklerin büyük bir önemi bulunmaktadır. Reeder ve Brown'a (2005: 1) göre, kırsal kesimlerde rekreatif etkinliklere katılımın artması bölgenin ekonomik açıdan kalkınmasına, yoksulluk oranının düşmesine, gelir düzeyi ile eğitim düzeyinin artmasına ve bölgede yaşayan vatandaşların sağlıklarının gelişmesine katkı sağlamaktadır.

2.7.1. Belediye kanunlarında ve mevzuatında spor

Belediye kanun ve mevzuatlarında spora ilişkin olarak şu bilgilere ve düzenlemelere yer verilmiştir;

- Büyükşehir belediyelerinin görev ve yetkilerinin düzenlendiği 5216 sayılı kanunun 7. maddesinde büyükşehir belediyelerinin spora yönelik faaliyetleri belirtilmiştir. Bu maddede belediyenin görevleri arasında “Gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme ve diğer gerekli destekleri sağlamak, amatör spor kulüpleri arasında müsabakalar düzenlemek, gerek yurt içi gerekse de yurtdışı spor faaliyetlerinde üstün başarı gösteren sporcuların meclis kararı ve onayı ile ödüllendirilmesi” gibi destekler yer almaktadır (Şengül, 2010: 113).
- 5302 sayılı İl Özel İdare Kanununun görev ve sorumluluklara ilişkin 6. Maddesinde il özel idarelerinin mahalli müşterek olması kaydıyla gençlik ve spor hizmetleri ile ilgili çalışmalar yapmakla yükümlü oldukları belirtilmiştir. 5393 sayılı kanunun 85. maddesinde ise bakanlıklar ve diğer merkezi idarelerin spora yönelik yatırımlar için ayırdıkları ödenekleri il özel idarelerinin kullanması için harcayabileceği/il özel idarelerine aktarabileceği belirtilmektedir.
- 5302 sayılı kanunun 64. maddesine göre il özel idareleri meclis onayı ile birlikte sportif alanda faaliyet gösteren dernek ve kuruluşlar ile ortak projeler yürütebilmektedirler.
- İl özel idarelerinin hizmetlere gönüllü katılım ilkesini düzenleyen 65. maddesinde, spor hizmetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak il içerisinde gönüllülük çalışmaları yapılabileceğine değinilmiştir.
- 5216 sayılı büyükşehir belediye kanunun 27. maddesinde, sporun yaygınlaştırılması adına belediyeye ait spor tesislerinin diğer belediyeler ile işbirliği içinde kullanılabileceği belirtilmiştir.
- 5393 sayılı belediye kanununun 14. Maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek olması koşuluyla amatör spor kulüplerine ve sporculara malzeme desteği verebilecekleri ve gerekli diğer destekleri sağlayabilecekleri belirtilmiştir. Hatta sporda üstün başarı gösteren sporculara belediye meclisinin onayı ile ödül verilebileceği ifade edilmiştir.

- Hem büyükşehir belediyeleri hem de diğer belediyelerde aktif olarak belediye başkanlığı yürüten bireylerin herhangi bir profesyonel spor kulübüne başkan olamayacakları, ayrıca profesyonel kulüplerin yönetim kurullarında yer alamayacakları belirtilmiştir.
- Belediyelerde meclisin görev ve yetkilerinin düzenlendiği 18. maddesinde, belediye meclisinin sportif alanlarda proje geliştirilebilmesi için arsa bina ve benzeri tesisler yapma, yaptıрма, kiralama veya tahsis etme hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.
- 442 sayılı köy kanununda spora yönelik bir madde bulunmamasına karşın, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18. maddesinde, ilçelerde sporun yaygınlaştırılmasına yönelik hizmetlerin sunulabileceğine ve bunun için gerekli girişimleri yapılabileceğine değinilmiştir (Ateş, 2011: 255-256).

2.7.2.Türkiye’de belediyelerde spor

Zengin ve Öztaş’a (2008: 49) göre sporun bireysel faydalarının yanında toplumsal faydaları da bulunduğu için spora katılımın toplum sağlığı açısından faydalı olacağı düşünülebilir. Sporun toplumsal açıdan gelişmesinde yerel motivasyonu artırıcı güce sahip olan yerel yönetimlerin bazı katkıları olabilir. Bu kapsamda yerel yönetimler sporun kitlesel olarak yaygınlaşması amacıyla okullarda sporun yaygınlaşmasına katkı sağlayabilir, sporun yaygın olarak kabul görmesi için bazı girişimlerde bulunabilir, sportif tesislerin yapım işlerinde aktif rol üstlenebilirler. Bu nedenle yerel yönetimlerin herkes için spor ve yaşam boyu spor felsefesine uygun yaklaşımlar ile sporun desteklenmesine yönelik girişimlerde bulunmaları oldukça önemlidir.

Türkiye’de büyükşehir belediyelerinin hitap ettiği ve hizmet götürmekle yükümlü olduğu nüfus oranı diğer belediyelere kıyasla daha yüksektir. Bu durum büyükşehir belediyelerinin daha iyi imkânlarla sahip olmasını beraberinde getirmiştir. Ancak ülkemizde büyükşehir belediyelerinin spor alanında etkin bir politikalarının bulunmadığı görülmektedir. Hatta bazı belediyelerde sporla ilgili herhangi bir teşkilat şeması bile bulunmamaktadır (Sivrikaya ve Doğu, 2011: 59).

Yerel yönetimlerin son yıllarda spor tesis yapımına yetersiz de olsa kaynak aktarmaya başladıkları görülmektedir. Buna rağmen Türkiye’de yerel yönetimlerin imar planları içerisinde spor sahalarına yeterli düzeyde yer vermedikleri bilinmektedir. Yerel yönetimler her ne kadar spor kulüplerine yardım ve destek konusunda ön planda olduklarını gösterecekler de genellikle futbol kulüplerine destek olmaktadır. Bu nedenle yerel yönetimlerin halkı spora teşvik edecek sportif faaliyetler içerisinde yeterli düzeyde bulunmadıkları söylenebilir. Yerel yönetimlerin ciddi katkı sağladıkları spor faaliyetlerine veya destek oldukları spor kulüplerine genellikle siyasi kaygıları nedeniyle yaklaştıkları belirtilmektedir. Bunun yanında ülkemizde yerel yönetimlerin spor etkinliklerini denetleyecek, organize edecek veya değerlendirecek herhangi bir spor kurulu bulunmamaktadır. Benzer şekilde ülkemizde yerel yönetimlere spor tesisleri yapılması için kamu arazileri de yeterli düzeyde tahsis edilmemektedir. Söz konusu olumsuzlukların genel olarak ülkemizde yerel yönetimlerin spora katılım sorunları arasında yer alan unsurlar olduğu söylenebilir (Zengin ve Öztaş, 2008: 69).

2.7.3. Dünyada belediyelerde spor

Dünyanın birçok gelişmiş ülkesinde belediyeler farklı kültürel yapı, nüfus oranı ve yönetim biçimlerine sahip olsalar da spor hizmetlerinin sunumunda mümkün olduğu kadar fazla vatandaşa ulaşmaya çalışmaktadırlar. Söz konusu gelişmiş belediyeler spor hizmeti sunarken bilimsel verilerden, eğitim odaklı çalışmalardan ve proje bazlı spor etkinliklerinden yararlanmaktadırlar. Gelişmiş ülkelerde belediyeler spor hizmetleri sunmayı sahip oldukları zorunlu görevler arasında görmektedirler. Bu nedenle belediyelerde spor hizmetlerinin ayrı bir kurumsal yapı içerisinde yürütülmesine olanak sağlamışlardır. Spor alanında gerçekleştirilen kurumsal yapılanma içerisinde insanların spor hizmetlerinden demokratik bir biçimde faydalanmalarını amaçlayan sistemler geliştirilmiş, hizmetlerin bilimsel ve katılımcı bir yaklaşımla sunulması sağlanmıştır. Spor hizmetlerinin sunumunda personellerin uzman olmasına ve gönüllü olarak sistemleri yürütmelerine önem verilmiştir. Belediyelerin spor hizmetlerinin sunumu için geniş bütçelere sahip olmaları da sunulan hizmetlerin kalitesini ve etkinliğini arttırmıştır (Sivrikaya ve Doğu, 2011: 58). Gelişmiş ülkelerde belediyeler mümkün olduğu kadar fazla vatandaşına spor yaptırabilmek adına spor alanlarının sayısını artırma, halkın

katılımının sağlandığı spor yarışmaları ve turnuvalar düzenleme, gönüllü kuruluşlara liderlik ve rehberlik yapma yoluna gitmişlerdir (Doğu ve diğerleri, 2002: 103).

Avrupa kentli hakları deklarasyonunda yetenek, yaş ve gelir düzeyine bakmaksızın her birey için boş zamanlarını değerlendirebileceği ve katılabileceği spor etkinliklerinin sağlanması gerektiği belirtilmiş, insanlara sağlanması gereken bu hakların kent sakinlerinin temel hakları arasında yer aldığı öngörülmüştür. Aynı deklarasyonda, yerel yönetimlerin herkes için spor yaklaşımını benimseyerek kendi yönetiminde ya da başkaları tarafından organize edilen spor faaliyetlerinde ulaşım, etnik köken, yaş ve sosyo-ekonomik statüye bakmaksızın imkân sağlama zorunluluğu olduğu belirtilmiştir (Zengin ve Öztaş, 2008: 65).

Yerel yönetimler içerisinde belediyelerin yürüttükleri spor organizasyonlarının çoğunluğu şehrin pazarlama aracı olarak kullanılmasını sağlamaktadır. 1991 yılında Sheffield'da Universiade oyunlarının düzenlenmesinde üç temel amaç üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunlar; şehrin spor şehri olarak tanınması amacıyla sanayi şehri imajından kurtulmak ve spor şehri imajı yaratmak, şehrin turizm potansiyelini arttırmak, yapılan modern spor dallarını yöre halkına tanıtmaktır (Doğu ve diğerleri, 2013: 98).

Amerika Birleşik Devletleri'nde belediyelerin spor etkinliklerine yönelik faaliyetleri 1904 yılına dayanmaktadır. Bu tarihte ilk belediye rekreasyon ve oyun alanları birimi Los Angeles'ta kurulmuştur. Park ve rekreasyon bölümleri 1947 yılında birleştirilmiş, böylece spor yönetim ve organizasyonlarının daha sağlıklı yürütülmesi sağlanmıştır. Günümüzde bölgede 390 civarında farklı sportif ve rekreatif etkinlik alanı bulunmaktadır (Sivrikaya ve Doğu, 2011: 55).

Fransa'da yerel yönetimlerin spora ciddi katkısı bulunmakta olup, belediyelerin profesyonel spor kulüplerine maddi destek sağlamaları kanunlar ile yasaklanmıştır. Fransa'da yerel yönetimler kamu yararına hizmet eden sporcuların gereksinimlerinin karşılanmasına yardım etmektedir. Bu kapsamda spor tesislerine ve spor derneklerine yönelik yatırımlar da bulunmaktadır (Gök ve Sunay, 2010: 15-16).

2.8. Konu İle İlgili Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde konu ile ilgili olarak ülkemizde ve yurt dışında yapılan araştırma bulgularına değinilmiştir.

2.8.1. Yurtdışında yapılan araştırmalar

Tez ve diğerleri (2014: 511) tarafından yapılan araştırmada İzmir ilinde yaşayan bireylerin belediyelerin sunduğu sportif ve rekreatif etkinliklere katılım sorunlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcı görüşlerine göre belediyelerin yeterli rekreatif ve sportif alana sahip olmadığı belirlenmiştir. Bunun yanında yine katılımcı görüşlerine göre, aktivitelerde hizmet sunabilecek personelin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yalçınkaya (2013: 125-126) tarafından yapılan araştırmada Kırşehir’de yaşayan bireylerin belediye tarafından sunulan spor hizmetlerinden beklentilerinin ve memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada katılımcı görüşlerine göre belediyelerin kanunlarla belirlenen spor hizmetlerini orta düzeyde sundukları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin belediye spor hizmetlerinden beklentilerini belediyeye sunma konusunda bazı sorunlar yaşadıkları ve sporla ilgili her görüşü belediyeye bildiremedikleri belirlenmiştir. Bu sorunun ortaya çıkmasının temelinde vatandaşların yetkililer ile görüşemeyeceklerini düşünmelerinin, isteklerinin kabul edilmeyeceğini varsaymalarının ve sporla ilgili özel bir birim bulunmamasının etkili olduğu ifade edilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin belediye spor hizmetlerinden yeterli düzeyde yararlanamamalarının temel nedenlerinin başında tesislerin verimli bir biçimde işletilmemesinin, tesislerin kullanılacak durumda olmamasının ve belediyenin özendirici spor etkinlikleri yapmamasının geldiği tespit edilmiştir.

Güçlü (2013) tarafından yapılan araştırmada Ankara Büyükşehir Belediye’sine ait altı belediyenin işlettiği fitness merkezlerine ilişkin kullanıcı memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda belediyelerin fitness merkezlerini kullanan bireylerin genel olarak algıladıkları hizmet kalitesinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Fitness merkezi kullanıcılarının memnuniyetsizlik

yaşadıkları alanların ise egzersiz alet ve ekipmanları ile sunulan programların kalitesi hakkında olduğu tespit edilmiştir.

Yaman(2010)tarafından yapılan araştırmada belediyelerde görevli spor uzmanlarının mesleki doyum düzeylerine bakılmıştır. Araştırma sonucunda spor uzmanlarının ekonomik imkanlarının ve yönetim ile denetim şartlarının iyileştirilmesi sonucu performanslarının artacağı, mesleki doyum düzeylerinin yükseleceği dolayısıyla spor hizmetlerinde de kalitenin artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Gündüz (2010: 77-101) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim okullarında görev yapan kadın öğretmenlerin spora katılım nedenlerinin ve spora katılım konusunda karşılaştıkları sosyo-kültürel sorunların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada kadın öğretmenlerin %42.3'ünün fırsat buldukça, %21.6'sının ise iki veya üç günde bir defa spor yaptıkları belirlenmiştir. Kadınların spor yapma amaçları içerisinde zinde olmak, yaşlanmayı geciktirmek, düzgün bir fiziksel görünüme sahip olmak, sağlıklı olmak, fazla kilolarından kurtulmak, eğlenmek, mutlu olmak ve stres atmak gibi amaçların ön planda olduğu belirlenmiştir. Kadın öğretmenlerin spor yapmama nedenlerinin başında spor yapacak vakit bulamama seçeneğinin geldiği tespit edilmiştir.

Kızılkaya (2009: 43-52) tarafından yapılan araştırmada lise öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi ve spora yönelmelerine etki eden unsurların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada kadın öğrencilerin spora katılımları üzerine ailenin önemli bir belirleyici olduğu belirlenmiştir. Buna göre kadın öğrencilerin ailelerinin çocuklarını erkeklerin sıklıkla tercih ettiği spor dallarına yönlendirmek istemedikleri tespit edilmiştir. Aynı araştırmada ekonomik gelir düzeyinin spora katılımı önemli bir belirleyici olduğu belirlenmiş ve kadınların spora katılım düzeylerinin erkeklerden anlamı düzeyde daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ağılönü ve Mengütay (2009: 168-169) tarafından yapılan araştırmada halkın belediyenin sunduğu rekreatif etkinlikler ve rekreatif etkinliklerin organizasyonu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan

vatandaşların çoğunluğunun belediyelerin sundukları rekreasyon etkinliklerinin yetersiz olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Buna paralel olarak katılımcıların çoğunluğunun belediyenin rekreatif hizmet sunabilecek imkânlara sahip olmadığını düşündükleri belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların görüşlerine göre belediyelerin sundukları rekreatif etkinliklerin genellikle halkın fazla talep etmediği ve yapılma saatlerinin vatandaşlara uymadığı rekreatif etkinliklerden oluştuğu bulunmuştur. Rekreatif etkinliklerin yapılacağı etkinlik alanlarının (tesislerin) genel olarak yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında katılımcıların %95.5 gibi büyük bir bölümünün belediyelerde rekreatif etkinliklerle ilgili birim ve personel olmadığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu yetersizlik ve sorunların da vatandaşların belediye tarafından sunulan rekreatif etkinliklere katılımlarını olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir.

Yaprak ve Amman (2009: 42-47) tarafından yapılan araştırmada kadınların spora katılım durumları ve spora katılım sorunlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya bir bölümü aktif spora devam etmekte olan elit sporcular ile daha önce elit düzeyde spor yapmış, daha sonraki yaşantılarında sporla ilgili meslek dalları ile ilgilenmeye başlayan kadınlar katılmışlardır. Kadın katılımcı görüşlerine göre kadınların spora katılım sorunlarında eğitim kurumlarının önemli bir yer teşkil ettiği belirlenmiş, buna göre okullarda kadınlara spor yapmaları konusunda erkeklerle aynı fırsat eşitliği sağlanmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların algılarına göre sosyal yaşamda kadınların spora katılım sorunlarının başında eğitim düzeyinin ve bilinçliliğin düşüklüğü, dinin yanlış yorumlanması ve kişisel çıkarlar gibi sosyal unsurların geldiği tespit edilmiştir. Bunun yanında kadın sporcuların görüşlerine göre spor ortamında kadınlara yönelik taciz olayları ve kadın sporcuların medyada yeterli düzeyde gösterilmemesinin de kadınların spora katılımlarındaki önemli sorunlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Amman (2005: 103-108) tarafından yapılan araştırmada İstanbul'da yaşayan ve lisanslı olarak spor yapan kadınların spora yönelik yaklaşımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Kadınların en sık tercih ettikleri spor dallarının yüzme, step, aerobik, ürüyüş ve tenis sporları olduğu belirlenmiştir. Kadınların spor yapma nedenlerinin başında ise zinde olmak, sağlıklı olmak, iyi bir fiziksel görünüme

kavuşmak, stres atmak, kilo vermek ve mutlu olmak gibi amaçların geldiği belirlenmiştir.

2.8.2. Yurtdışında yapılan araştırmalar

İngiltere’de kadınların ve erkeklerin spora yönelmelerine etki eden unsurların ve spora katılımı sınırlandıran parametrelerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada kadınların spora katılımları üzerinde eğitim düzeyinin önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiş, elde edilen sonuçlara göre kadınlarda yüksek eğitim düzeyinin spora katılım düzeyini arttırdığı belirlenmiştir. Aynı araştırmada spor kulübüne üye olma durumunun da spora katılım sıklığı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir (Downward ve Rasciute 2015: 67).

Hovemann ve Wicker (2009: 56) tarafından yapılan araştırmada 25 Avrupa Birliği (AB) ülkesinde hem kadınların hem de erkeklerin spora katılımlarında belirleyici olan unsurların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada AB ülkelerinde insanların spora katılımları üzerinde etkili olan unsurların ve spora yapma düzeylerinin ülkelere göre bazı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, birçok ülkede yaş ve cinsiyet unsurunun spora katılım konusunda önemli bir belirleyici olduğu belirlenmiş, diğer AB ülkeleri ile kıyaslandığı zaman Hollanda ve Danimarka’da kadınların spora katılım düzeylerinin erkeklerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer AB ülkeleri ile kıyaslandığı zaman Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan yerleşim yeri büyüklüğünün spora katılım düzeyini etkilediği, Letonya dışındaki tüm ülkelerde eğitim düzeyinin spora katılımı pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir. İtalya ve Danimarka’da ise çocuk sahibi olmanın spora katılımı negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Çin’de yaşayan orta yaş grubu kadınlar üzerinde yapılan araştırmada kadınların spora yönelme düzeylerinin, spora yönelme motivasyonlarını etkileyen ve sınırlandıran unsurların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya orta yaş grubunda bulunan toplam 360 kadın katılmıştır. Araştırmada kadınları spora yönelme konusunda motive eden unsurların başında sağlık kazanma, spor yapmaktan zevk alma ve iyi bir fiziksel görünüme sahip olma amaçlarının geldiği tespit edilmiştir. Kadınların spora katılımlarını olumsuz yönde etkileyen ve spora

katılım konusunda engel teşkil eden unsurların başında ise spor yapacak zaman bulamama, aile ve arkadaş desteği ve maddi yapının geldiği tespit edilmiştir. Kadınların ekonomik gelir düzeylerinin artmasının spora katılım motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Bunun yanında kadınların spora yönelme motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyen unsurların zaman içerisinde ortadan kalktığı, kadınlar spor yaptıkça spora yönelik motivasyon düzeylerinin yükseldiği, hatta ilerleyen zamanlarda rekabete dayalı spor aktivitelerine yöneldikleri sonucuna ulaşılmıştır (Sit ve diğerleri, 2008: 266).

Avustralya’da yaşayan kadınların spora katılımlarını etkileyen parametrelerin incelendiği bir araştırmada, kadınların spor ve rekreasyon etkinliklerine katılım düzeylerini olumsuz yönde etkileyen unsurların başında ailevi sorumlulukları ve çocuk bakımının geldiği tespit edilmiştir. Kadınların fizyolojik açıdan spora katılımlarını olumsuz yönde etkileyen unsurların başında yaşlılık ve düşük sağlık düzeyiningeldiği belirlenmiştir. Sosyal açıdan ele alındığı zaman ise kişiler arası iletişim becerisinin düşük olmasının kadınların spora yönelmesinde önemli bir engel teşkil ettiği belirlenmiştir (Cortis ve diğerleri, 2007: 8-10).

Arab-Moghaddam ve diğerleri (2007: 120-121) tarafından İran’da yaşayan kadınların serbest zaman etkinliklerine katılım sorunlarının ele alındığı çalışmada kadınların serbest zaman etkinliklerine katılım düzeyleri üzerinde çeşitli sosyal, kültürel ve demografik değişkenlerin önemli birer belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, kadınların serbest zaman etkinliklerine katılımlarını etkileyen unsurların başında eğitim düzeyi, medeni durum, evli olan kadınlarda sahip olunan çocuk sayısı ve ekonomik gelir düzeyinin kadınların serbest zaman etkinliklerine katılımlarını çeşitli düzeylerde etkilediği bulunmuştur. Aynı araştırmada kadınların serbest zamanlarında spor etkinliklerine katılma sıklıklarının da düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kadınlarda sosyo-ekonomik yapının rekreatif ve sportif etkinliklere katılımı etkilediği bilinmektedir (Shores ve diğerleri, 2007: 231). Ball ve diğerleri (2006: 93) tarafından yapılan araştırmada kadınların fiziksel aktivite ve spor etkinliklerine katılım düzeyleri üzerinde sosyo-ekonomik yapının nasıl bir belirleyici olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya sosyo-ekonomik düzeyi yüksek, orta ve

düşük seviyede olan kadınlar dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda kadınların sosyo-ekonomik özelliklerinin fiziksel aktivite tercihleri üzerinde önemli bir belirleyici olduğu bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, sosyo-ekonomik özellikleri düşük düzeyde olan kadınların çalışma saatlerinin yoğunluğu nedeniyle fiziksel aktivite çalışmalarına yeterince yönelmedikleri, en sık tercih edilen serbest zaman etkinliklerinin ise TV izleme gibi pasif rekreatif etkinlikler olduğu belirlenmiştir.

Adolesan dönemde bulunan genç kadınların spora katılım sorunları ve spora yönelmelerine etki eden unsurların incelendiği bir araştırmada, konuya ilişkin olarak daha önce yayınlanmış 51 özgün makale sonucu değerlendirilmiştir. Araştırmada kadınların spora yönelmelerinde zevk alma, algılanan öz-yeterlik ve fiziksel benlik algısı gibi psikolojik unsurların önemli birer belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Sigara içme alışkanlığının spora katılım konusunda önemli bir sorun olduğu belirlenmiş ve sigara içen kadınların spora yönelik ilgilerinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında adolesan dönemde bulunan kadınlarda ebeveyn ve aile desteğinin de spora katılımı olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir (Biddle ve diğerleri, 2005: 423).

Kırsal ve kentsel bölgelerde yaşayan genç kadınlar üzerinde yapılan bir araştırmada, yerleşim yerinin sahip olduğu özelliklerin spora katılımı etkileme düzeyi incelenmiştir. Araştırmada kırsal ve kentsel kesimlerde yaşayan genç kadınların spor yapma konusunda farklı imkânlara sahip oldukları ve farklı kısıtlamalar ile karşılaştıkları belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, kırsal kesimlerde yaşayan kadınlar ile kıyaslandığı zaman kentlerde yaşayan kadınların spora yönelme düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiş, bu sonucun ortaya çıkmasında kentsel bölgelerdeki serbest zaman değerlendirme imkânlarının kırsal kesimlerden daha iyi olmasının etkili olduğu savunulmuştur. (Craike ve diğerleri, 2005: 363).

Çocuk sahibi kadınlar üzerinde yapılan diğer bir çalışmada kadınların rekreatif etkinliklere katılım sıklıklarını etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmış, araştırmada katılımcı görüşlerine göre sosyo-ekonomik yapının serbest zaman etkinliklerine katılımda önemli bir belirleyici olduğu belirlenmiştir. Buna göre yüksek

sosyo-ekonomik yapının rekreatif etkinliklere katılımın da yüksek olmasına katkı sağladığı tespit edilmiştir. Aynı araştırmada eşlerinin kadınlara verdiği sosyal desteğin de kadınların spora yönelmelerinde pozitif etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Miller ve Brown, 2005: 409).

Tayvan'da yaşayan kadınlar üzerinde yapılan araştırmada kadınların spora katılımlarını etkileyen sosyal ve kültürel özelliklerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada kadınların spora katılımlarında Konfüçyüs değerlerinin etkili olduğu belirtilmiş, Konfüçyüs değerlerinin kadınları daima erkeklerden alt seviyede gördüğü, bu durumun da kadınların spora erkekler kadar katılmamasına neden olduğu belirtilmiştir. Bunun yanında Çin kültüründe insanların sahip oldukları iş, meslek dalları ve sosyal statülerine göre toplum içerisinde farklı önceliklere sahip oldukları belirtilmiş, söz konusu meslek dalları içerisinde beden eğitimi ve spor alanında çalışan bireylerin düşük statüye sahip oldukları vurgulanmıştır. Bu nedenle kadınların fiziksel aktivite ve spor etkinliklerine yeterli düzeyde zaman ayırmadıkları ifade edilmiştir (Yu ve diğerleri, 2004: 381-383).

Yaş ortalaması 11-14 olan ve Amerika'da yaşayan kadınlar üzerinde yapılan araştırmada, kadınların spora yönelme motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyen unsurların belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan kadınların spora yönelmelerine engel olan motivasyonel unsurların başında sırasıyla yeterince egzersiz yaptığında kendisini içine kapanıkmış gibi hissetmek, motive olamamak, beraber spor yapacak arkadaş bulamamak, çok meşgul olduğu için spor yapacak vakit bulamamak ve egzersiz yaptığı zaman kendisini okulda yorgun hissetmek gibi unsurların geldiği tespit edilmiştir (Robbins ve diğerleri, 2003: 209).

Çocuk sahibi olan kadınlar üzerinde yapılan bir araştırmada kadınların fiziksel aktivite düzeylerinin belirlenmesi ve serbest zaman etkinliklerine katılımlarını sınırlandıran unsurların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada çocuk sahibi kadınların fiziksel olarak aktif bir hayata sahip olmak istemelerine rağmen fiziksel aktivite düzeylerinin genel olarak düşük olduğu tespit edilmiştir. Çocuk sahibi kadınlarda serbest zaman etkinliklerine katılımı kısıtlayan unsurların başında zaman yetersizliği, kendini enerjik hissetmeme, maddi sorunlar, eş, aile, arkadaşların yetersiz sosyal desteği ve başkalarına bağımlılık duygusunun geldiği tespit edilmiştir (Brown ve diğerleri, 2001: 131).

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinden yararlanılarak hazırlanmıştır. Tarama modeli; geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir biçimde "gözleyip" belirleyebilmektir (Karasar, 2008: 77).

Evren ve Örneklem

İstanbul Büyükşehir belediyesinin spor tesislerine üye genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmetine yönelik beklenti ve problemlerini bazı değişkenlere göre incelemek amacıyla yapılan bu araştırmanın evrenini İstanbul ilindeki Büyükşehir belediyesi spor tesislerine üye kadınlar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu spor tesislerinde hizmet alan tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş, gönüllü olarak çalışmaya katılmayı kabul eden yaşlarının ortalaması 32.54 ± 11.38 olan 1290 genç ve yetişkin kadın oluşturmaktadır. Katılımcılara ilişkin kişisel değişkenler Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre kişisel değişkenler yaş (gelişim) dönemleri, Beden Kitle İndeksi (BKİ) sınıflaması, medeni durum, eğitim durumu, gelir, spor yapma durumu, spor hizmeti türü ve hastalık durumudur. Ayrıca çalışmada yaş (gelişim) dönemleri sınıflamasını çalışmanın amacına uygun olduğu düşünülen Erikson’ un psiko-sosyal gelişim dönemlerine göre yapılmıştır (Sugarman, 2001). Buna göre 19-34 yaş arası “genç”, 35-65 yaş arası “yetişkin” dönem olarak alınmıştır.

Çizelge 3.1. Katılımcılara ilişkin kişisel değişkenler

		N	%	Toplam
Yaş (Gelişim) Dönemleri	Genç	378	29.3	1290
	Yetişkin	912	70.7	
BKİ	Zayıf	64	5.0	1278
	Normal Kilolu	629	48.8	
	Fazla Kilolu	359	27.8	
	Obez	226	17.5	
Medeni Durum	Evli	736	57.1	1289
	Bekar	553	42.9	
Eğitim Durumu	Lisansüstü	53	4.1	1290
	Yüksekokul/Fakülte	341	26.4	
	Lise	501	38.8	
	Ortaokul	283	21.9	
	Okur-yazar	112	8.7	
Gelir	Zayıf	47	3.6	1290
	Orta	377	29.2	
	İyi	764	59.2	
	Çok İyi	102	7.9	
Spor Yaptınız mı	Evet	641	49.7	1290
	Hayır	649	50.3	
Spor Hizmeti	Fitness	437	32.8	1290
	Aerobik	48	3.6	
	Yüzme	659	49.4	
	Diğerleri	190	14.2	
Hastalık Durumu	Evet	286	22.2	1290
	Hayır	1003	77.8	

Verileri toplama aracı

Bu araştırmada İstanbul büyükşehir belediyesinin spor tesislerinden spor hizmeti alan tesadüfi yöntemle belirlenen gönüllü 200 kişiden öncelikle problem ve beklentilerini kendi ifadeleriyle aktarabilecekleri açık uçlu anket formu kullanılarak geliştirilmek istenen problem ve beklenti ölçeği geliştirmek için ham veriler toplanmıştır. Daha sonra ifade ve yazım düzgünlüğü açısından gözden geçirilip, model çalışmalardan da yararlanarak (Güçlü'nün (2000) ve Herguner'in (2001) doktora tezlerinde kullandıkları ölçme araçları) düzeltmeleri yapılmış ve 5 uzman görüş alınarak beşli likert şeklinde düzenlenerek araştırmacı tarafından "Genç ve Yetişkin Kadınların Düzenli Spor Yapmalarına İlişkin Problem Ve Beklentilerinin Belirlenmesi" ölçekleri 30' ar maddeden oluşmuştur. Geçerlilik ve güvenirlik analizleri için 1330 kişiden veriler toplanarak gerekli işlemlerden sonra 1252 (Problem Belirleme Ölçeği) ve 1134 (Beklenti Belirleme Ölçeği) veri analize tabi tutulmuştur. Geçerlilik ve güvenirlik çalışması sonucunda Problem Belirleme Ölçeğinden 6 madde ve Beklenti Belirleme Ölçeğinden 4 madde çıkarılmıştır. Böylece Problem Belirleme Ölçeği (24 madde) ve Beklenti Belirleme Ölçeği (26

madde) son halini almıştır. Bağımsız değişkenlere ait verilerin toplanması için de araştırmacının oluşturduğu 9 soruluk kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bununla birlikte çalışmanın amacına ulaşmayı sağlayacak olan katılımcıların aldıkları spor hizmetlerine dair problem ve beklenti düzeylerini belirlemeye yönelik araştırmacı tarafından geliştirilen ölçekle ilgili açıklayıcı bilgiler ve psikometrik özelliklerine ilişkin analizler aşağıda yer almaktadır.

Problem belirleme ölçeği (The problem of determining scale)

Katılımcıların aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri belirlemek ve değerlendirmek amacıyla araştırmacı (2015) tarafından geliştirilmiş olan “Problem Belirleme ölçeği”i 24 sorudan ve 5 alt boyuttan oluşan 5’li Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin iç tutarlılık (Chronbach Alfa) katsayısı .91 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 120 olup, alınabilecek en düşük puan ise 24’ tür. Elde edilen toplam puanı sınıflamak gerekirse; 24 ile 56 arası az problem olduğunu, 57 ile 88 arası orta seviyede problem olduğunu, 89 ile 120 arası çok problem olduğunu göstermektedir. Ölçeğin alt boyutları bireysel problemler (1, 2, 3. maddeler), sosyal yaşam ve aile ilgili problemler (4, 5, 6, 7, 8. maddeler), spor bilinci ile ilgili problemler (14, 15, 16, 17, 18, 24. maddeler), spor olanakları ile ilgili problemler (19, 20, 21, 22, 23. maddeler), günlük yaşam ile ilgili problemlerdir (9, 10, 11, 12, 13. maddeler).

Problem ölçeği psikometrik özelliklerinin incelenmesi

Problem ölçeğinin analiz sürecinin ilk aşamasında eksik değer (missing value) incelemesi yapılmıştır. Veri matrisinde ölçekteki maddelerin % 10’nundan daha fazlasını yanıtlamayan katılımcıya rastlanmamıştır. Ayrıca ölçekteki maddelerin tümüne 4 katılımcının aynı puanı verdiğinden, görüşleri değerlendirme dışında tutulmuştur. Eksik veri analizinin sonucunda, 1330 gözlem yer almıştır.

Analiz sürecinin ikinci aşamasında standartlaştırılmış puanı ($Z_{.001}$) 3.29’dan büyük univariate aykırı gözleme rastlanmazken, mahalonobis uzaklık (distance) değeri ($\chi^2_{21,.001}$) 51.179’tan büyük multivariate 77 aykırı gözleme rastlanmamıştır. Bu analizler sonucunda veri setinden 1252 gözlem kalmıştır. Bu gözlemler veri

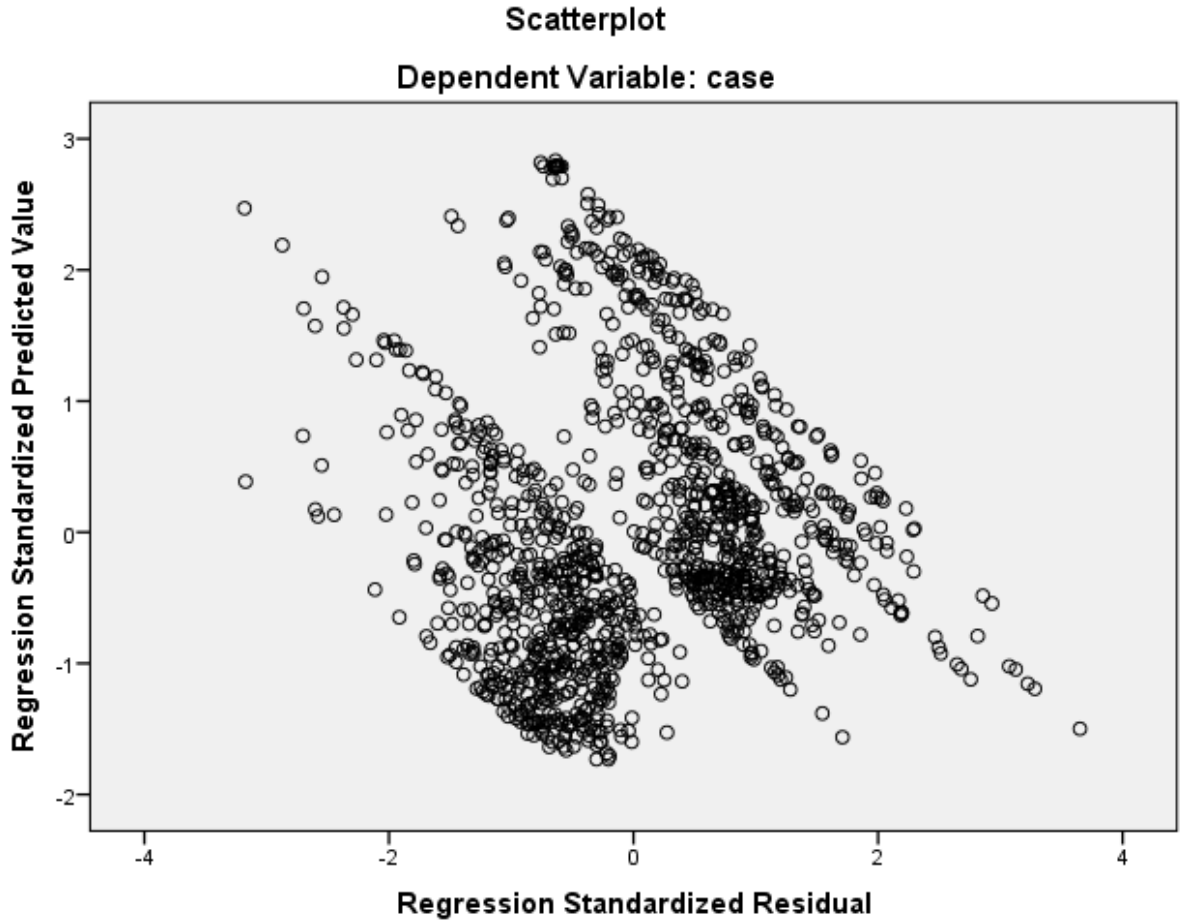
setinden çıkarıldıklarında iç tutarlık katsayısının 0.91; açıklanan toplam varyansın 0.56 olduğu ve tek faktörlü çözümlemedeki faktör yüklerinin 0.46 ile 0.80 arasında değiştiği gözlenmiştir.

Çizelge 3.2. Problem Belirleme ölçeği iç tutarlılık katsayısı

Cronbach's Alpha	N of Items
,907	24

Buna ilaveten, veri matrisinde yer alan madde dağılımları arasındaki univariate çoklu bağlantılar pearson korelasyon katsayılarıyla; multivariate çoklu bağlantılar ise tolerans ve varyans şişme değerlerine (VIF) bağlı olarak incelenmiştir. Bulgular maddeler arasındaki korelasyon katsayılarının 0.12 - 0.70; 0'a yaklaşan tolerans ve 5'ten büyük varyans şişme değerinin bulunmadığını göstermiştir. Bundan hareketle, veri setinde çoklu değişimin bulunmadığı sonucuna varılmıştır (univariate-multivariate).

Analiz sürecinin üçüncü aşamasında, maddelerin univariate normal dağılım özelliklerine ne derece sahip oldukları eğiklik (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, 3'ten büyük eğiklik ve 10'dan büyük basıklık değerlerine rastlanmamıştır. Ayrıca uygulamalara katılan kişi sayılarının, analiz sonucunda KMO değerinin 94 olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu doğrultusunda örneklem büyüklüğünün betimleyici ve doğrulayıcı faktör analizleri için yeterli olacağı varsayılmıştır. Ayrıca Barlett küresellik testi sonuçları incelendiğinde, elde edilen ki-kare değerinin manidar olduğu görülmüştür ($X^2_{(276)}=11370.691$; $P<0.01$). Bu doğrultuda verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiği kabul edilmiştir. Bu işlemde ayrı olarak madde çiftleri arasındaki ilişkiler saçılma grafikleri ile incelenmiştir. Grafiklerin ayrıntılı incelenmesi sonucunda, bazı madde çiftleri arasında düşük düzeyde doğrusal (linear) ilişki bulunduğu görülmüştür (Şekil 3.1). Düşük düzeyde doğrusal ilişkilerin gözlenmesi, madde dağılımlarındaki normalden sapmalara dayandırılmıştır.

Şekil 3.1. Problem ölçeği saçılma dağılımı

Faktör analizi

1 – 5 arasında puanlanan Problem Ölçeği doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) pearson korelasyon katsayıları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinde faktör çıkarma yöntemi olarak maksimum likelihood benimsenmiştir. DFA’da modelin uygunluğu (model fit) uyum iyiliği istatistiklerine (goodness-of-fit statistics) bağlı olarak değerlendirilmiştir.

Problem Ölçeği’nin faktör yapısını incelemek amacıyla öncelikle 1252 kişi üzerinde yapılan bir araştırmadan elde edilen veriler, örneklemin genellenenebilmesi için rastgele yöntemle ikiye bölünerek, birinci örneklem betimleyici ve ikinci örneklem doğrulayıcı faktör analizleriyle incelenmiştir.

Açımlayıcı faktör analizi

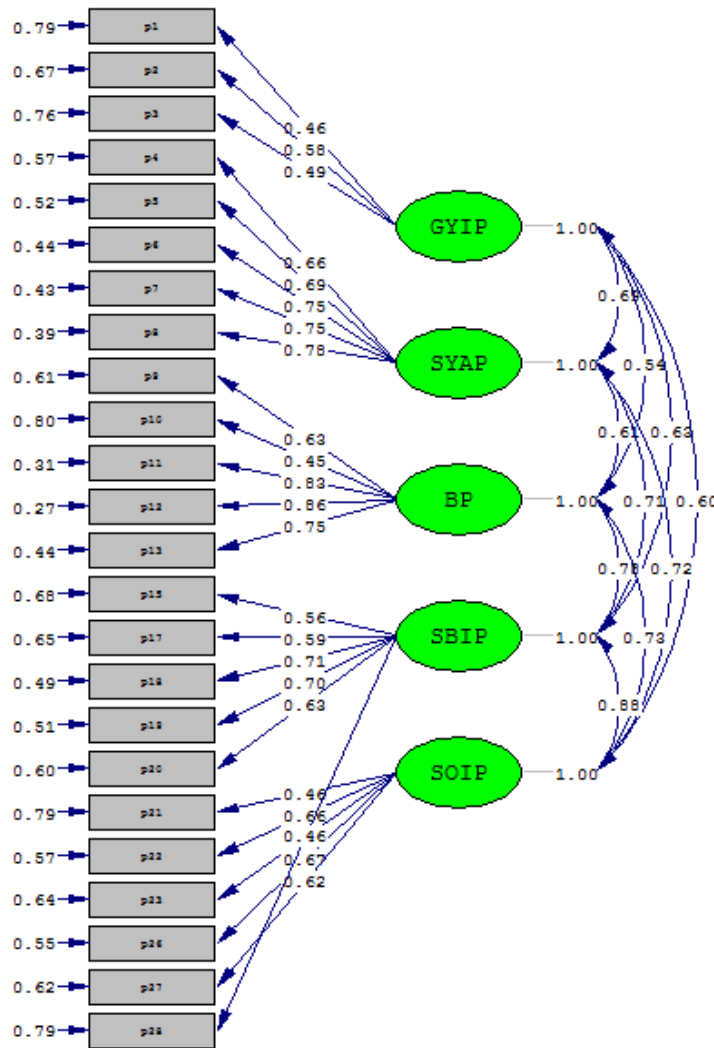
Problem Ölçeği'nin açımlayıcı faktör analizi ile alındığı ilk çalışmada, birinci örneklemden elde edilen veriler (n=641) varimax rotation yöntemi test edilmiş, 24 maddeden oluşan ölçeğin 5 boyutlu bir yapıya sahip olduğu ve toplam varyansın 0.58'ünü açıkladığı bulunmuştur. Ölçeğin ilk boyutu 9 - 13. Maddelerden oluşmakta ve günlük yaşam ile ilgili problemler olarak adlandırılmaktadır. 2. Boyut 4 - 8. Maddelerden oluşmakta ve sosyal yaşam ve aile ile ilgili problemler, 3. Boyut ise 15,17,18,19,20,28. Maddelerden oluşmakta, spor bilinci ile ilgili problemler olarak isimlendirilmektedir. 4. Boyut 21,22,23,26,27. maddelerden oluşmakta ve spor olanakları ile ilgili problemler olarak adlandırılmaktadır. Son olarak 5. Boyut, 1 - 3. Maddelerden oluşmakta ve bireysel problemler olarak isimlendirilmektedir. Ölçeğin bütününe ait iç tutarlık katsayısının 0.92; 5 faktörlü çözümlemedeki faktör yüklerinin 1. Boyut için 0.37 - 0.74, 2. Boyut 0.43 - 0.89, 3. Boyut için 0.37 - 0.74, 4. Boyut için 0.50 - 0.74 ve 5. Boyut'un 0.62 - 0.75 arasında değiştiği gözlenmiştir (Çizelge. 3.3).

Çizelge 3.3. Problem ölçeği faktör yükleri

Maddeler	Bileşen				
	1	2	3	4	5
p1					,746
p2					,619
p3					,658
p4	,629				
p5	,641				
p6	,743				
p7	,652				
p8	,673				
p9		,367			
p10		,490			
p11		,801			
p12		,735			
p13		,693			
p15			,379	,374	
p17			,572		
p18			,548		
p19			,744		
p20			,635		
p21				,590	
p23				,745	
p26				,622	
p28			,504		
p22		,439			,525
p27	,409		,326		,496

Doğrulayıcı faktör analizi

Problem Ölçme ikinci örneklem (n=611) için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre, bağımsız model katsayısının çok yüksek bir değere ($\chi^2_{276} = 18417.42$) sahip olması, veri setinden elde edilen varyans – kovaryans matrisinin test edilmeye uygun ve gizil (latent) değişkenle göstergeler (manifest) arasında yeterli düzeyde ilişki olduğunu göstermiştir. Kuramsal olarak ön görülen iki çözüme ilişkin genel uyum katsayıları $\chi^2_{242} = 706.72$; $P = 0.00$; $\chi^2/sd = 2.92$; GFI=0.91, CFI=0.97, NNFI=0.97, SRMSR=0.05 RMSEA=0.06'dir. Bu sonuçlara göre, kuramsal modelin veri setinde gözlenen değişimleri (variance - covariance), iyi derecede açıklayabildiği görülmektedir (Şekil 3.2).

Şekil 3.2. Problem ölçeği standartlaştırılmış regresyon katsayıları

Beklenti Belirleme ölçeği (The determining expectations survey)

Katılımcıların aldıkları spor hizmetine yönelik Beklentilerini belirlemek ve değerlendirmek amacıyla araştırmacı (2015) tarafından geliştirilmiş olan “Beklenti Belirleme Ölçeği” 26 sorudan ve 4 alt boyuttan oluşmuştur. iç tutarlılık (Chronbach Alfa) katsayısı ,95 olarak bulunmuştur. Ölçek 5’li Likert tipi olup, ölçekten alınabilecek en yüksek puan 130 ve alınabilecek en düşük puan ise 26’ dır. Elde edilen toplam puanı sınıflamak gerekirse; 26 ile 61 arası düşük beklenti olduğunu, 62 ile 95 arası orta seviyede beklenti olduğunu, 96 ile 130 arası yüksek beklenti olduğunu göstermektedir. Ölçeğin alt boyutları spor bilinci ile ilgili beklentiler (7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16. maddeler), spor olanakları ile ilgili beklentiler (1, 2, 3, 4, 5, 6. maddeler), toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentiler (19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26. maddeler), spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklentilerdir (13, 17, 18. maddeler).

Beklenti ölçeğinin psikometrik özelliklerinin incelenmesi

Beklenti Ölçeğinin analiz sürecinin ilk aşamasında eksik değer (missing value) incelemesi yapılmıştır. Veri matrisinde ölçekteki maddelerin % 10’nundan daha fazlasını yanıtlamayan katılımcıya rastlanmamıştır. Ayrıca ölçekteki maddelerin tümüne aynı puanı veren gözleme rastlanmamıştır. Eksik veri analizinin sonucunda, 1134 gözlem yer almıştır.

Analiz sürecinin ikinci aşamasında standartlaştırılmış puanı ($Z_{.001}$) 3.29’dan büyük 191 gözlem univariate aykırı gözlem olduklarından veri setinden çıkarılmıştır. Ayrıca mahalonobis uzaklık (distance) değeri ($x_{21,.001}^2$) 54.05’ten büyük 180 multivariate aykırı gözleme rastlanmıştır.

İlk uygulamada bu gözlemler veri setinden çıkarıldıklarında Beklenti ölçeği’nin iç tutarlık katsayısının 0.94; açıklanan toplam varyansın 0.59 olduğu ve dört faktörlü çözümlemedeki faktör yüklerinin I. boyut için 0.37 – 0.67; II. boyut için 0.60 - 0.77 ve III. boyut 0.53 – 0.70 ve IV. Boyut için 0.52 – 0.72 arasında değiştiği gözlenmiştir.

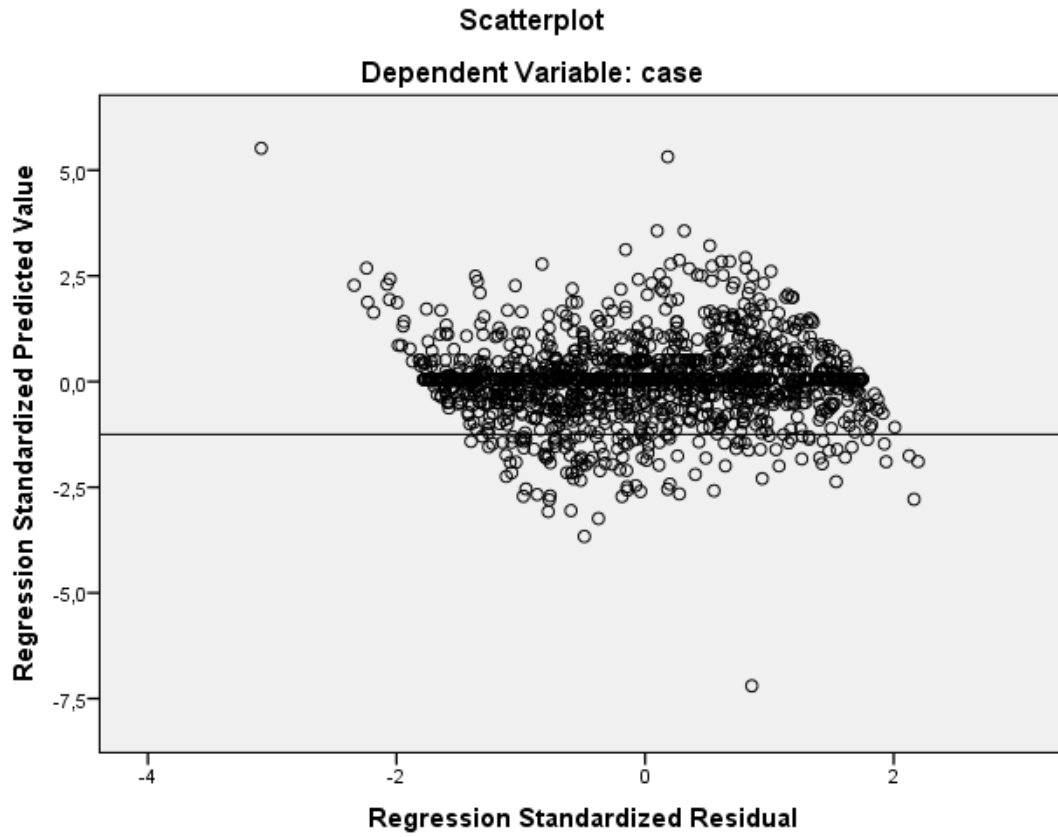
Öte yandan, söz konusu gözlemlerin veri setinde kalmaları durumunda Beklenti ölçeğinin iç tutarlık katsayısının 0.95; açıklanan toplam varyansın 0.63 olduğu ve dört faktörlü çözümlemedeki faktör yüklerinin I. boyut için 0.45 – 0.70; II. boyut için 0.50 - 0.76, III. Boyut için 0.52 – 0.73 ve IV. Boyut için 0.48 – 0.67 arasında değiştiği gözlenmiştir. Sonuç olarak, beklenti ölçeğinin iki modeline (aykırı gözlemler – aykırı gözlemsiz) ilişkin katsayılarla önemli bir fark gözlenmemiştir.

Çizelge 3.4. Beklenti ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı

Cronbach's Alpha	N of Items
.948	26

Buna ilaveten, veri matrisinde yer alan madde dağılımları arasındaki univariate çoklu bağlantılar pearson korelasyon katsayılarıyla; multivariate çoklu bağlantılar ise tolerans ve varyans şişme değerlerine (VIF) bağlı olarak incelenmiştir. Bulgular maddeler arasındaki korelasyon katsayılarının 0.25 - 0.70; 0'a yaklaşan tolerans ve 5'ten büyük varyans şişme değerinin bulunmadığını göstermiştir. Bundan hareketle, veri setinde çoklu değişimin bulunmadığı sonucuna varılmıştır (univariate-multivariate).

Analiz sürecinin üçüncü aşamasında, maddelerin univariate normal dağılım özelliklerine ne derece sahip oldukları eğiklik (skewness) (aile8 hariç) ve basıklık (kurtosis) katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, 3'ten büyük eğiklik ve 10'dan büyük basıklık değerlerine rastlanmamıştır. Ayrıca uygulamalara katılan kişi sayılarının (n=1134) betimleyici ve doğrulayıcı faktör analizleri için yeterli olacağı varsayılmıştır. Bu işlemde ayrı olarak madde çiftleri arasındaki ilişkiler saçılma grafikleri ile incelenmiştir. Grafiklerin ayrıntılı incelenmesi sonucunda, bazı madde çiftleri arasında düşük düzeyde doğrusal (linear) ilişki bulunduğu görülmüştür (Şekil 3.3). Düşük düzeyde doğrusal ilişkilerin gözlenmesi, madde dağılımlarındaki normalden sapmalara dayandırılmıştır.

Şekil 3.3. Beklenti ölçeği saçılma grafiği

1 – 5 arasında puanlanan beklenti ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizleri (CFA) pearson korelasyon katsayıları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Betimleyici ve doğrulayıcı faktör analizlerinde faktör çıkarma yöntemi olarak maksimum likelihood benimsenmiştir. CFA’da modelin uygunluğu (model fit) uyum iyiliği istatistiklerine (goodness-of-fit statistics) bağlı olarak değerlendirilmiştir.

Faktör analizi

Beklenti Ölçeği’nin faktör yapısını incelemek amacıyla öncelikle 1134 kişi üzerinde yapılan bir araştırmadan elde edilen veriler, rastgele ikiye bölünerek bir gruba betimleyici ve diğer gruba doğrulayıcı faktör analizleriyle incelenmiştir.

Açımlayıcı faktör analizi

Beklenti Ölçeği’nin faktör yapısının ele alındığı ilk çalışmada (n=690) ölçeğin dört boyutlu bir yapıya sahip olduğu ve toplam varyansın 0.64’ünü açıkladığı

bulunmuştur. İç tutarlık katsayısının 0.96; olduğu ve dört faktörlü çözümlemedeki faktör I. boyut için 0.53 – 0.72; II. boyut için 0.51 - 0.77, III. Boyut için 0.44 – 0.74 ve IV. Boyut için 0.46 – 0.70 arasında değiştiği gözlenmiştir. Ölçeğin ilk boyutu 9,10,11,13,14,15,17,18,19. Maddelerden oluşmakta ve Spor bilinci ile ilgili beklentiler boyutu olarak adlandırılmaktadır (SBIB). 2. Boyut 1 – 6. Maddelerden oluşmakta ve spor olanakları ile ilgili beklentiler (SOIB), 3. Boyut ise 23 – 30. Maddelerden oluşmakta, toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentiler (TSKIB) olarak isimlendirilmektedir. 4. Boyut 16,20 ve 22. maddelerden oluşmakta ve spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklentiler (SMTIB) olarak adlandırılmaktadır (Çizelge 3.5).

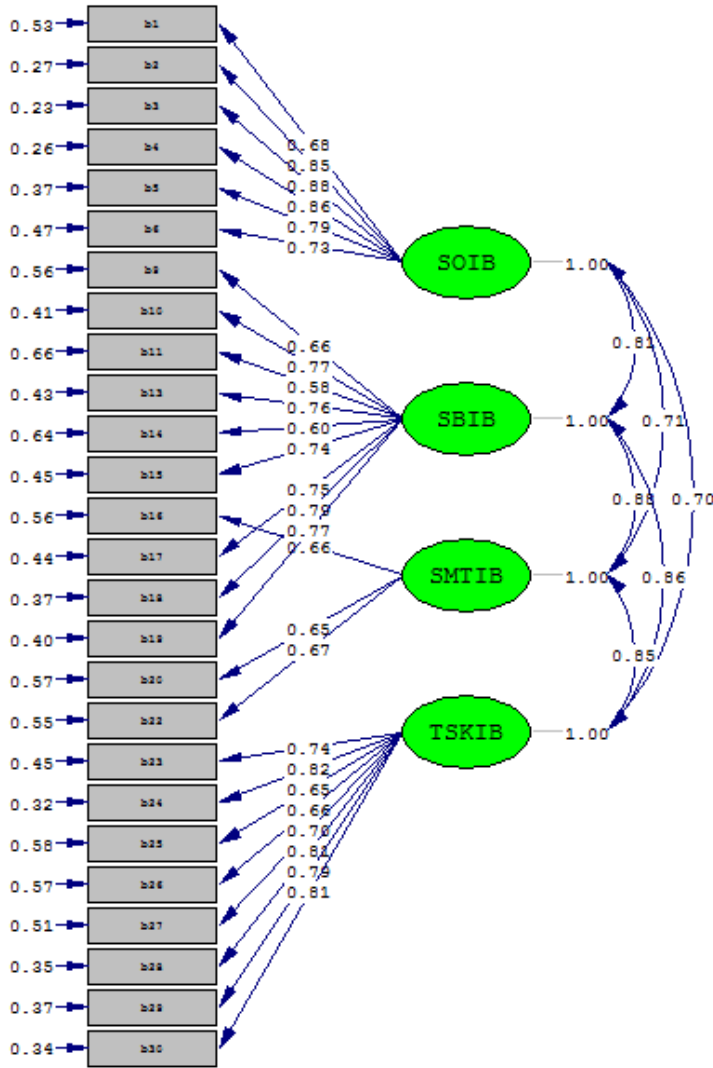
Çizelge 3.5. Beklenti Ölçeği Faktör Yükleri

	Bileşen			
	1	2	3	4
b1		,707		
b2		,752		
b3		,764		
b4		,729		
b5		,694		
b6		,613		
b9	,586			
b10	,600			
b11	,496			
b12				
b13	,697			
b14	,603			
b15	,626			
b16				,587
b17	,574			
b18	,623			
b19	,566			
b20				,607
b22				,488
b23			,521	
b24			,602	
b25			,652	
b26			,684	
b27			,720	
b28			,731	
b29			,678	
b30			,647	

Doğrulayıcı faktör analizi

Beklenti Ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizinin yapıldığı ikinci çalışmada (674) sonuçlarına göre, bağımsız model katsayısının çok yüksek bir değere ($\chi^2_{325} =$

49295.23) sahip olması, veri setinden elde edilen varyans – kovaryans matrisinin test edilmeye uygun ve gizil (latent) değişkenle göstergeler (manifest) arasında yeterli düzeyde ilişki olduğunu göstermiştir. Kuramsal olarak ön görülen iki çözüme ilişkin genel uyum katsayıları $\chi^2_{188} = 1442.65$; $P = 0.00$; $\chi^2/sd = 4.92$; CFI=0.98, NNFI=0.97, SRMSR=0.05 RMSEA=0.08'dir. Bu sonuçlara göre, kuramsal modelin veri setinde gözlenen değişimleri (variance - covariance), orta derecede açıklayabildiği ve çeşitli modifikasyonlara ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Kuramsal modele ilişkin parametreler Şekil 3.4'te sunulmuştur.

Şekil 3.4. Beklenti ölçeği standartlaştırılmış regresyon katsayıları

Verilerin toplanması

Verilerin toplanma aşamasında spor tesislerinden hizmet alan genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmetine yönelik problem ve beklentilerini amaçlayan bu çalışma için İstanbul ilinde bulunan Büyük şehir belediyesine bağlı hizmet veren spor tesisleri ile iletişime geçilerek, bu merkezlerden spor hizmeti alan bireyler arasından tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen gönüllü katılımcılar ile birebir görüşülerek araştırma verileri toplanmıştır. Veri toplama aşamasında toplamda 1350 ölçek dağıtılmış, çalışma kapsamında kullanılacak, eksiksiz 1290 katılımcıya ait veri analize alınmıştır.

Verilerin analizi

Bu çalışmada genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmetine yönelik beklenti ve problemlerine ait analizlere yer verilmiştir. İlk olarak araştırma ölçekleri ile toplanan verilerin analize hazırlanması için eksik değer, aykırı değer, varyans homojenliği, normallik, doğrusallık, varsayımları gözden geçirilmiştir. Bu işlemlerden ayrı olarak araştırma kapsamındaki ölçeklerin güvenirlik ve geçerlik çalışmaları yapılarak ölçekler son halini almıştır. Güvenirlik analiz sonuçları iç tutarlık katsayısı (Cronbach Alpha) ile yapılmış, geçerlik analizleri ise doğrulayıcı faktör analizleri yoluyla yapılmış ve sonuçlar raporlaştırılmıştır. Bu aşamadan sonra, spor hizmeti alan genç ve yetişkin kadınların problem ve beklenti düzeylerini ortaya koymak için ölçeklerden alınan ortalama ve standart sapma hesaplanmıştır. Daha sonra hem beklenti hem de problem ölçeklerinin toplam ve alt boyutları için katılımcıların kişisel özelliklerine göre, ölçek puanlarının gelişim dönemi değişkeni açısından (genç ve yetişkin) farklılık gösterip göstermediği incelenmiş buna göre çalışmaya katılanların beden kitle indeksi, medeni durum, eğitim durumu, gelir, spor yapma durumu, spor hizmeti ve hastalık durumlarının problem ve beklentileri üzerine etkileri ve iki gelişim (yaş) dönemi (genç-yetişkin) arasındaki karşılaştırma çift yönlü varyans analizi (two-way Anova) ile analiz edilmiştir. Çift yönlü varyans analizinde anlamlı farklılığın çıktığı durumlarda bu farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı hesaplara geçilmiş ve Bonferroni testi kullanılmıştır. Elde edilen tüm istatistiksel sonuçlar çift yönlü olarak sınanmış ve anlamlılık düzeyi en az 0.05 olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın tüm istatistiksel analizleri SPSS ve LISREL paket programları kullanılarak yapılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerini çözümlmek amacıyla yapılan istatistiki işlemlere ve bu işlemler sonucunda elde edilen bulgulara ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Bulgular 4.1. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmetine yönelik problemlerine ait bulgular ve 4.2. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmetine yönelik beklentilerine ait bulgular şeklinde iki başlık altında verilmiştir.

4.1. Genç ve Yetişkin Kadınların Aldıkları Spor Hizmetine Yönelik Problemlerine Ait Bulgular

4.1.1. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik problem düzeyleri

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik problem düzeylerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri çizelge 4.1' de verilmiştir. Buna göre katılımcıların Problem Belirleme Ölçeği alt boyutlarından Spor Bilinci ile İlgili Problemler ($16,88 \pm 5,68$) alt boyutundan en yüksek puanı aldıkları görülmektedir. Ayrıca Problem Belirleme Ölçeği toplam puanına bakıldığında $63,45 \pm 18,36$ olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcılar aldıkları spor hizmetleri konusunda orta seviyede problem olduğunu düşünmektedir.

Çizelge 4.1. Problem Belirleme Ölçeği ve alt boyutlarının ortalama ve standart sapmaları

	N=(1290)			
	$\bar{x}$	ss	Min	Max.
Bireysel Problemler	8,85	3,00	3	15
Sosyal Yaşam ve Aile ile İlgili Problemler	12,09	5,08	5	25
Spor Bilinci ile İlgili Problemler	16,88	5,68	6	30
Spor Olanakları ile İlgili Problemler	12,44	4,64	5	25
Günlük Yaşam ile İlgili Problemler	13,17	5,08	5	25
PROBLEM	63,45	18,36	24	120

4.1.2. Beden kitle indeksi

Gelişim Dönemi (2) ve Beden Kitle İndeksi (4) bağlı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (twoway anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.2. Genç ve yetişkin kadınların beden kitle indeksi kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		PROBLEM								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	SD	N	M	SD	N	M	SD	N
Alt Ölçek	Değişken	n=369			n=893			n=1262		
Bireysel Problemler	Zayıf	19.88	4.74	43	16.95	5.24	21	18.92	5.06	64
	Normal	17.03	4.69	241	17.05	5.32	373	17.04	5.08	614
	Kilolu	17.14	3.88	59	16.21	5.06	299	16.36	4.89	358
	Obez	15.54	4.93	26	16.60	5.05	200	16.48	5.04	226
	Toplam	17.28	4.69	369	16.67	5.18	893	16.84	5.04	1262
Sosyal Yaşam ve Aile İlgili Problemler	Zayıf	20.51	3.89	43	17.67	5.28	21	19.58	4.55	64
	Normal	19.15	4.71	244	17.56	5.36	385	18.18	5.17	629
	Kilolu	18.73	4.70	59	17.42	5.16	300	17.63	5.11	359
	Obez	19.77	3.99	26	16.78	4.76	200	17.12	4.77	226
	Toplam	19.28	4.59	372	17.34	5.17	906	17.91	5.08	1278
Spor Bilinci ile İlgili Problemler	Zayıf	25.02	5.56	43	20.95	6.51	21	23.69	6.14	64
	Normal	23.02	6.22	244	21.95	6.49	385	22.37	6.40	629
	Kilolu	23.54	5.37	59	21.59	6.23	300	21.91	6.13	359
	Obez	22.62	5.76	26	22.13	6.43	200	22.18	6.34	226
	Toplam	23.31	6.00	372	21.85	6.38	906	22.27	6.31	1278
Spor Olanakları ile İlgili Problemler	Zayıf	15.28	3.49	43	15.00	4.05	21	15.19	3.65	64
	Normal	14.69	3.82	244	14.19	4.11	385	14.38	4.00	629
	Kilolu	15.22	3.24	59	13.92	4.19	300	14.13	4.07	359
	Obez	15.62	2.65	26	14.59	3.73	200	14.71	3.63	226
	Toplam	14.91	3.63	372	14.21	4.06	906	14.41	3.95	1278
Günlük Yaşam ile İlgili Problemler	Zayıf	9.30	2.38	43	8.52	2.69	21	9.05	2.49	64
	Normal	8.42	2.81	244	9.08	3.19	385	8.83	3.06	629
	Kilolu	9.22	2.66	59	9.33	3.08	300	9.31	3.01	359
	Obez	10.04	2.31	26	9.80	2.90	200	9.82	2.84	226
	Toplam	8.76	2.74	372	9.31	3.09	906	9.15	3.00	1278
PROBLEM TOPLAM	Zayıf	106.93	17.67	43	93.71	24.47	21	102.59	20.92	64
	Normal	97.71	19.05	244	94.62	23.45	385	95.82	21.88	629
	Kilolu	98.75	17.90	59	92.73	22.25	300	93.72	21.69	359
	Obez	98.15	17.13	26	94.35	21.00	200	94.79	20.59	226
	Toplam	98.97	18.74	372	93.91	22.54	906	95.38	21.62	1278

Çizelge 4.2’de Genç ve yetişkin kadınların problemler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar beden kitle indeksi açısından sunulmuştur. Genç kadınlarda en çok problem algısı bireysel (19.88 ± 4.74), sosyal yaşam ve aile (20.51 ± 3.89) ile spor bilinci (25.02 ± 5.56) ile toplam puanda (106.93 ± 17.67) zayıf

genç kadınlara, spor olanakları (15.62 ± 2.65) ve günlük yaşamla ilgili problemlerde (10.04 ± 2.31) obezlere aittir. En az problem algısı ise, spor olanakları (14.69 ± 3.82), günlük yaşam (8.42 ± 2.81) ve toplamda (97.71 ± 19.05 normal kilolarda olanlara, sosyal yaşam ve aile de (18.73 ± 4.70) kilolu, bireysel problem (15.54 ± 4.93 ve spor bilinci ile ilgili (22.62 ± 5.76) problemlerde obez genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda zayıf yetişkinler sosyal yaşam (17.67 ± 5.28), Spor olanakları (15.00 ± 4.05) ve toplamda (94.62 ± 23.45), normaller bireysel problemler de (17.05 ± 5.32), obezler ise spor bilinci (22.13 ± 6.43) ve günlük yaşam (9.80 ± 2.90) ile ilgili daha çok problem olduğunu ortaya koymuşlardır. En az problem algısı ise sosyal yaşam ve aile (16.78 ± 4.76) obezlerde, spor olanakları (13.92 ± 4.19), bireysel problemler de (16.21 ± 5.06) ve toplamda (92.73 ± 22.25) kilolu, spor bilinci (20.95 ± 6.51) ve günlük yaşam (8.52 ± 2.69) ile ilgili problemlerde zayıf yetişkin kadınlara aittir.

Problem ölçeği toplam puanlar açısından ise, zayıf kategorisinde olan kadınlar bireysel (18.92 ± 5.06), sosyal yaşam ve aile (19.58 ± 4.55), spor bilinci (23.69 ± 6.14) ve toplamda (102.59 ± 20.92) zayıf, günlük yaşam (9.82 ± 2.84) ile ilgili obezler daha çok problemleri olduğunu belirtirken, daha az problem konusunda bireysel (16.36 ± 4.89), spor bilinci (21.91 ± 6.13), spor olanakları (14.13 ± 4.07) ve toplamda (93.72 ± 21.69) kilolular, sosyal yaşam ve aile (17.12 ± 4.77) obezler, günlük yaşam (8.83 ± 3.06) ile ilgili normal kilolular görüş belirtmişlerdir.

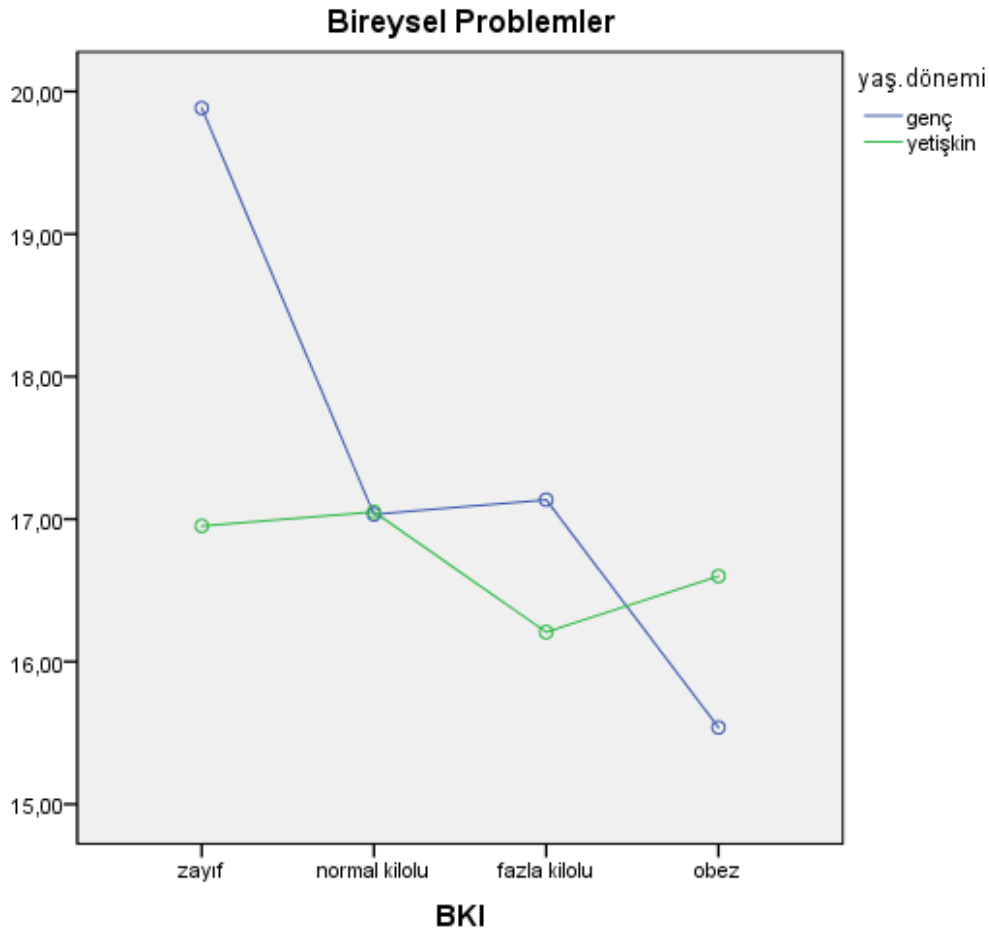
Çizelge 4.3. Genç ve yetişkin kadınların beden kitle indeksi kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	PROBLEM ÖLÇEĞİ								
	Yaş Dönemi			Beden Kitle İndeksi			Yaş Dönemi x BKİ		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
BP	2.177	.140	----	2.833	.037	Z-O	2.313	.074	----
SYAİP	21.573	.000	G-Y	.616	.605	----	.875	.453	----
SBİP	10.342	.132	G-Y	.132	.941	----	1.270	.283	----
SOİP	4.423	.036	G-Y	1.170	.320	----	.617	.604	----
GYİP	.049	.825	----	4.860	.002	O-N	1.623	.182	----
PROBLEM	10.469	.001	G-Y	.712	.545	----	1.076	.358	----

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1254} = 2.177$, $P > 0.05$]. BKİ düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada zayıf, normal, kilolu ve obez kadınların bireysel problemler puanlarının arasında önemli düzeyde fark olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1254} = 2.833$, $P < 0.05$].

Anlamli farklılıkların elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden Bonferroni analizine göre zayıf olan kadınların obez olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla bireysel problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve BKİ'nin kadınların bireysel problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1254} = 2.313$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.3, Şekil 4.1).

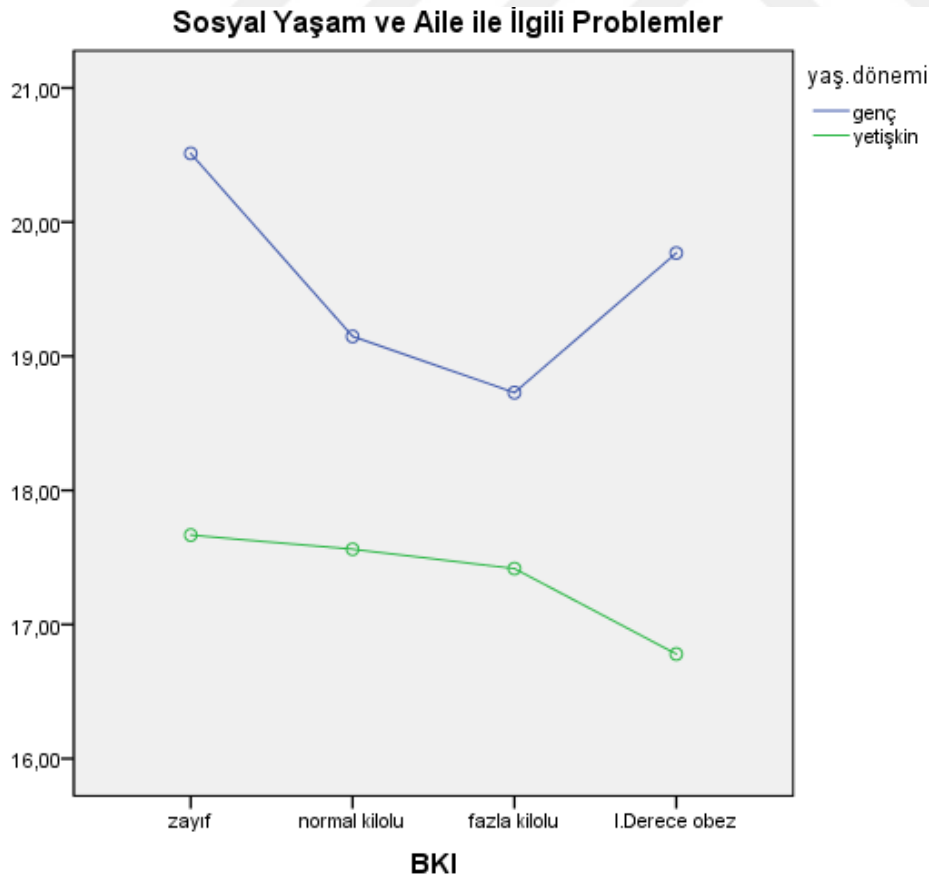

Şekil 4.1. BKİ değerlerine bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları

Sosyal yaşam ve aile ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili Problemleri puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1270} = 21.573$, $P < 0.001$]. BKİ düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada spor aktivitesine katılan kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ilgili Problemler puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1270}=616$, $P > 0.05$].

Anlamli farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferoni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ayrıca, yaş dönemi ve BKİ'nin kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1270}=0.875$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.3, Şekil 4.2).

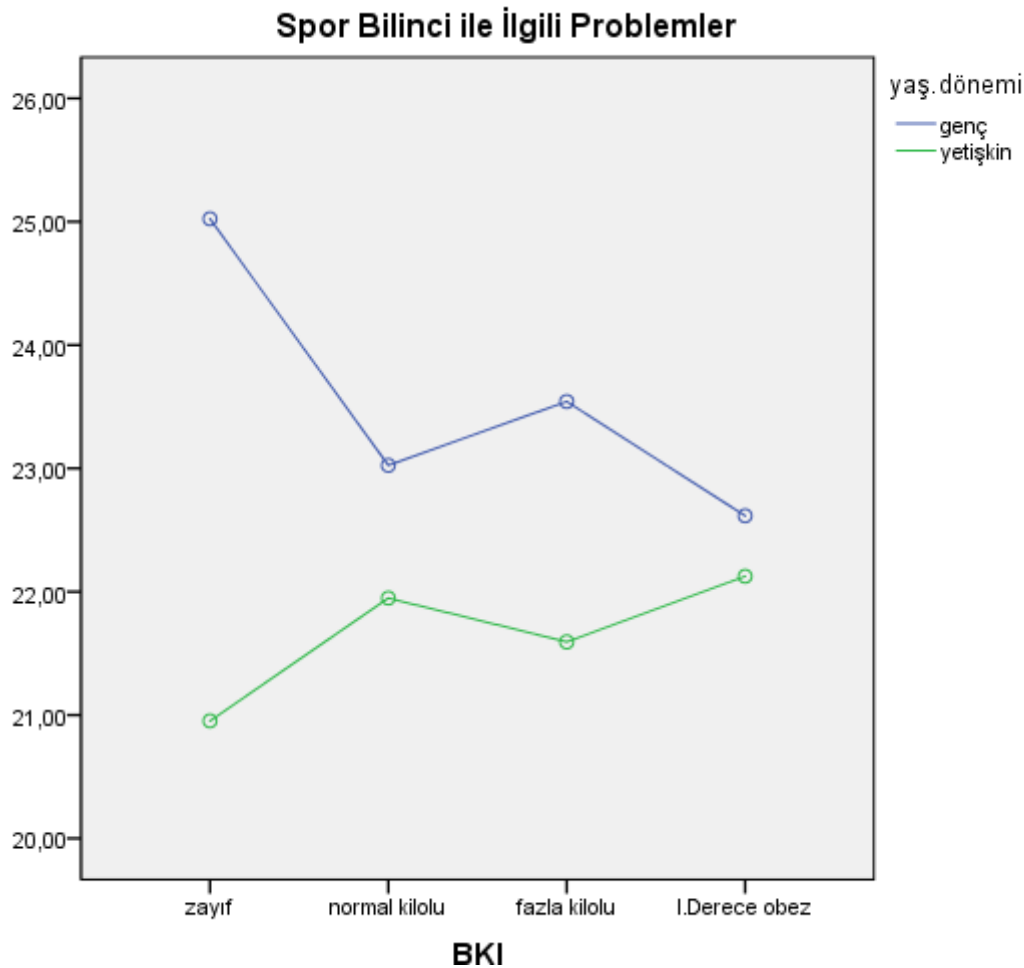

Şekil 4.2. BKİ değerlerine bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları

Spor bilinci ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1270} = 10.342$, $P < 0.01$]. BKİ düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada spor bilinci ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1270} = .132$, $P > 0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferoni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla Sosyal Spor Bilinci ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve BKİ düzeyinin kadınların spor bilinci ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1270} = 1.270$, $P > 0.05$] (Bak Çizelge 4.3, Şekil 4.3).

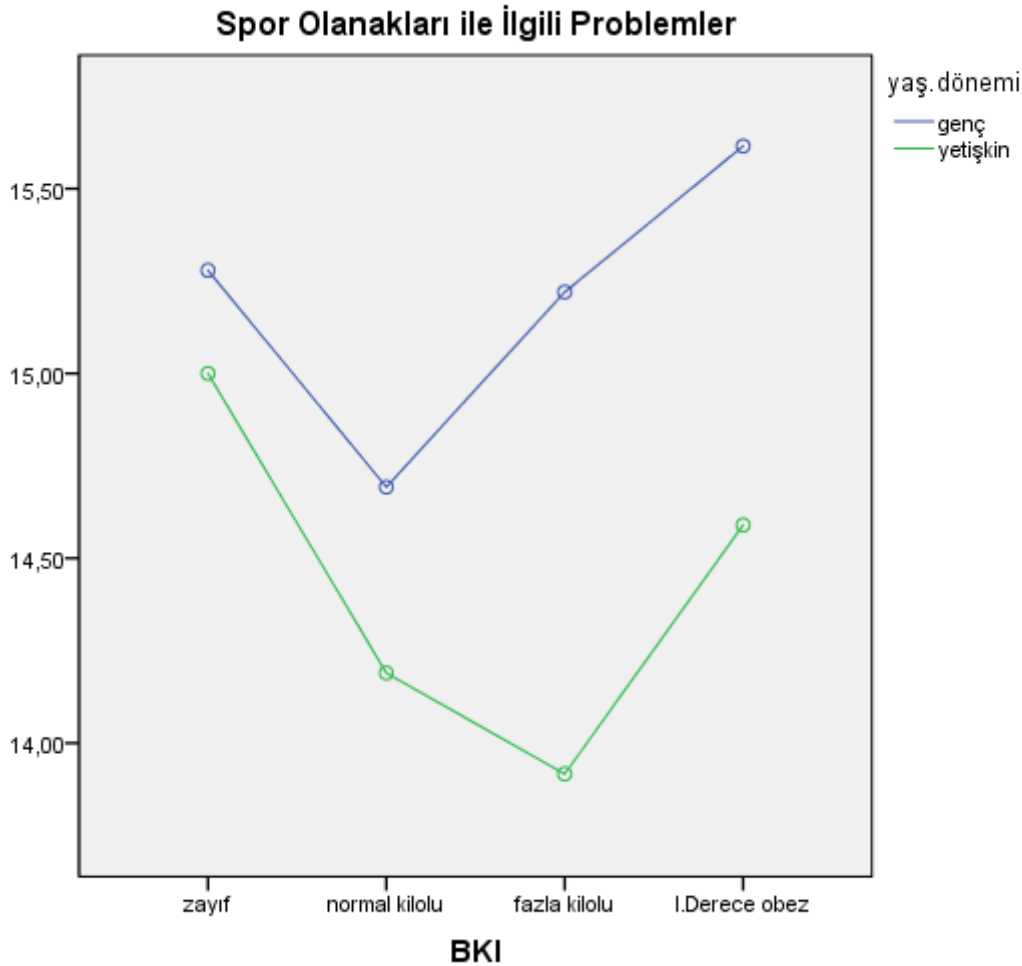

Şekil 4.3. BKİ değerlerine bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları

Spor olanakları ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1270}=4.423$, $P<0.05$]. Bkİ düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada spor olanakları ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1270}=.320$, $P>0.05$].

Tamamlayıcı testlerden bonferoni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla sosyal yaşam ve aile ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve Bkİ'nin kadınların spor olanakları ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1270}=.617$, $P>0.05$] (Bak Çizelge 4.3, Şekil 4.4).

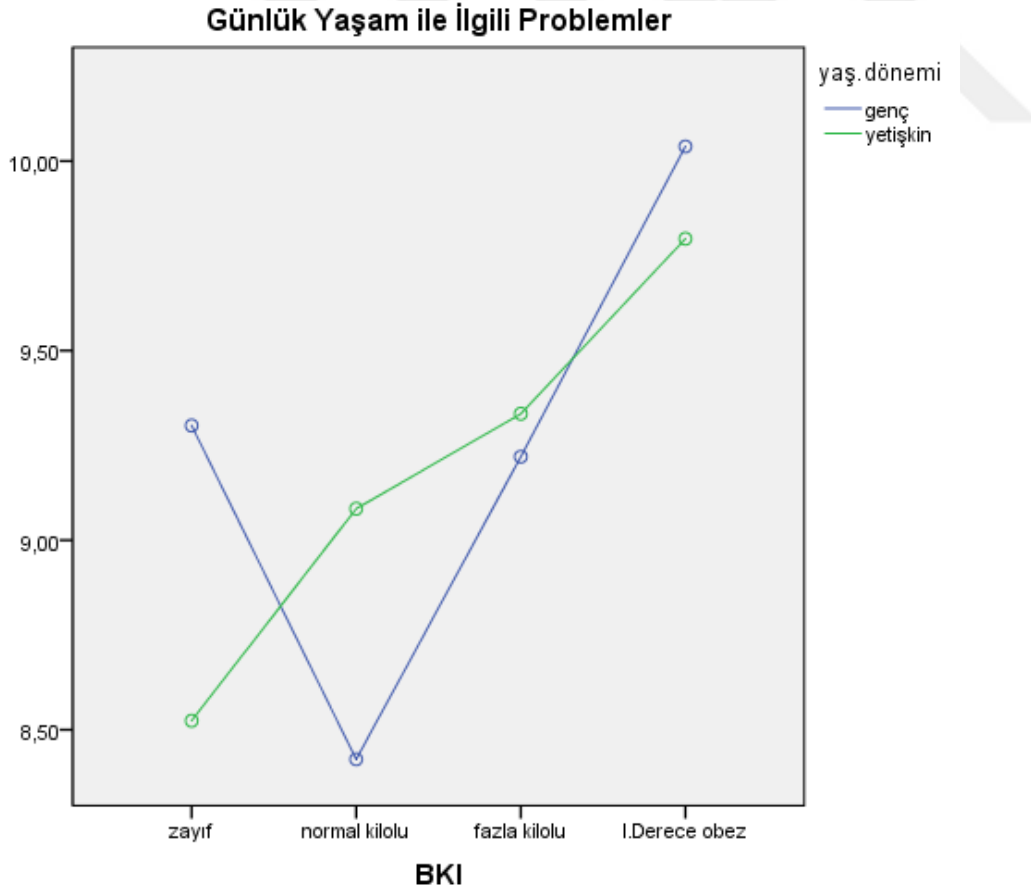

Şekil 4.4. Bkİ düzeyine bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları

Günlük yaşam ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1270}=0.049$, $P>0.05$]. BKİ düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada zayıf, normal, kilolu ve obez kadınların günlük yaşam ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1270}= 4.860$, $P<0.01$].

Anlamli farklılıklara tespit edildikten sonra yapılan Bonferoni analizine göre, obez kadınların normal kilolu kadınlara göre daha fazla günlük yaşam ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve BKİ'nin kadınların günlük yaşam ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1270}=1.623$, $P>0.05$] (Bak Çizelge 4.3, Şekil 4.5).

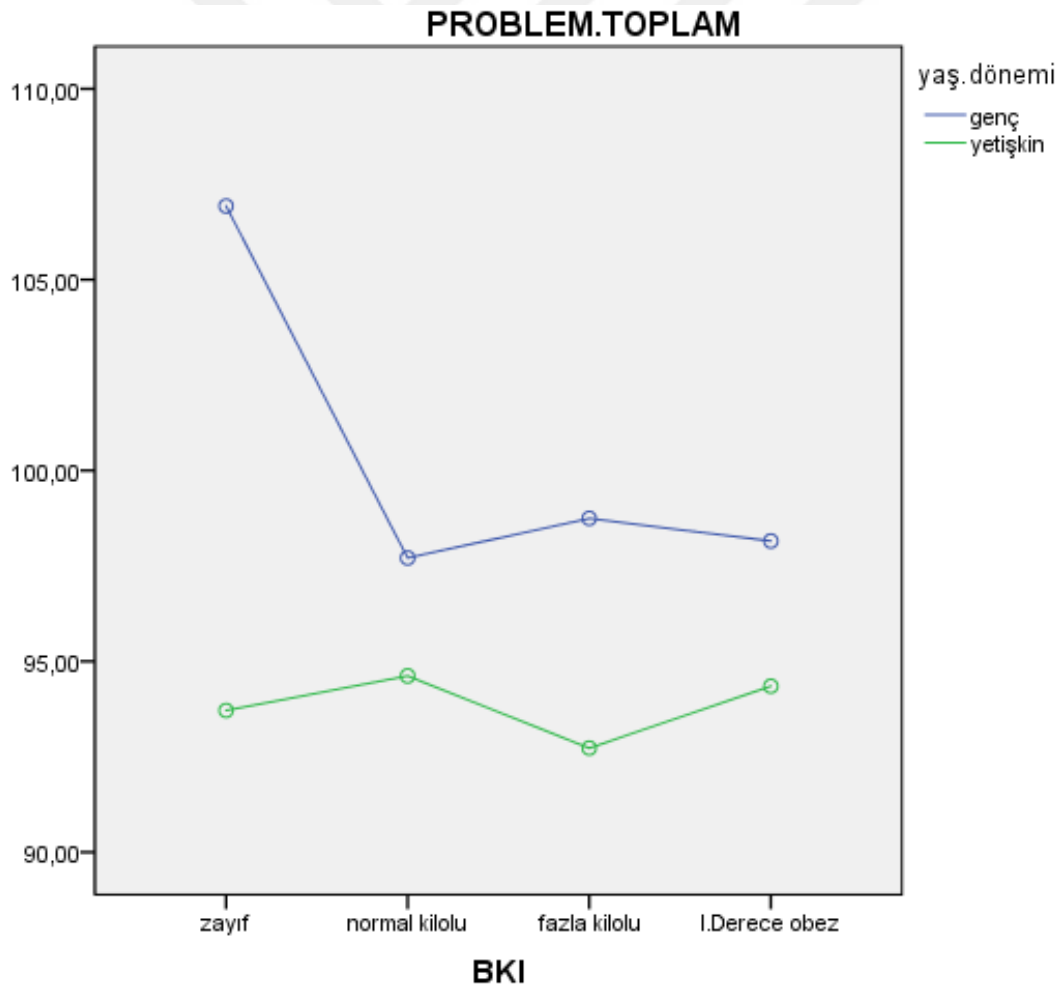

Şekil 4.5. BKİ düzeyine bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları

Toplam problem ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1270} = 10.469$, $P < 0.05$]. BKİ düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada kadınların problem toplam puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1270} = .712$, $P > 0.05$].

Bonferoni test sonuçları, spor hizmeti alan genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla problemleri olduğunu göstermiştir.

Ek olarak, yaş dönemi ve BKİ düzeyinin kadınların problem toplam puanlarının üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1270} = 1.076$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.3, Şekil 4.6).

Şekil 4.6. BKİ düzeyine bağlı olarak kadınların toplam problem puanları

4.1.3. Medeni durum

Gelişim Dönemi (2) ve Medeni durum (2) bağılı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (two way anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.4. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

PROBLEM										
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	SD	N	M	SD	N	M	SD	N
Alt Ölçek	Değişken	n=378			n=912			n=1289		
Bireysel problemler	Evli	16.35	3.63	26	16.52	5.27	710	16.52	5.22	736
	Bekar	17.34	4.79	352	17.06	5.01	201	17.24	4.87	553
	Toplam	17.27	4.72	378	16.64	5.22	911	16.83	5.08	1289
Sosyal Yaşam ve Aile ilgili Problemler	Evli	17.15	4.59	26	16.97	5.20	710	16.98	5.17	736
	Bekar	19.43	4.55	352	18.60	4.92	201	19.13	4.70	553
	Toplam	19.28	4.59	378	17.33	5.18	911	17.90	5.09	1289
Spor Bilinci ile ilgili Problemler	Evli	22.23	5.60	26	21.74	6.44	710	21.75	6.41	736
	Bekar	23.36	6.06	352	22.15	6.22	201	22.92	6.14	553
	Toplam	23.29	6.02	378	21.83	6.39	911	22.26	6.32	1289
Spor Olanakları ile ilgili Problemler	Evli	14.19	3.07	26	14.20	4.08	710	14.20	4.04	736
	Bekar	14.97	3.67	352	14.19	4.02	201	14.69	3.82	553
	Toplam	14.92	3.63	378	14.20	4.06	911	14.41	3.95	1289
Günlük Yaşam ile ilgili Problemler	Evli	9.38	2.64	26	9.26	3.09	710	9.26	3.07	736
	Bekar	8.74	2.75	352	9.43	3.13	201	8.99	2.91	553
	Toplam	8.78	2.75	378	9.30	3.10	911	9.15	3.01	1289
PROBLEM TOPLAM	Evli	93.08	16.13	26	93.07	23.02	710	93.07	22.81	736
	Bekar	99.33	19.04	352	96.49	20.95	201	98.30	19.79	553
	Toplam	98.90	18.90	378	93.83	22.62	911	95.31	21.71	1289

Çizelge 4.4'de Genç ve yetişkin kadınların problemler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar medeni durum açısından sunulmuştur.

Genç kadınlarda en çok problem algısı bireysel ($17,34 \pm 4.79$), sosyal yaşam ve aile ($19,43 \pm 4.55$) , spor olanakları ($14,97 \pm 3,67$), spor bilinci ($23,36 \pm 6.06$) ile toplam puanda ($99,33 \pm 19,04$) bekar genç kadınlara, günlük yaşamla ilgili problemlerde ($9,38 \pm 2,64$) evli genç kadınlara aittir. En az problem algısı ise, günlük yaşamda ($8,74 \pm 2.75$) bekar genç kadınlarda, bireysel problemler (16.35 ± 3.63), sosyal yaşam ve aile (17.15 ± 4.59), spor bilinci (22.23 ± 5.60), spor olanakları (14.19 ± 3.07) ve toplamda (97.71 ± 19.05) evli genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda evli yetişkinler spor olanakları (14.20 ± 4.08), bekarlar ise bireysel problemler (17.06 ± 5.01), sosyal yaşam (18.60 ± 4.92), spor bilinci (22.15 ± 6.22), günlük yaşam (9.43 ± 3.13) ve toplam (96.49 ± 20.95) ile ilgili daha çok problem olduğunu ortaya koymuşlardır. En az problem algısı ise spor olanakları (14.19 ± 4.02) bekarlarda, bireysel problemler (16.52 ± 5.27), sosyal yaşam (16.97 ± 5.50), spor bilinci (21.74 ± 6.44), günlük yaşam (9.26 ± 3.09) ve toplam (93.07 ± 23.02) ile ilgili problemlerde evli yetişkin kadınlara aittir.

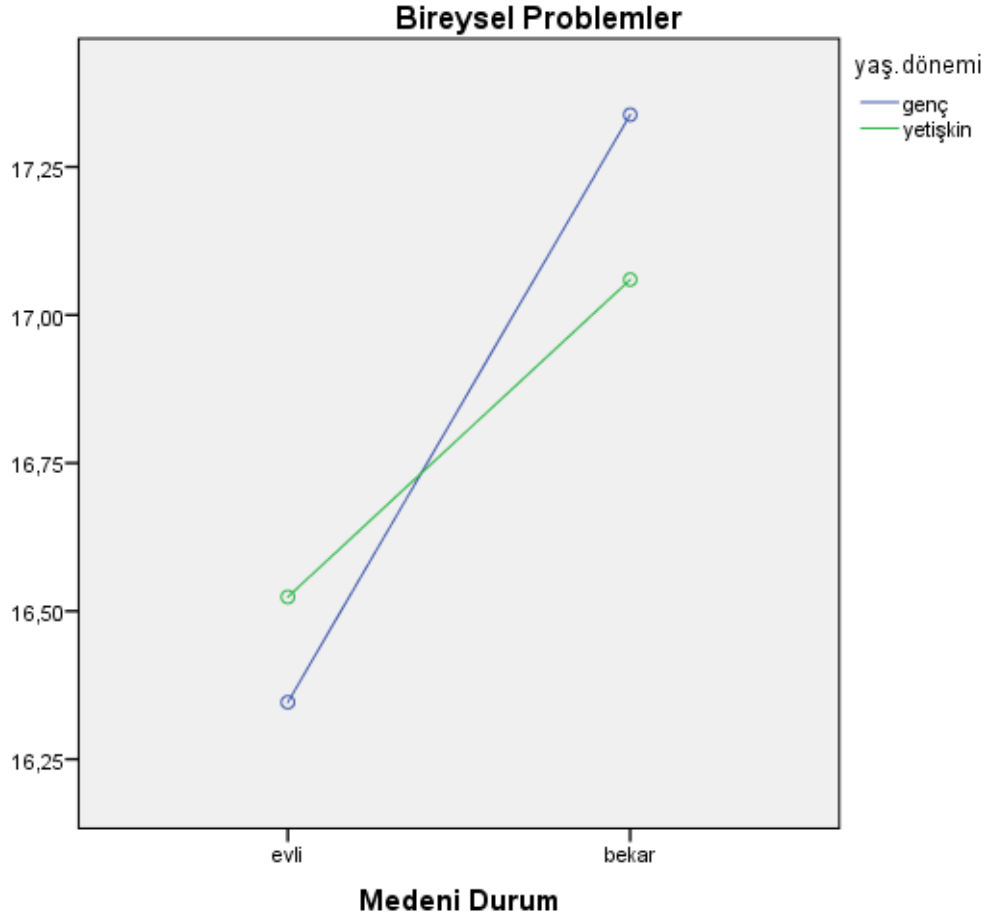
Problem ölçeği toplam puanlar açısından ise, bekar kategorisinde olan kadınlar bireysel (17.24 ± 4.87), sosyal yaşam ve aile (19.13 ± 4.70), spor bilinci (22.92 ± 6.14), spor olanakları (14.69 ± 3.82) ve toplamda (98.30 ± 19.79), evli olanlar ise günlük yaşam ($9.82.51 \pm 2.84$) ile ilgili daha çok problemleri olduğunu belirtirken, daha az problem konusunda günlük yaşam (8.99 ± 2.91) bekarlarda, bireysel problemler de (16.52 ± 5.22), sosyal yaşam (16.98 ± 5.17), spor bilinci (21.75 ± 6.14), spor olanakları (14.20 ± 4.04) ve toplamda (93.07 ± 22.81) evli kadınlara aittir.

Çizelge 4.5. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

PROBLEM ÖLÇEĞİ									
BOYUT	Yaş Dönemi			Medeni Durum			Yaş * Medeni Durum		
	F	P	Fark	F	P	Fark	F	P	Fark
BP	.008	.928	...	1.899	.168	...	.169	.681	...
SYAİP	.882	.348	...	12.939	.000	B-E	.358	.550	...
SBİP	1.542	.215	...	1.278	.259	...	.270	.603	...
SOİP	.807	.369	...	.793	.373	...	.845	.358	...
GYİP	.765	.382	...	.529	.467	...	1.571	.210	...
PROBLEM	.366	.545	...	4.218	.040	B-E	.364	.546	...

Bireysel problemler ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285} = .008$, $P > 0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada bireysel problemler puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1285} = 1.899$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların bireysel problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1285} = .169$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.5, Şekil 4.7).

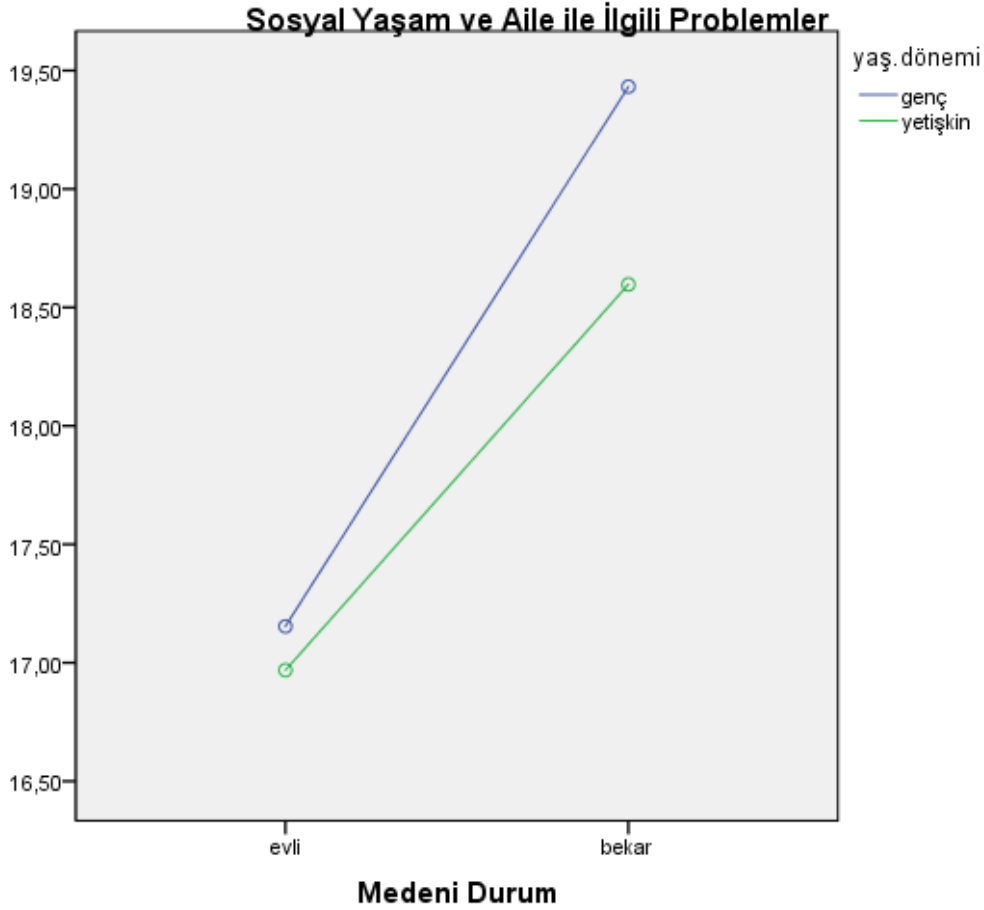

Şekil 4.7. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları

Sosyal yaşam ve aile ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili Problemleri puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285} = .882$, $P > 0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada Sosyal Yaşam ve Aile ilgili Problemler puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1285} = 12.939$, $P < 0.001$].

Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferoni analizine göre bekar kadınların evli olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

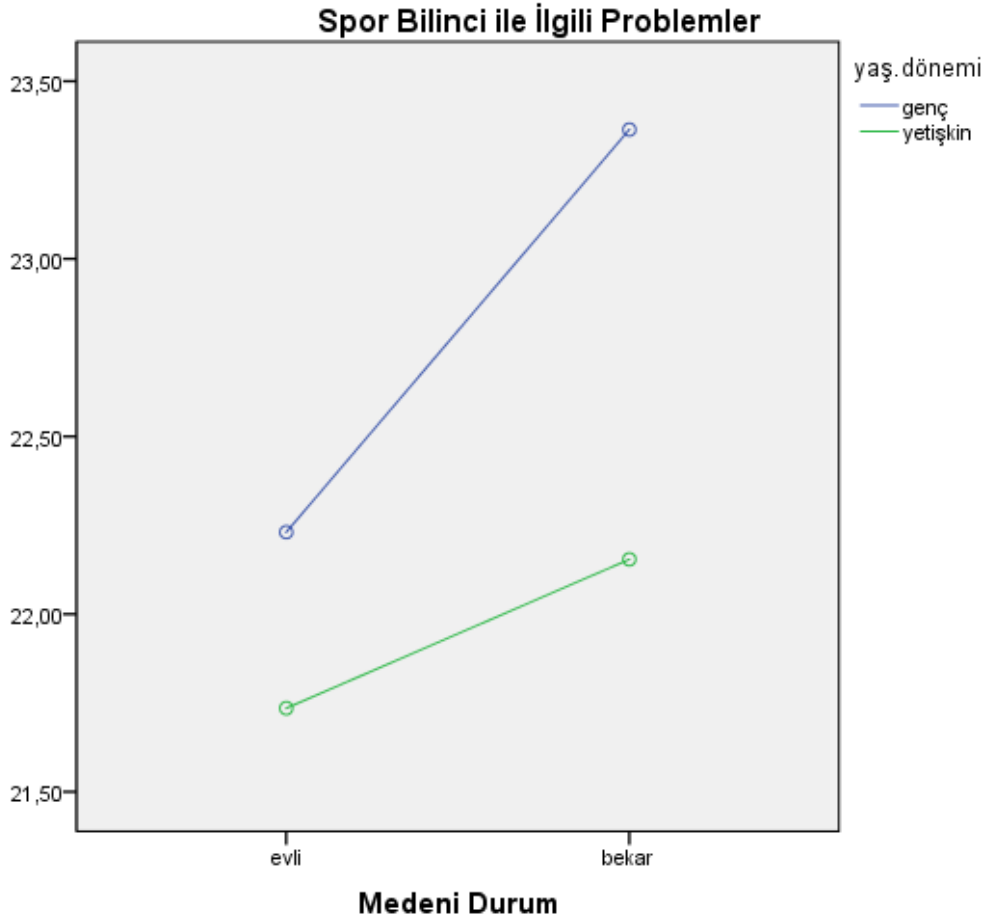
Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1285} = .358$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.5, Şekil 4.8.).

Şekil 4.8. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları

Spor bilinci ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285} 1.542$, $P > 0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada Spor Bilinci ile İlgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1285}=1.278$, $P > 0.05$].

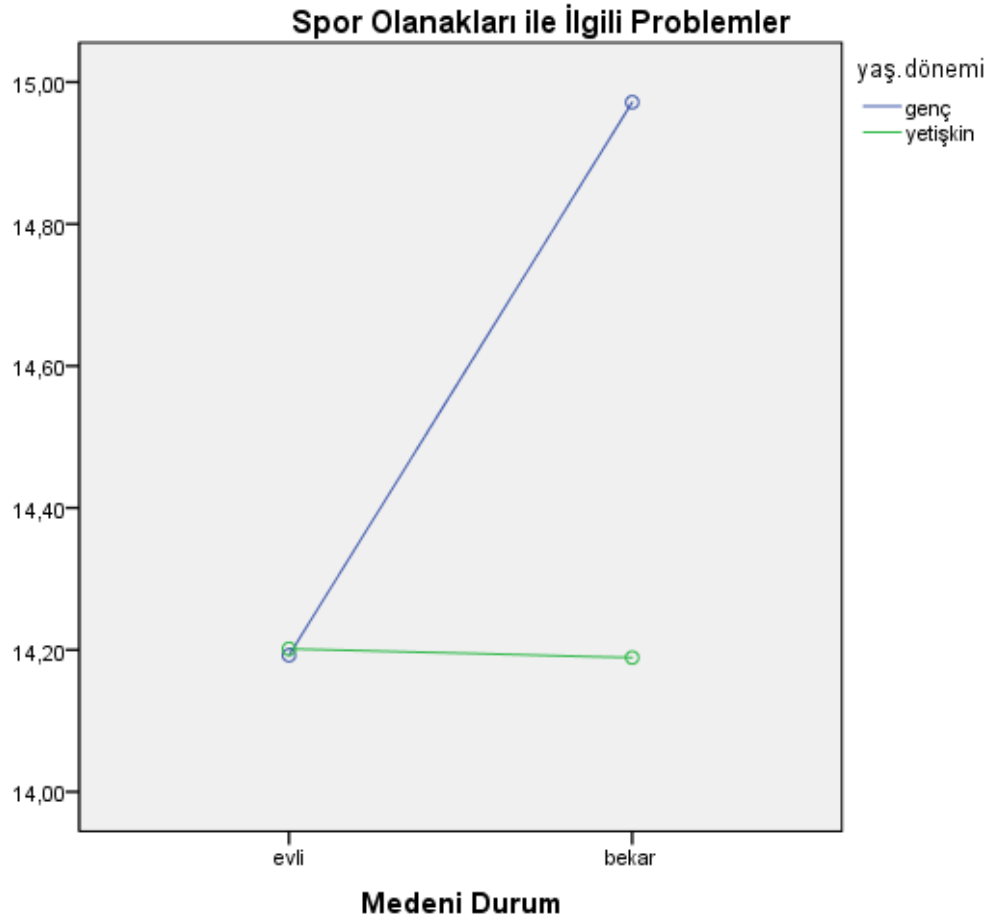
Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların Spor Bilinci ile İlgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1285}=0.270$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.5, Şekil 4.9.).

Şekil 4.9. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları

Spor olanakları ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285}=.807$, $P>0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada spor olanakları ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1285}=.793$, $P>0.05$].

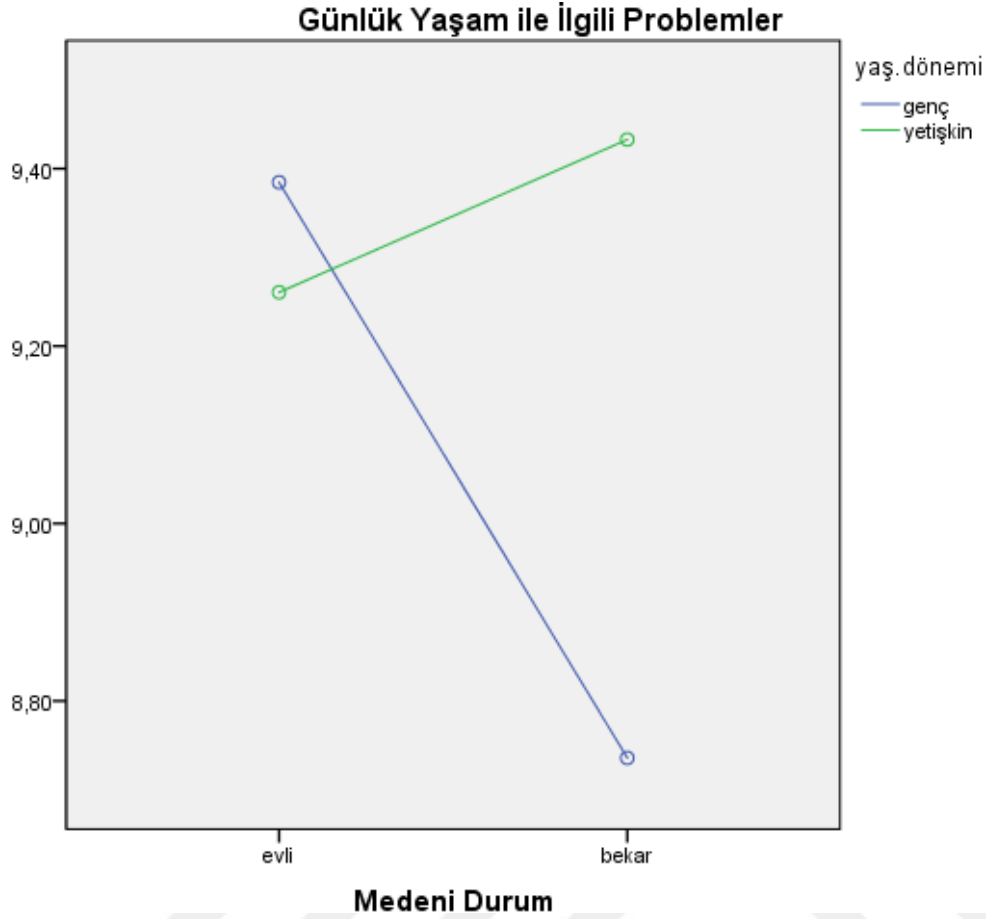
Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların spor olanakları ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1285}=.845$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.5, Şekil 4.10).

Şekil 4.10. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları

Günlük yaşam ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285}=.765$, $P>0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada günlük yaşam ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1285}=.529$, $P>0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların günlük yaşam ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1285}=1.571$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.5, Şekil 4.11.).

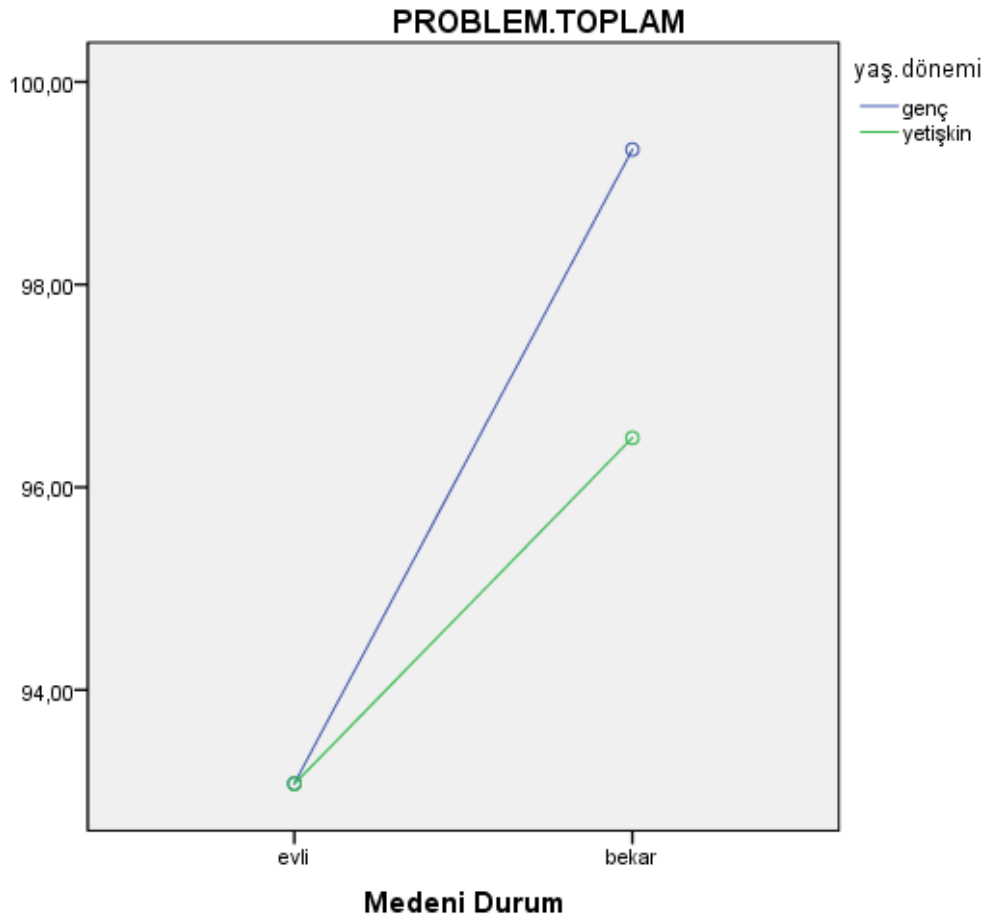

Şekil 4.11. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları

Toplam problem ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285}=.366$, $P>0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada evli ve bekar kadınların problem toplam puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1285}=4.218$, $P<0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferoni analizine göre bekar kadınların evli olan kadınlara göre daha fazla problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların problem toplam puanları üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1285}=.364$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.5, Şekil 4.12.).

Şekil 4.12. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların toplam problem puanları

4.1.4. Eğitim durumu

Gelişim Dönemi (2) ve Eğitim Durumu (5) bağlı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (two way anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.6. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		PROBLEM								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	Ss	N	M	ss	N	M	ss	N
Alt Ölçek	Değişken	n=369			n=893			n=1262		
Bireysel Problemler	Lisansüstü	20.11	3.26	9	17.80	5.55	44	18.19	5.28	53
	Yüksekokul /Fakülte	16.87	4.81	142	16.64	4.94	199	16.74	4.88	341
	Lise	17.65	4.60	203	16.60	5.29	298	17.03	5.04	501
	Ortaokul	15.20	4.91	20	16.70	5.20	263	16.59	5.19	283
	Okur-yazar	16.00	5.89	4	16.13	5.41	108	16.12	5.40	112
	Toplam	17.27	4.72	378	16.64	5.22	912	16.83	5.08	1290
Sosyal Yaşam ve Aile İlgili Problemler	Lisansüstü	17,33	5,48	9	20,52	4,30	44	19,98	4,62	53
	Yüksekokul /Fakülte	19,48	4,84	142	18,35	4,84	199	18,82	4,86	341
	Lise	19,45	4,34	203	17,41	4,87	298	18,24	4,76	501
	Ortaokul	17,45	3,93	20	16,73	5,34	263	16,78	5,25	283
	Okur-yazar	16,50	7,00	4	15,38	5,56	108	15,42	5,58	112
	Toplam	19,28	4,59	378	17,33	5,17	912	17,90	5,09	1290
Spor Bilinci ile İlgili Problemler	Lisansüstü	23,67	6,58	9	22,27	5,27	44	22,51	5,47	53
	Yüksekokul /Fakülte	22,88	6,33	142	22,79	5,76	199	22,83	6,00	341
	Lise	23,82	5,70	203	21,64	6,48	298	22,52	6,27	501
	Ortaokul	21,60	5,94	20	21,78	6,82	263	21,77	6,75	283
	Okur-yazar	18,25	8,50	4	20,56	6,40	108	20,47	6,45	112
	Toplam	23,29	6,02	378	21,83	6,39	912	22,26	6,32	1290
Spor Olanakları ile İlgili Problemler	Lisansüstü	12,56	5,22	9	14,45	3,55	44	14,13	3,89	53
	Yüksekokul /Fakülte	15,13	3,60	142	14,70	3,58	199	14,88	3,59	341
	Lise	15,01	3,58	203	13,97	4,25	298	14,39	4,02	501
	Ortaokul	14,05	2,91	20	14,21	4,13	263	14,20	4,06	283
	Okur-yazar	12,50	5,51	4	13,78	4,33	108	13,73	4,35	112
	Toplam	14,92	3,63	378	14,20	4,06	912	14,41	3,95	1290
Günlük Yaşam ile İlgili Problemler	Lisansüstü	8,33	2,29	9	9,20	3,61	44	9,06	3,42	53
	Yüksekokul /Fakülte	8,57	2,79	142	9,19	2,91	199	8,93	2,87	341
	Lise	8,86	2,69	203	9,53	3,03	298	9,26	2,92	501
	Ortaokul	9,45	3,20	20	9,27	3,18	263	9,28	3,18	283
	Okur-yazar	9,75	2,87	4	8,99	3,18	108	9,02	3,16	112
	Toplam	8,78	2,75	378	9,30	3,10	912	9,15	3,01	1290
PROBLEM TOPLAM	Lisansüstü	97,22	12,51	9	99,86	18,49	44	99,42	17,54	53
	Yüksekokul /Fakülte	98,27	20,06	142	96,72	20,55	199	97,37	20,33	341
	Lise	100,43	17,85	203	93,45	22,32	298	96,28	20,89	501
	Ortaokul	91,15	18,15	20	93,19	24,12	263	93,05	23,72	283
	Okur-yazar	86,25	35,08	4	88,72	23,81	108	88,63	24,08	112
	Toplam	98,90	18,90	378	93,84	22,61	912	95,32	21,70	1290

Çizelge 4.6'da Genç ve Yetişkin kadınların problemler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar eğitim durumu açısından sunulmuştur.

Genç kadınlarda en çok problem algısı bireysel (20.11 ± 3.26), spor bilinci (23.82 ± 5.70) ve toplam puanda (100.43 ± 17.85) lise, sosyal yaşam ve aile (19.48 ± 4.84) ile spor olanakları (15.13 ± 3.60) yüksekokul/fakülte ve günlük yaşamla ilgili problemlerde (9.75 ± 2.87) okur-yazar kategorisinde bulunan kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda lisansüstü yetişkinler bireysel problemler (17.80 ± 5.55), sosyal yaşam ve aile (20.52 ± 4.30) ile toplamda (99.86 ± 18.49), yüksekokul/fakülte

kategorisindeki yetişkinler spor bilinci (22.79 ± 5.76), spor olanakları (14.70 ± 3.58) ve lise kategorisindeki yetişkinlerin günlük yaşam (9.53 ± 3.03) ile ilgili daha çok problem olduğunu ortaya koymuşlardır. En az problem algısı ise, sosyal yaşam ve ailede (15.38 ± 5.56) yetişkin okur-yazarlarda, bireysel problemler (15.20 ± 4.91) ortaokul, spor bilinci (18.25 ± 8.50) ve spor olanakları (12.50 ± 5.51) genç okur-yazarlarda, günlük yaşam problemleri (8.33 ± 2.29) lisansüstü gençlerde ve toplamda (86.25 ± 35.08) ile genç okur-yazar kadınlara aittir.

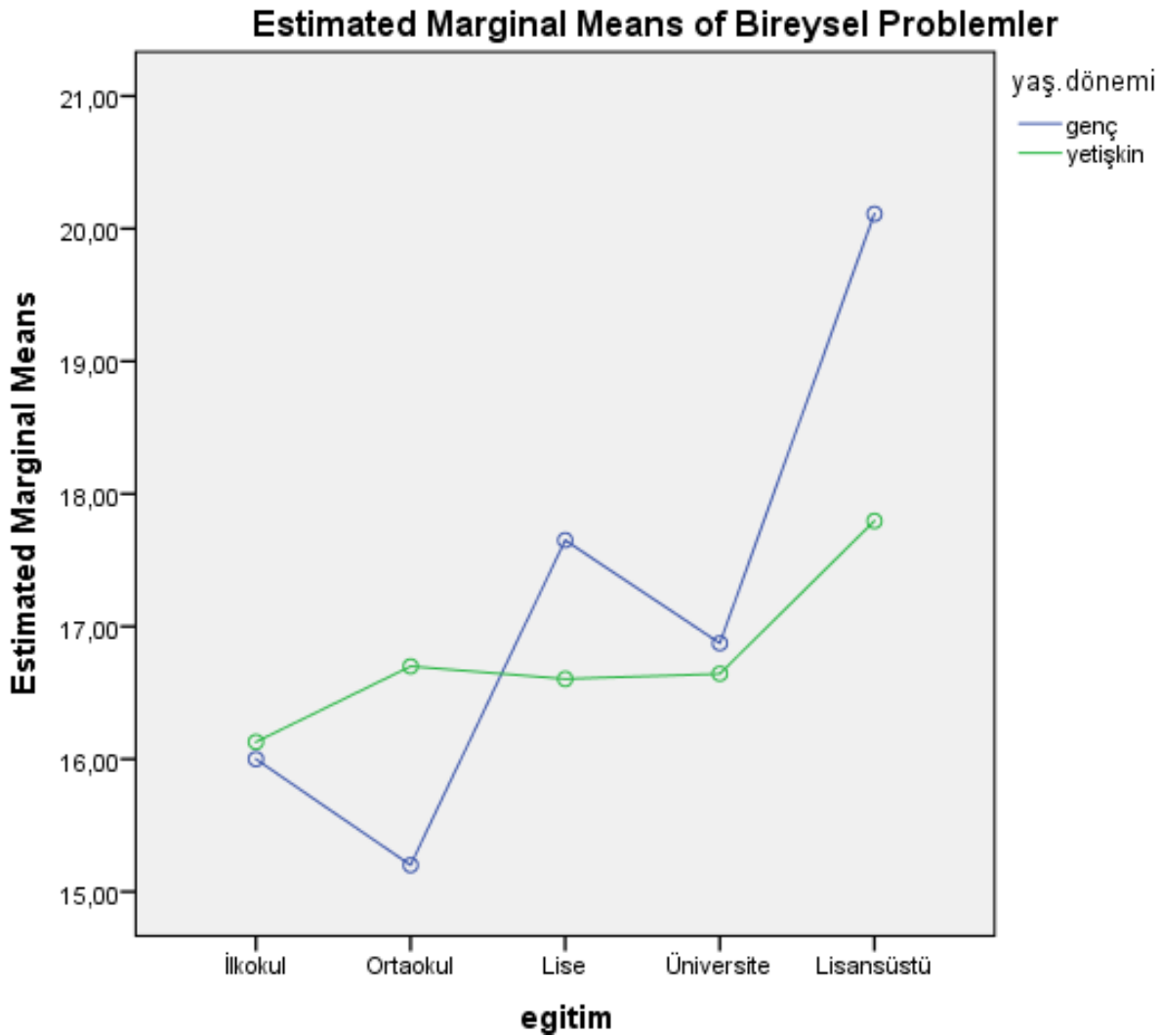
Problem ölçeği toplam puanlar açısından, lisansüstü kategorisinde olan kadınlar bireysel (18.19 ± 5.28), sosyal yaşam ve aile (19.98 ± 4.62), yüksekokul/fakülte kategorisinde olan kadınlar spor bilinci (22.83 ± 6.00), spor olanakları (14.88 ± 3.59), ortaokul kategorisinde olan kadınlar günlük yaşamla ilgili problemlerde (9.28 ± 3.18) ve toplamda (99.42 ± 17.54) lisansüstü kategorisinde olan kadınlar daha çok problemleri olduğunu belirtirken, daha az problem bireysel (16.12 ± 5.40), sosyal yaşam ve aile (15.42 ± 5.58), spor bilinci (20.47 ± 6.45), spor olanakları (13.73 ± 4.35) ve günlük yaşam problemleri (9.02 ± 3.16) ile toplamda (88.63 ± 24.08) okur-yazar kadınlara aittir.

Çizelge 4.7. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	PROBLEM ÖLÇEĞİ								
	Yaş Dönemi			Eğitim Durumu			Yaş Dönemi * Eğitim		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
BP	.321	.57	---	2.274	.06	---	1.374	.24	---
SYAİP	.291	.59	---	3.226	.01	G-Y	2.289	.06	---
SBİP	.075	.78	---	1.581	.18	---	1.919	.10	---
SOİP	.487	.49	---	1.975	.10	---	1.568	.18	---
GYİP	.349	.55	---	.831	.51	---		.71	---
							.538		
PROBLEM	.009	.93	---	1.716	.14	---	1.479	.21	---

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.321$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların bireysel problemler puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 2.27$, $P > 0.05$].

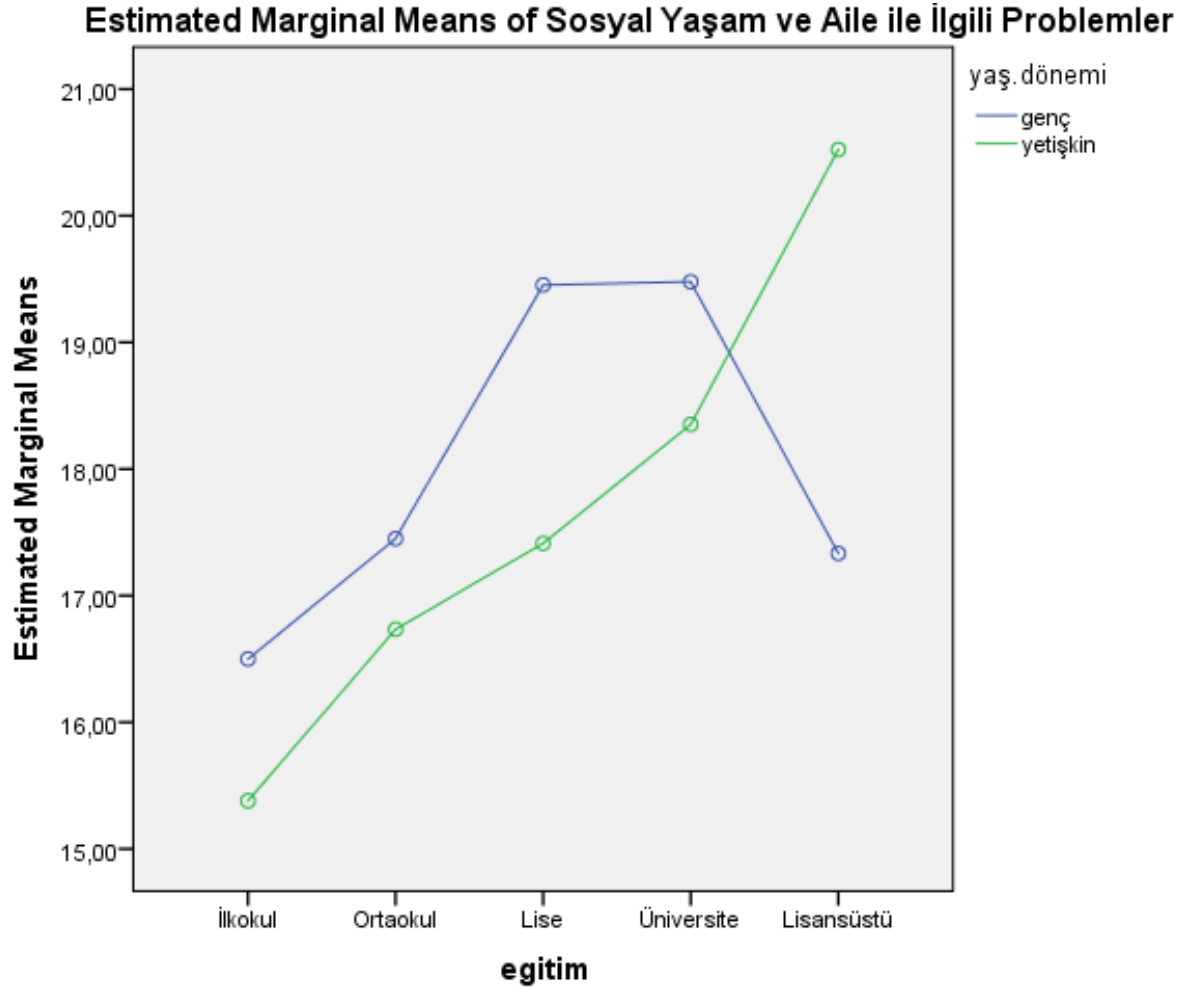
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların bireysel problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 1.374$, $P > 0.05$]. (Bak, Çizelge 4.7, Şekil 4.13.).

Şekil 4.13. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.291$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların sosyal yaşam ve aile puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 3.226$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre üniversite mezunu kadınların ortaokul kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla sosyal yaşam ve aile problemleri olduğu saptanmıştır.

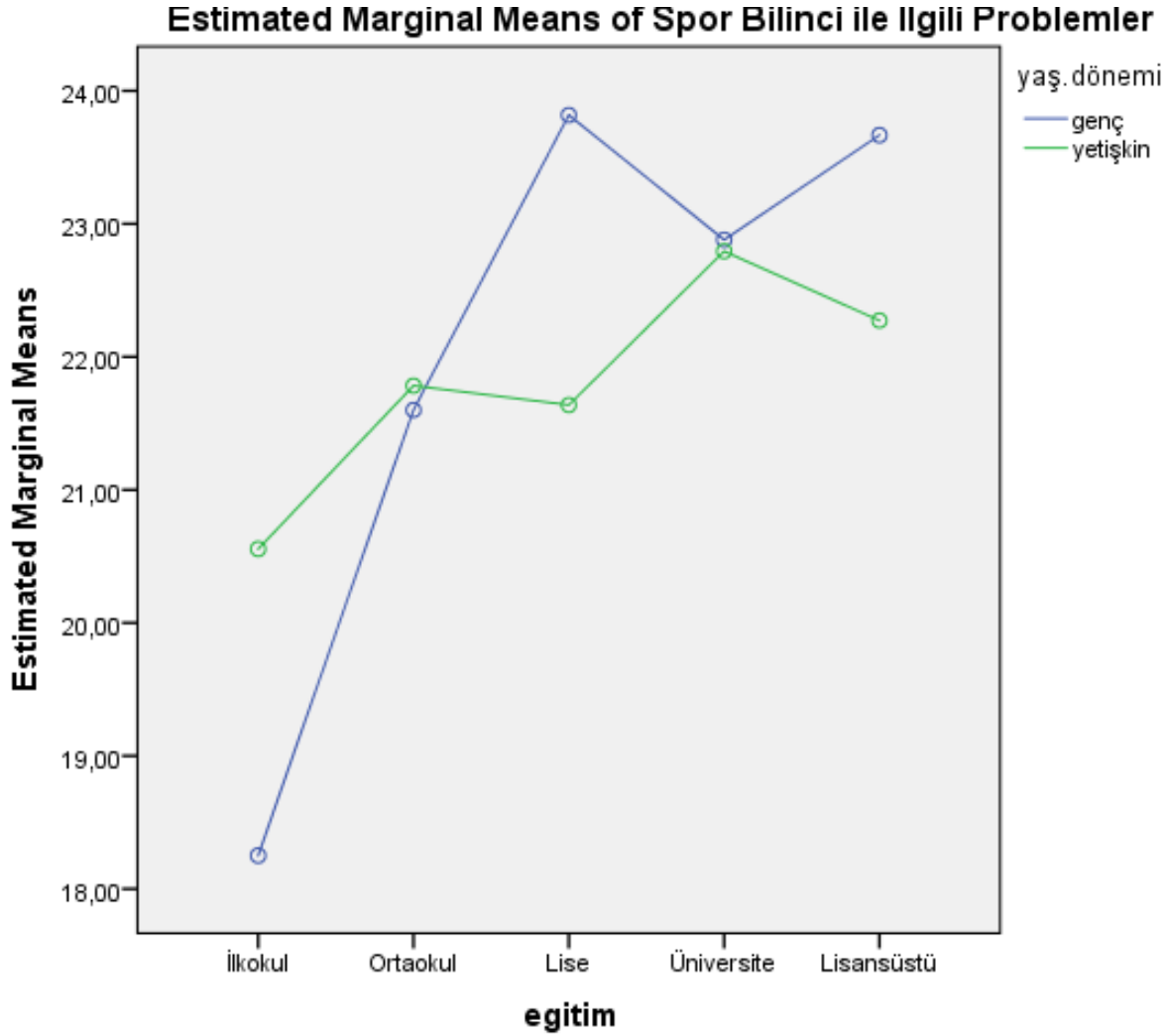
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların sosyal yaşam ve aile problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 2.289$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.7, Şekil 4.14).

Şekil 4.14. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor Bilinci ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.075$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 1.581$, $P > 0.05$].

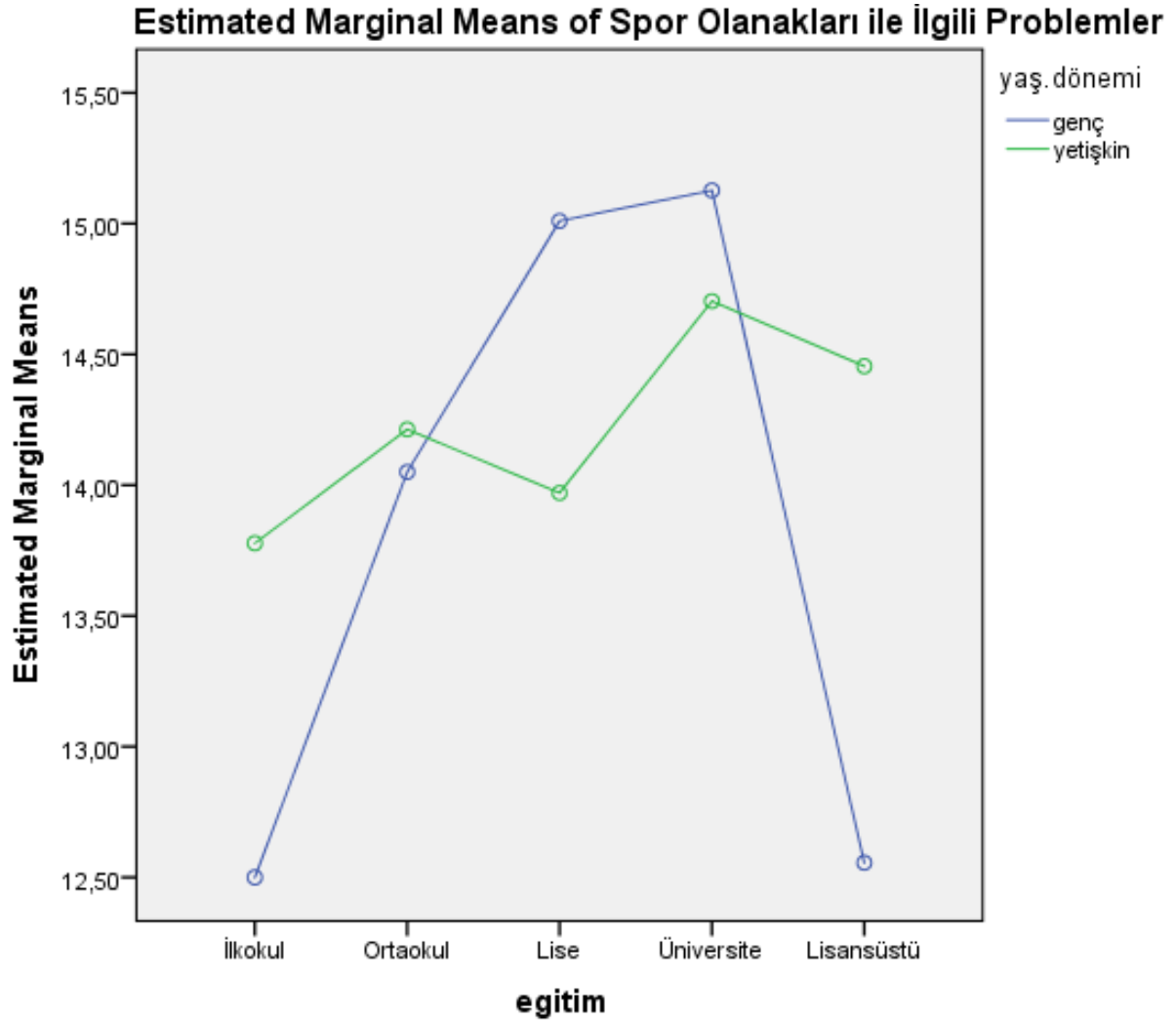
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların spor bilinci problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 1.919$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.7, Şekil 4.15).

Şekil 4.15. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor Olanakları ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.487$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 1.975$, $P > 0.05$].

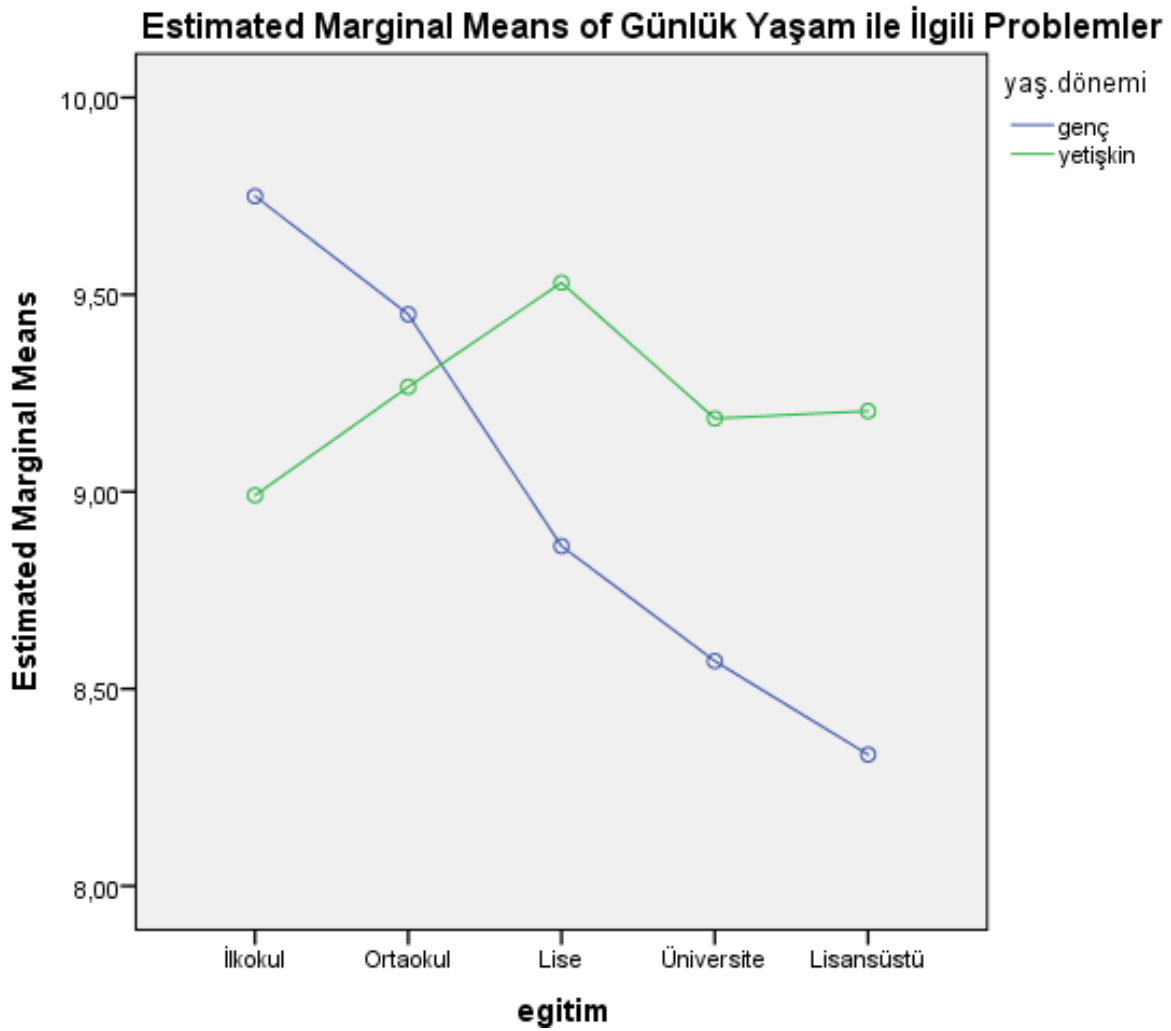
Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların spor olanakları ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 1.568$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.7, Şekil 4.16.).

Şekil 4.16. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Günlük Yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.349$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 0.831$, $P > 0.05$].

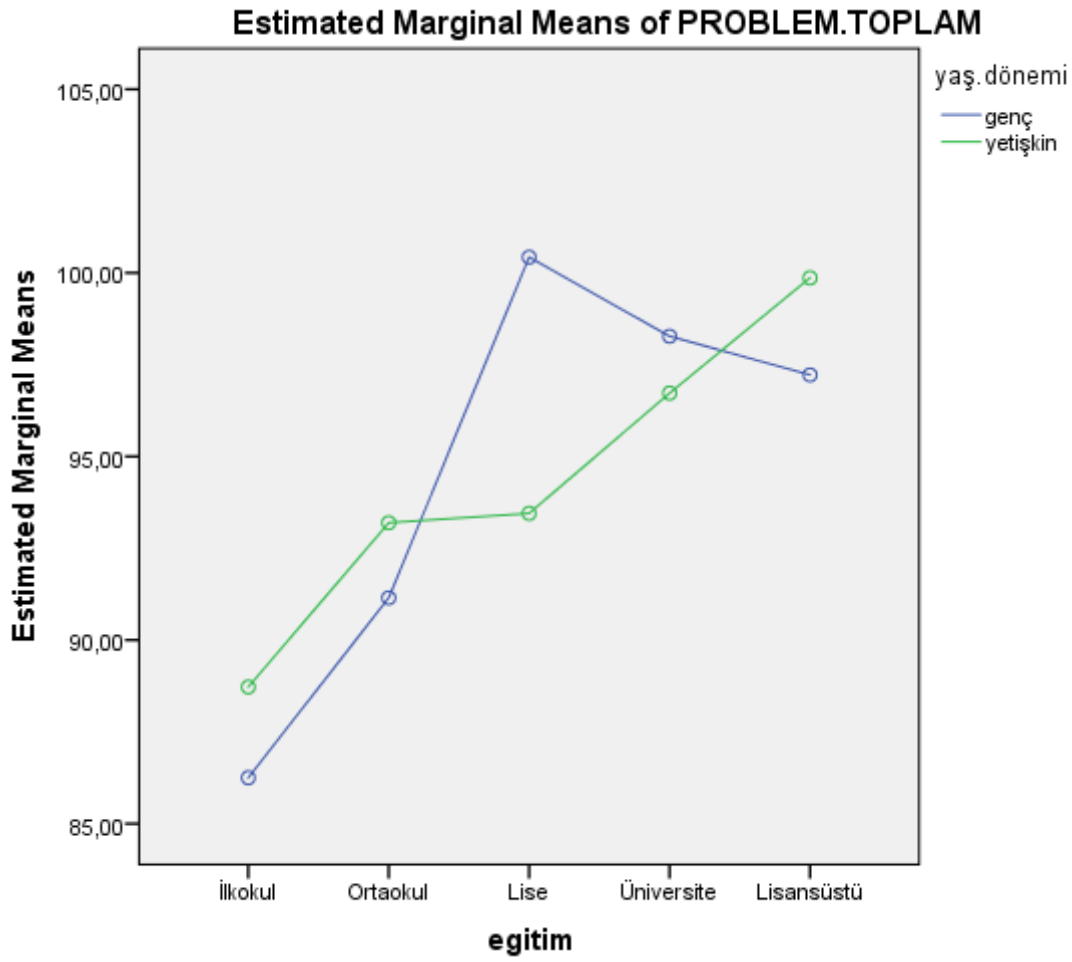
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların günlük yaşam problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 0.538$, $P > 0.05$](Bak, Çizelge 4.7, Şekil 4.17.).

Şekil 4.17. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Toplam Problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.009$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 1.716$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların toplam problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 1.479$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.7, Şekil 4.18.).

Şekil 4.18. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların toplam problem puanları

4.1.5. Gelir durumu

Gelişim Dönemi (2) ve Gelir durumuna (4) bağlı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (twoway anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.8. Genç ve yetişkin kadınların Gelir durumu kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

PBOBLEM										
GENÇ										
YETİŞKİN										
TOPLAM										
M ss N M ss N M ss N										
Alt Ölçek	Değişken	n=369			n=893			n=1262		
Bireysel Problemler	Çok İyi	13.00	6.26	11	16.75	6.55	36	15.87	6.62	47
	İyi	16.68	5.18	106	16.38	5.34	271	16.46	5.29	377
	Orta	17.73	4.31	237	16.81	5.06	527	17.10	4.85	764
	Zayıf	17.25	4.79	24	16.37	5.19	78	16.58	5.09	102
	Toplam	17.27	4.72	378	16.64	5.22	912	16.83	5.08	1290
Sosyal Yaşam ve Aile ilgili Problemler	çok iyi	15.45	5.52	11	19.03	5.19	36	18.19	5.42	47
	İyi	18.86	5.23	106	17.96	5.10	271	18.21	5.15	377
	Orta	19.68	4.21	237	17.24	5.11	527	17.99	4.98	764
	Zayıf	18.88	3.81	24	15.01	5.15	78	15.92	5.12	102
	Toplam	19.28	4.59	378	17.33	5.17	912	17.90	5.09	1290
Spor Bilinci ile İlgili Problemler	çok iyi	21.64	6.12	11	21.89	7.08	36	21.83	6.80	47
	İyi	23.18	6.55	106	22.30	6.40	271	22.55	6.45	377
	Orta	23.61	5.76	237	21.82	6.28	527	22.38	6.17	764
	Zayıf	21.29	6.04	24	20.27	6.65	78	20.51	6.49	102
	Toplam	23.29	6.02	378	21.83	6.39	912	22.26	6.32	1290
Spor Olanakları ile İlgili Problemler	çok iyi	13.27	3.41	11	13.25	4.79	36	13.26	4.47	47
	İyi	14.22	3.96	106	14.02	4.29	271	14.07	4.20	377
	Orta	15.34	3.40	237	14.40	3.89	527	14.69	3.77	764
	Zayıf	14.58	3.99	24	13.92	3.94	78	14.08	3.94	102
	Toplam	14.92	3.63	378	14.20	4.06	912	14.41	3.95	1290
Günlük Yaşam ile ilgili Problemler	çok iyi	9.09	2.81	11	9.75	2.90	36	9.60	2.86	47
	İyi	8.49	2.91	106	9.39	3.10	271	9.14	3.07	377
	Orta	8.87	2.71	237	9.29	3.14	527	9.16	3.02	764
	Zayıf	9.04	2.33	24	8.82	2.85	78	8.87	2.72	102
	Toplam	8.78	2.75	378	9.30	3.10	912	9.15	3.01	1290
PROBLEM TOPLAM	çok iyi	86.09	22.30	11	94.78	23.62	36	92.74	23.38	47
	İyi	96.34	20.96	106	94.30	23.15	271	94.87	22.55	377
	Orta	100.97	17.64	237	94.28	22.32	527	96.36	21.20	764
	Zayıf	95.67	16.72	24	88.85	21.98	78	90.45	20.98	102
	Toplam	98.90	18.90	378	93.84	22.61	912	95.32	21.70	1290

Çizelge 4.8’de genç ve yetişkin kadınların problem ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar gelir açısından sunulmuştur. Genç kadınlarda en çok problem algısı bireysel ($17,73 \pm 4.31$), sosyal yaşam ve aile ($19,68 \pm 4.21$), spor bilinci ($23,61 \pm 5.76$), spor olanakları ($15,34 \pm 3.40$) ve toplam puanda ($100,9 \pm 17.64$) orta gelir düzeyine, günlük yaşam ($9,09 \pm 2.81$) ile ilgili problemde gelir durumu çok iyi olan genç kadınlara aittir. En az problem algısı ise, bireysel problemler ($13,00 \pm 6.26$), sosyal yaşam ve aile ($15,45 \pm 5.52$), spor bilinci ($21,64 \pm 6.12$), spor olanakları ($13,27 \pm 3.41$) ve toplam ($86,09 \pm 22.30$) ile ilgili gelir durumu çok iyi olanlarda, günlük yaşam ($8,49 \pm 2.91$) ile ilgili problemlerde gelir durumu iyi olan kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda çok iyi geliri olanlar sosyal yaşam ve aile ($19,03 \pm 5.19$), günlük yaşam ($9,75 \pm 2.90$) ve toplamda ($94,78 \pm 23.62$), iyi olanlar spor bilincinde ($22,30 \pm 6.40$) orta olan ise bireysel problemler ($16,81 \pm 5.06$) ve spor olanaklarıyla

(14,40±3.89) ilgili daha çok problem olduğunu ortaya koymuşlardır. En az problem algısı ise, bireysel problemler (16,36±5.19) sosyal bilinci (20,27±6.65), günlük yaşam (8,82±2.85) ve toplamda (88,85±21.98) ile zayıf gelirlielerde, sosyal yaşam ve aile (17,24±5.11) ile orta gelirlielerde, spor olanakları (13,25±4.79) ile ilgili problemler çok iyi gelire sahip kadınlara aittir.

Problem ölçeği toplam puanlar açısından ise, bireysel (17,10 ± 4.85), spor olanakları (14,69 ± 3.77) ve toplamda (96,36 ± 21.20) orta, sosyal yaşam (18,21±5.15) spor bilinci (22,55±6.45) ile iyi, günlük yaşam (9,60±2.86) ile çok iyi gelire sahip olanların daha çok problemleri olduğunu belirtirken, daha az problem konusunda sosyal yaşam ve aile (18,21±5.15), spor bilinci (20,51±6.49), günlük yaşam (8,87±2,72) ve toplamda (90,45±20.98) zayıf gelirli, bireysel problemler (15,87 ± 6.62), spor olanakları (13,26 ± 4.47) ile ilgili çok iyi gelirli görüş belirtmiştir.

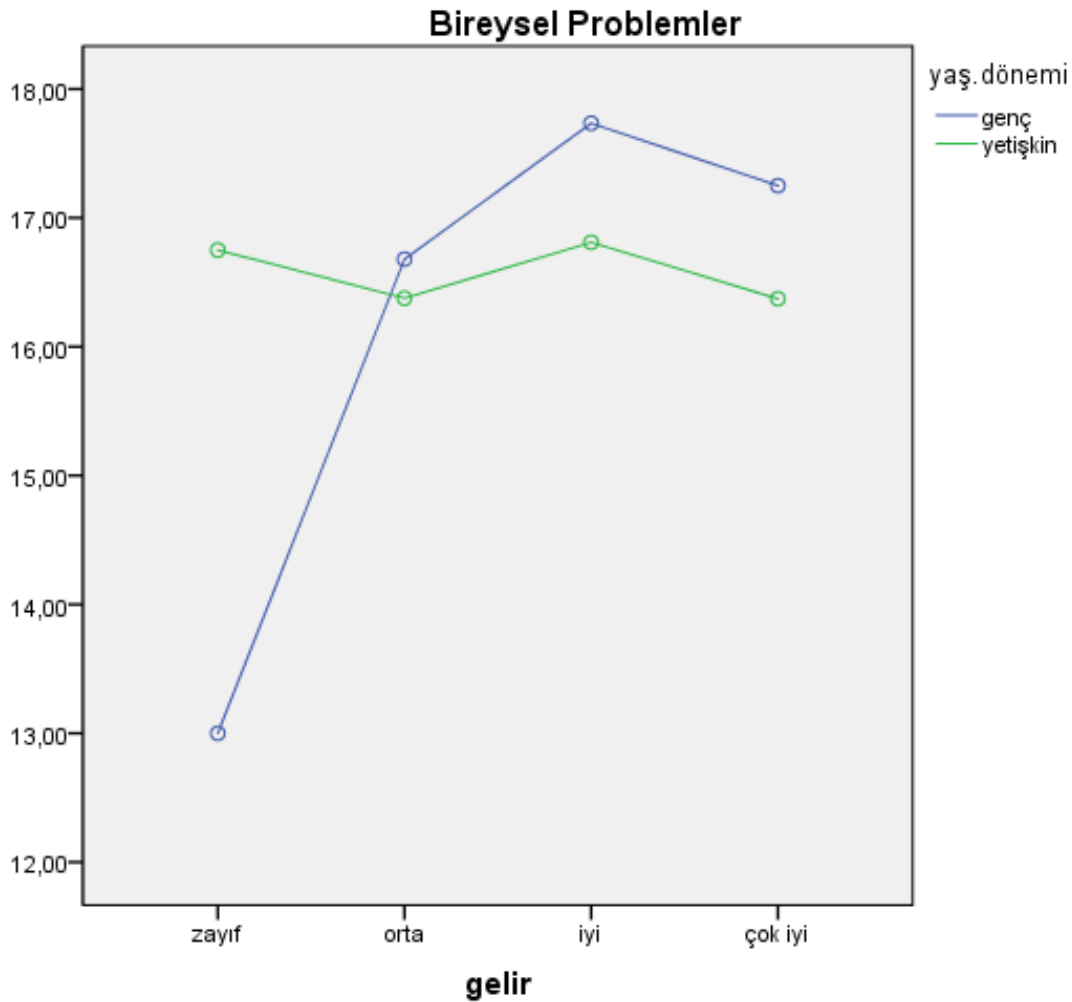
Çizelge 4. 9. Genç ve yetişkin kadınların gelir durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

PROBLEM ÖLÇEĞİ									
Boyut	Yaş Dönemi			Gelir			Yaş * Gelir		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
BP	.549	.459	...	3.495	.015	O-Ç	2.402	.066	...
	2.796	.095	...	2.616	.050	İ-Z O-Z	6.069	.000	GÇ- Yİ,YO,YZ Gİ- Yİ,YO,YZ
SYAİP									
SBİP	1.559	.212	...	2.369	.069	...	.604	.613	...
SOİP	1.118	.290	...	4.028	.007	O-İ	.701	.551	...
GYİP	1.791	.181	...	.364	.779	...	.845	.469	...
PROBLEM	.529	.467	...	2.731	.043	O-Z	1.990	.114	...

Bireysel problemler ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .549$, $P > 0.05$]. Gelir durumuna göre (4) yapılan karşılaştırmada bireysel problemler puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 3.495$, $P < 0.05$].

Anlamli farklıliğin elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre orta gelirli kadınların çok iyi gelirli kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla bireysel problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların bireysel problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1254}=2.402$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.9, Şekil 4.19.).

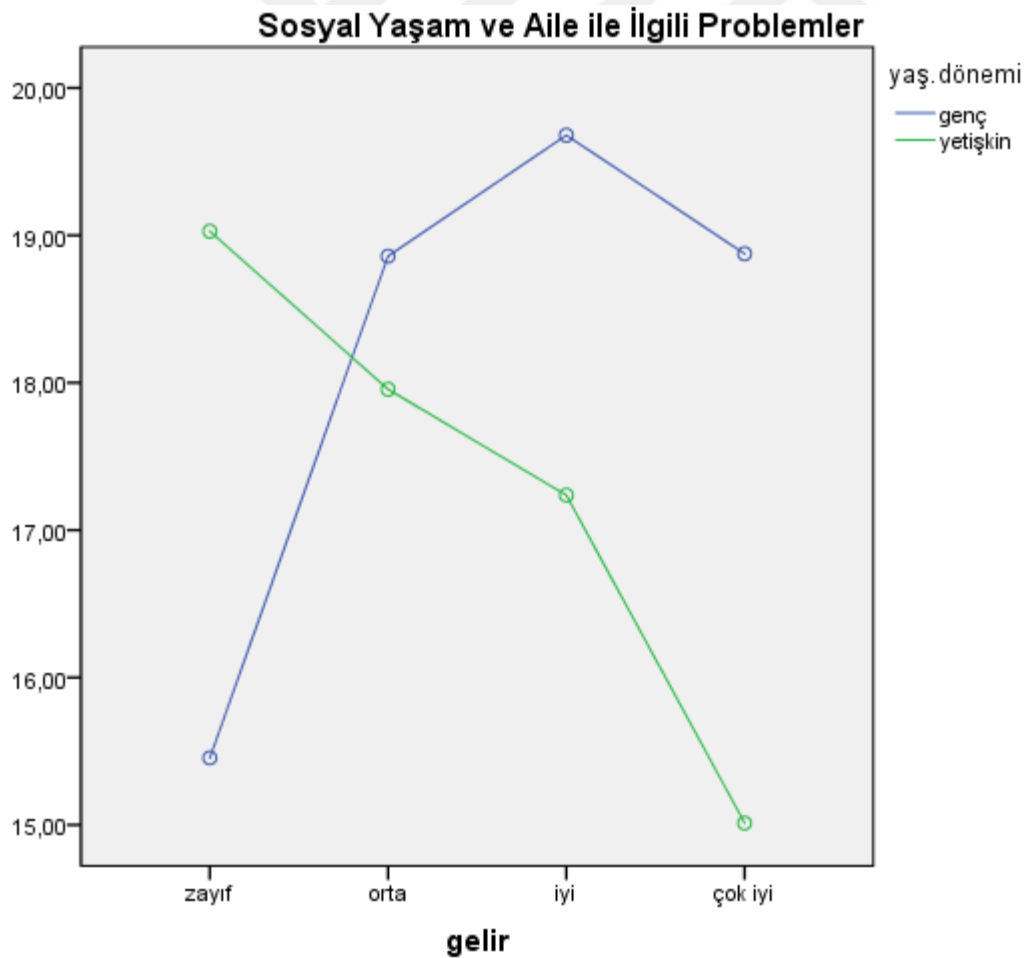
Şekil 4.19. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları

Sosyal yaşam ve aile ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282}=2.796$, $P>0.05$]. Gelir durumuna göre (4) yapılan karşılaştırmada sosyal yaşam ve aile ile ilgili problemler puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=2.616$, $P<0.05$].

Anlamalı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre orta ve iyi gelirli kadınların zayıf gelirli kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla sosyal yaşam ve aile ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmuştur. [$F_{3,1282}=6.069$, $P<0.001$] (Bak, Çizelge 4.9, Şekil 4.1.20).

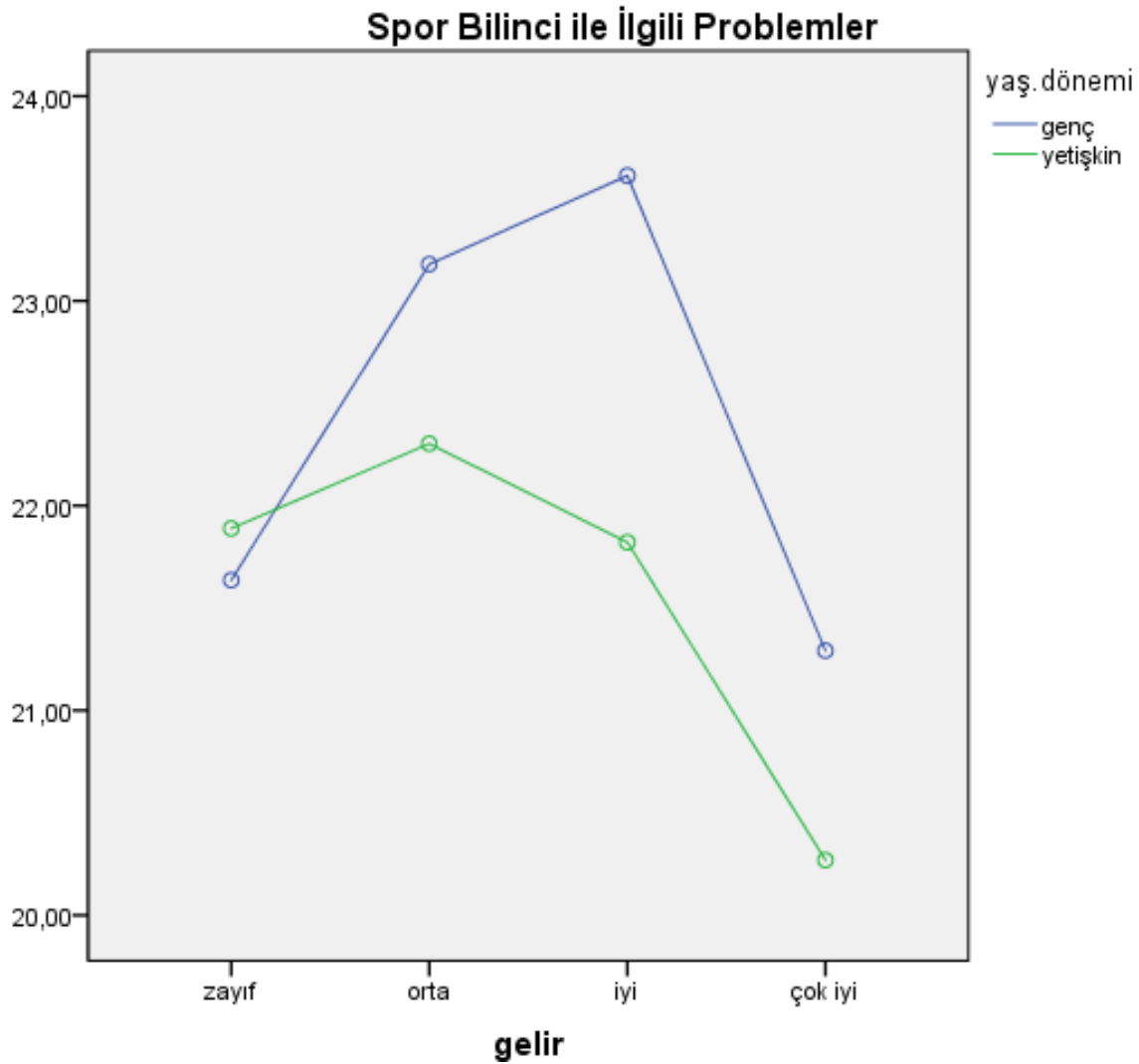
Buna göre gelir durumu çok iyi olan genç kadınların, iyi, orta ve zayıf gelirli yetişkin kadınlara, geliri durumu iyi olan genç kadınların, iyi, orta ve zayıf gelirli yetişkin kadınlara göre, sosyal yaşam ve aile ilgili daha fazla problem yaşadığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.20. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları

Spor bilinci ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 1.159$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada spor bilinci ile ilgili problemler puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 2.369$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların spor bilinci ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır. [$F_{3,1282} = .604$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.9, Şekil 4.21).

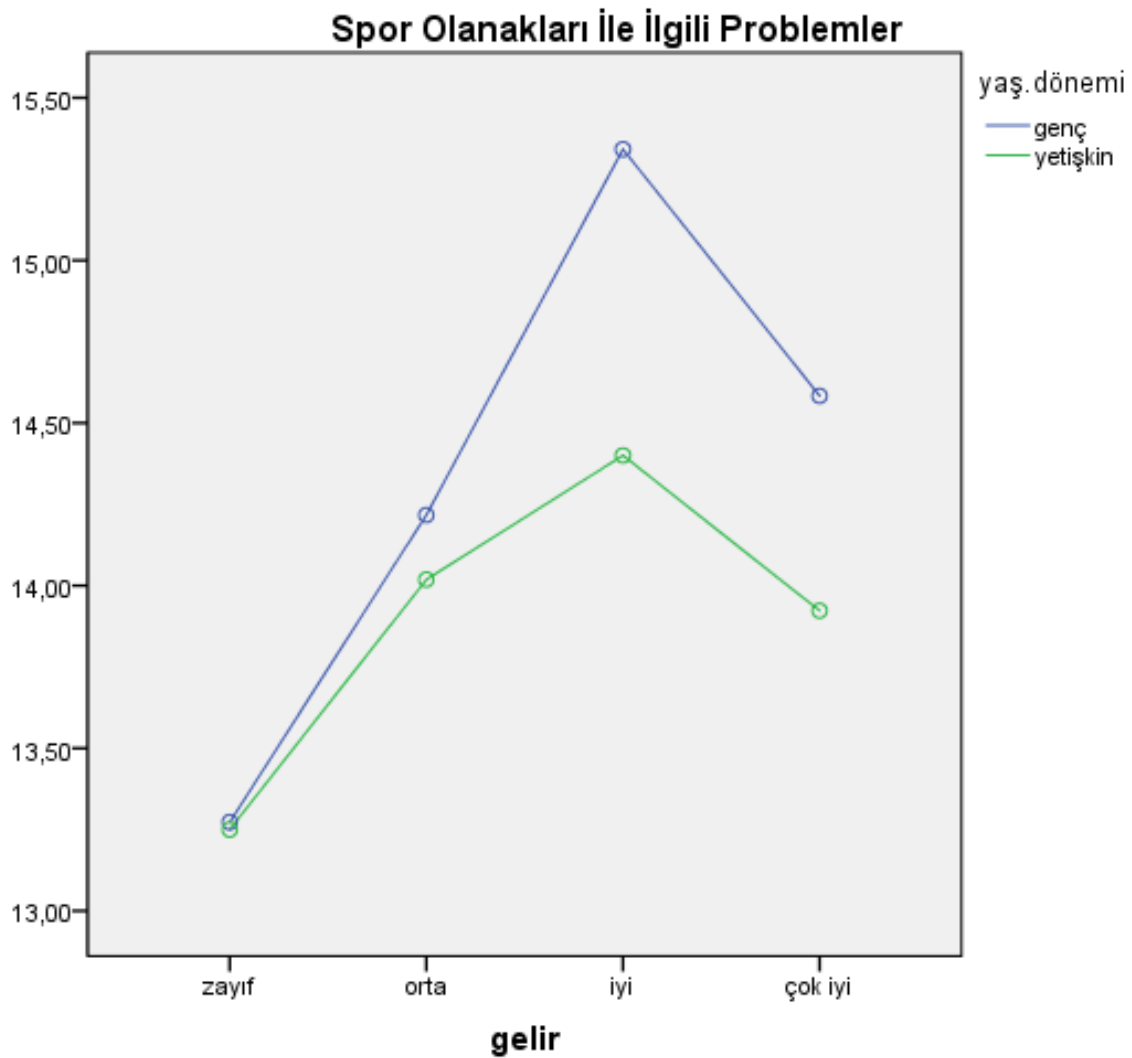
Şekil 4.21. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları

Spor olanakları ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları ile ilgili problem

puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 1.118$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada spor olanakları ile ilgili problemler puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 4.028$, $P < 0.01$].

Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre orta gelirli kadınların iyi gelirli kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla spor olanakları ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır

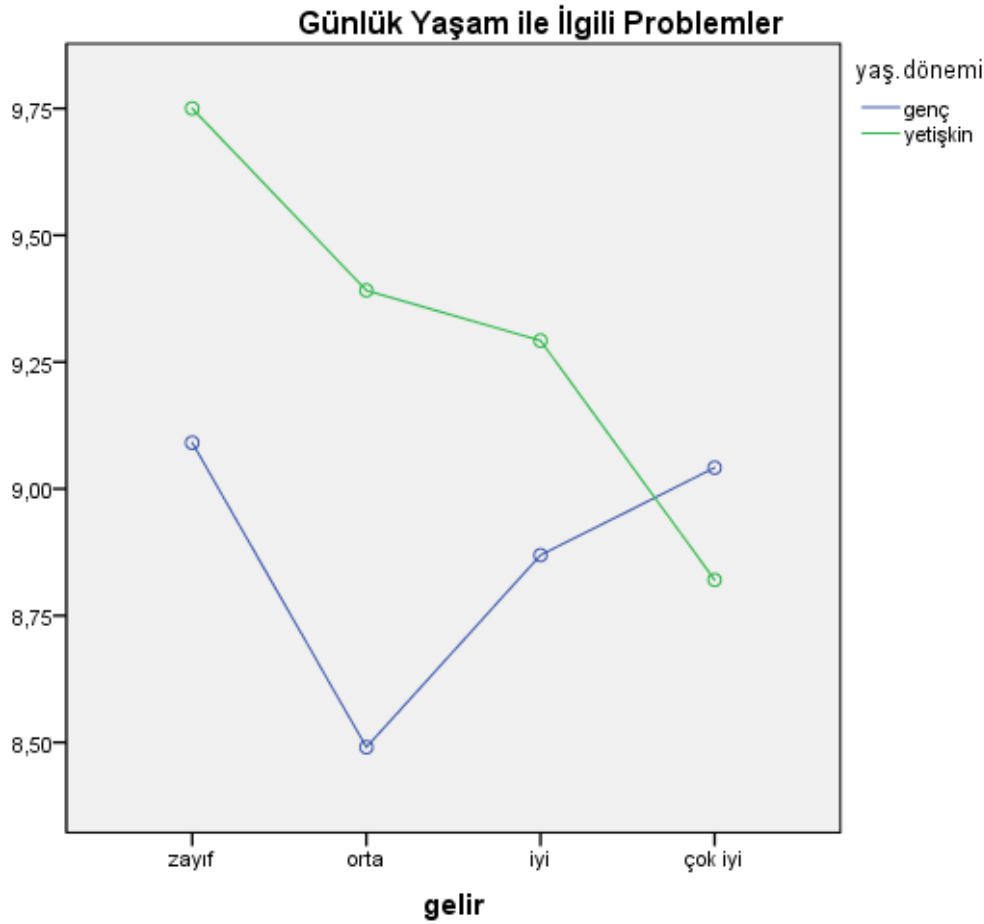
Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların spor olanakları ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır. [$F_{3,1282} = .701$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.9, Şekil 4.22).

Şekil 4.22. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları

Günlük yaşam ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 1.791$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan günlük yaşam ile ilgili problemler puanları arasındaki farkın önemli olmadığını tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = .364$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların günlük yaşam ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır. [$F_{3,1282} = .845$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.9, Şekil 4.23).

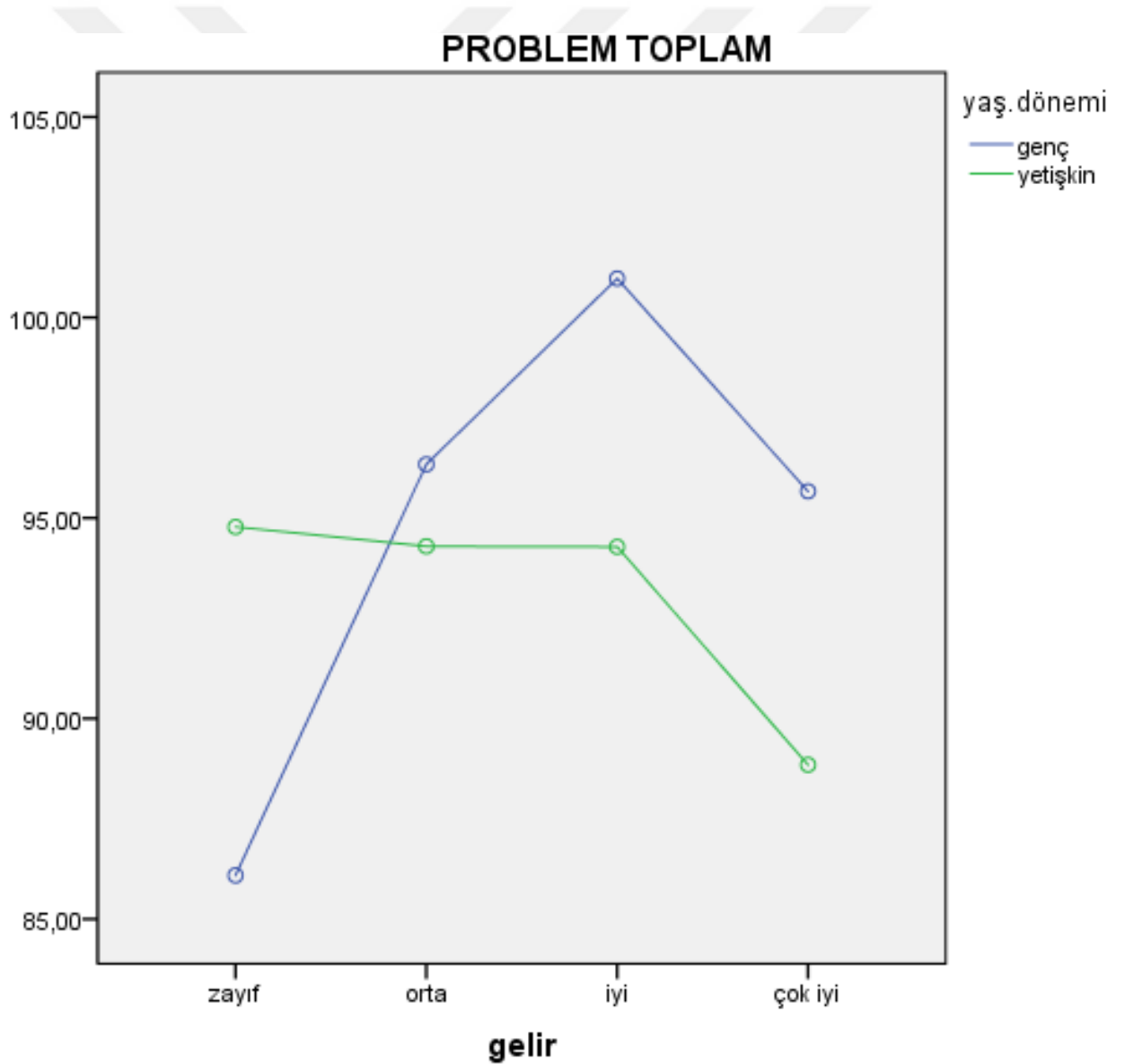
Şekil 4.23. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları

Toplam problem ile ilgili yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .529$, $P > 0.05$]. Gelir

düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada toplam problemler puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=2.731$, $P<0.05$].

Anlamli farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre orta gelirli kadınların zayıf gelirli kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla toplam problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların toplam problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=.701$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.9, Şekil 4.24).

Şekil 4.24. Gelir durumlarına bağılı olarak kadınların toplam problem puanları

4.1.6. Spor yapma durumu

Gelişim Dönemi (2) ve Spor Yaptınız mı? (2) bağılı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (twoway anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.10. Genç ve yetişkin kadınların spor yapma durumu Kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		PROBLEM								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	ss	N	M	SD	N	M	Ss	N
Alt Ölçek	Değişken	n=378			n=912			n=1290		
Bireysel Problemler	EVET	18.32	4.40	181	17.96	4.63	460	18.06	4.56	641
	HAYIR	16.30	4.81	197	15.30	5.44	452	15.61	5.27	649
	Toplam	17.27	4.72	378	16.64	5.22	912	16.83	5.08	1290
Sosyal Yaşam ve Aile ilgili Problemler	EVET	20.17	4.15	181	18.22	4.88	460	18.77	4.77	641
	HAYIR	18.46	4.82	197	16.43	5.31	452	17.05	5.25	649
	Toplam	19.28	4.59	378	17.33	5.17	912	17.90	5.09	1290
Spor Bilinci ile ilgili Problemler	EVET	24.25	5.69	181	23.42	5.89	460	23.66	5.84	641
	HAYIR	22.40	6.20	197	20.22	6.48	452	20.88	6.47	649
	Toplam	23.29	6.02	378	21.83	6.39	912	22.26	6.32	1290
Spor Olanakları ile ilgili Problemler	EVET	15.78	3.13	181	15.22	3.59	460	15.38	3.47	641
	HAYIR	14.13	3.88	197	13.16	4.25	452	13.45	4.16	649
	Toplam	14.92	3.63	378	14.20	4.06	912	14.41	3.95	1290
Günlük Yaşam ile ilgili Problemler	EVET	8.99	2.75	181	9.75	3.03	460	9.54	2.97	641
	HAYIR	8.59	2.74	197	8.84	3.10	452	8.76	3.00	649
	Toplam	8.78	2.75	378	9.30	3.10	912	9.15	3.01	1290
PROBLEM TOPLAM	EVET	103.70	17.31	181	100.26	20.44	460	101.23	19.66	641
	HAYIR	94.50	19.27	197	87.31	22.85	452	89.49	22.06	649
	Toplam	98.90	18.90	378	93.84	22.61	912	95.32	21.70	1290

Çizelge 4.10' da Genç ve yetişkin kadınların problemler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar spor yaptınız mı? sorusuna verdikleri cevaplar açısından sunulmuştur.

Genç kadınlarda en çok problem algısı bireysel (18.32 ± 4.40), sosyal yaşam ve aile (20.17 ± 4.15), spor olanakları (15.78 ± 3.13), spor bilinci (24.25 ± 5.69), günlük yaşamla ilgili problemler (8.99 ± 2.75) ile toplam puanda (103.70 ± 17.31) evet diyen genç kadınlara aittir. En az problem algısı ise, günlük yaşamda (8.59 ± 2.74) hayır diyen genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda evet diyen yetişkinler; bireysel problemler (17.96 ± 4.63), sosyal yaşam (18.22 ± 4.88), spor bilinci (23.42 ± 5.89), spor olanakları (15.22 ± 3.59),

günlük yaşam (9.75 ± 3.03) ve toplam ($100,26 \pm 20.44$) ile ilgili daha çok problem olduğunu ortaya koymuştur. En az problem algısı ise günlük yaşam (8.84 ± 3.10) ile ilgili problemlerde hayır diyen yetişkin kadınlara aittir.

Problem ölçeği toplam puanlar açısından ise, evet diyenler kategorisinde olan kadınlar bireysel($18,06 \pm 4.56$), sosyal yaşam ve aile($18,77 \pm 4.77$), spor bilinci($23.66 \pm 5,84$), spor olanakları ($15,38 \pm 3.47$), günlük yaşam (9.54 ± 2.97) ve toplamda ($101,23 \pm 19.66$), hayır diyenlere nazaran daha çok problem olduğunu ortaya koymuştur.

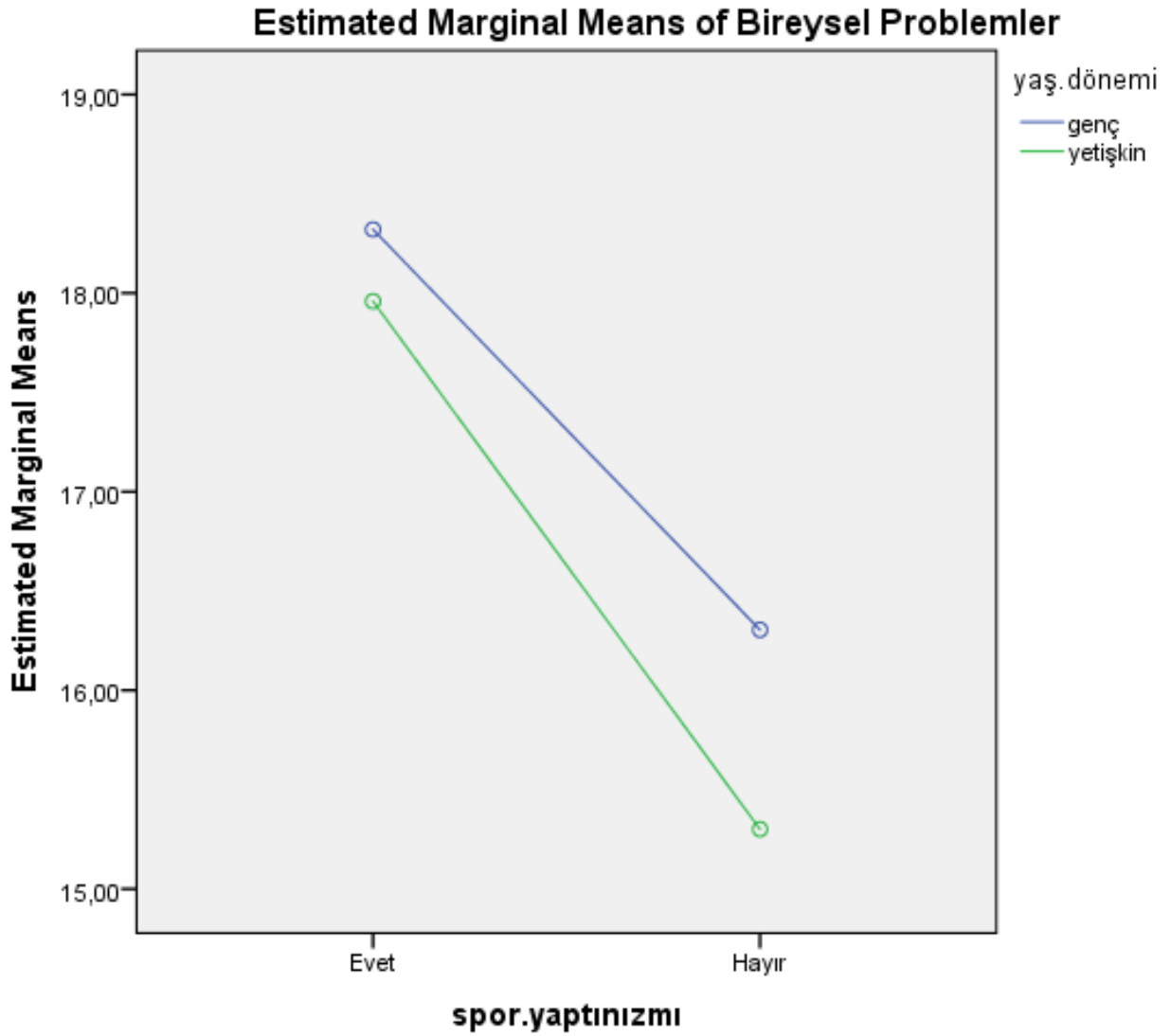
Çizelge 4.11. Genç ve yetişkin kadınların 'spor yapma durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	PROBLEM ÖLÇEĞİ								
	Yaş Dönemi			Spor Yaptınız mı			Yaş Dönemi x SYM		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
BP	5.128	.024	G-Y	60.076	.000	E-H	1.133	.287	-----
SYAİP	43.309	.000	G-Y	33.420	.000	E-H	0.009	.901	-----
SBİP	16.105	.000	G-Y	45.373	.000	E-H	3.267	.071	-----
SOİP	10.602	.001	G-Y	63.165	.000	E-H	.778	.378	-----
GYİP	7.739	.005	G-Y	13.108	.000	E-H	2.024	.155	-----
PROBLEM	17.448	.000	G-Y	75.937	.000	E-H	2.175	.140	-----

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1286} = 5,128$ $P < 0.05$]. Tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla bireysel problemleri olduğunu saptanmıştır.

Spor yaptınız mı? düzeyine göre yapılan karşılaştırmada; spor yapan ve yapmayan kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir. [$F_{1,1286} = 60.076$ $P < 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve spor yaptınız mı? kadınların bireysel problemleri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 1.133$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.11, Şekil 4.25).

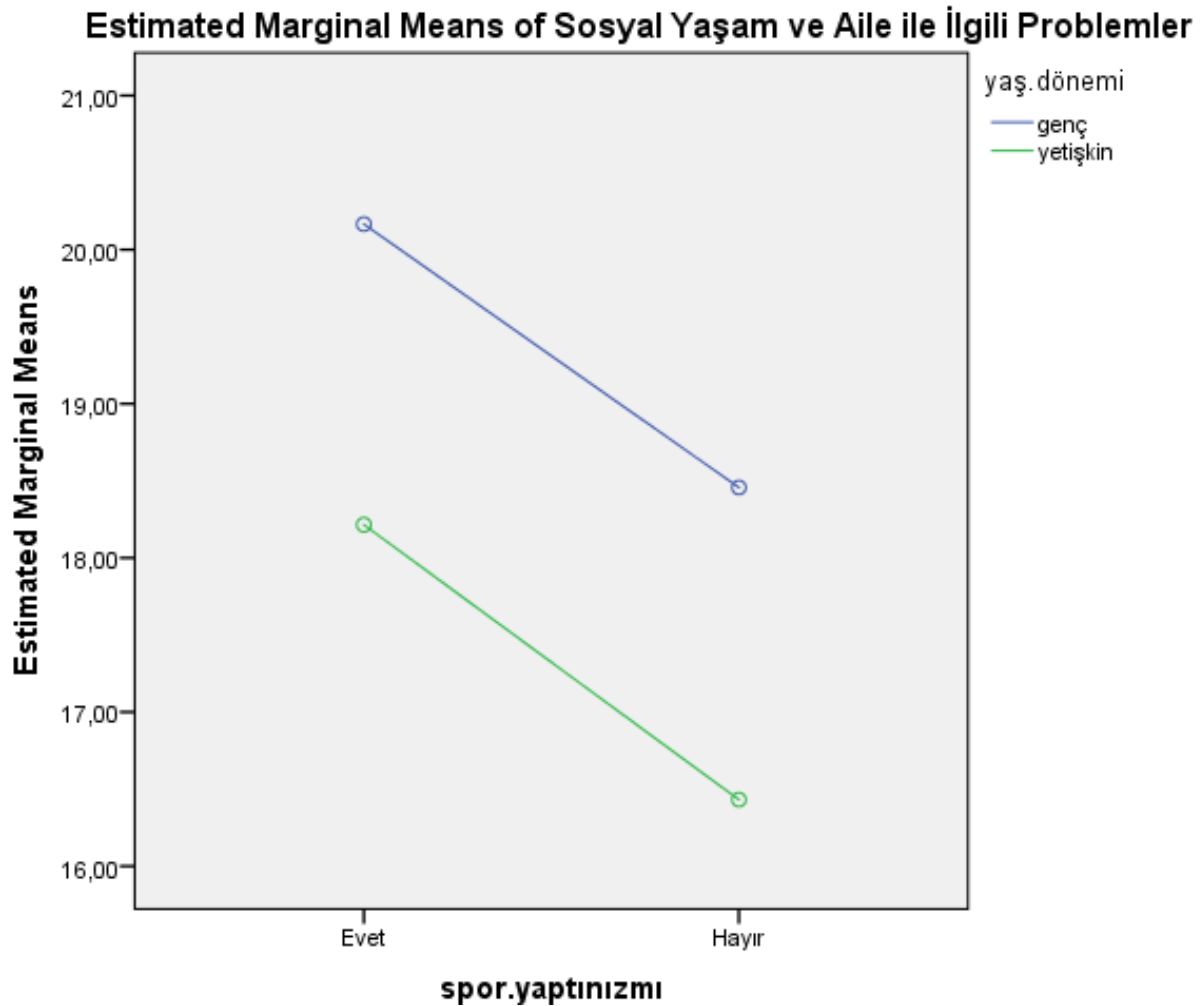
Şekil 4.25. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların bireysel problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili Problemleri puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1286} = 43.309$, $P < 0.001$]. Tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Spor yaptınız mı? düzeyine göre yapılan karşılaştırmada; spor yapan ve yapmayan kadınların sosyal yaşam Spor yaptınız ve aile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 33.420$, $P > 0.05$].

Anlamli farklilikin elde edinmesinden sonra tamamlayici testlerden bonferony analizine göre gençlerin göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve Spor yapma durumunun kadınların Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = .009$, $P > 0.05$] (Bak, izelge 4.11, şekil 4.26).

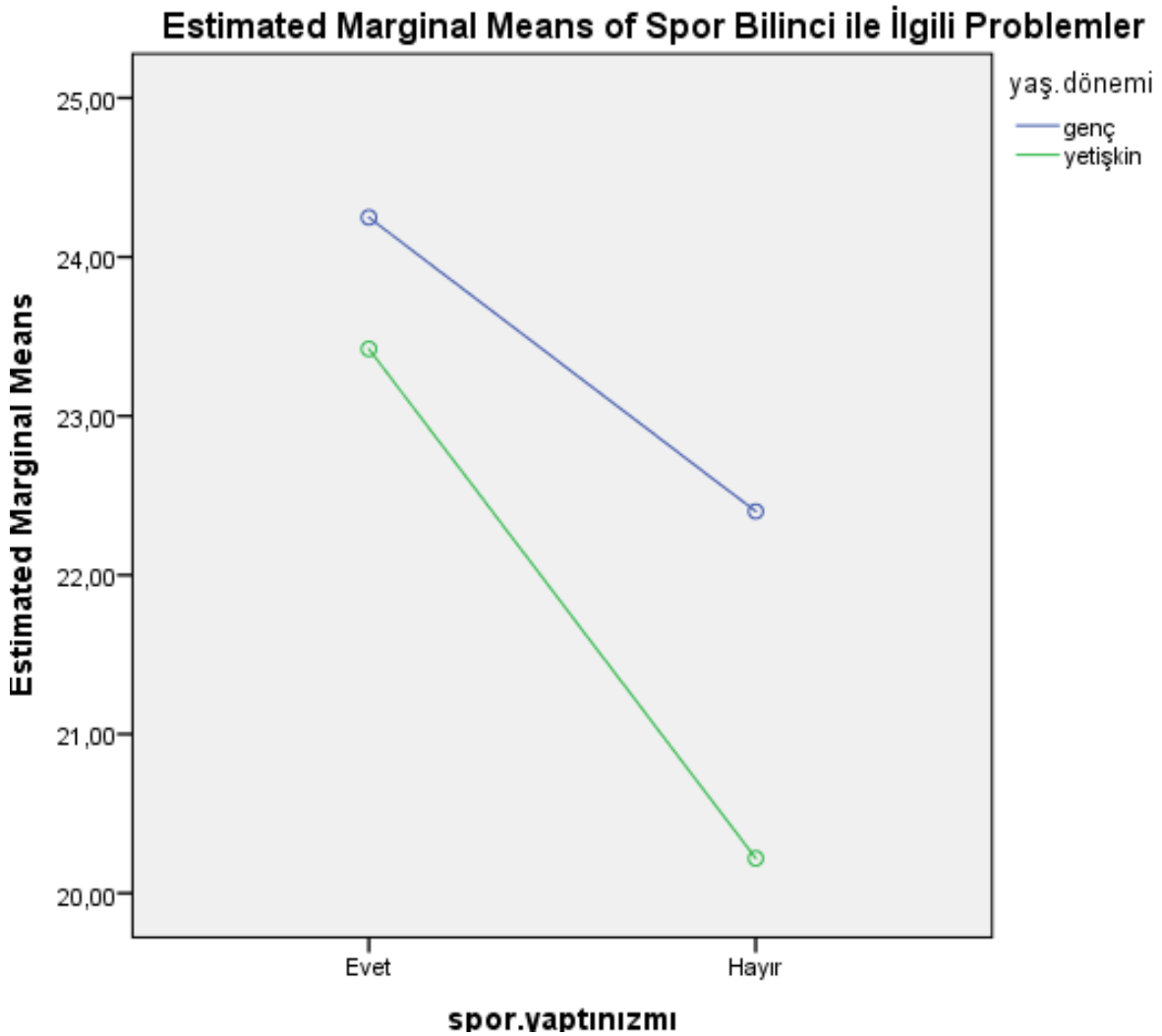

şekil 4.26. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları arasında önemli düzeyde farkın olduğunu göstermiştir. [$F_{1,1286} = 16.105$, $P < 0.001$]. Tamamlayici testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla Spor Bilinci ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Spor yapma durum düzeyine göre yapılan karşılaştırmada Spor Bilinci ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın çok önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286}=63.165$, $P<0.001$].

Ek olarak, yaş dönemi ve Spor yapma durumunun kadınların Spor Bilinci ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286}=3,267$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.11, Şekil 4.27).

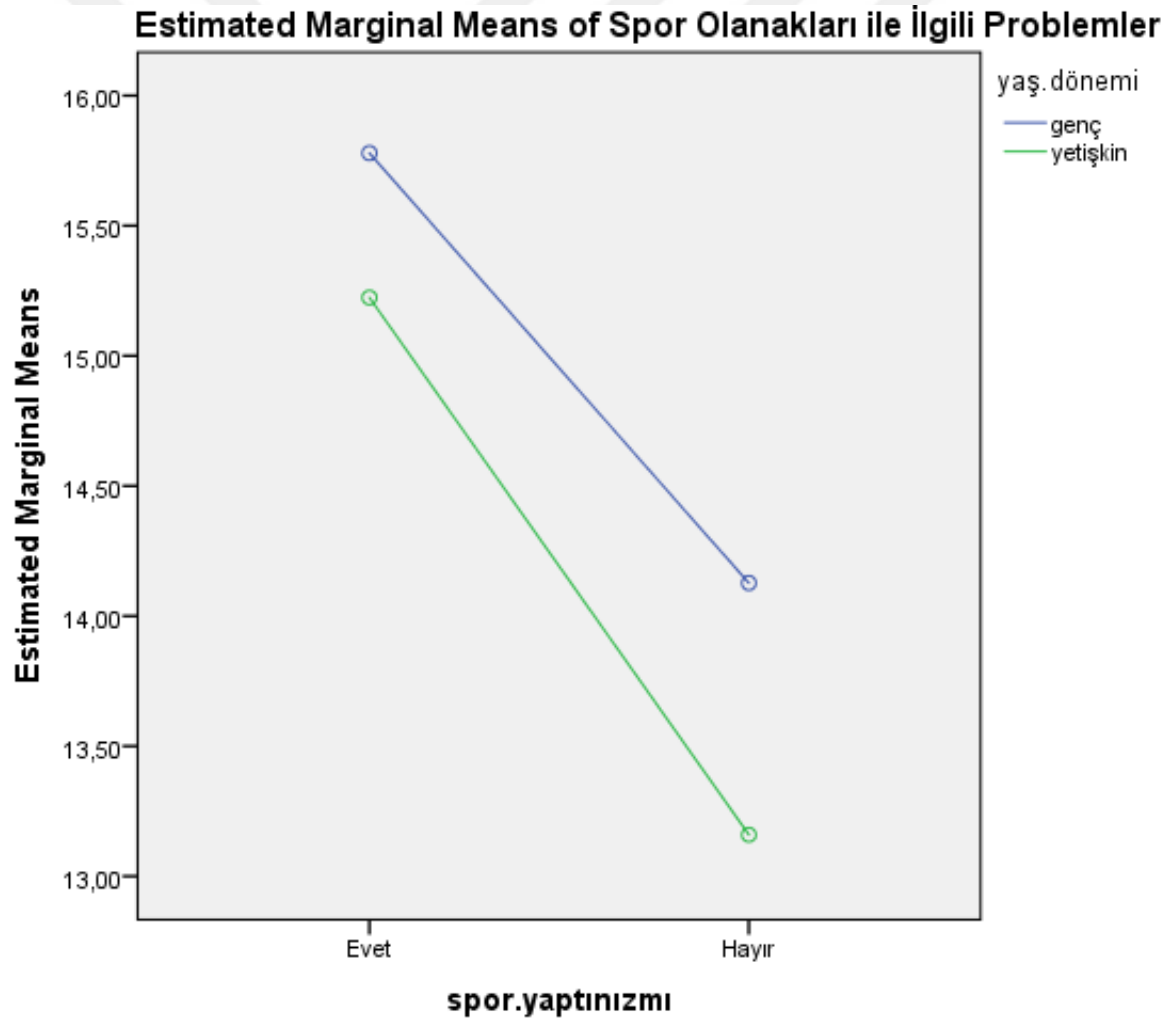
Şekil 4.27. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1286}=10.602$, $P<0.01$]. Tamamlayıcı testlerden

bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla Spor Olanakları ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Spor yapma durum düzeyine göre yapılan karşılaştırmada spor olanakları ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286}=63.165$, $P<0.001$].

Ek olarak, yaş dönemi ve Spor yapma durumunun kadınların spor olanakları ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286}=.778$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.11, Şekil 4.28).

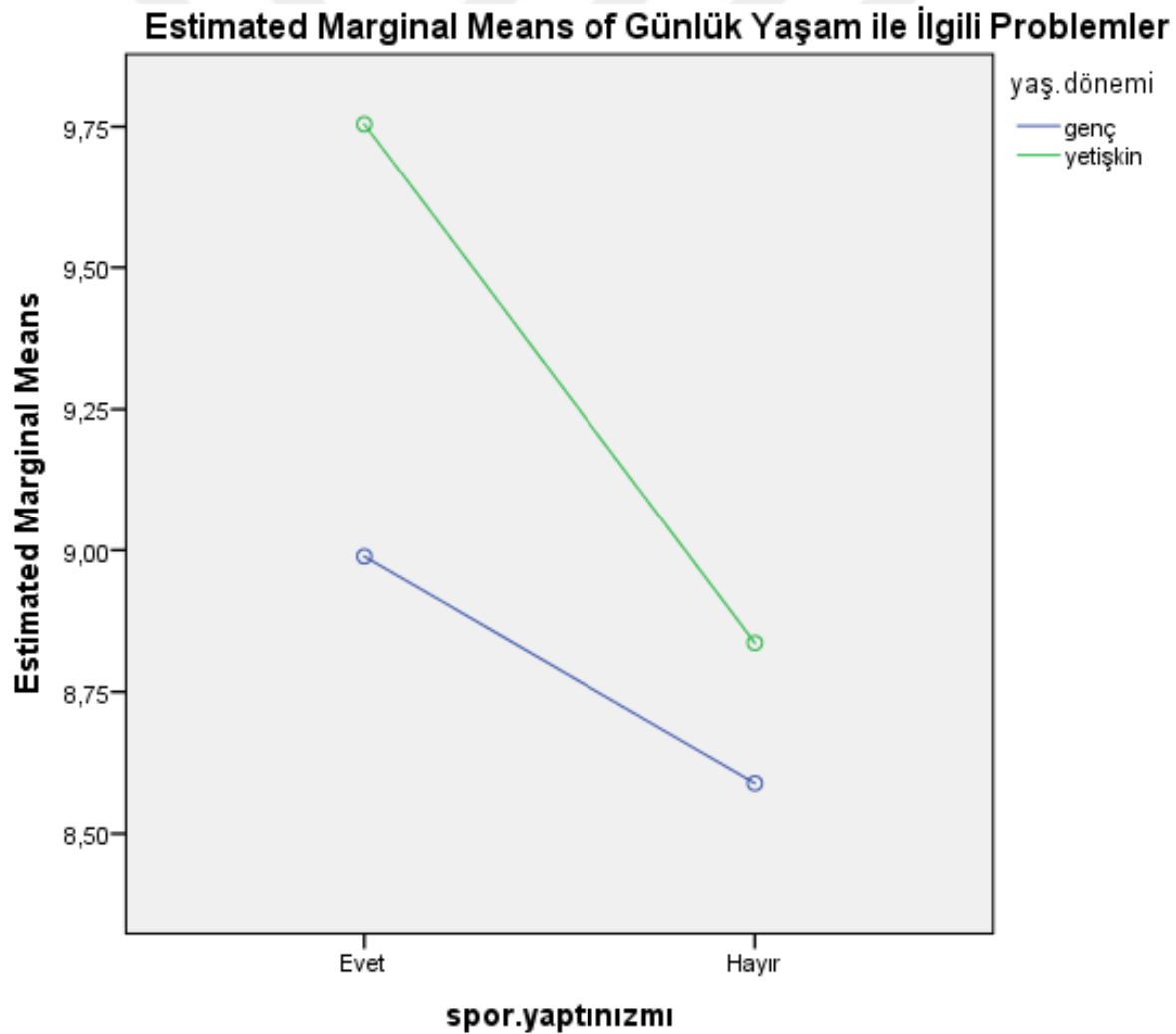
Şekil 4.28. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli

olduğunu göstermiştir [$F_{1,1286}=10.602$, $P<0.01$]. Tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre yetişkin kadınların genç kadınlara göre daha fazla Günlük yaşam ile ilgili problemleri olduğunu saptanmıştır.

Spor yapma durum düzeyine göre yapılan karşılaştırmada günlük yaşam ile ilgili problemlerin puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286}=13.108$, $P<0.01$].

Ek olarak, yaş dönemi ve Spor yapma durumunun kadınların günlük yaşam ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286}=2.024$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.11, Şekil 4.29).

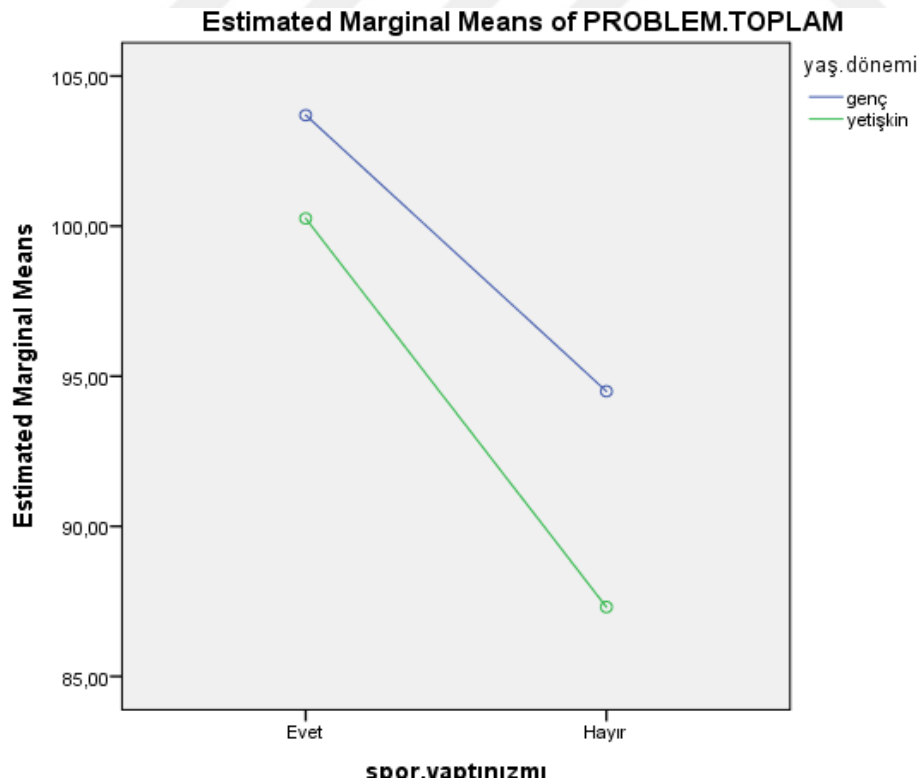
Şekil 4.29. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir. [$F_{1,1286}=17,448$, $P<0.001$]. Tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla spor hizmeti alma açısından problemleri olduğunu saptanmıştır.

Spor yapma durum düzeyine göre yapılan karşılaştırmada problem toplam puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286}=75.937$, $P<0.001$].

Tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre spor yapan kadınların spor yapmayanlara göre problem alt boyutlarında ve toplam puan açısından daha fazla puana sahip olduğu tespit edilmiştir

Ek olarak, yaş dönemi ve Spor yapma durumunun kadınların problem toplam puanları üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286}=2,175$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.11, Şekil 4.30).

Şekil 4.30. Spor yapma durumlarına bağlı olarak kadınların problem toplam puanları

4.1.7. Alınan Spor hizmet türü

Gelişim Dönemi (2) ve Spor Hizmeti (4) bağlı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (twowayanova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.12. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türü kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

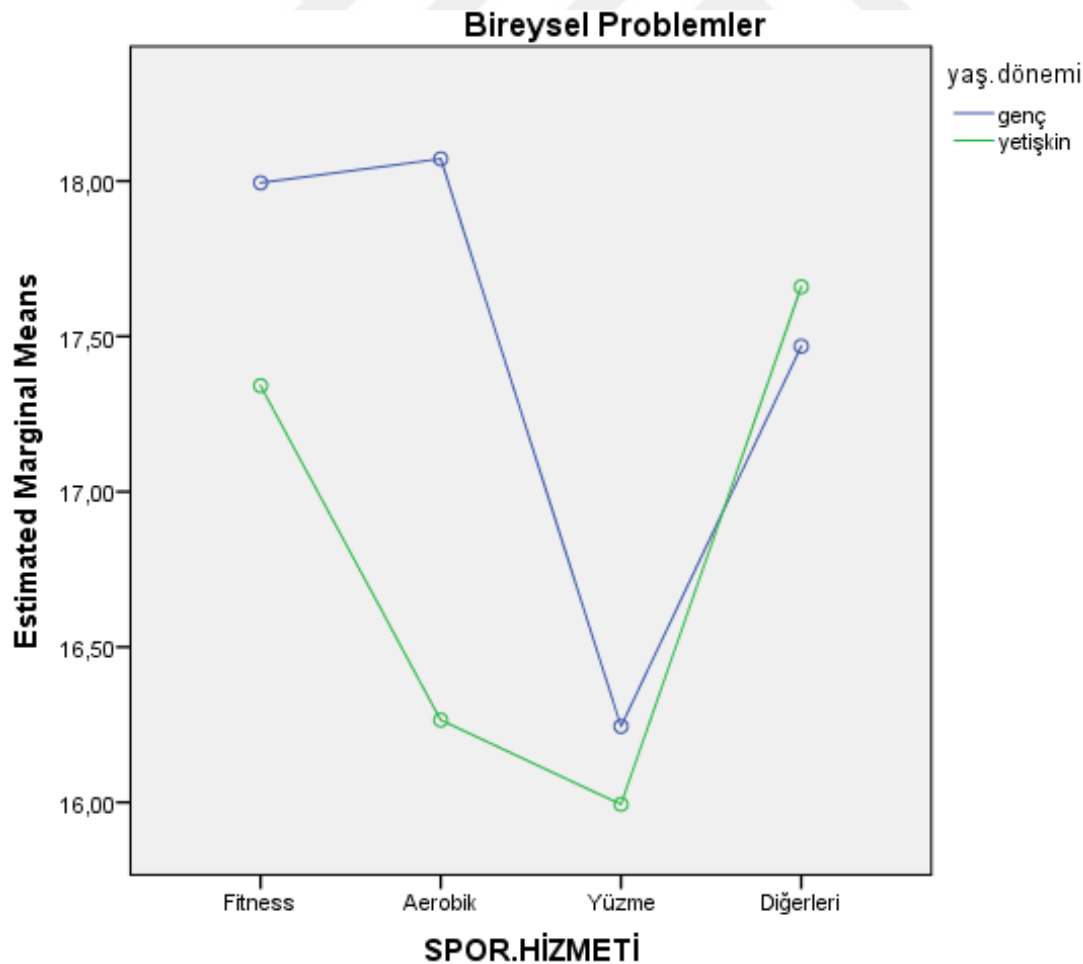
		PROBLEM								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
Alt Ölçek	Değişken	M	ss	N	M	ss	N	M	ss	N
		n=378			n=912			n=1290		
Bireysel Problemler	Fitness	17.99	4.33	174	17.34	4.91	261	17.60	4.69	435
	Aerobik	18.07	3.60	14	16.26	5.36	34	16.79	4.95	48
	Yüzme	16.24	5.34	143	15.99	5.43	479	16.05	5.41	622
	Diğerleri	17.47	3.87	47	17.66	4.66	138	17.61	4.46	185
	Toplam	17.27	4.72	378	16.64	5.22	912	16.83	5.08	1290
Sosyal Yaşam ve Aile ilgili Problemler	Fitness	20.14	3.73	174	18.25	4.74	261	19.00	4.46	435
	Aerobik	19.57	4.29	14	16.62	5.58	34	17.48	5.36	48
	Yüzme	18.13	5.11	143	16.55	5.38	479	16.91	5.36	622
	Diğerleri	19.47	5.21	47	18.49	4.64	138	18.74	4.80	185
	Toplam	19.28	4.59	378	17.33	5.17	912	17.90	5.09	1290
Spor Bilinci ile İlgili Problemler	Fitness	24.53	5.34	174	23.04	6.03	261	23.64	5.80	435
	Aerobik	23.14	6.71	14	21.71	8.07	34	22.13	7.65	48
	Yüzme	21.39	6.45	143	20.67	6.36	479	20.84	6.38	622
	Diğerleri	24.49	5.56	47	23.61	5.93	138	23.83	5.83	185
	Toplam	23.29	6.02	378	21.83	6.39	912	22.26	6.32	1290
Spor Olanakları ile İlgili Problemler	Fitness	15.97	2.93	174	15.08	3.49	261	15.43	3.31	435
	Aerobik	15.21	2.75	14	14.65	3.80	34	14.81	3.50	48
	Yüzme	13.48	4.17	143	13.27	4.30	479	13.32	4.27	622
	Diğerleri	15.30	3.02	47	15.65	3.45	138	15.56	3.34	185
	Toplam	14.92	3.63	378	14.20	4.06	912	14.41	3.95	1290
Günlük Yaşam ile İlgili Problemler	Fitness	8.88	2.80	174	9.86	2.89	261	9.47	2.89	435
	Aerobik	9.86	2.91	14	9.38	3.61	34	9.52	3.40	48
	Yüzme	8.37	2.81	143	8.84	3.11	479	8.73	3.05	622
	Diğerleri	9.34	2.12	47	9.80	3.08	138	9.69	2.86	185
	Toplam	8.78	2.75	378	9.30	3.10	912	9.15	3.01	1290
PROBLEM TOPLAM	Fitness	103.86	15.63	174	98.75	20.20	261	100.79	18.66	435
	Aerobik	101.71	17.70	14	92.82	25.63	34	95.42	23.76	48
	Yüzme	91.75	21.14	143	89.17	23.55	479	89.77	23.03	622
	Diğerleri	101.47	16.77	47	101.0	18.88	138	101.12	18.32	185
	Toplam	98.90	18.90	378	93.84	22.61	912	95.32	21.70	1290

Çizelge 4.12’de Genç ve yetişkin kadınların problemler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar spor hizmeti açısından sunulmuştur. Genç kadınlarda en çok problem algısı bireysel problemler ($18,07\pm3,60$) ve günlük yaşam ile ilgili problemler ($9,86\pm2,91$) aerobikçi genç kadınlara, sosyal yaşam ve aile ($20,14\pm3,73$), spor bilinci ($24,53\pm5,34$), spor olanakları ($15,97\pm2,93$) ve toplam puanda ($103,86\pm15,63$) fitness ile ilgilenenlere aittir. En az problem algısı ise, bireysel problemler ($16,24\pm5,34$), sosyal yaşam ve aile ($18,13\pm5,11$), spor bilinci ($21,39\pm6,45$), spor olanakları ($13,48\pm4,17$), günlük yaşam ile ilgili problemler

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 1.694$, $P>0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların bireysel problemler puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=7.543$, $P<0.05$].

Anlamli farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitness ve diğer sporlarla ilgilenen kadınların yüzmeye ilgilenen kadınlara ve göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla bireysel problemleri olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti'nin kadınların bireysel problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=0.539$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.13, Şekil 4.31).

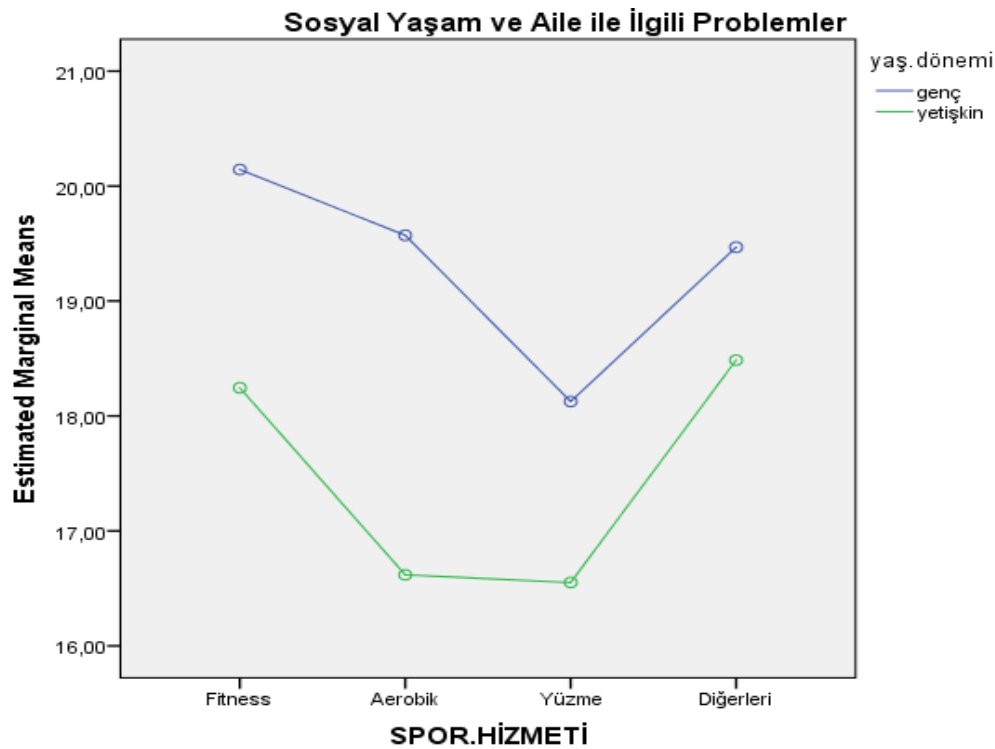

Şekil 4.31. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak bireysel problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1282} = 15.198$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla bireysel problemleri olduğu saptanmıştır

Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=11.007$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitness ve diğer sporlarla ilgilenen kadınların yüzmeye ilgilenen kadınlara ve göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla sosyal yaşam ve aile ile ilgili problemleri olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti'nin kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=0.537$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.13, Şekil 4.32).

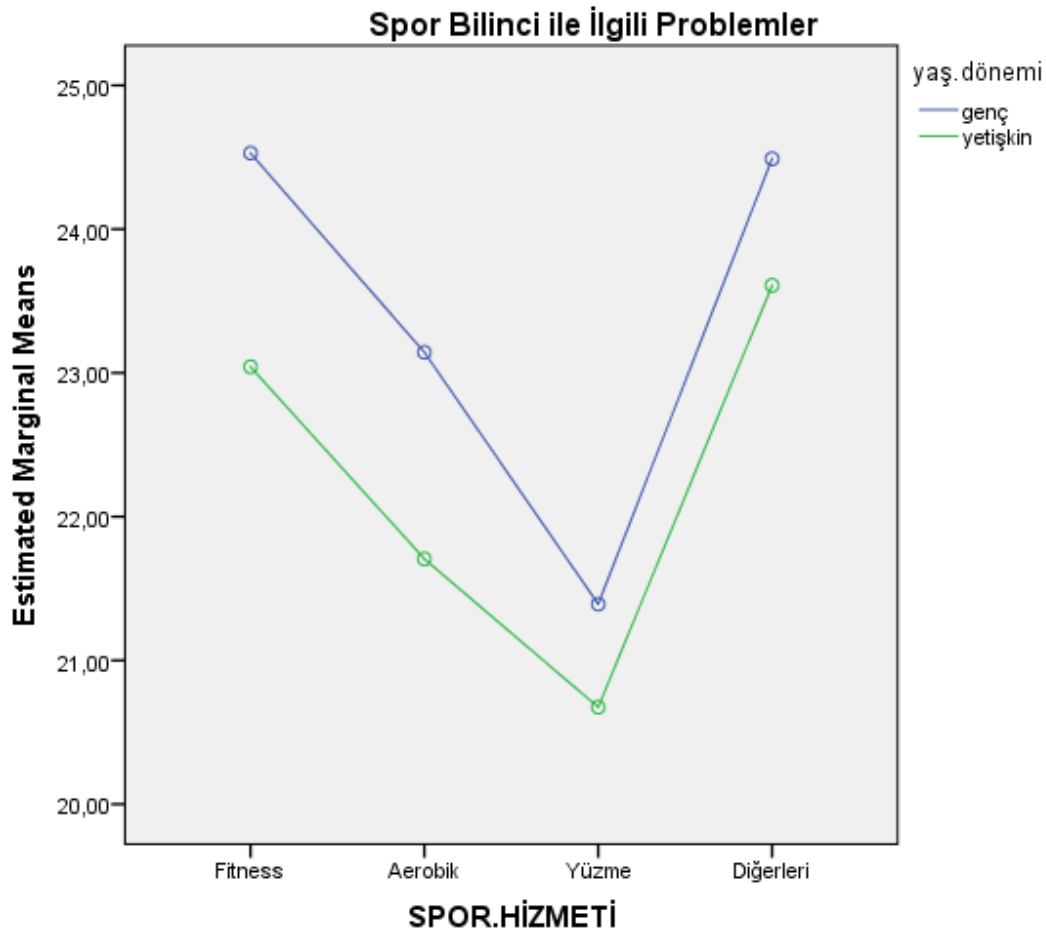

Şekil 4.32. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak sosyal yaşam ve aile problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 3.644$, $P > 0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor bilinci puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 17.276$, $P < 0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitness ve diğer sporlarla ilgilenen kadınların yüzmeye ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla spor bilinci ile ilgili problemleri olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti'nin kadınların spor bilinci ile ilgili problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282} = 0.303$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.13, Şekil 4.33).

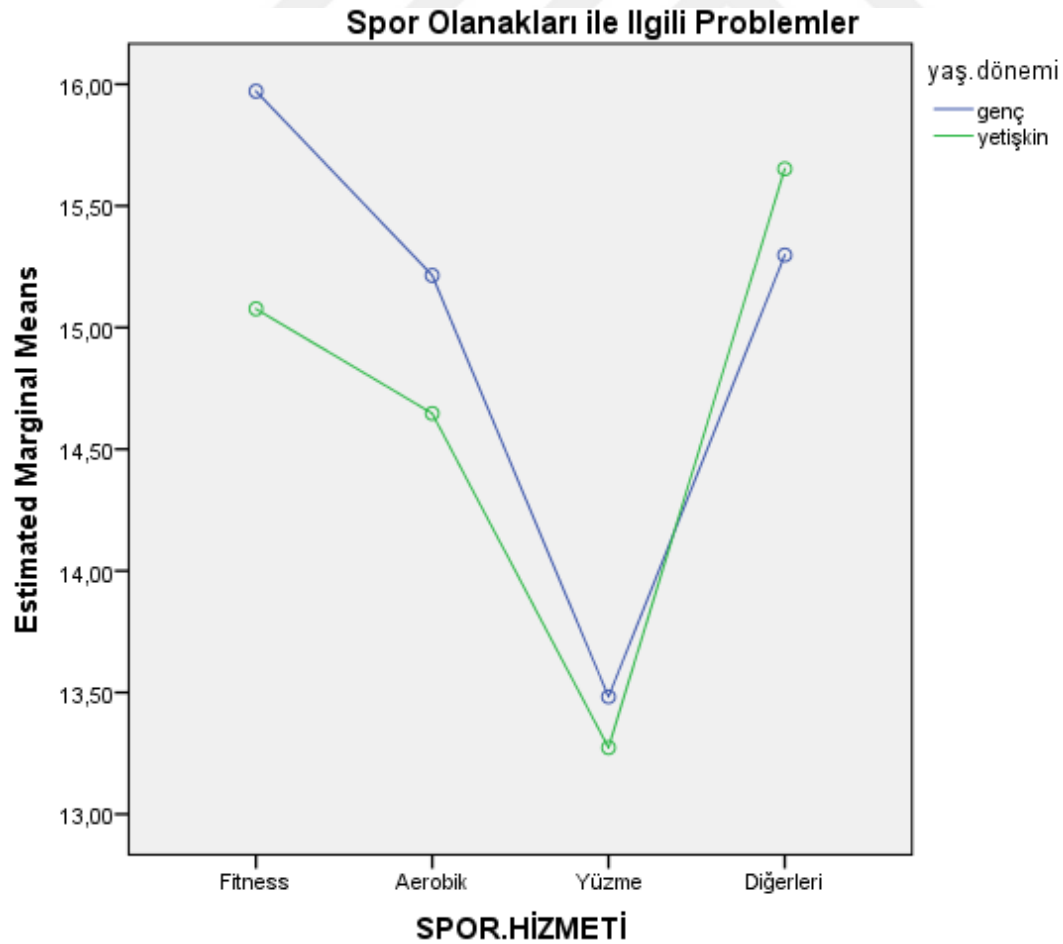

Şekil 4.33. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak spor bilinci problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 0.808$, $P > 0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor olanakları problemler puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=25.878$, $P < 0.05$].

Anlamli farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitness ve diğer sporlarla ilgilenen kadınların yüzmeye ilgilenen kadınlara ve göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla spor olanakları ile ilgili problemleri olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti' nin kadınların spor olanakları problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=1.141$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.13, Şekil 4.34).

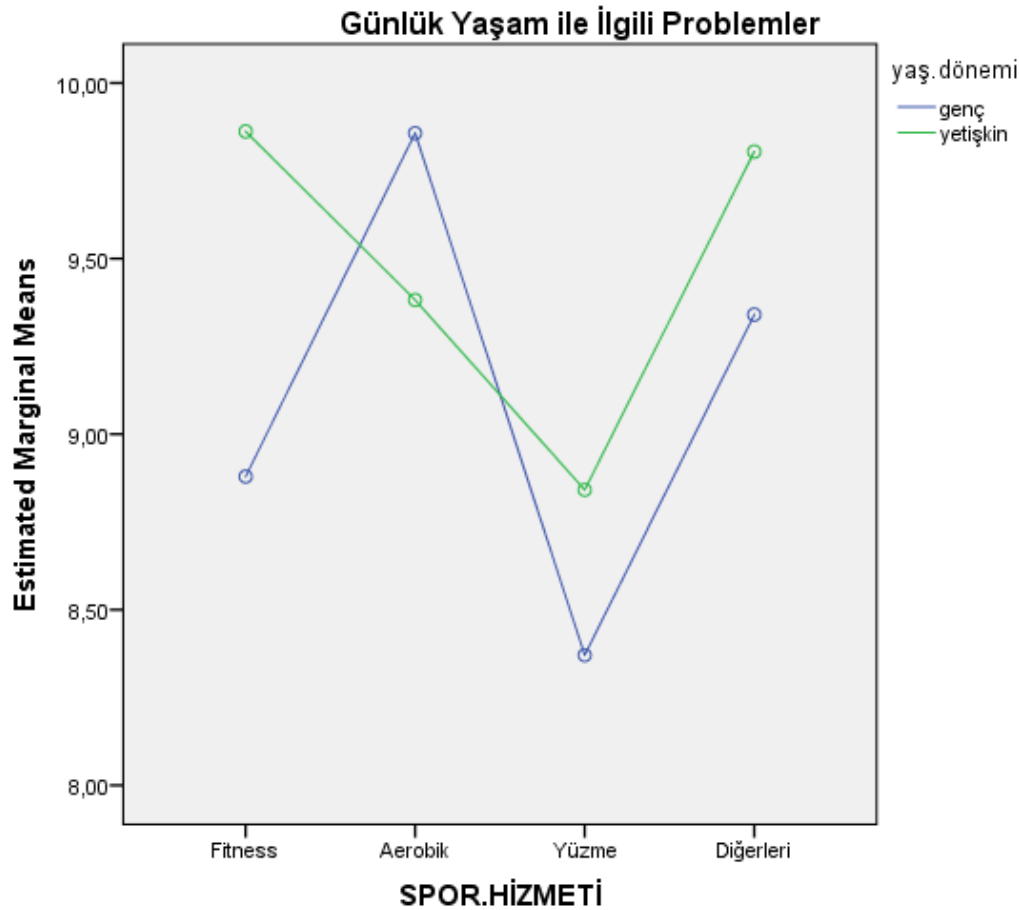

Şekil 4.34. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak spor olanakları problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 1.594$, $P > 0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların günlük yaşam problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=6.796$, $P < 0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitness ve diğer sporlarla ilgilenen kadınların yüzmeye ilgilenen kadınlara ve göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla günlük yaşam problemleri olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti'nin kadınların günlük yaşam problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=1.090$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.13, Şekil 4.35).

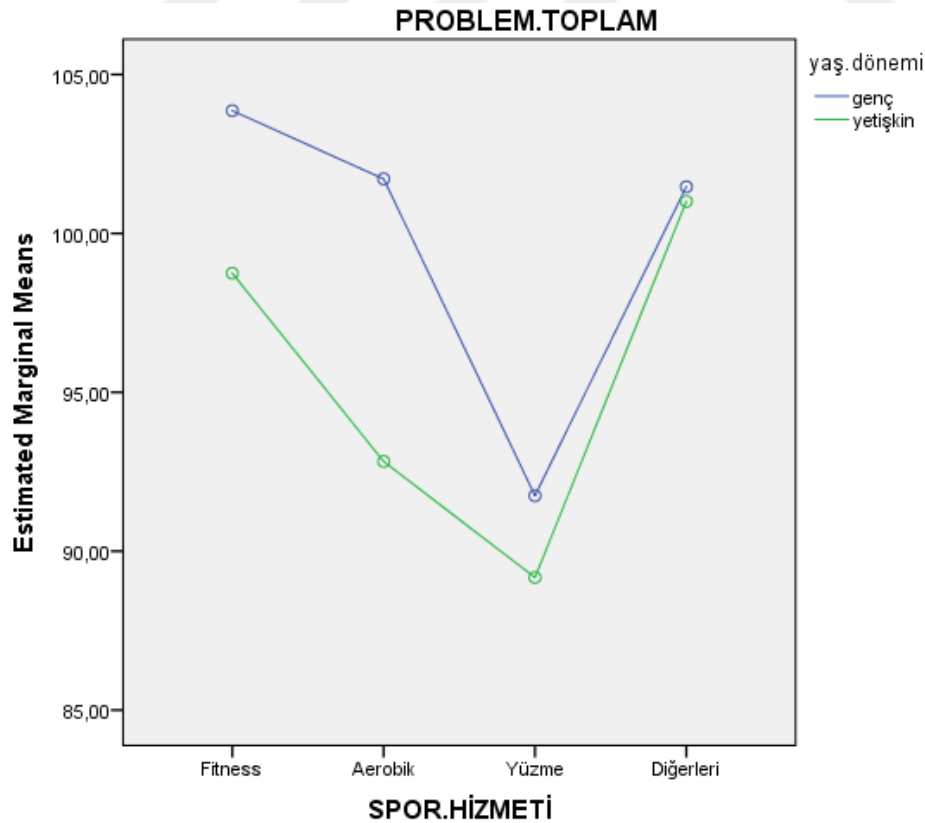

Şekil 4.35. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak günlük yaşam problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1282} = 4.456$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu saptanmıştır.

Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=21.859$, $p < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitness ve diğer sporlarla ilgilenen kadınların yüzmeye ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti'nin kadınların toplam problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=0.740$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.13, Şekil 4.36).

Şekil 4.36. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak toplam problem puanları

4.1.8. Hastalık durumu

Gelişim Dönemi (2) ve Hastalığa (2) bağlı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (twowayanova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.14. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorisine göre problemlerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		PROBLEM								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
Alt Ölçek	Değişken	M	ss	N	M	ss	N	M	ss	N
		n=378			n=912			n=1290		
Bireysel Problemler	Evet	16,91	5,04	45	16,84	5,04	241	16,85	5,03	286
	Hayır	17,32	4,68	333	16,57	5,28	671	16,82	5,10	1004
	Toplam	17,27	4,72	378	16,64	5,22	912	16,83	5,08	1290
Sosyal Yaşam ve Aile ilgili Problemler	Evet	18,58	4,38	45	17,10	4,97	241	17,33	4,90	286
	Hayır	19,37	4,61	333	17,41	5,25	671	18,06	5,13	1004
	Toplam	19,28	4,59	378	17,33	5,17	912	17,90	5,09	1290
Spor Bilinci ile ilgili Problemler	Evet	22,91	5,90	45	22,31	5,87	241	22,41	5,87	286
	Hayır	23,34	6,05	333	21,66	6,56	671	22,22	6,44	1004
	Toplam	23,29	6,02	378	21,83	6,39	912	22,26	6,32	1290
Spor Olanakları ile ilgili Problemler	Evet	15,11	4,00	45	14,42	3,80	241	14,53	3,83	286
	Hayır	14,89	3,59	333	14,12	4,15	671	14,38	3,99	1004
	Toplam	14,92	3,63	378	14,20	4,06	912	14,41	3,95	1290
Günlük Yaşam ile ilgili Problemler	Evet	8,71	2,94	45	9,61	3,07	241	9,47	3,06	286
	Hayır	8,79	2,73	333	9,19	3,10	671	9,06	2,99	1004
	Toplam	8,78	2,75	378	9,30	3,10	912	9,15	3,01	1290
PROBLEM TOPLAM	Evet	97,78	19,36	45	95,15	20,66	241	95,56	20,45	286
	Hayır	99,05	18,87	333	93,37	23,26	671	95,26	22,06	1004
	Toplam	98,90	18,90	378	93,84	22,61	912	95,32	21,70	1290

Çizelge 4.14'de Genç ve yetişkin kadınlara "Herhangi bir hastalığınız var mı?" sorusu sorularak problemler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar hastalık açısından sunulmuştur. Genç kadınlarda en çok problem algısı bireysel problemler ($17,32 \pm 4,68$), sosyal yaşam ve aile ($19,37 \pm 4,61$), spor bilinci ($23,34 \pm 6,05$), günlük yaşam ($8,79 \pm 2,73$) ve toplam puanda ($99,05 \pm 18,87$) hayır cevabı veren genç kadınlara, spor olanakları ile ilgili problemlerde ($15,11 \pm 4,00$) evet cevabı verenlere aittir. En az problem algısı ise, bireysel problemler ($16,91 \pm 5,04$), sosyal yaşam ve aile ($18,58 \pm 4,38$), spor bilinci ($22,91 \pm 5,90$), günlük yaşam ($8,71 \pm 2,94$) ve toplam puanda ($97,78 \pm 19,36$) evet cevabı verenlere, spor olanakları ile ilgili ($14,89 \pm 3,59$) problemlerde hayır cevabı veren genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda evet cevabı veren yetişkinler bireysel problemler ($16,84 \pm 5,04$), spor bilinci ($22,31 \pm 5,87$), spor olanakları ($14,42 \pm 3,80$), günlük yaşam ($9,61 \pm 3,07$) ve toplam puanda ($95,15 \pm 20,66$), hayır cevabı verenler sosyal yaşam ve aile ($17,41 \pm 5,25$) ile ilgili daha çok problem olduğunu ortaya koymuşlardır. En az problem algısı ise, bireysel problemler ($16,57 \pm 5,28$), spor bilinci ($21,66 \pm 6,56$), spor olanakları ($14,12 \pm 4,15$), günlük yaşam ($9,19 \pm 3,10$) ve toplam puan ($93,37 \pm 23,26$) hayır cevabı verenlerde, sosyal yaşam ve aile ($17,10 \pm 4,97$) ile ilgili problemlerde evet cevabı veren yetişkin kadınlara aittir.

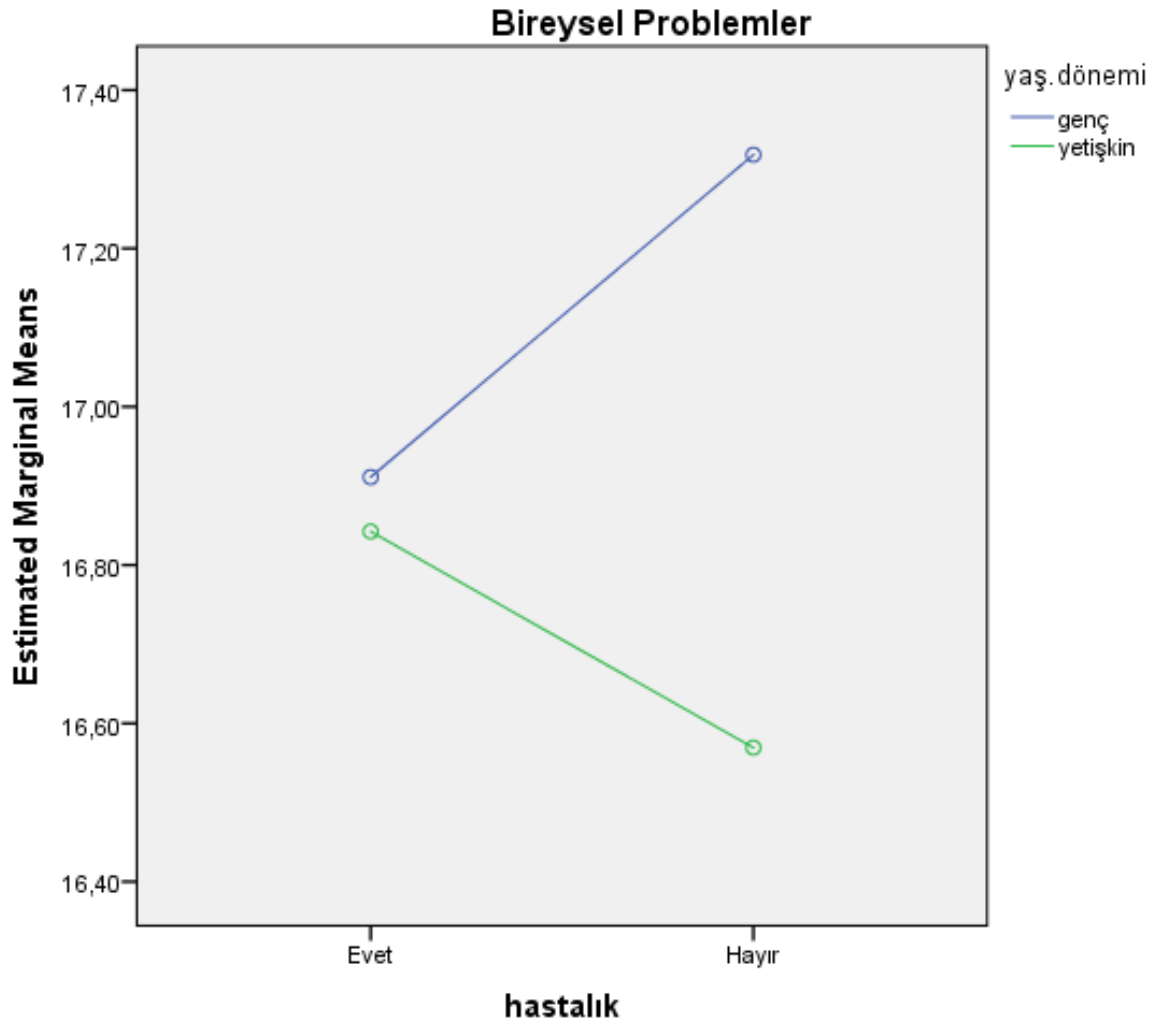
Problem ölçeği toplam puanlar açısından ise, evet cevabı veren kadınlar bireysel problemler ($16,85 \pm 5,03$), spor bilinci ($22,41 \pm 5,87$), spor olanakları ($14,53 \pm 3,83$), günlük yaşam ($9,47 \pm 3,06$) ve toplam da ($96,56 \pm 20,45$) evet cevabı verenler, sosyal yaşam ve aile ($18,06 \pm 5,13$) ile ilgili hayır cevabı verenler daha çok problemleri olduğunu belirtirken, daha az problem konusunda bireysel problemler ($16,82 \pm 5,10$), spor bilinci ($22,22 \pm 6,44$), spor olanakları ($14,38 \pm 3,99$), günlük yaşam ($9,06 \pm 2,99$) ve toplamda ($95,26 \pm 22,06$) hayır cevabı verenler, sosyal yaşam ve aile ($17,33 \pm 4,90$) ile ilgili evet cevabı verenler görüş belirtmişlerdir.

Çizelge 4.15. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik problemleri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

PROBLEM ÖLÇEĞİ									
Boyut	Yaş Dönemi			Hastalık			Yaş Dönemi x Hastalık		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
BP	.840	.360		.023	.880		.581	.446	
SYAİP	15.215	.000	G-Y	1.580	.209	...	.294	.588	
SBİP	4.237	.040	G-Y	.041	.840		.944	.331	
SOİP	4.440	.035	G-Y	.568	.451		.014	.904	
GYİP	6.041	.014	Y-G	.412	.521		.885	.347	
PROBLEM TOPLAM	4.804	.029	G-Y	.017	.896		.646	.422	

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1286} = 0.840$, $P > 0.05$]. Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların bireysel problemler puanları arasındaki farkın da önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 0.023$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların bireysel problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286}=0.581$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.15, Şekil 4.37).

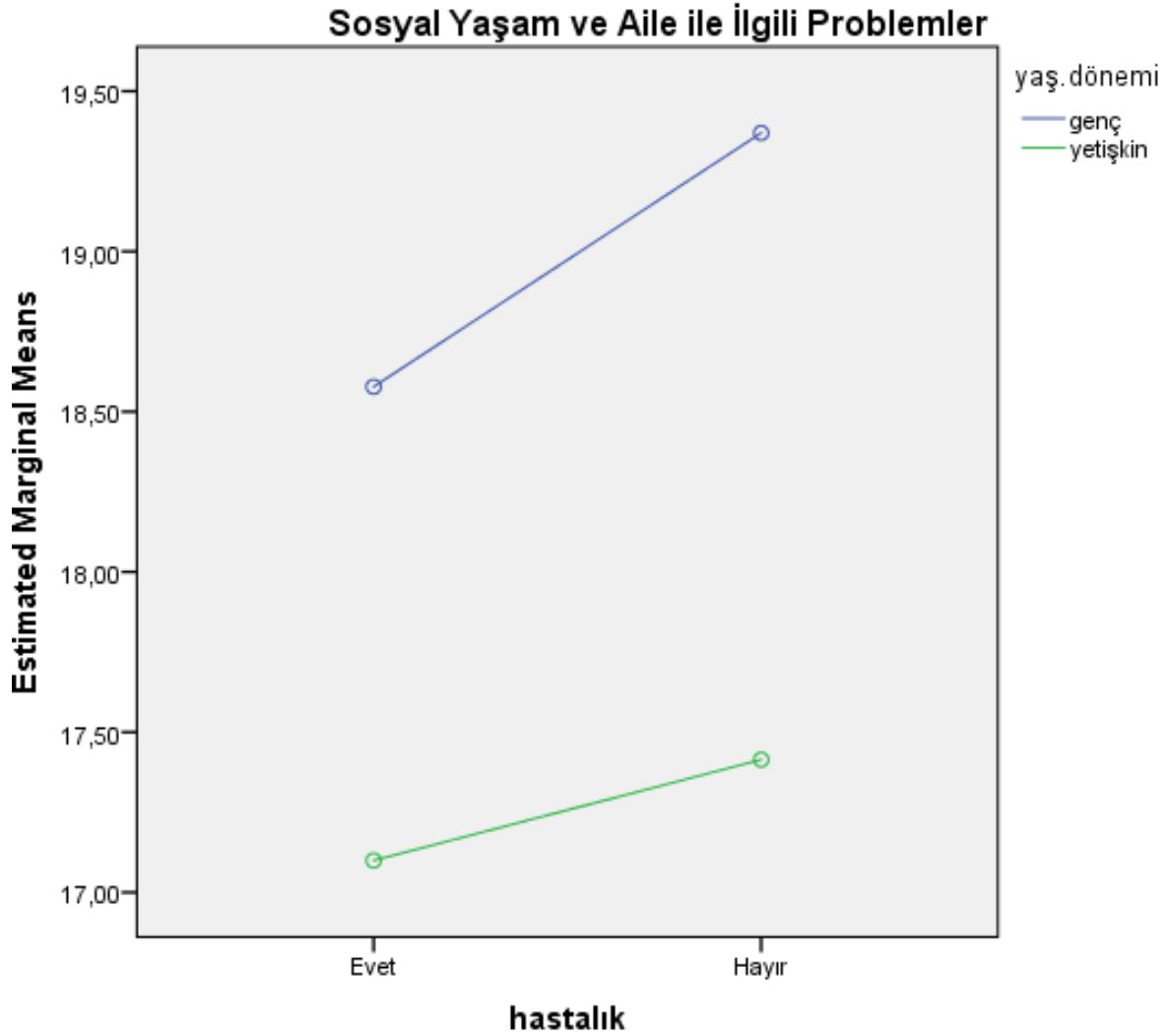

Şekil 4.37. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak bireysel problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 15.215$, $P<0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu saptanmıştır Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların sosyal yaşam ve aile problem puanları arasındaki farkın da önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 1.580$, $P>0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların sosyal yaşam ve aile problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286}=0.294$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.15, Şekil 4.38).

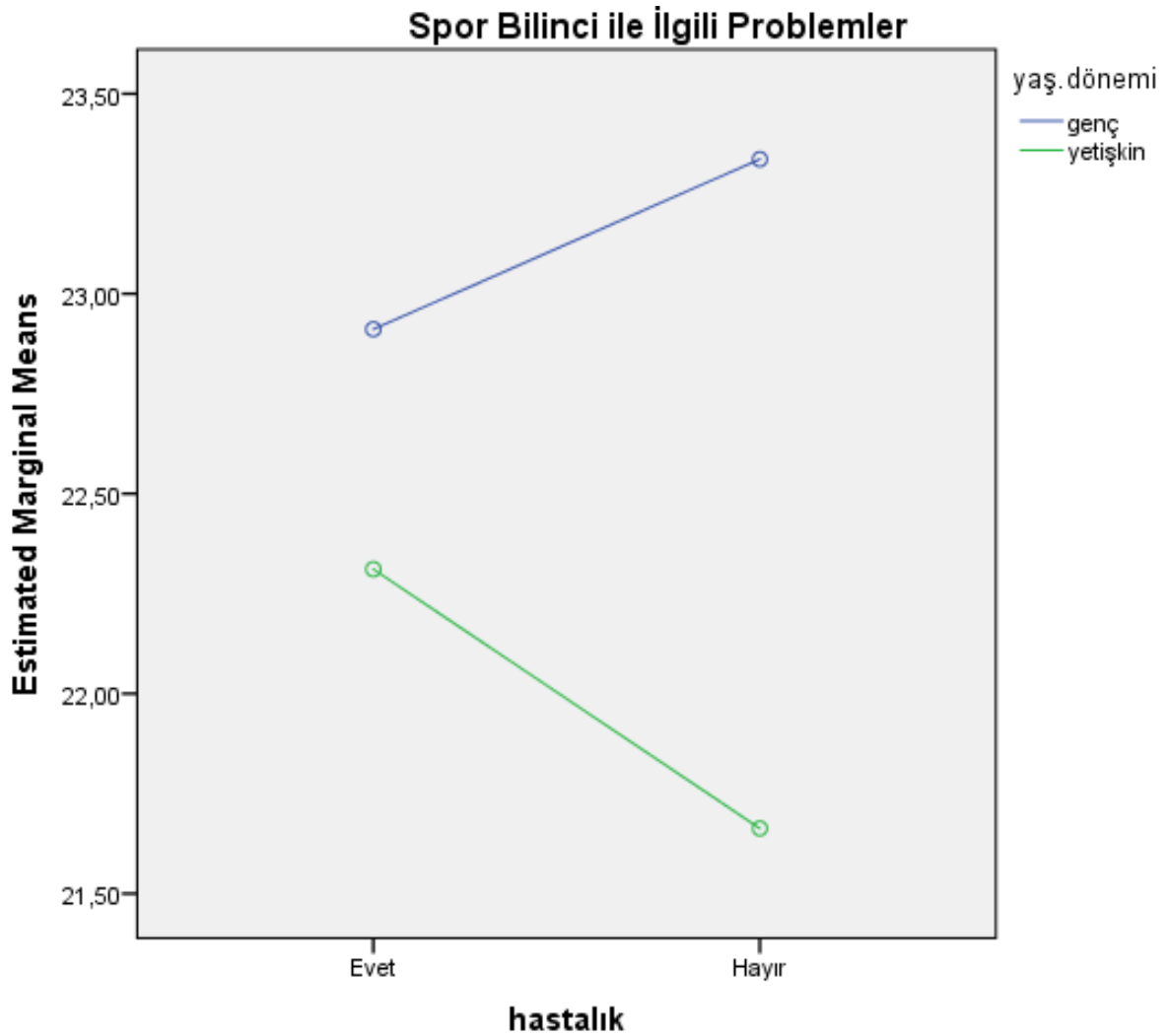

Şekil 4.38. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak sosyal yaşam ve aile problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 4.237$, $P<0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu saptanmıştır.

Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor bilinci problem puanları arasındaki farkın da önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 0.041$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık'ın kadınların spor bilinci üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.944$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.15, Şekil 4.39).

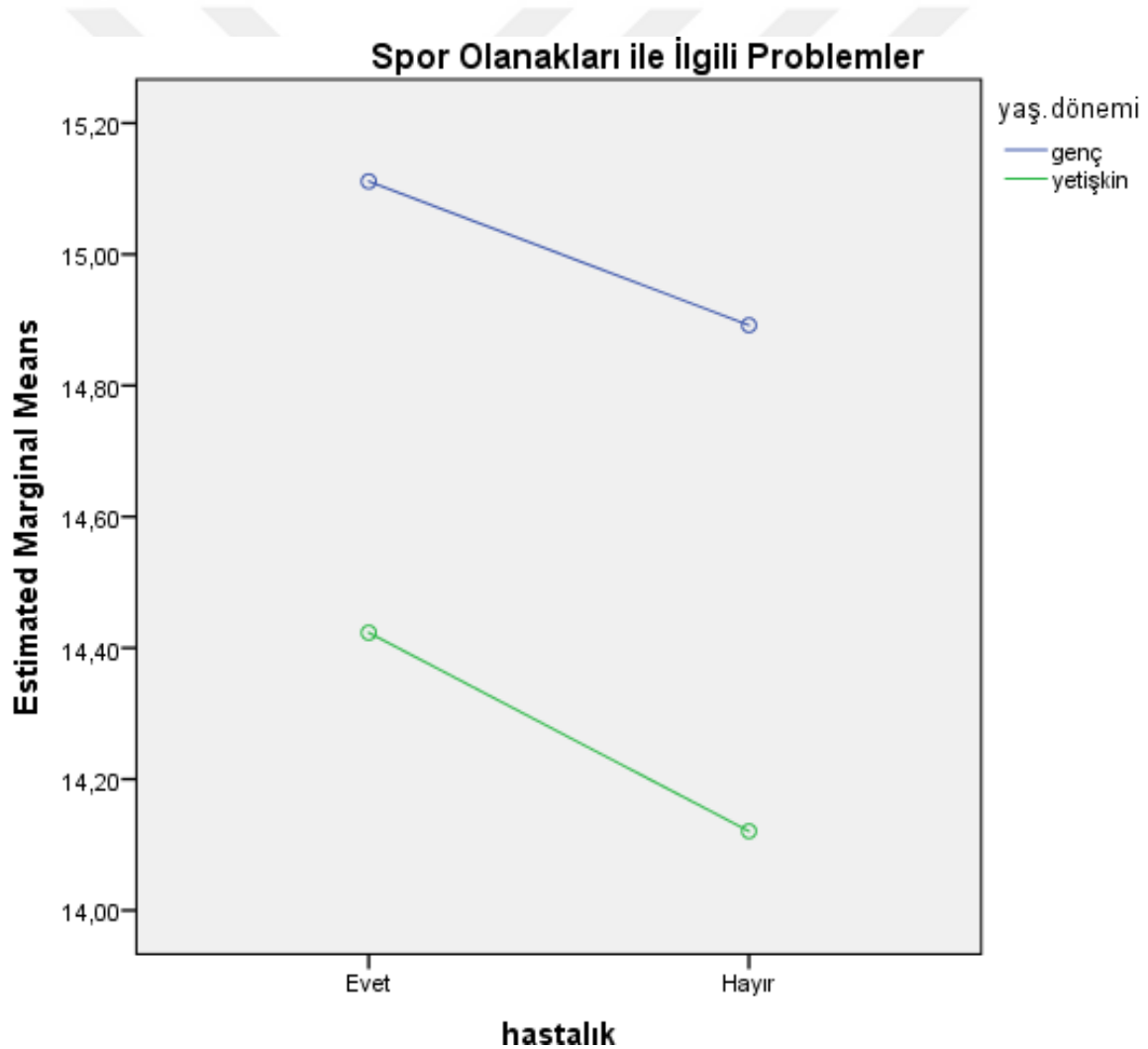
Şekil 4.39. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor bilinci problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 4.40$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç

kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu saptanmıştır.

Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor olanakları problem puanları arasındaki farkın da önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 0.568$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların spor olanakları problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.014$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.15, Şekil 4.40).

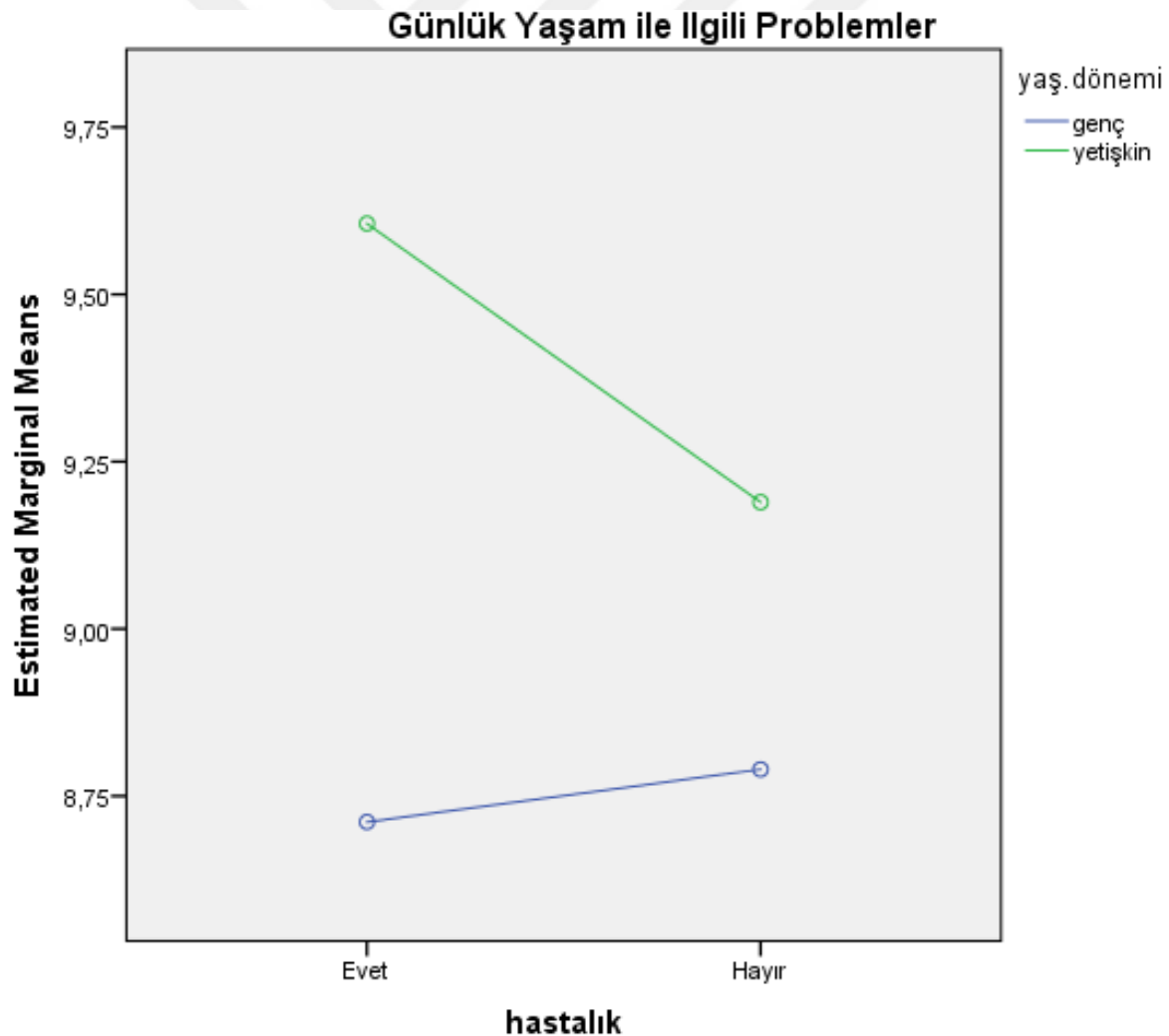
Şekil 4.40. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor olanakları problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların günlük yaşam ile ilgili problem puanları arasındaki farkın önemli

olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 6.041$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre yetişkin kadınların genç kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu saptanmıştır

Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların günlük yaşam problemler puanları arasındaki farkın da önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 0.412$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların günlük yaşam problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.885$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.15, Şekil 4.41).

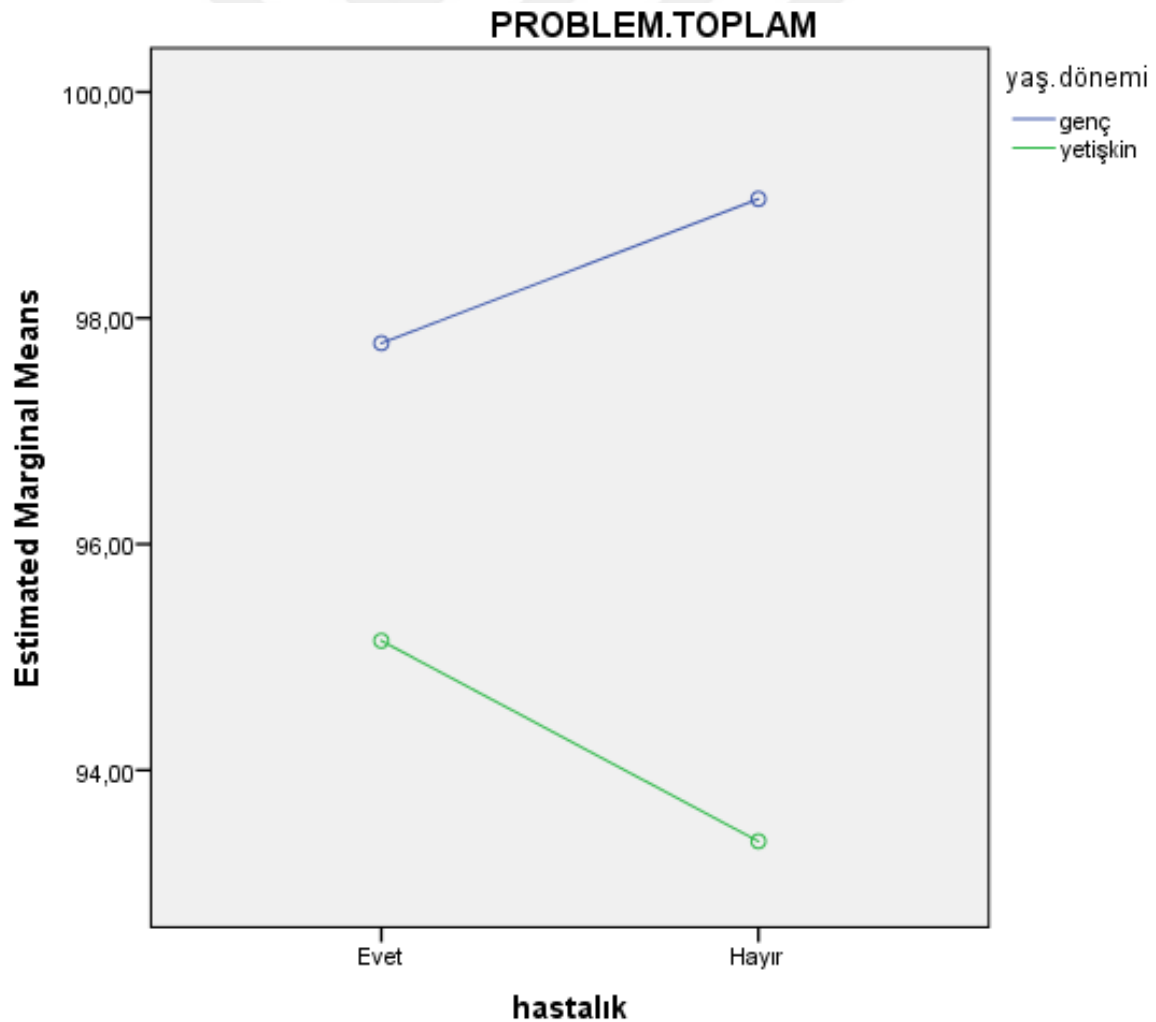

Şekil 4.41. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak günlük yaşam problem puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 4.804$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu saptanmıştır.

Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların toplam puanları arasındaki farkın da önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 0.017$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların toplam problemleri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.646$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.15, Şekil 4.42).

Şekil 4.42. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak toplam problem puanları

4.1.9. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemler

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinde en sık karşılaştıkları problemlerin başında sırasıyla “Yakın çevrede düzenli spor yapılacak yerin olmaması”, “Açık alanda spor yaparken insanların eleştirmesi ve çevre baskısı” “Tek başına spor yapmaktan hoşlanmama”, “Spor salonlarının pahalı olmasından dolayı düzenli spor yapamama”, “Erken saatte uyanıp spor yapamama” “Çalıştığı veya okuduğu için düzenli spor yapmaya zamanın olmaması”, “Ev kızı/ ev kadını olma nedeniyle ve geleneksek sorumluluklardan dolayı zaman bulamama”, “Spor konusunda bilinçsiz olma”, “Belli bir program dahilinde düzenli spor yapamama”, “Okuduğu için düzenli spor yapamama”, “Spor yapılan alanları teknik ve hijyenik açıdan yetersiz bulma”, “Kilo veremediği için spordan vazgeçme”, “Eğitmenlerin alan uzmanı olmayışı ve yeterli bilgiye sahip olmayışı”, “Ulaşım imkanlarının yeterli olmayışı”, problemlerinin geldiği tespit edilmiştir.

Çizelge 4.16. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemlere ilişkin betimsel istatistikler

PROBLEM ÖLÇEĞİ MADELERİ	Kesinlikle katılıyor		Katılıyor		Fark etmez		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
P1	383	29,7	303	23,5	90	7,0	330	25,6	184	14,3	1290	100,0
P2	204	15,8	287	22,2	145	11,2	440	34,1	214	16,6	1290	100,0
P3	189	14,7	225	17,4	161	12,5	439	34,0	276	21,4	1290	100,0
P4	152	11,8	152	11,8	152	11,8	391	30,3	443	34,3	1290	100,0
P5	203	15,7	212	16,4	145	11,2	383	29,7	347	26,9	1290	100,0
P6	115	8,9	164	12,7	132	10,2	477	37,0	402	31,2	1290	100,0
P7	160	12,4	232	18,0	154	11,9	409	31,7	335	26,0	1290	100,0
P8	119	9,2	126	9,8	117	9,1	444	34,4	484	37,5	1290	100,0
P9	123	9,5	143	11,1	154	11,9	418	32,4	452	35,0	1290	100,0
P10	278	21,6	350	27,1	169	13,1	280	21,7	213	16,5	1290	100,0
P11	159	12,3	177	13,7	169	13,1	416	32,2	369	28,6	1290	100,0
P12	162	12,6	243	18,8	177	13,7	415	32,2	293	22,7	1290	100,0
P13	180	14,0	205	15,9	158	12,2	400	31,0	347	26,9	1290	100,0
P14	275	21,3	269	20,9	160	12,4	328	25,4	258	20,0	1290	100,0
P15	274	21,2	271	21,0	172	13,3	317	24,6	256	19,8	1290	100,0
P16	176	13,6	176	13,6	177	13,7	417	32,3	344	26,7	1290	100,0
P17	195	15,1	290	22,5	172	13,3	372	28,8	261	20,2	1290	100,0
P18	198	15,3	232	18,0	204	15,8	377	29,2	279	21,6	1290	100,0
P19	182	14,1	262	20,3	264	20,5	350	27,1	232	18,0	1290	100,0
P20	134	10,4	128	9,9	147	11,4	430	33,3	451	35,0	1290	100,0
P21	170	13,2	173	13,4	182	14,1	430	33,3	335	26,0	1290	100,0
P22	167	12,9	144	11,2	150	11,6	405	31,4	424	32,9	1290	100,0
P23	132	10,2	162	12,6	172	13,3	410	31,8	414	32,1	1290	100,0
P24	320	24,8	344	26,7	172	13,3	344	26,7	320	24,8	1290	100,0

4.2. Genç ve Yetişkin Kadınların Aldıkları Spor Hizmetine Yönelik Beklentilerine Ait Bulgular

4.2.1. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik beklenti düzeyleri

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik beklenti düzeylerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri çizelge 4.17’ de verilmiştir. Buna göre katılımcıların Beklenti Belirleme Ölçeği alt boyutlarından Spor Bilinci ile İlgili Beklentiler ($39,71 \pm 6,42$) alt boyutundan en yüksek puanı aldıkları görülmektedir. Ayrıca Beklenti Belirleme Ölçeği toplam puanına bakıldığında $114,85 \pm 17,10$ olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcılar aldıkları spor hizmetleri konusunda yüksek beklentiye sahiptir.

Çizelge 4.17. Beklenti Belirleme Ölçeği ve alt boyutlarının ortalama ve standart sapmaları

	N=(1290)			
	$\bar{x}$	ss	Min	Max.
Spor Bilinci ile İlgili Beklentiler	39,71	6,42	9	45
Spor Olanakları ile İlgili Beklentiler	26,91	4,43	6	30
Toplumsal Spor Kültürü ile İlgili Beklentiler	35,55	5,73	8	40
Spor Medyası ve Teknolojisi ile İlgili Beklentiler	12,67	2,42	3	15
BEKLENTİ	114,85	17,10	26	130

4.2.2. Beden kitle indeksi (BKI)

Gelişim Dönemi (2) ve Beden Kitle Endeksi (BKI) (4) bağlı olarak kadınların beklenti ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (two way anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.18. Genç ve yetişkin kadınların BKİ kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		BEKLENTİ								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	ss	N	M	Ss	N	M	Ss	N
Alt Ölçek	Değişken	n=372			n=906			n=1278		
Spor Bilinci ile İlgili Beklentiler	Zayıf	14,14	4,99	43	15,62	6,45	21	14,62	5,50	64
	Normal	14,01	5,96	244	14,09	6,39	385	14,06	6,22	629
	Kilolu	15,44	7,93	59	14,07	6,16	300	14,29	6,49	359
	1. Derece Obez	14,31	4,89	26	15,03	7,39	200	14,94	7,14	226
	Toplam	14,27	6,15	372	14,32	6,56	906	14,31	6,44	1278
Spor Olanakları ile İlgili Beklentiler	Zayıf	8,88	3,50	43	9,24	4,29	21	9,00	3,75	64
	Normal	8,49	3,63	244	8,77	4,10	385	8,66	3,93	629
	Kilolu	9,56	4,96	59	9,36	4,45	300	9,40	4,53	359
	1. Derece Obez	9,85	5,05	26	9,92	5,70	200	9,92	5,62	226
	Toplam	8,80	3,98	372	9,23	4,63	906	9,11	4,45	1278
Toplumsal Spor Kültürü ile İlgili Beklentiler	Zayıf	11,67	4,31	43	13,24	5,57	21	12,19	4,77	64
	Normal	12,09	5,22	244	12,06	5,53	385	12,07	5,41	629
	Kilolu	14,03	6,28	59	12,42	5,52	300	12,68	5,67	359
	1. Derece Obez	12,27	5,44	26	13,46	7,03	200	13,32	6,86	226
	Toplam	12,36	5,36	372	12,51	5,91	906	12,47	5,75	1278
Spor Medyası ve Teknolojisi ile İlgili Beklentiler	Zayıf	4,98	2,01	43	5,62	2,48	21	5,19	2,17	64
	Normal	5,14	2,45	244	5,26	2,36	385	5,21	2,39	629
	Kilolu	5,83	2,67	59	5,36	2,29	300	5,44	2,36	359
	1. Derece Obez	5,38	2,45	26	5,54	2,75	200	5,52	2,72	226
	Toplam	5,25	2,44	372	5,36	2,43	906	5,33	2,43	1278
BEKLENTİ TOPLAM	Zayıf	46,65	15,06	43	50,00	20,43	21	47,75	16,92	64
	Normal	46,24	17,62	244	46,71	18,98	385	46,52	18,45	629
	Kilolu	52,97	22,49	59	47,86	18,63	300	48,70	19,37	359
	1. Derece Obez	48,73	17,42	26	51,30	24,19	200	51,01	23,49	226
	Toplam	47,53	18,29	372	48,18	20,21	906	47,99	19,67	1278

Çizelge 4.18'de genç ve yetişkin kadınların beklenti ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar BKİ açısından sunulmuştur. Genç kadınlarda en çok beklenti algısı spor bilinci (15.44 ± 7.93), toplumsal spor kültürü (14.03 ± 6.28), spor medyası ve teknolojisi (5.85 ± 2.67) ile toplam puanda (52.97 ± 22.49) kilolu genç kadınlara aittir, olanakları (9.85 ± 5.05) ile ilgili beklentilerde ise birinci derecede obez olan olan genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda birinci derecede obez olanlar spor olanakları (9.92 ± 5.70) ile ilgili beklentiler, toplumsal spor kültürü (13.46 ± 7.03) ile ilgili beklentiler ve toplam puanda (51.30 ± 24.19), zayıf olanlar ise spor bilinci (15.62 ± 6.45) ile ilgili beklentiler ve spor medyası ve teknoloji (5.62 ± 2.48) ile ilgili daha çok beklentileri olduğunu ortaya koymuşlardır.

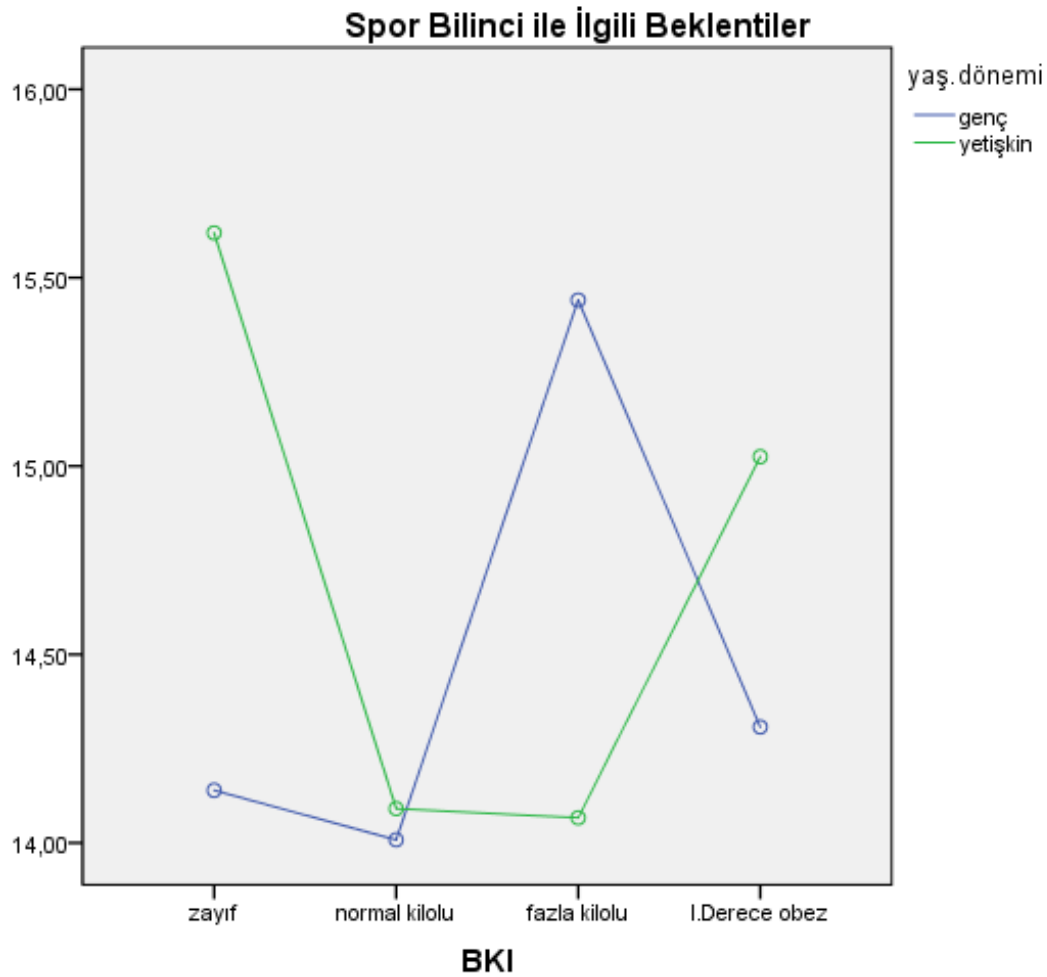
Beklenti ölçeği toplam puanlar açısından ise spor bilinci (14.94 ± 7.14), spor olanakları (9.92 ± 5.62) ile ilgili beklentiler, toplumsal spor kültürü (13.32 ± 6.86) ile ilgili beklentiler, spor medyası ve teknoloji (5.52 ± 2.72) ile ilgili beklentiler ve toplam puanda (51.01 ± 23.49) birinci derecede obez olanların daha çok beklentileri olduğunu ortaya çıkmıştır.

Çizelge 4.19. Genç ve yetişkin kadınların BKİ kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

BEKLENTİ ÖLÇEĞİ									
Boyut	Yaş Dönemi			BKİ			Yaş Dönemi x BKİ		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
SPİB	.140	.708	...	.879	.452	...	1.089	.353	...
SOİB	.097	.756	...	3.297	.070	...	1.154	.927	...
TSKİB	.264	.608	...	2.204	.086	...	1.938	.122	...
SMTİB	.232	.630	...	1.427	.233	...	1.072	.360	...
BEKLENTİ	.030	.862	...	2.483	.059	...	1.390	.244	...

Spor bilinci ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .140$, $P > 0.05$]. BKİ' ne göre (4) yapılan karşılaştırmada spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = .879$, $P > 0.05$].

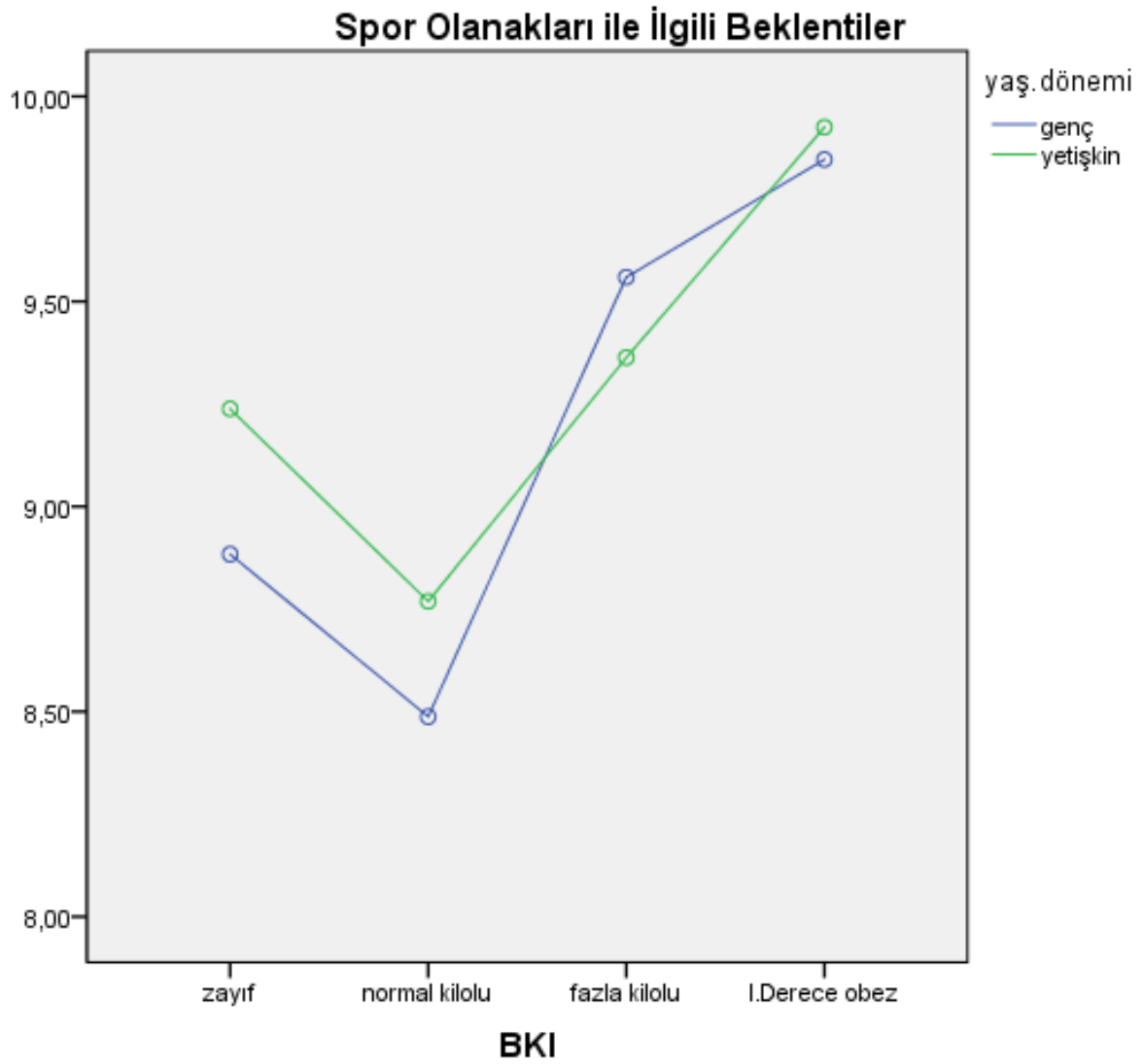
Ek olarak, yaş dönemi ve BKİ'nin kadınların spor bilinci ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1254} = 1.089$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.19, Şekil 4.43).

Şekil 4.43. BKI' ne bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları

Spor olanakları ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .097$, $P > 0.05$]. BKI' ne göre (4) yapılan karşılaştırmada spor olanakları ile ilgili beklentiler puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 3.297$, $P > 0.05$].

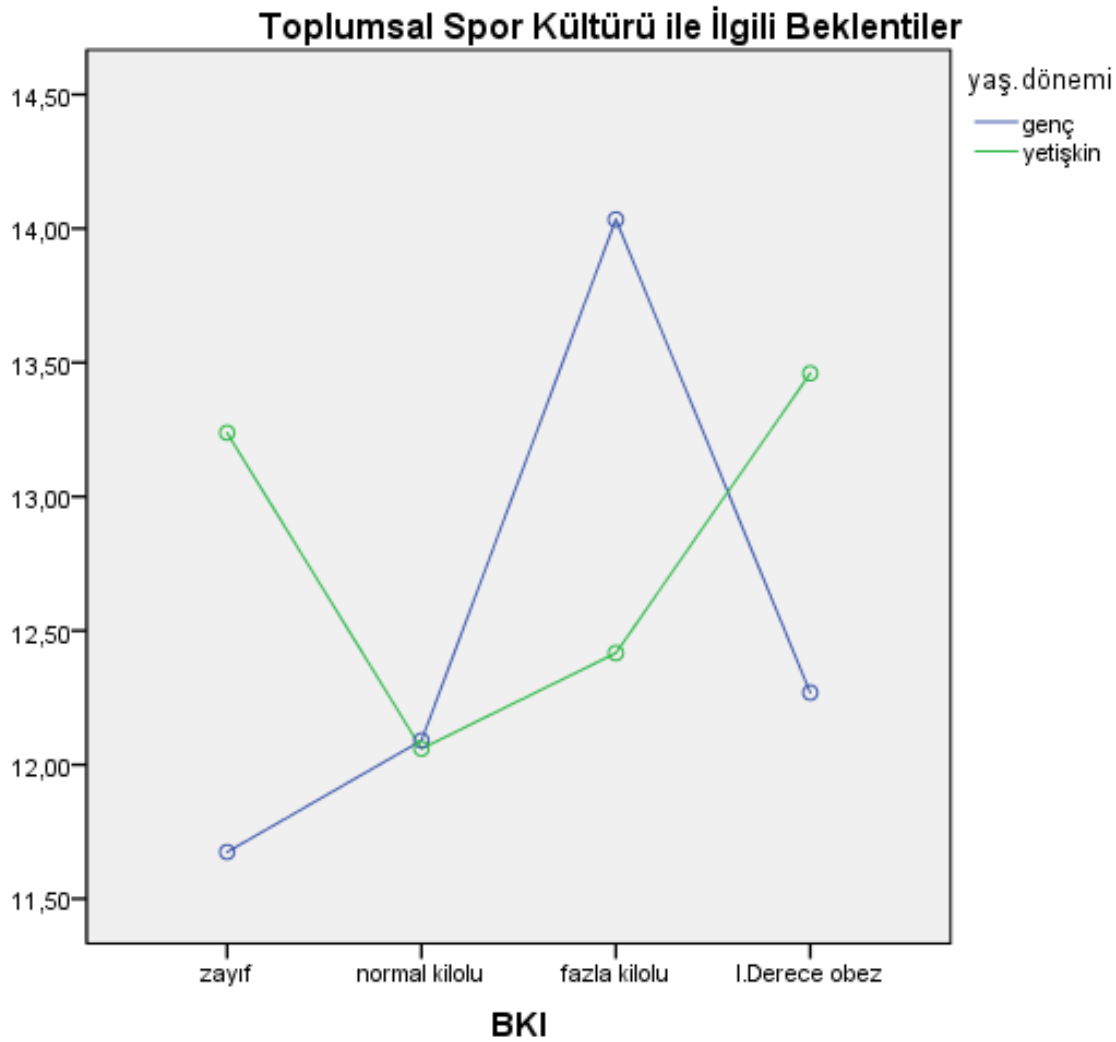
Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların Spor olanakları ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = 1.154$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.19, Şekil 4.44).

Şekil 4.44. BKI' ne bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları

Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .264$, $P > 0.05$]. BKI' ne göre (4) yapılan karşılaştırmada Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 2.204$, $P > 0.05$].

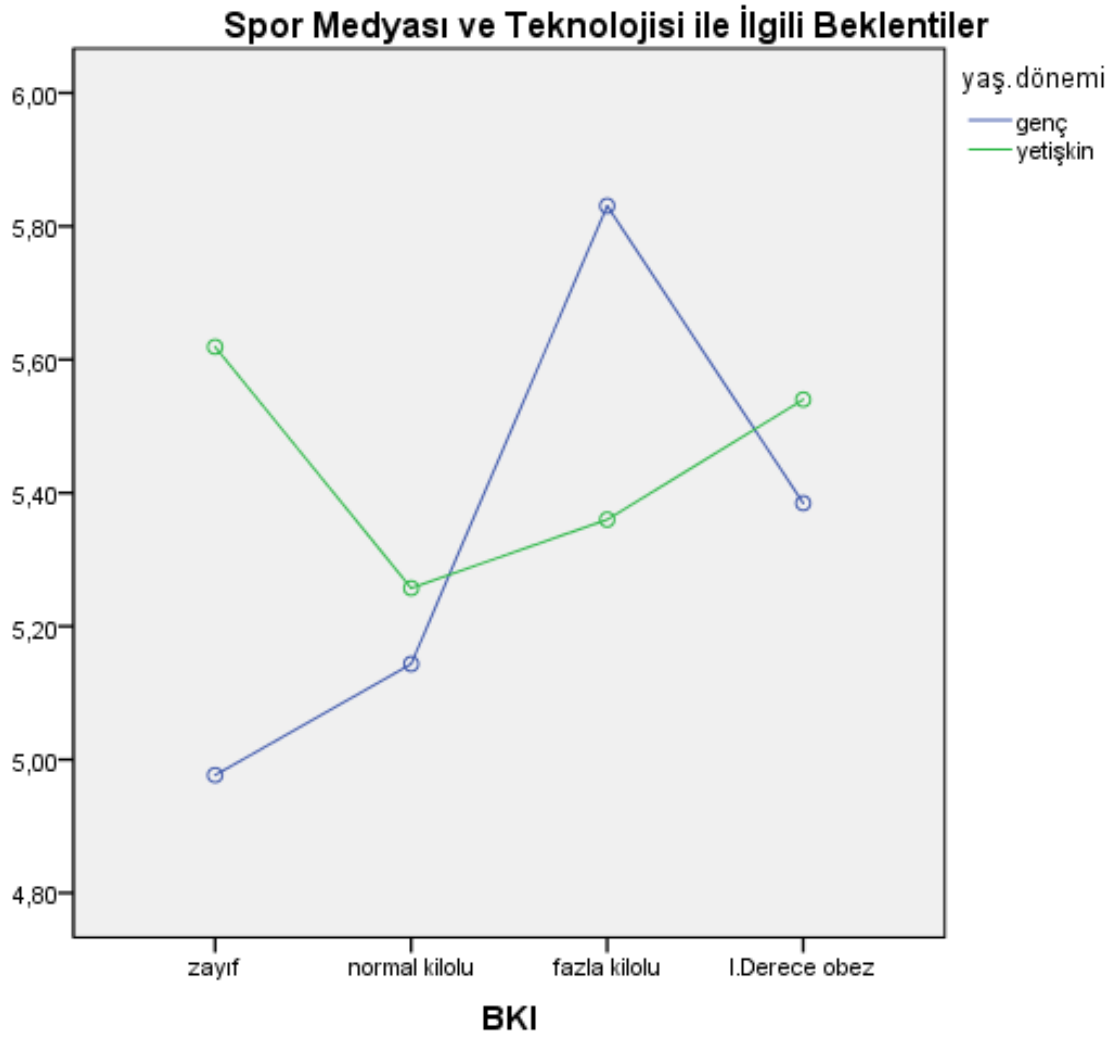
Ek olarak, yaş dönemi ve BKI' nin kadınların Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = 1.938$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.19, Şekil 4.45).

Şekil 4.45. BKI' ne bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları

Spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .232$, $P > 0.05$]. BKI' ne göre (4) yapılan karşılaştırmada Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 1.427$, $P > 0.05$].

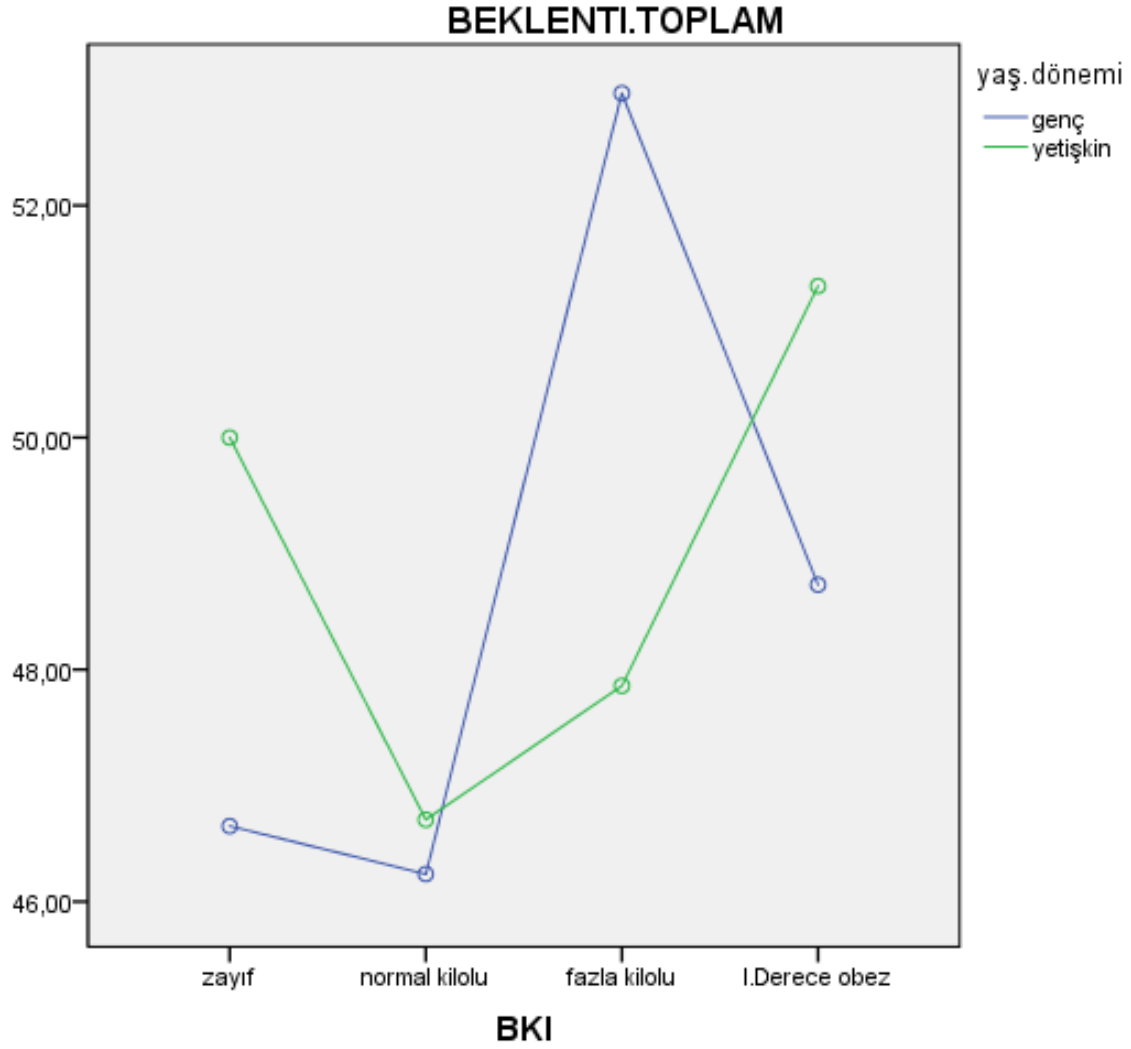
Ek olarak, yaş dönemi ve BKI' nin kadınların Spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = 1.072$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.19, Şekil 4.46).

Şekil 4.46. BKI' ne bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları

Toplam beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .030$, $P > 0.05$]. BKI' ne göre (4) yapılan karşılaştırmada Toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 2.483$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların toplam beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = 1.390$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.19, Şekil 4.47).

Şekil 4.47. BKi' ne bağlı olarak kadınların toplam beklenti puanları

4.2.3. Medeni durum

Gelişim Dönemi (2) ve Medeni durum (2) bağlı olarak kadınların beklenti ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (two way anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.20. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		BEKLENTİ								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	ss	N	M	ss	N	M	Ss	N
Alt Ölçek	Değişken	n=378			n=911			n=1289		
Spor Bilinci ile ilgili Beklentiler	Evli	17.58	9.77	26	14.22	6.48	710	14.34	6.64	736
	Bekar	13.98	5.71	352	14.62	6.78	201	14.21	6.12	553
	Toplam	14.22	6.13	378	14.31	6.55	911	14.28	6.42	1289
Spor Olanakları ile ilgili Beklentiler	Evli	12.27	7.48	26	9.25	4.57	710	9.36	4.73	736
	Bekar	8.51	3.44	352	9.10	4.81	201	8.73	4.00	553
	Toplam	8.77	3.96	378	9.22	4.62	911	9.09	4.44	1289
Toplumsal Spor Kültürü ile ilgili Beklentiler	Evli	16.12	7.85	26	12.43	5.88	710	12.56	5.99	736
	Bekar	12.03	5.00	352	12.72	5.96	201	12.28	5.37	553
	Toplam	12.31	5.33	378	12.50	5.90	911	12.44	5.73	1289
Spor Medyası ve Teknolojisi ile ilgili Beklentiler	Evli	6.23	3.06	26	5.39	2.43	710	5.42	2.46	736
	Bekar	5.16	2.37	352	5.22	2.41	201	5.19	2.38	553
	Toplam	5.24	2.43	378	5.36	2.43	911	5.32	2.43	1289
BEKLENTİ TOPLAM	Evli	60.15	29.76	26	48.04	19.95	710	48.47	20.47	736
	Bekar	46.43	16.72	352	48.39	21.03	201	47.14	18.41	553
	Toplam	47.37	18.20	378	48.12	20.18	911	47.90	19.61	1289

Çizelge 4.20’de Genç ve yetişkin kadınların beklentiler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar medeni durum açısından sunulmuştur.

Genç kadınlarda en çok beklenti algısı spor bilinci(17.58 ± 9.77), spor olanakları (12.27 ± 7.48) , toplumsal spor kültürü (16.12 ± 7.85), spor medyası ve teknoloji (6.23 ± 3.06) ile toplam puanda (60.15 ± 29.76) evli genç kadınlara aittir. En az beklenti algısı ise, spor bilinci(13.98 ± 5.71), spor olanakları (8.51 ± 3.44) , toplumsal spor kültürü (12.03 ± 5.00), spor medyası ve teknoloji (5.16 ± 2.37) ile bekar genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda en çok beklenti algısı spor bilinci(14.62 ± 6.78), toplumsal spor kültürü (12.72 ± 5.96) ile toplam puanda (48.39 ± 21.03) evli yetişkin kadınlara aittir. En az beklenti algısı ise, spor olanakları (9.10 ± 4.81) ile spor medyası ve teknolojisinde (5.22 ± 2.41) bekar yetişkin kadınlara aittir.

Beklenti ölçeği toplam puanlar açısından ise, en çok beklenti algısı spor bilinci(14.34 ± 6.64), spor olanakları (9.36 ± 4.73) , toplumsal spor kültürü (12.56 ± 5.99), spor medyası ve teknoloji (5.42 ± 2.46) ile toplam puanda (48.47 ± 20.47) evli genç kadınlar daha çok beklentileri olduğunu belirtirken, daha

az beklenti konusunda spor bilinci(14.21±6.12), spor olanakları (8.73±4.00), toplumsal spor kültürü (12.28±5.37), spor medyası ve teknoloji (5.19±2.38) ile toplam puanda (47.14±18.41) bekar kadınlara aittir.

Çizelge 4.21. Genç ve yetişkin kadınların medeni durum kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

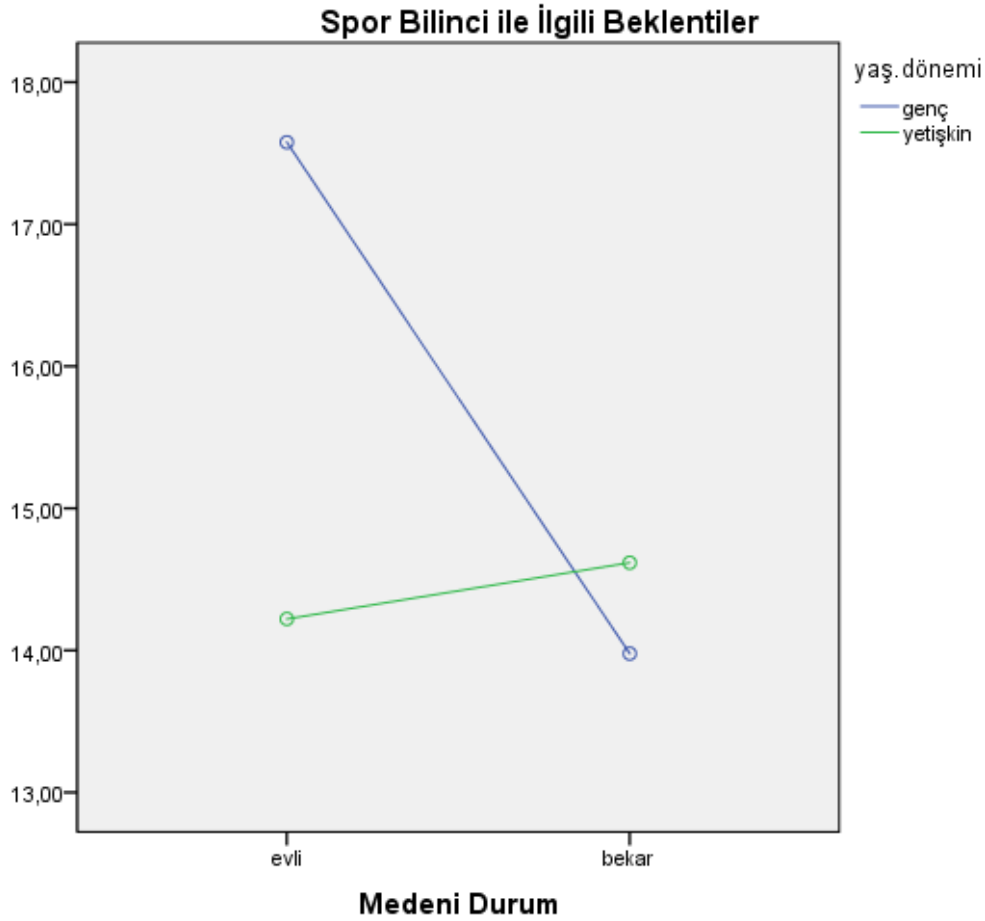
BEKLENTİ ÖLÇEĞİ									
Boyut	Yaş Dönemi			Medeni Durum			Yaş Dönemi x Medeni Durum		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
SPİB	3.764	.053	...	5.237	.022	E-B	8.145	.004	GE- GB, EY
SOİB	6.376	.012	G-Y	16.462	.000	E-B	13.991	.000	GE- GB, YE, YB
TSKİB	5.761	.017	G-Y	9.249	.002	E-B	12.297	.000	GE- GB, YE, YB
SMTİB	2.151	.143	...	5.443	.020	E-B	2.855	.091	...
BEKLENTİ	5.664	.017	G-Y	9.821	.002	E-B	10.876	.001	GE- GB, YE, YB

Spor bilinci ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285} = 3.764$, $P>0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1285}=5.237$, $P<0.05$].

Anlamli farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre evli kadınların bekar olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla spor bilinci ile ilgili beklentileri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların spor bilinci ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmuştur. [$F_{1,1285}=8.145$, $P<0.05$] (Bak, Çizelge 4.21, Şekil 4.48).

Buna göre genç evli kadınların, genç bekar ve yetişkin evli kadınlara göre, spor bilinci ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu tespit edilmiştir.

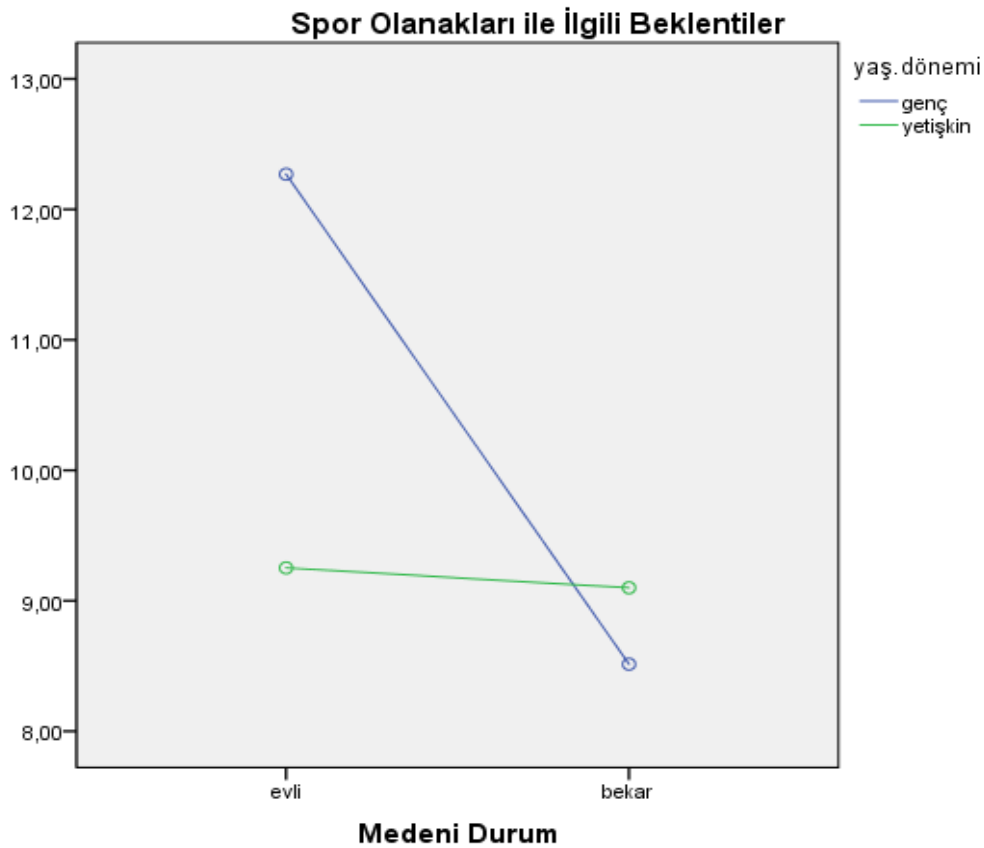
Şekil 4.48. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları

Spor olanakları ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1285} = 6.376$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Spor olanakları ile ilgili beklentileri olduğunu saptanmıştır. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada Spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1285} = 16.462$, $P < 0.001$].

Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre evli kadınların bekar olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Spor olanakları ile ilgili beklentileri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların Spor olanakları ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmuştur [$F_{1,1285}=13.991$, $P<0.001$] (Bak, Çizelge 4.21, Şekil 4.49).

Buna göre genç evli kadınların, genç bekar, yetişkin evli ve yetişkin bekar kadınlara göre, Spor olanakları ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.49. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların sosyal yaşam ve aile ile ilgili beklenti puanları

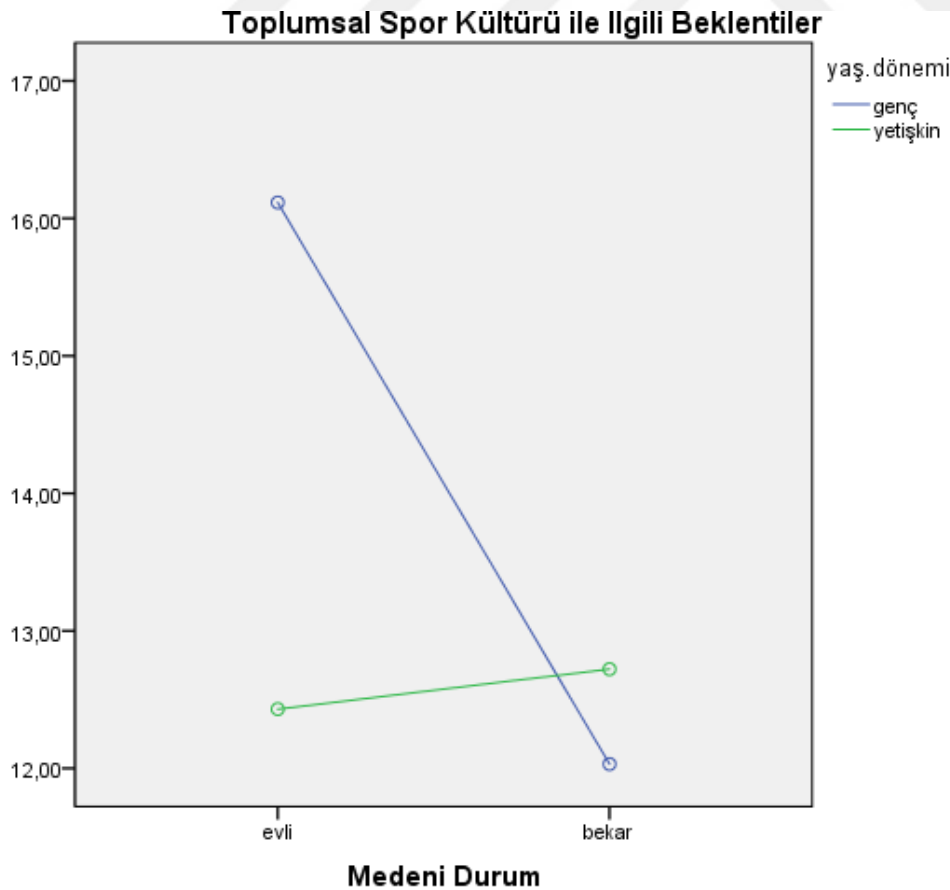
Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanlarının ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1285} = 5.761$, $P<0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri olduğunu saptanmıştır. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada

toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1285}=9.249$, $P<0.05$].

Anlamli farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre evli kadınların bekar olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmuştur [$F_{1,1285}=12.297$, $P<0.001$] (Bak, Çizelge 4.21, Şekil 4.50).

Buna göre genç evli kadınların, genç bekar, yetişkin evli ve yetişkin bekar kadınlara göre, Spor olanakları ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu tespit edilmiştir.

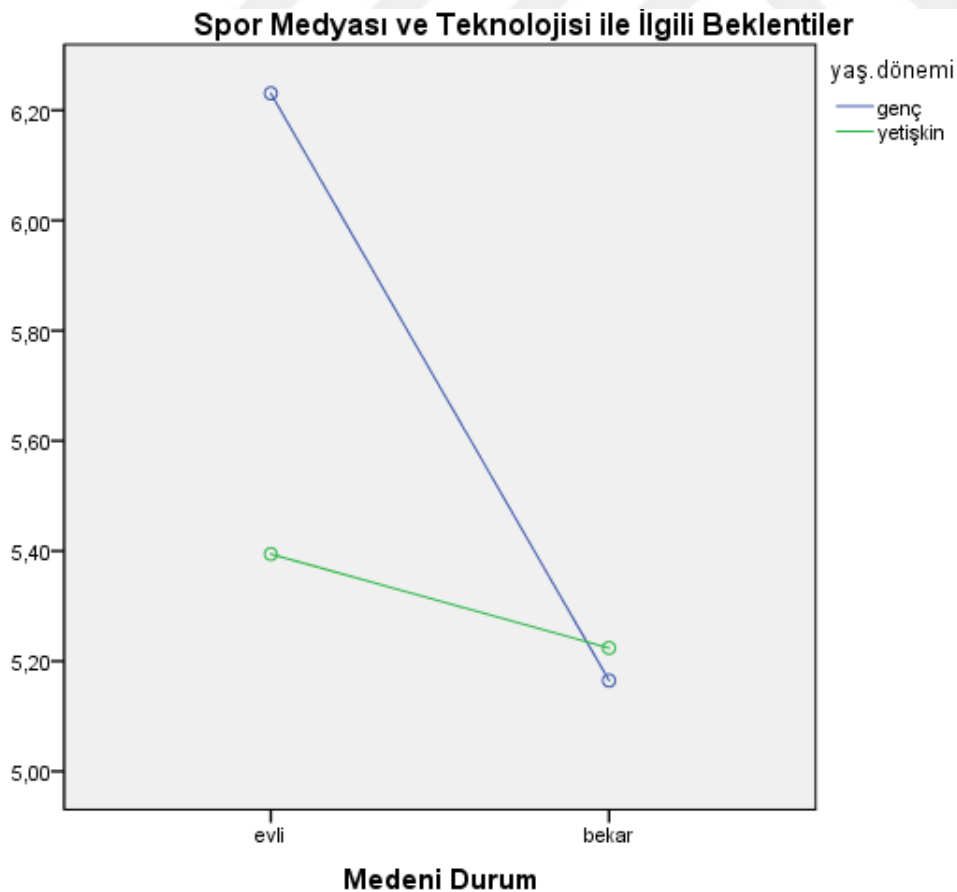

Şekil 4.50. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları

Spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanlarının ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1285} = 2.151$, $P > 0.05$]. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada Spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1285} = 5.443$, $P < 0.05$].

Anlamli farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre evli kadınların bekar olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların Spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{1,1285} = 2.855$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.21, Şekil 4.51).

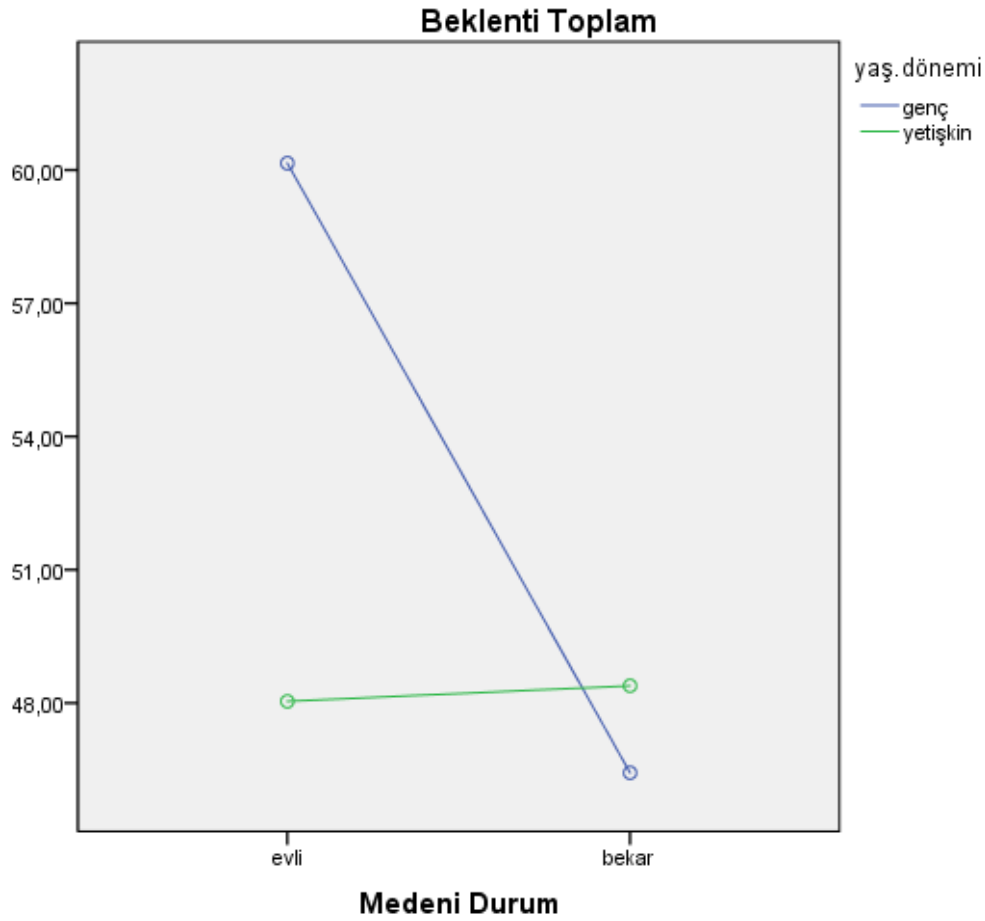
Şekil 4.51. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları

Toplam beklenti puanlarının ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir [$F_{1,1285} = 5.664$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre genç kadınların yetişkin olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Toplumsal spor kültürü ile ilgi toplam beklentileri olduğunu saptanmıştır. Medeni durum düzeyine göre (2) yapılan karşılaştırmada toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1285}=9.821$, $P < 0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edinmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre evli kadınların bekar olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla toplam beklentileri olduğunu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve medeni durumun kadınların toplam beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmuştur [$F_{1,1285}= 10.876$, $P < 0.05$] (Bak, Çizelge 4.21, Şekil 4.52).

Buna göre genç evli kadınların, genç bekar, yetişkin evli ve yetişkin bekar kadınlara göre, Spor olanakları ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.52. Medeni durumlarına bağlı olarak kadınların toplam beklenti puanları

4.2.4. Gelir durumu

Gelişim Dönemi (2) ve Gelir (4) bağlı olarak kadınların beklenti ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (two way anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.22. Genç ve yetişkin kadınların gelir durumu kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

BEKLENTİ										
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	ss	N	M	ss	N	M	ss	N
Alt Ölçek	Değişken	n=369			n=893			n=1262		
Spor Bilinci ile İlgili Beklentiler	Zayıf	13.64	4.34	11	14.78	5.37	36	14.51	5.13	47
	Orta	14.57	6.67	106	14.93	7.08	271	14.83	6.96	377
	İyi	14.17	5.99	237	14.06	6.29	527	14.09	6.20	764
	Çok iyi	13.50	5.87	24	13.68	6.71	78	13.64	6.49	102
	Toplam	14.22	6.13	378	14.31	6.54	912	14.29	6.42	1290
Spor Olanakları ile İlgili Beklentiler	Zayıf	8.36	3.01	11	8.14	3.70	36	8.19	3.52	47
	Orta	9.18	4.21	106	9.38	5.02	271	9.32	4.80	377
	İyi	8.61	3.76	237	9.16	4.38	527	8.99	4.20	764
	Çok iyi	8.75	5.08	24	9.60	5.08	78	9.40	5.06	102
	Toplam	8.77	3.96	378	9.22	4.62	912	9.09	4.44	1290
Toplumsal Spor Kültürü ile İlgili Beklentiler	Zayıf	10.91	3.59	11	11.75	4.83	36	11.55	4.55	47
	Orta	12.73	5.26	106	13.28	6.67	271	13.13	6.30	377
	İyi	12.34	5.49	237	12.13	5.43	527	12.20	5.45	764
	Çok iyi	10.83	4.56	24	12.59	6.29	78	12.18	5.95	102
	Toplam	12.31	5.33	378	12.50	5.89	912	12.44	5.73	1290
Spor Medyası ve Teknolojisi ile İlgili Beklentiler	Zayıf	5.09	2.34	11	4.72	1.80	36	4.81	1.92	47
	Orta	5.27	2.59	106	5.49	2.47	271	5.43	2.50	377
	İyi	5.28	2.36	237	5.28	2.35	527	5.28	2.35	764
	Çok iyi	4.71	2.56	24	5.72	2.95	78	5.48	2.88	102
	Toplam	5.24	2.43	378	5.36	2.43	912	5.32	2.43	1290
BEKLENTİ TOPLAM	Zayıf	44.00	14.35	11	46.03	16.79	36	45.55	16.13	47
	Orta	48.71	19.29	106	49.96	22.12	271	49.61	21.35	377
	İyi	47.26	17.78	237	47.31	19.14	527	47.30	18.72	764
	Çok iyi	44.17	19.23	24	48.23	21.20	78	47.27	20.74	102
	Toplam	47.37	18.20	378	48.13	20.17	912	47.91	19.61	1290

Çizelge 4.22’de genç ve yetişkin kadınların beklenti ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar gelir açısından sunulmuştur. Genç kadınlarda en çok beklenti algısı spor bilinci(14.57 ± 6.67), spor olanakları (9.18 ± 4.21) , toplumsal spor kültürü (12.73 ± 5.26) ile toplam puanda (48.71 ± 19.29) orta gelirli genç kadınlara aittir, spor medyası ve teknoloji (5.28 ± 2.36) ile ilgili beklentilerde gelir durumu iyi olan genç kadınlara aittir. En az beklenti algısı ise, spor bilinci(13.50 ± 5.87), spor medyası ve teknoloji (4.71 ± 2.56) ve , toplumsal spor kültürü (10.83 ± 4.56) ile ilgili gelir durumu çok iyi olanlarda, spor olanakları (8.36 ± 3.01) ve toplam puanda (44.00 ± 14.35) gelir durumu zayıf olan genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda orta geliri olanlar spor bilinci(14.93 ± 7.08), toplumsal spor kültürü (13.28 ± 6.67), toplam puanda (49.96 ± 22.12), çok iyi olanlar spor olanakları (9.60 ± 5.08), spor medyası ve teknoloji (5.72 ± 2.95) ile ilgili daha çok beklenti olduğunu ortaya koymuşlardır. En az beklenti algısı ise, spor olanakları

(8.14±3.70), toplumsal spor kültürü (11.75±4.83), spor medyası ve teknoloji (4.72±1.80) ile toplam puanda (46.03±16.79) zayıf gelirlielerde, spor bilinci (13.68±6.71) ile çok iyi gelire sahip kadınlara aittir.

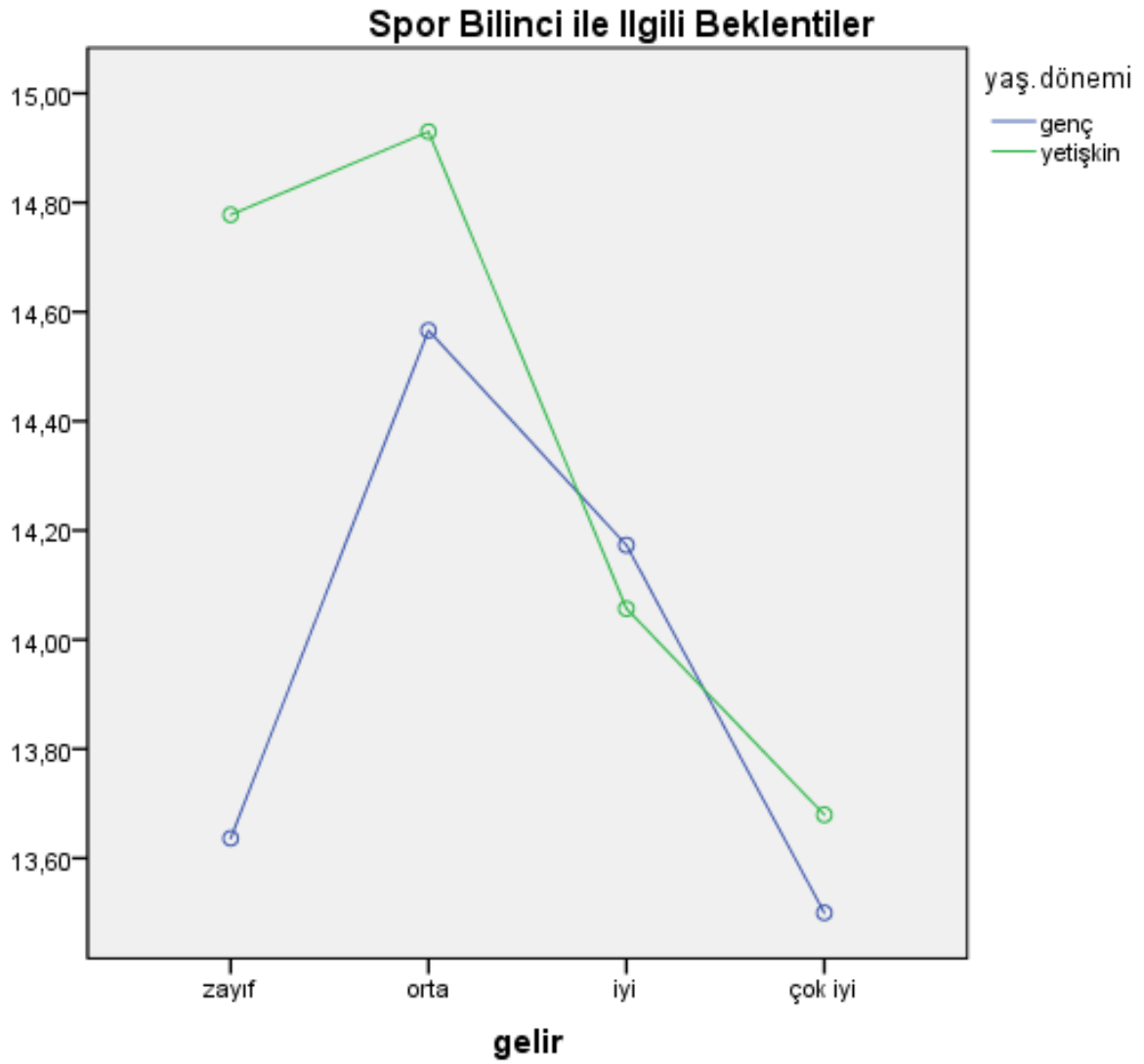
Beklenti ölçeği toplam puanlar açısından ise spor bilinci (14.83±6.96), toplumsal spor kültürü (13.13±6.30) ve toplam puanda (49.61±21.35) orta, spor olanakları (9.40±5.06), spor medyası ve teknoloji (5.48±2.88) ile çok iyi gelire sahip olanların daha çok beklentileri olduğunu belirtirken, daha az beklenti konusunda spor olanakları (8.19±3.52), toplumsal spor kültürü (11.55±4.55), spor medyası ve teknoloji (4.81±1.92) ve toplam puanda (45.55±16.13) zayıf gelirlieler, spor bilinci (13.64±6.49) ile ilgili çok iyi gelirlieler görüş belirtmiştir.

Çizelge 4.23. Genç ve yetişkin kadınların gelir durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

BEKLENTİ ÖLÇEĞİ									
Boyut	Yaş Dönemi			Gelir			Yaş Dönemi x Gelir		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
	N=136		n=61		n=75			n=52	
SPİB	.310	.578	...	.963	.409	...	.178	.911	...
SOİB	.498	.480	...	.909	.436	...	.220	.882	...
TSKİB	1.376	.241	...	2.058	.104	...	.863	.459	...
SMTİB	.646	.422	...	.460	.710	...	1.124	.388	...
BEKLENTİ	.740	.390	...	1.156	.325	...	.271	.846	...

Spor bilinci ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .310$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = .963$, $P > 0.05$].

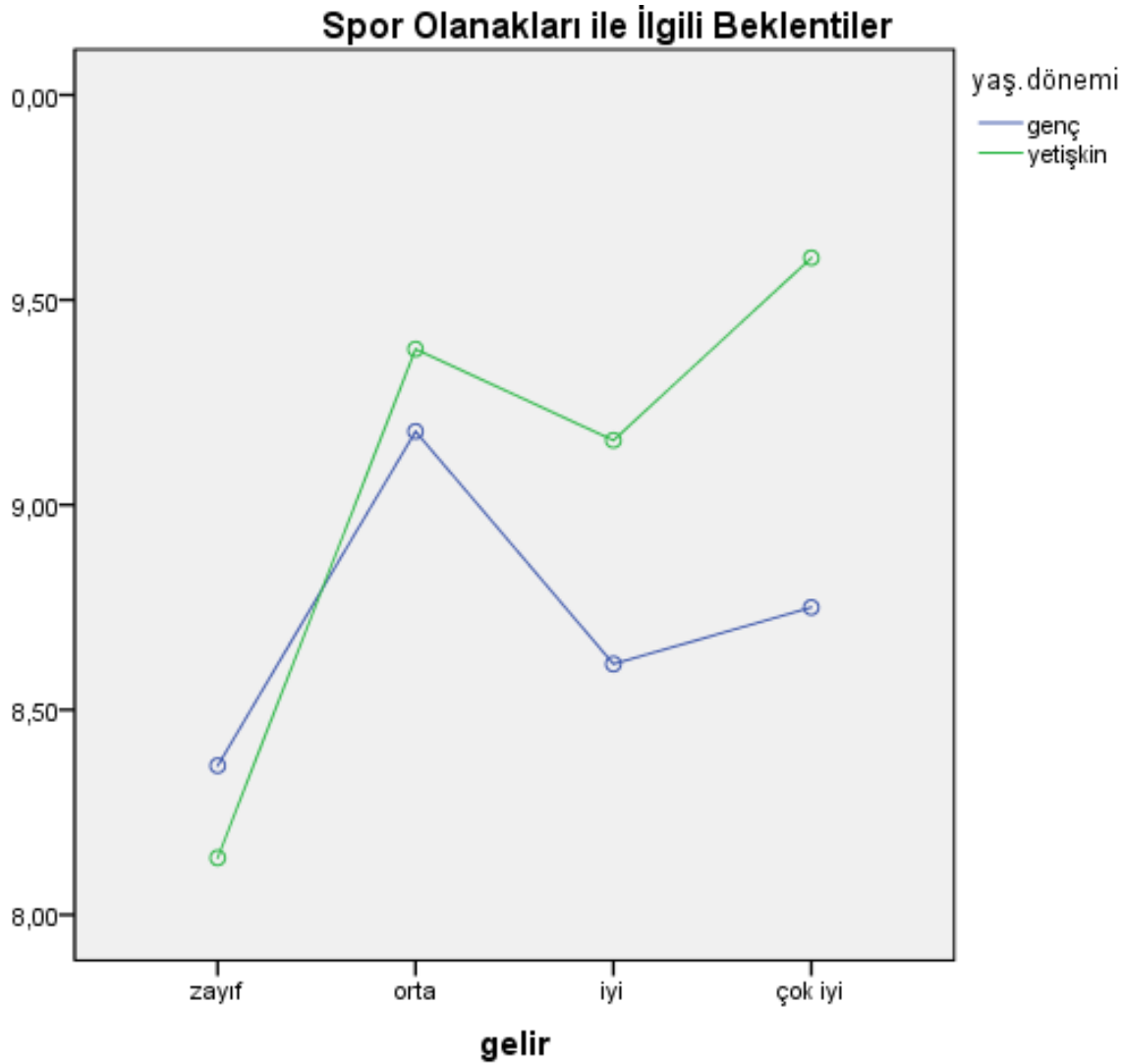
Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların spor bilinci ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1254} = .178$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.23, Şekil 4.53).

Şekil 4.53. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklentipuanları

Spor olanakları ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .489$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada gelir ve aile ile ilgili beklentiler puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = .909$, $P > 0.05$].

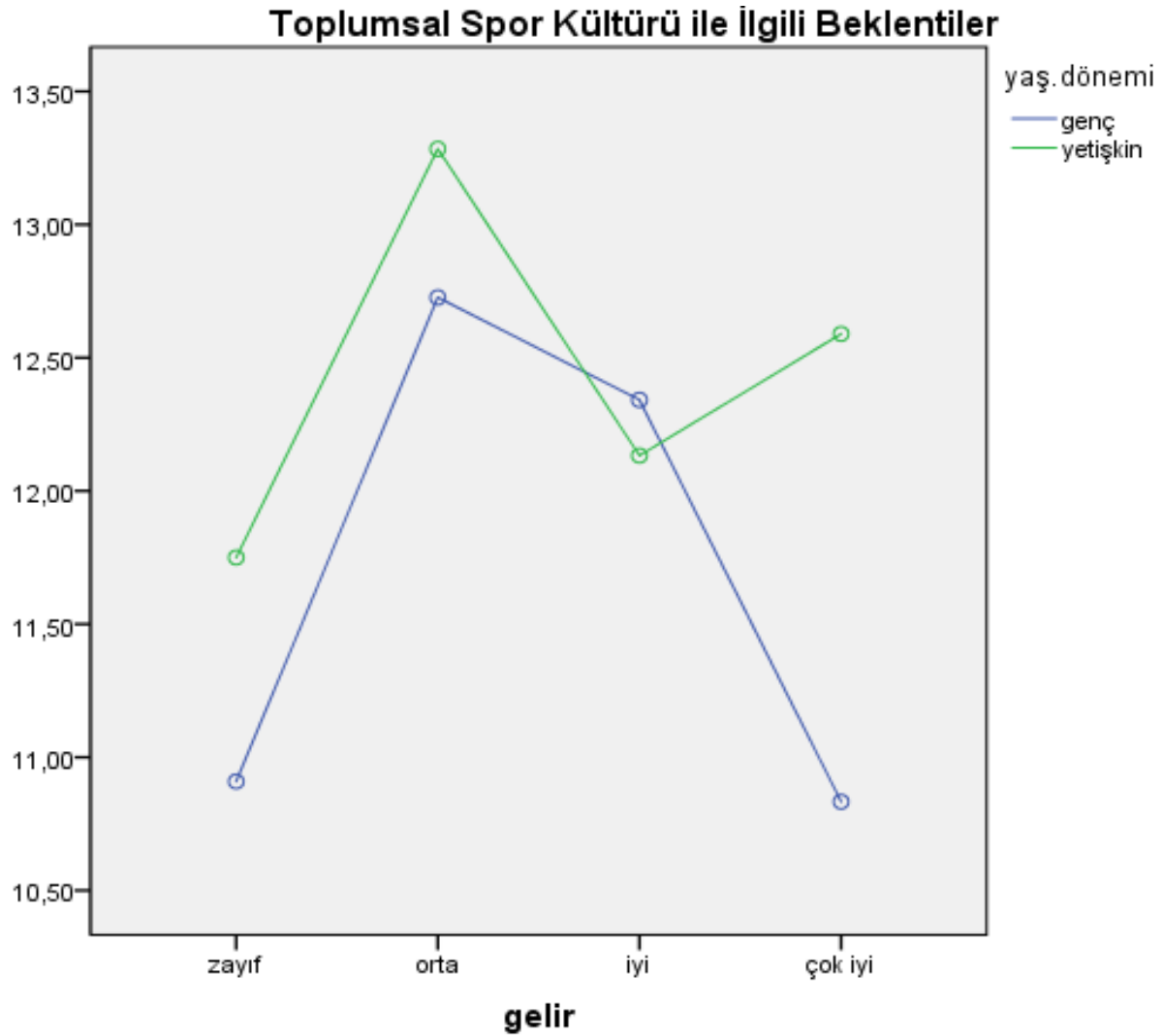
Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların Spor olanakları ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = .220$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.23, Şekil 4.54).

Şekil 4.54. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları

Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 1.376$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 2.058$, $P > 0.05$].

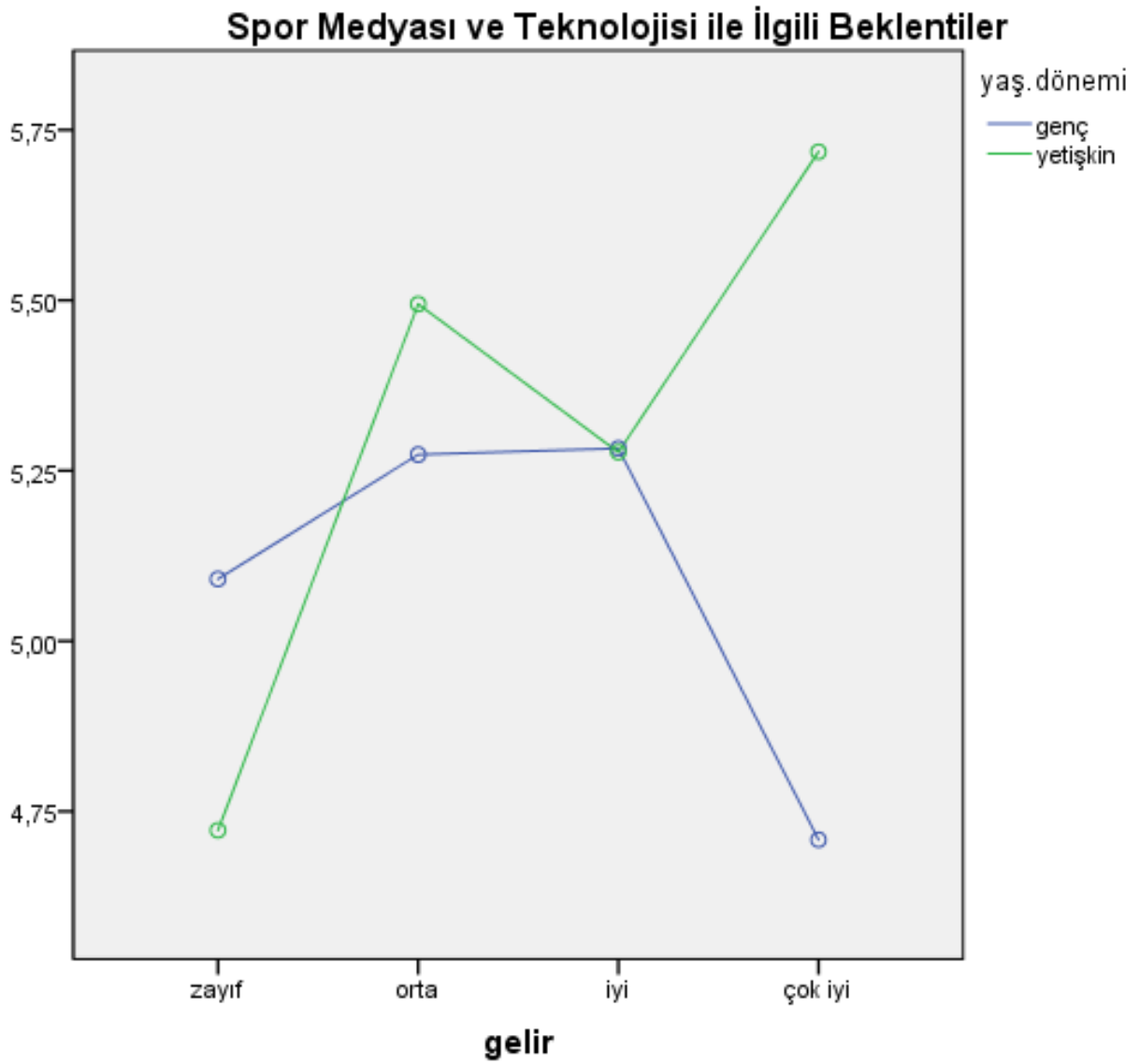
Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = .863$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.23, Şekil 4.55).

Şekil 4.55. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları

Spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .646$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada Toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = .460$, $P > 0.05$].

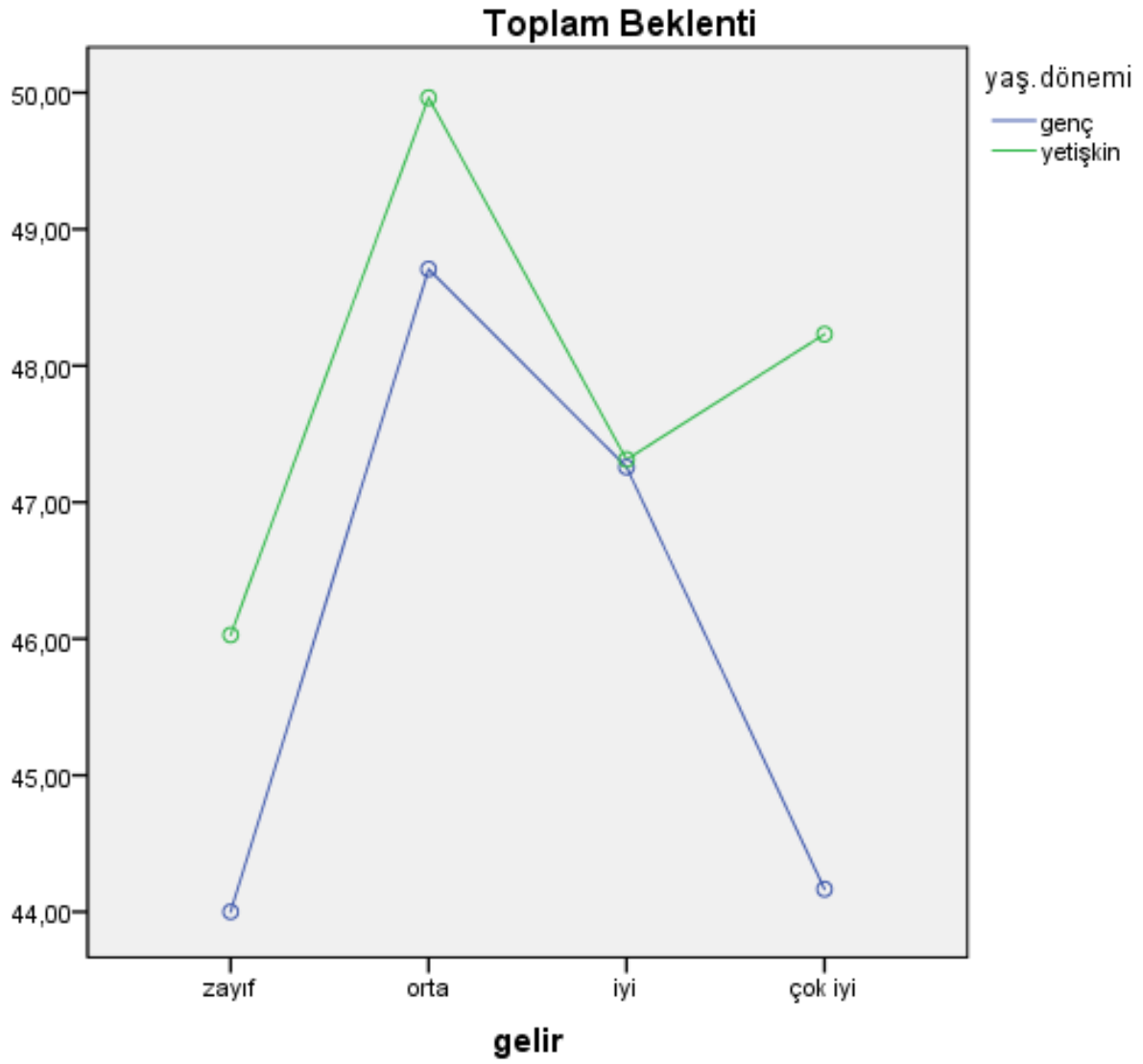
Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların Spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = 1.124$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.23, Şekil 4.56).

Şekil 4.56. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanları

Toplam beklenti puanları için yapılan ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = .740$, $P > 0.05$]. Gelir düzeyine göre (4) yapılan karşılaştırmada Toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282} = 1.156$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve gelir düzeyinin kadınların toplam beklentileri üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır [$F_{3,1282} = .271$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.23, Şekil 4.57).

Şekil 4.57. Gelir durumlarına bağlı olarak kadınların toplam beklenti puanları

4.2.5. Eğitim durumu

Gelişim Dönemi (2) ve Eğitim Durumu (5) bağlı olarak kadınların beklenti ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (two way anova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.24. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

BEKLENTİ										
Alt Ölçek	Değişken	GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	ss	N	M	ss	N	M	ss	N
		n=369			n=893			n=1262		
Spor Bilinci ile İlgili Beklentiler	Lisansüstü	12,22	3,46	9	13,25	4,69	44	13,08	4,49	53
	Yüksekoku I/Fakülte	13,39	5,33	142	14,71	6,11	199	14,16	5,83	341
	Lise	14,84	6,59	203	14,68	7,02	298	14,74	6,84	501
	Ortaokul	15,05	7,34	20	14,17	6,96	263	14,24	6,98	283
	Okur-yazar	13,00	2,31	4	13,33	5,41	108	13,32	5,32	112
	Toplam	14,22	6,13	378	14,31	6,54	912	14,29	6,42	1290
Spor Olanakları ile İlgili Beklentiler	Lisansüstü	7,22	2,44	9	7,36	2,19	44	7,34	2,21	53
	Yüksekoku I/Fakülte	8,14	3,12	142	9,24	4,27	199	8,78	3,87	341
	Lise	9,29	4,40	203	9,48	5,03	298	9,40	4,78	501
	Ortaokul	8,75	4,70	20	9,41	5,00	263	9,37	4,98	283
	Okur-yazar	8,75	2,06	4	8,78	3,58	108	8,78	3,53	112
	Toplam	8,77	3,96	378	9,22	4,62	912	9,09	4,44	1290
Toplumsal Spor Kültürü ile İlgili Beklentiler	Lisansüstü	10,00	3,04	9	10,80	3,55	44	10,66	3,45	53
	Yüksekoku I/Fakülte	12,11	4,79	142	12,84	5,37	199	12,54	5,14	341
	Lise	12,45	5,48	203	12,69	6,24	298	12,59	5,94	501
	Ortaokul	12,90	6,63	20	12,48	6,24	263	12,51	6,26	283
	Okur-yazar	14,50	11,68	4	12,09	5,66	108	12,18	5,90	112
	Toplam	12,31	5,33	378	12,50	5,89	912	12,44	5,73	1290
Spor Medyası ve Teknolojisi ile İlgili Beklentiler	Lisansüstü	4,00	1,12	9	4,80	1,86	44	4,66	1,78	53
	Yüksekoku I/Fakülte	5,06	2,31	142	5,50	2,24	199	5,32	2,28	341
	Lise	5,36	2,54	203	5,28	2,55	298	5,31	2,54	501
	Ortaokul	5,40	2,48	20	5,52	2,54	263	5,52	2,53	283
	Okur-yazar	7,00	2,58	4	5,15	2,31	108	5,21	2,33	112
	Toplam	5,24	2,43	378	5,36	2,43	912	5,32	2,43	1290
BEKLENTİ TOPLAM	Lisansüstü	39,22	9,76	9	42,23	12,13	44	41,72	11,73	53
	Yüksekoku I/Fakülte	45,37	15,69	142	49,33	18,69	199	47,68	17,59	341
	Lise	48,91	19,76	203	48,91	21,53	298	48,91	20,81	501
	Ortaokul	48,95	20,91	20	48,30	21,67	263	48,35	21,58	283
	Okur-yazar	51,00	12,19	4	45,74	17,25	108	45,93	17,08	112
	Toplam	47,37	18,20	378	48,13	20,17	912	47,91	19,61	1290

Çizelge 4.24' de Genç ve yetişkin kadınların beklentiler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar eğitim durumu açısından sunulmuştur.

Genç kadınlarda en çok beklenti spor bilinci (15.05 ± 7.34) ortaokul, spor olanakları (9.29 ± 4.40) lise, toplumsal spor kültürü (14.50 ± 11.68), spor medya ve teknolojisi (7.00 ± 2.58) ve toplam puanda (51.00 ± 12.19) beklentiler okur-yazar genç kadınlara aittir. En az beklenti ise, spor bilinci (12.22 ± 3.46), spor olanakları (7.22 ± 2.44),

toplumsal spor kültürü (10.00 ± 3.04), spor medya ve teknolojisi (4.00 ± 1.12) ile toplamda (39.22 ± 9.76) lisansüstü genç kadınlara aittir.

Yetişkin kadınlarda spor olanakları (9.48 ± 5.03) lise, spor medya ve teknolojisi (5.52 ± 2.54) ortaokul, toplumsal spor kültürü (12.84 ± 5.37), spor bilinci (14.71 ± 6.11) ve toplamda (49.33 ± 18.69) yüksekokul/fakülte kategorisinde yer alan yetişkin kadınlar daha çok beklenti olduğunu ortaya koymuşlardır. En az beklenti ise spor bilinci (13.25 ± 4.69), spor olanakları (7.36 ± 2.19), toplumsal spor kültürü (10.80 ± 3.55) spor medya ve teknolojisi (4.80 ± 1.86) ve toplamda (42.23 ± 12.13) beklentiler lisansüstü yetişkin kadınlara aittir.

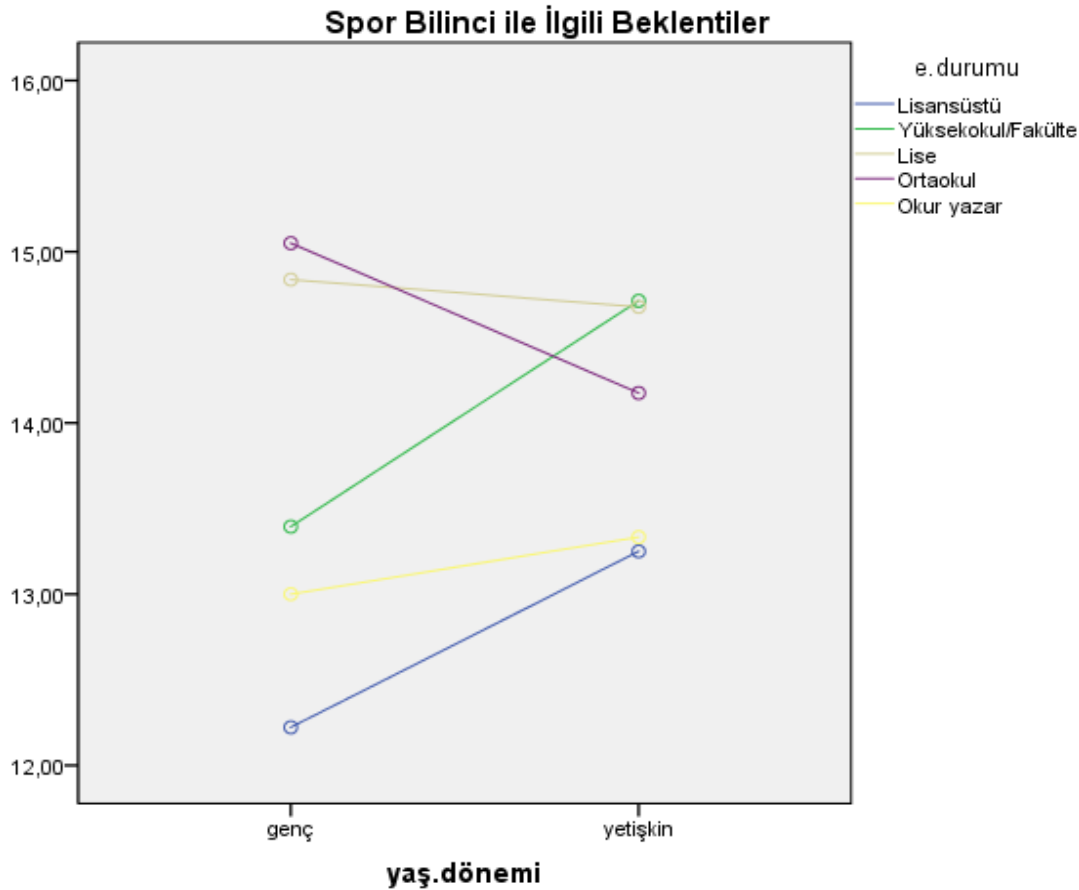
Beklenti ölçeği toplam puanlar açısından ise, spor medya ve teknolojisi ile ilgili beklentilerde (5.52 ± 2.53) ortaokul, spor bilinci (14.74 ± 6.84), spor olanakları (9.40 ± 4.78), toplumsal spor kültürü (12.59 ± 5.94) ve toplamda (48.91 ± 20.81) lise kategorisinde bulunanlar daha çok beklentileri olduğunu belirtirken, daha az beklenti konusunda spor bilinci (13.08 ± 4.49), spor olanakları (7.34 ± 2.21), toplumsal spor kültürü (10.66 ± 3.45) ve spor medya ve teknolojisi (4.66 ± 1.78) ve toplamda (41.72 ± 11.73) ile lisansüstü kadınlar görüş belirtmişlerdir.

Çizelge 4.25. Genç ve yetişkin kadınların eğitim durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

BEKLENTİ ÖLÇEĞİ									
Boyut	Yaş Dönemi			Eğitim Durumu			Yaş Dönemi x E. Durumu		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
	N=136		n=61		n=75			n=52	
SBİB	.141	.71	---	1.281	.28	---	.853	.49	---
SOİB	.492	.483	---	2.426	.046	Y-G	.547	.701	---
TSKİB	.075	.78	---	1.117	.35	---	.422	.79	---
SMTİB	.125	.72	---	1.522	.19	---	1.353	.25	---
BEKLENTİ TOPLAM	.006	.94	---	1.402	.23	---	.683	.60	---

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.14$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 1.28$, $P > 0.05$].

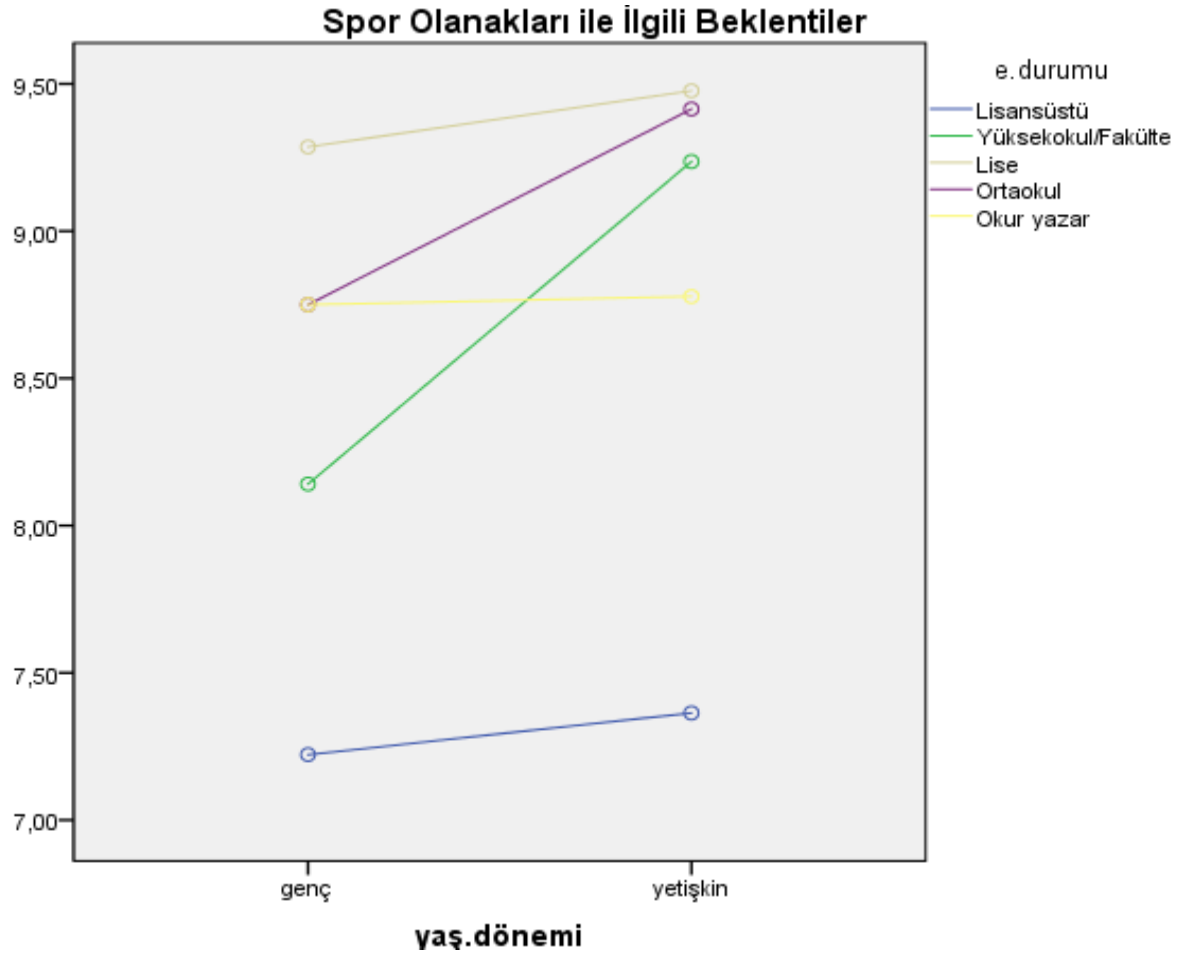
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların spor bilinci üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 0.85$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.25, Şekil 4.58).

Şekil 4.58. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor Olanakları İle İlgili Beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.49$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların spor olanakları beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 2.43$, $P < 0.05$]. Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre yetişkin olan kadınların genç kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla spor olanakları ile ilgili beklentileri olduğu saptanmıştır.

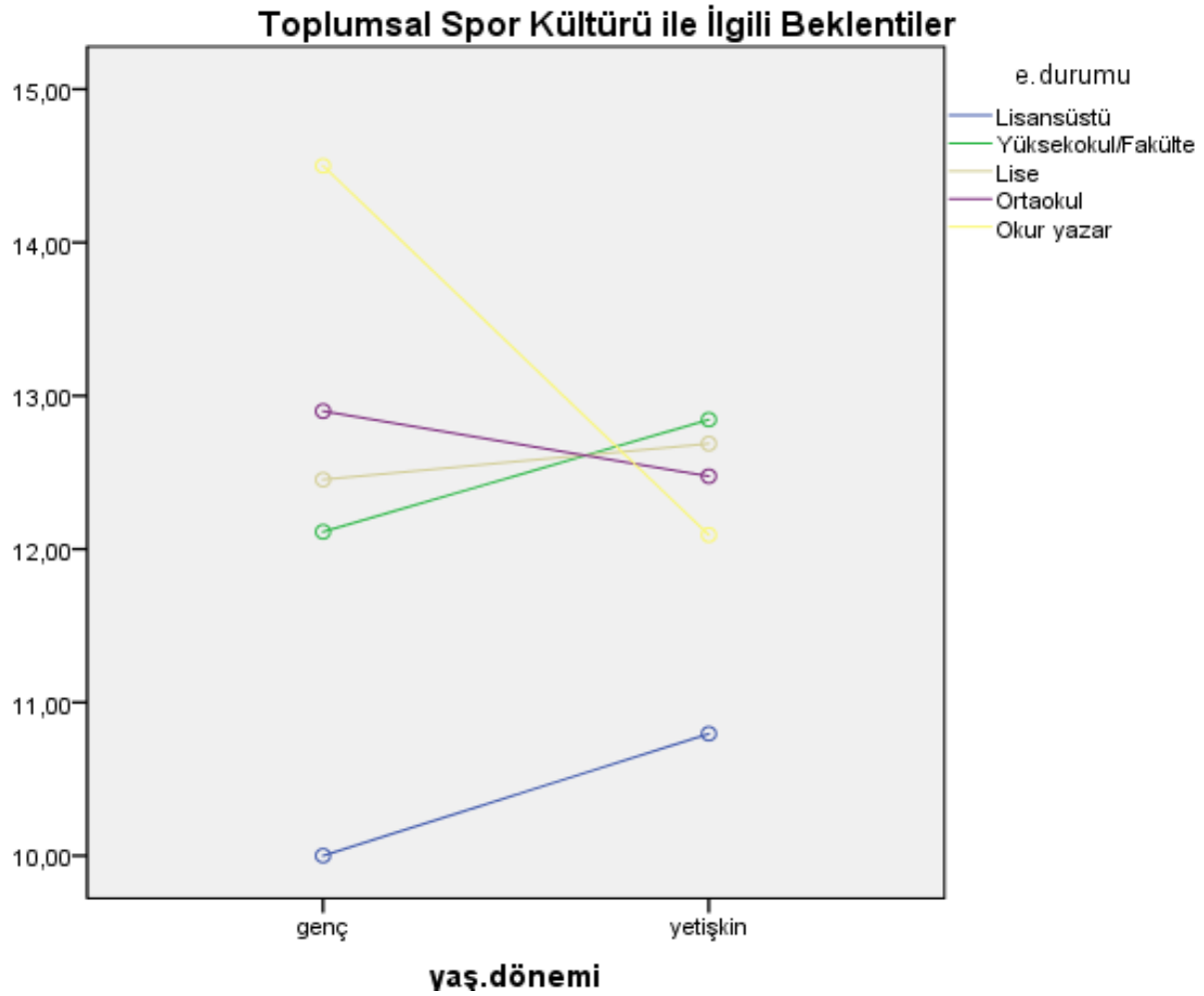
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumu kadınların spor olanakları üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1254}=0.55$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.25, Şekil 4.59).

Şekil 4.59. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Toplumsal Spor Kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.07$, $P>0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 1.12$, $P>0.05$].

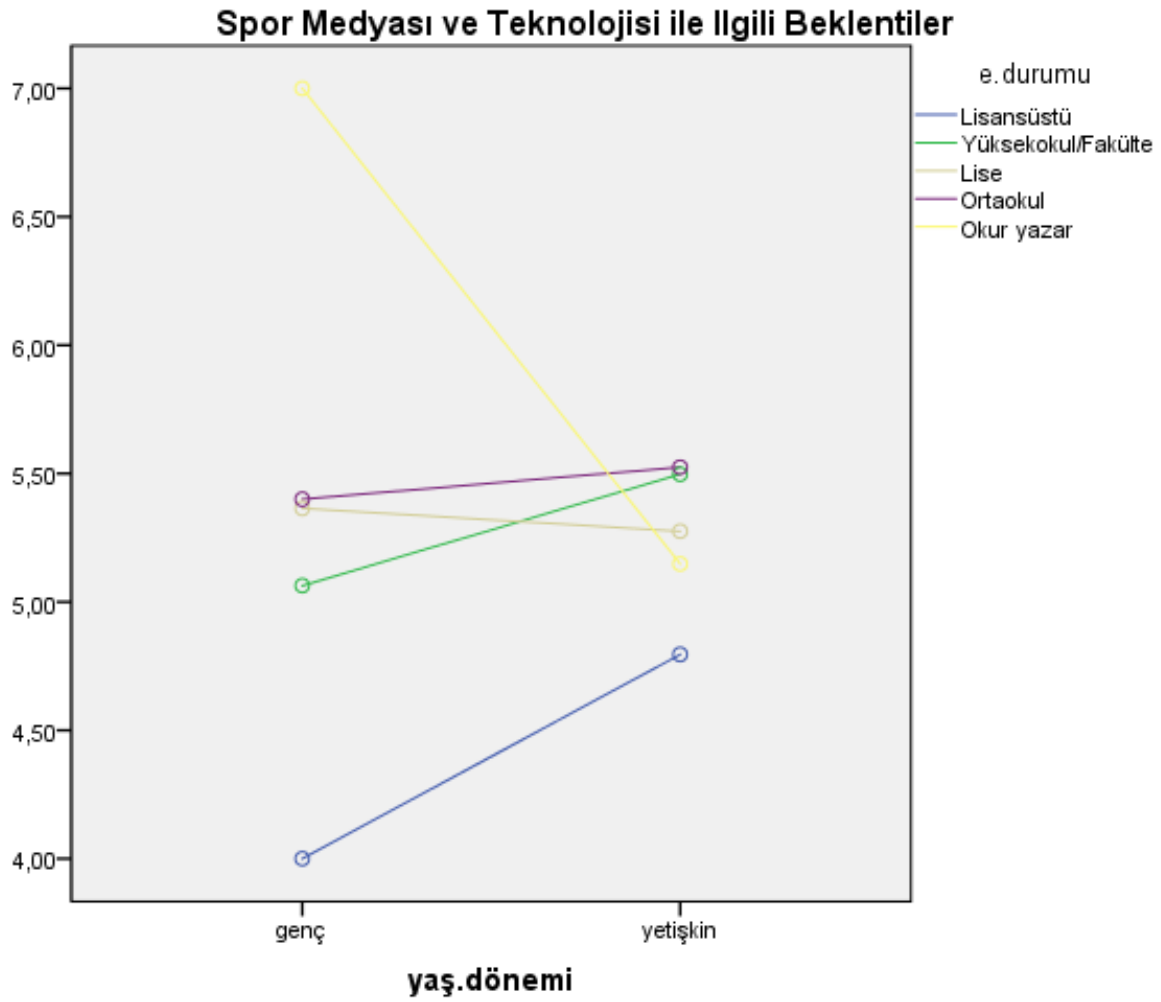
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların toplumsal spor kültürü üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 0.42$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.25, Şekil 4.60).

Şekil 4.60. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Spor Medyası ve Teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.13$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 1.52$, $P > 0.05$].

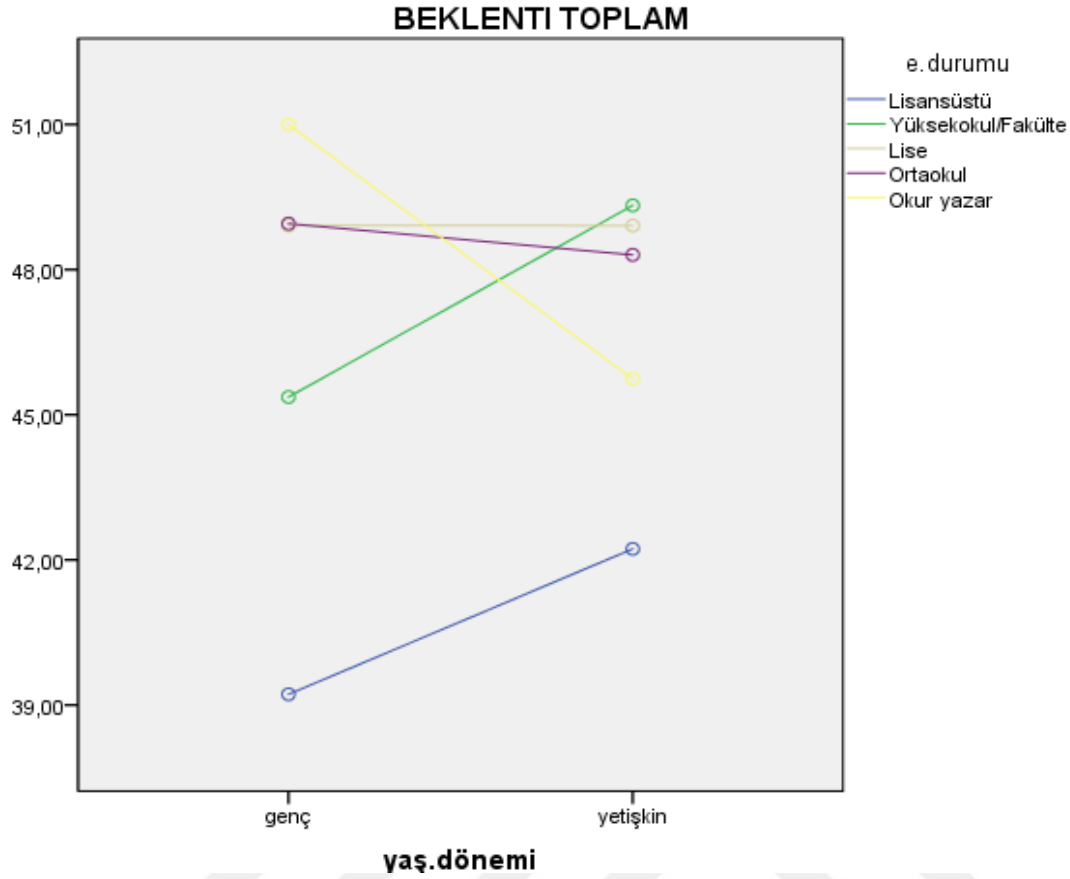
Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların spor medyası ve teknolojisi üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 1.35$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.25, Şekil 4.61).

Şekil 4.61. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1290} = 0.01$, $P > 0.05$]. Eğitim durumlarına göre (5) yapılan karşılaştırmada kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{4,1290} = 1.40$, $P > 0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve eğitim durumunun kadınların toplam beklenti üzerine ortak etkisinde ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{4,1290} = 0.68$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.25, Şekil 4.62).

Şekil 4.62. Eğitim durumuna bağlı olarak kadınların beklenti toplam puanları

4.2.6. Alınan Spor hizmet türü

Gelişim Dönemi (2) ve Spor Hizmeti (4) bağlı olarak kadınların problem ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (twowayanova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.26. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türü kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		BEKLENTİ								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	ss	N	M	ss	N	M	ss	N
Alt Ölçek	Değişken	n=378			n=912			n=1290		
Spor Bilinci ile İlgili Beklentiler	Fitness	13,33	5,52	174	13,75	6,07	261	13,58	5,85	435
	Aerobik	15,64	9,19	14	13,79	7,82	34	14,33	8,18	48
	Yüzme	14,38	5,66	143	14,36	6,25	479	14,36	6,11	622
	Diğerleri	16,64	7,79	47	15,36	7,90	138	15,68	7,87	185
	Toplam	14,22	6,13	378	14,31	6,54	912	14,29	6,42	1290
Spor Olanakları ile İlgili Beklentiler	Fitness	8,25	2,94	174	8,79	4,24	261	8,57	3,78	435
	Aerobik	9,29	5,64	14	9,56	5,18	34	9,48	5,26	48
	Yüzme	8,76	4,06	143	9,32	4,55	479	9,19	4,45	622
	Diğerleri	10,62	5,60	47	9,61	5,34	138	9,86	5,41	185
	Toplam	8,77	3,96	378	9,22	4,62	912	9,09	4,44	1290
Toplumsal Spor Kültürü ile İlgili Beklentiler	Fitness	11,85	4,95	174	12,11	5,38	261	12,00	5,21	435
	Aerobik	14,29	7,35	14	11,74	7,01	34	12,48	7,13	48
	Yüzme	12,29	5,27	143	12,57	5,75	479	12,51	5,64	622
	Diğerleri	13,49	6,02	47	13,17	6,93	138	13,25	6,70	185
	Toplam	12,31	5,33	378	12,50	5,89	912	12,44	5,73	1290
Spor Medyası ve Teknoloji ile İlgili Beklentiler	Fitness	4,97	2,09	174	5,02	2,21	261	5,00	2,16	435
	Aerobik	5,57	3,27	14	4,88	2,76	34	5,08	2,90	48
	Yüzme	5,43	2,60	143	5,47	2,38	479	5,46	2,43	622
	Diğerleri	5,57	2,77	47	5,71	2,82	138	5,68	2,80	185
	Toplam	5,24	2,43	378	5,36	2,43	912	5,32	2,43	1290
BEKLENTİ TOPLAM	Fitness	45,19	15,82	174	46,45	18,20	261	45,94	17,28	435
	Aerobik	52,43	27,59	14	46,29	25,14	34	48,08	25,73	48
	Yüzme	47,34	17,32	143	48,32	19,40	479	48,09	18,94	622
	Diğerleri	54,06	23,64	47	51,10	24,42	138	51,85	24,20	185
	Toplam	47,37	18,20	378	48,13	20,17	912	47,91	19,61	1290

Çizelge 4.26'da Genç ve yetişkin kadınların beklentiler ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar spor hizmeti açısından sunulmuştur.

Genç ve yetişkin kadınlarda en çok beklenti algısı spor bilinci (16.64 ± 7.79 , 15.36 ± 7.90), spor olanakları (12.27 ± 7.48) spor medyası ve teknoloji (5.57 ± 2.77 , 5.71 ± 2.82) ile toplam puanda (54.06 ± 23.64 , 48.13 ± 20.17) fitness, aerobik ve yüzme dışında kalan diğer hizmetler için görülmekte iken toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentilerde en çok beklenti algısı genç kadınlarda aerobik (14.29 ± 7.35) ve yetişkin kadınlarda ise diğer (13.17 ± 6.93) hizmetler için olduğu görülmektedir. En az beklenti algısı ise, spor bilinci (13.33 ± 5.52), spor olanakları (8.25 ± 2.94) alt boyutlarında fitness hizmetinde genç kadınlara, toplumsal spor kültürü (11.74 ± 7.01), spor medyası ve teknoloji (4.88 ± 2.76) alt boyutlarında ise aerobik hizmetinde yetişkin kadınlara aittir.

Beklenti ölçeği toplam puanlar açısından ise, diğerleri kategorisinde olan kadınlar spor bilinci (13.58 ± 5.83), spor olanakları (8.57 ± 3.78), toplumsal spor kültürü (12.00 ± 5.21) spor medyası ve teknolojisi (5.00 ± 2.16) ve toplam puanda

(45,94±17,28) ile ilgili alt boyutlarda fitness hizmeti alan kadınlar daha az beklentisi olduğunu belirtirken, daha çok beklentisi olan kadınlar ise spor bilinci (15,68±7,87), spor olanakları (9,86±5,41), toplumsal spor kültürü (13,23±6,70) spor medyası ve teknolojisi (5,68±2,80) ve toplam puanda (51,85±24,20) ile ilgili alt boyutlarda diğer kategorisindeki hizmetleri alanlardır.

Çizelge 4.27. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türü kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

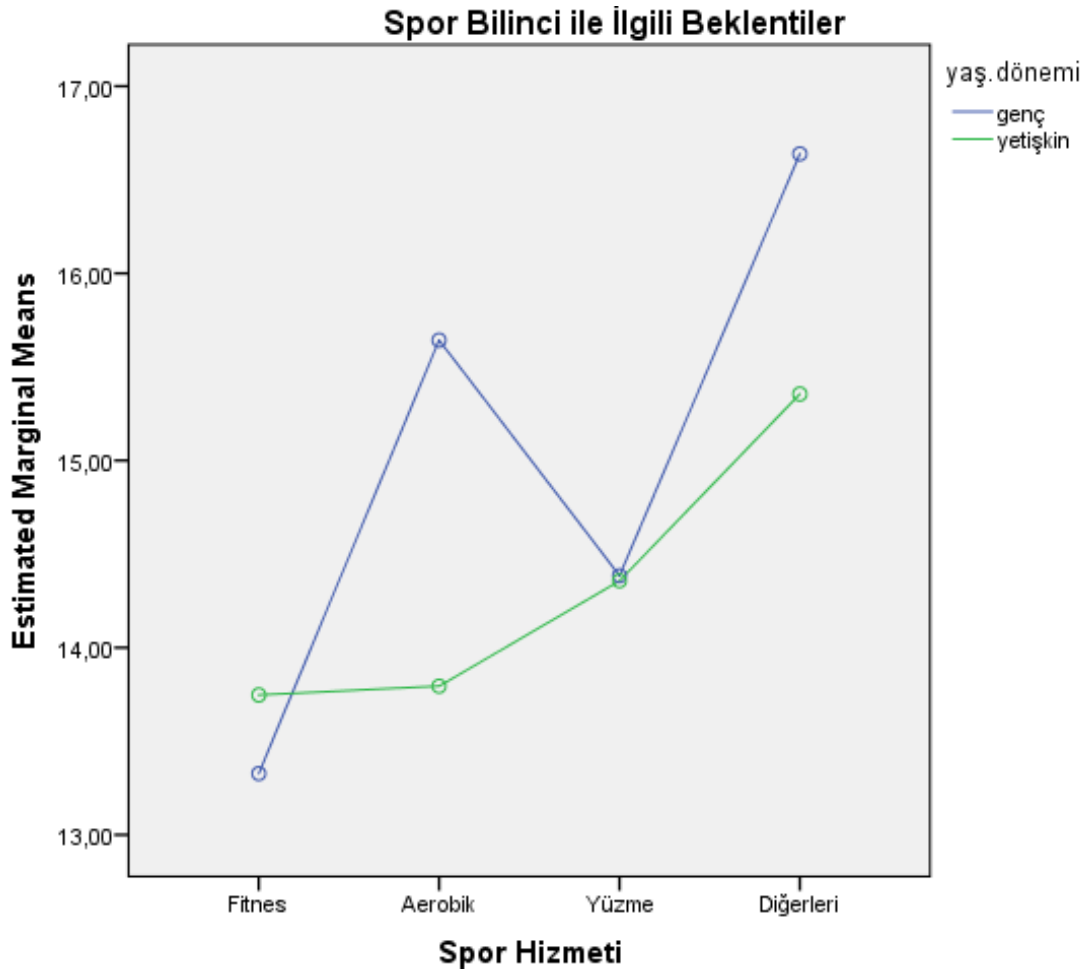
BEKLENTİ ÖLÇEĞİ									
Boyut	Yaş Dönemi			Spor Hizmeti			Yaş Dönemi x Spor Hiz.		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
SPİB	1,239	,266		5,331	,001	F-D	,880	,451	
SOİB	,049	,826		4,731	,003	F-D	1,257	,288	
TSKİB	1,118	,291		2,143	,093		,830	,478	
SMTİB	,234	,629		3,707	,011	F-Y F-D	,319	,811	
BEKLENTİ TOPLAM	,831	,362		4,304	,005	F-D	,811	,488	

p<0,05

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282} = 1.239$, $P>0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=5.331$, $P<0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitnessla ilgilenen kadınların diğer hizmetlerle ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti konusunda spor bilinci ile ilgili daha az beklentisi olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti' nin kadınların spor bilinci ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=0.880$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.27, Şekil 4.63).

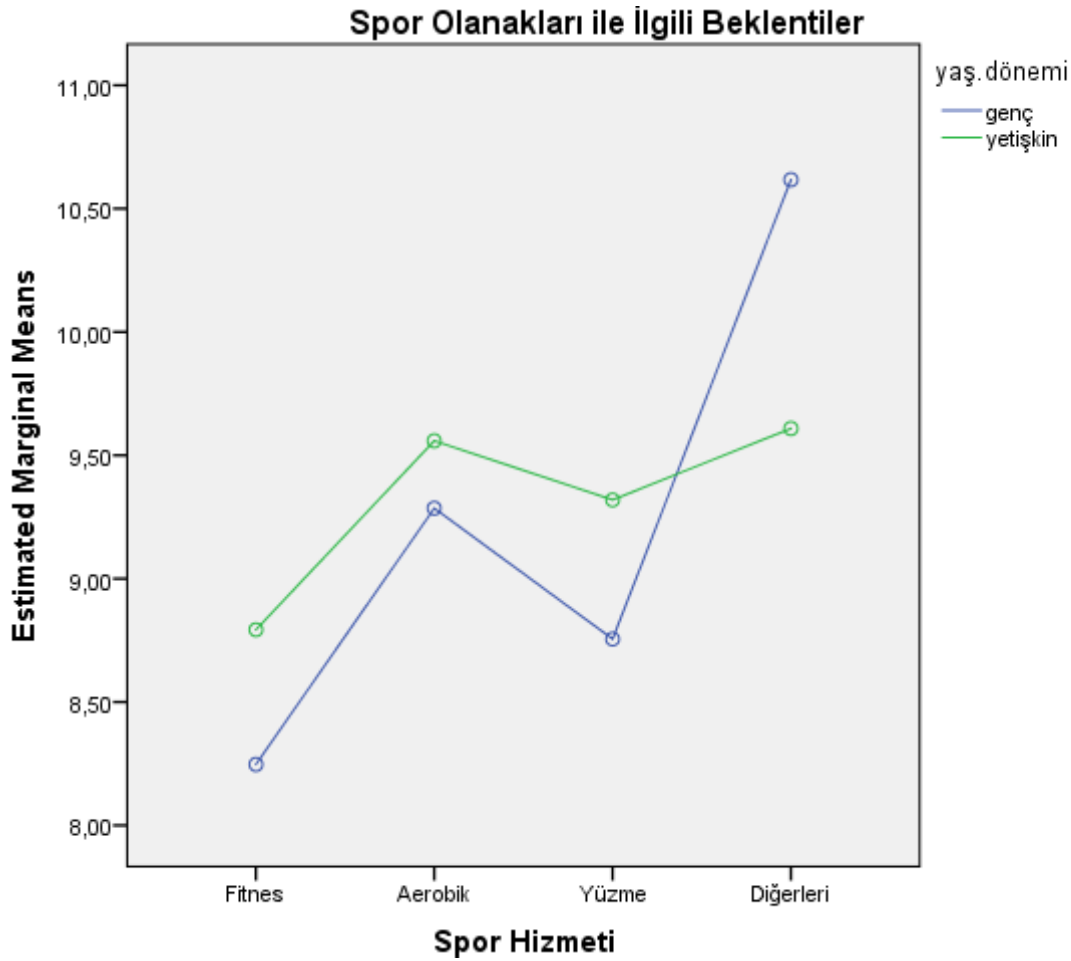

Şekil 4.63. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak spor bilinci ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282}=0.49$, $P>0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=4.731$, $P<0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitnessla ilgilenen kadınların diğer hizmetlerle ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti konusunda spor olanakları ile ilgili daha az beklentisi olduğu saptanmıştır.

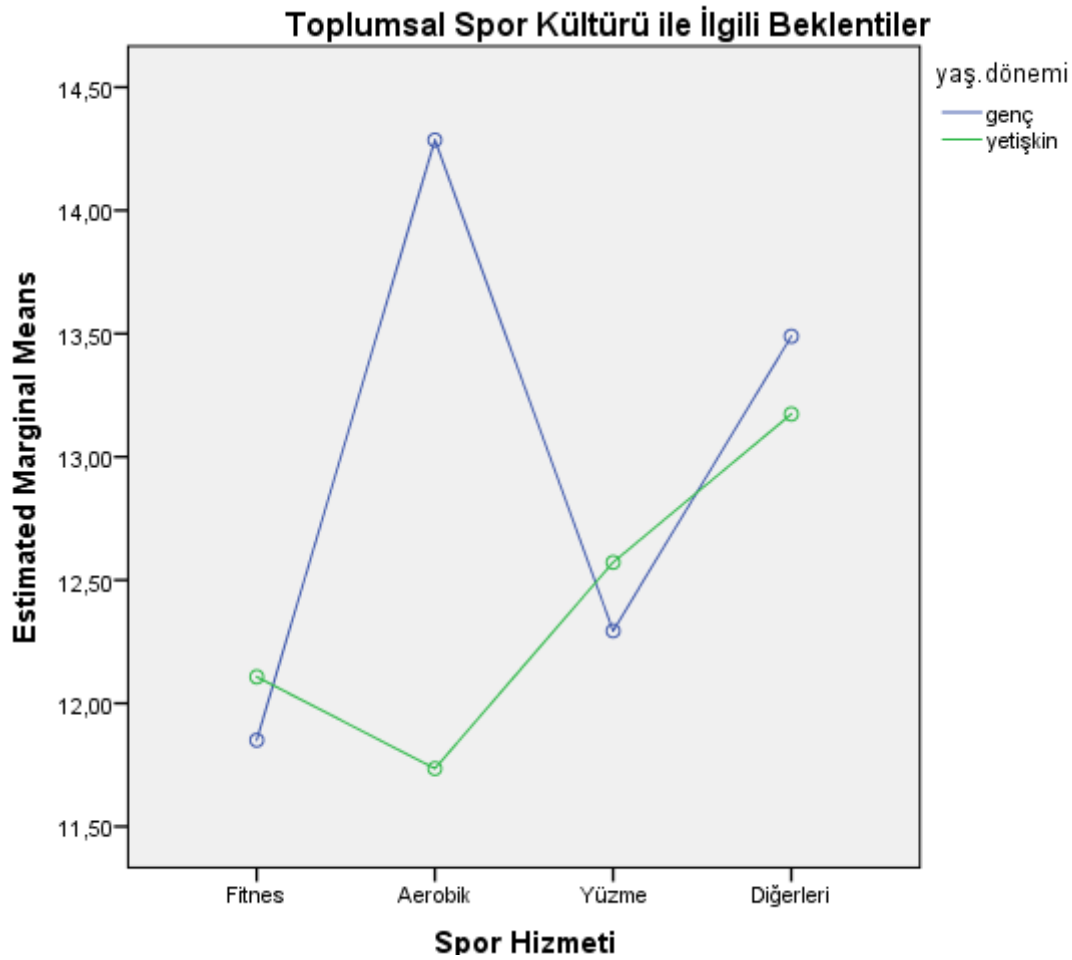
Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti' nin kadınların spor olanakları ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=1.257$, $P>0.05$] Bak, Çizelge 4.27, Şekil 4.64).

Şekil 4.64. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak spor olanakları ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282}=1.118$, $P>0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın da önemli olmadığı tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=2.143$, $P>0.05$].

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti' nin kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=0.830$, $P>0.05$] Bak, Çizelge 4.27, Şekil 4.65).

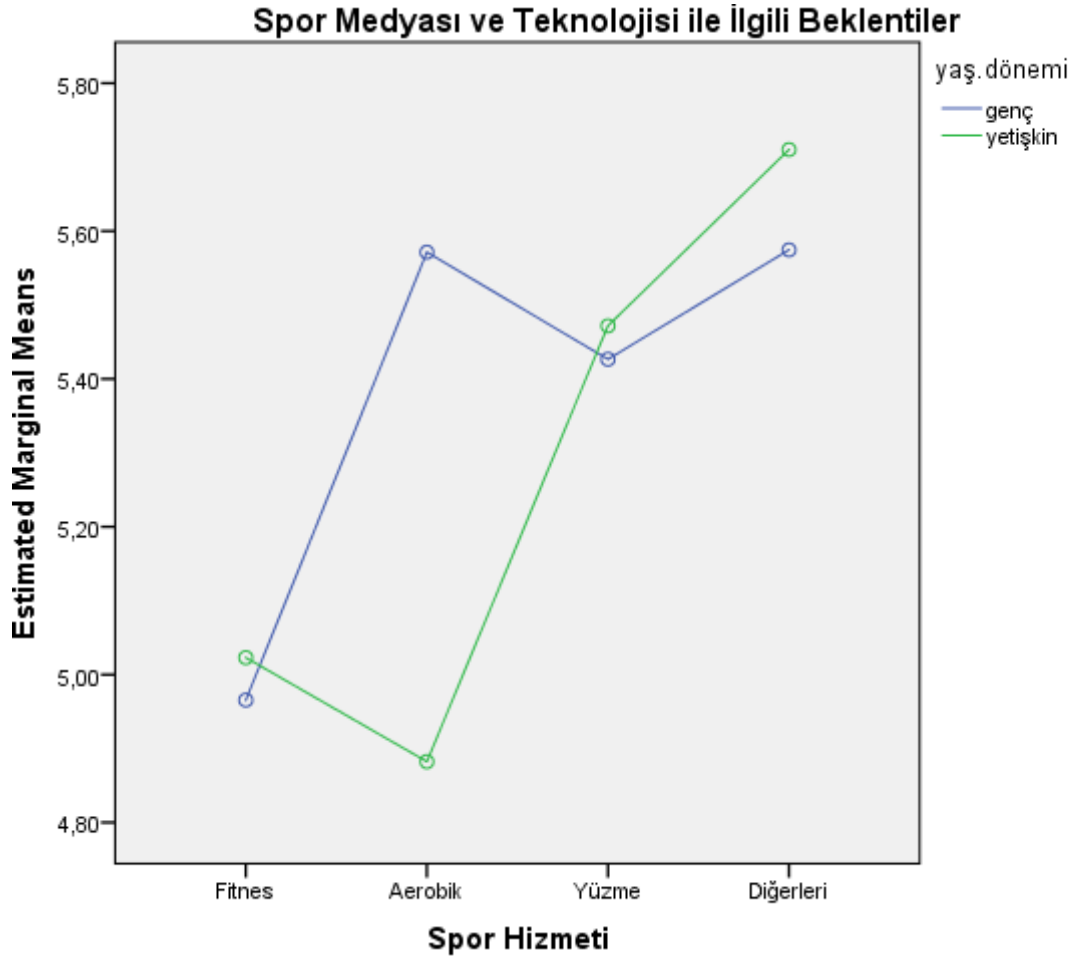

Şekil 4.65. Genç ve yetişkin kadınların spor hizmetine bağlı olarak toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282}=0.234$, $P>0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=3.707$, $P<0.05$].

Anlamlı farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitnessla ilgilenen kadınların yüzme ve diğer hizmetlerle ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti konusunda spor medyası ve teknolojisi ile ilgili daha az beklentisi olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti' nin kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=0.319$, $P>0.05$] Bak, Çizelge 4.27, Şekil 4.66).

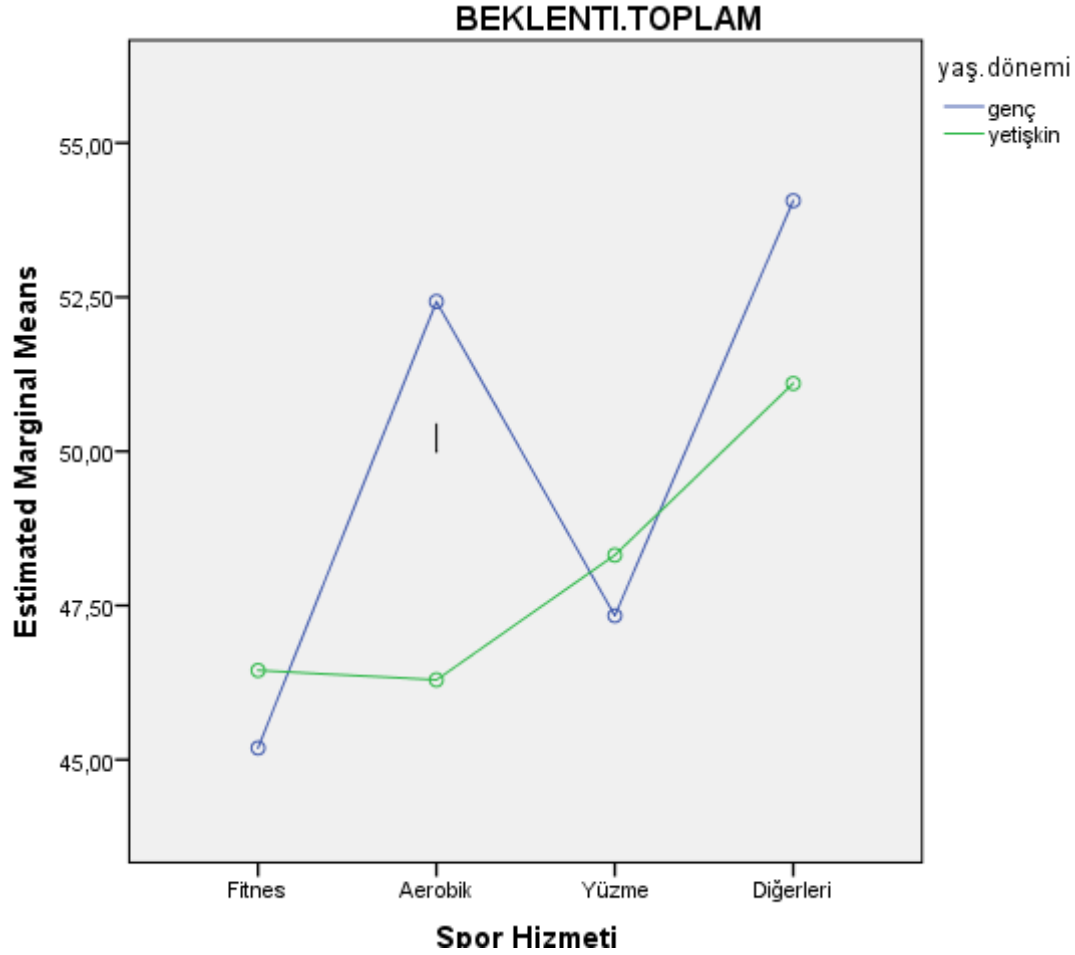

Şekil 4.66. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1282}=0.831$, $P>0.05$]. Spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiştir [$F_{3,1282}=4.304$, $P<0.05$].

Anlamli farklılığın elde edilmesinden sonra tamamlayıcı testlerden bonferroni analizine göre fitnesla ilgilenen kadınların diğer hizmetlerle ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti konusunda toplam beklenti puanları açısından daha az beklentisi olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve spor hizmeti' nin toplam beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{3,1282}=0.811$, $P>0.05$] Bak, Çizelge 4.27, Şekil 4.67).

Şekil 4.67. Genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmet türüne bağlı olarak toplam beklenti puanları

4.2.7. Hastalık durumu

Gelişim Dönemi (2) ve Hastalığa (2) bağlı olarak kadınların beklenti ölçeği alt boyutları ve toplam puanları için ortalama standart sapma değerleri ve bu puanlar arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde çift yönlü varyans testi (twowayanova) uygulanmıştır.

Çizelge 4.28. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorisine göre beklentilerine yönelik betimsel istatistik sonuçları

		BEKLENTİ								
		GENÇ			YETİŞKİN			TOPLAM		
		M	ss	N	M	ss	N	M	ss	N
Alt Ölçek	Değişken	n=378			n=912			n=1290		
Spor Bilinci ile İlgili	Evet	15,82	7,22	45	14,91	7,66	241	15,05	7,59	286
	Hayır	14,01	5,94	333	14,10	6,09	671	14,07	6,04	1004
Beklentiler	Toplam	14,22	6,13	378	14,31	6,54	912	14,29	6,42	1290
Spor Olanakları ile İlgili	Evet	9,96	5,31	45	10,04	5,60	241	10,03	5,55	286
	Hayır	8,61	3,72	333	8,93	4,18	671	8,82	4,03	1004
Beklentiler	Toplam	8,77	3,96	378	9,22	4,62	912	9,09	4,44	1290
Toplumsal Spor Kültürü ile İlgili	Evet	13,20	5,87	45	13,27	7,12	241	13,26	6,93	286
	Hayır	12,19	5,25	333	12,22	5,36	671	12,21	5,32	1004
Beklentiler	Toplam	12,31	5,33	378	12,50	5,89	912	12,44	5,73	1290
Spor Medyası ve Teknolojisi ile İlgili	Evet	6,07	2,79	45	5,74	2,77	241	5,79	2,77	286
	Hayır	5,13	2,36	333	5,22	2,28	671	5,19	2,31	1004
Beklentiler	Toplam	5,24	2,43	378	5,36	2,43	912	5,32	2,43	1290
BEKLENTİ TOPLAM	Evet	52,44	21,39	45	51,08	24,16	241	51,29	23,71	286
	Hayır	46,69	17,65	333	47,07	18,44	671	46,94	18,17	1004
	Toplam	47,37	18,20	378	48,13	20,17	912	47,91	19,61	1290

Çizelge 4.28'de Genç ve yetişkin kadınlara "Herhangi bir hastalığınız var mı?" sorusu sorularak beklenti ölçeği ve alt boyutlarından elde ettikleri ortalama puanlar hastalık açısından sunulmuştur. Genç kadınlarda en çok beklenti algısı spor bilinci ($15,82 \pm 7,22$), spor olanakları ($9,96 \pm 5,31$), toplumsal spor kültürü ($13,20 \pm 5,87$), spor medyası ve teknolojisi ($6,07 \pm 2,79$) ile ilgili beklentiler ve toplam puanda ($52,44 \pm 21,39$) evet cevabı verenlere aittir.

Yetişkin kadınlarda ise benzer şekilde evet cevabı verenler spor bilinci ($14,91 \pm 7,66$), spor olanakları ($10,04 \pm 5,60$), toplumsal spor kültürü ($13,27 \pm 7,12$), spor medyası ve teknolojisi ($5,74 \pm 2,77$) ile ilgili beklentiler ve toplam puanda ($51,08 \pm 24,16$) daha çok beklentileri olduğunu ortaya koymuşlardır. Genç ve yetişkin kadınlardan hastalığı olmadığını söyleyenlerin tamamı tüm alt boyutlar ve toplam puanda daha az beklentiye sahiptir.

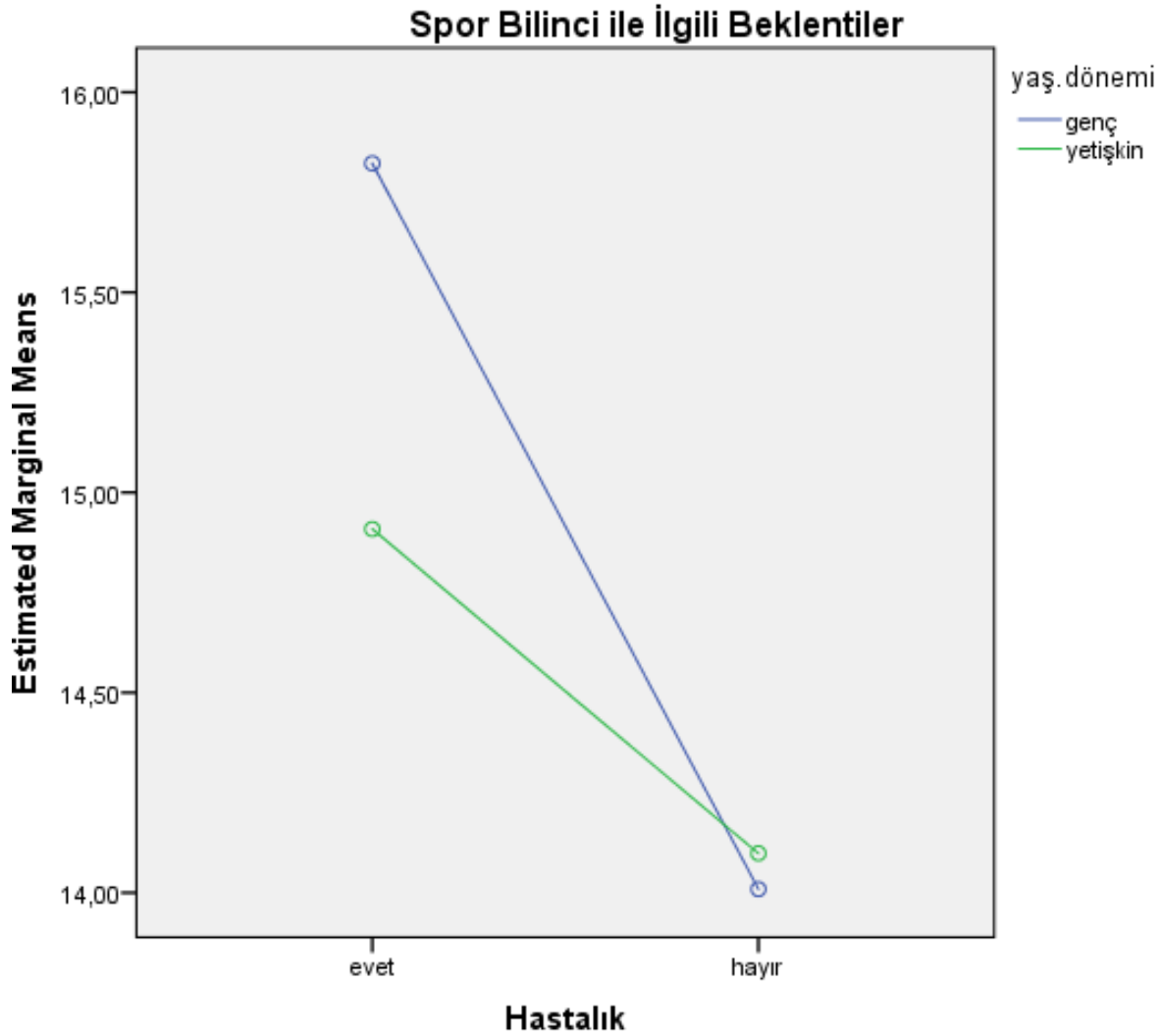
Beklenti ölçeği toplam puanlar açısından ise, evet cevabı veren kadınlar spor bilinci ($15,05 \pm 7,59$), spor olanakları ($10,03 \pm 5,55$), toplumsal spor kültürü ($13,226 \pm 6,93$), spor medyası ve teknolojisi ($5,79 \pm 2,77$) ile ilgili beklentiler ve toplam puanda ($51,29 \pm 23,71$) daha çok beklentisi olduğunu belirtirken, hayır cevabı veren kadınların tüm alt boyutlar ve toplam puanla ilgili olarak daha az beklentisi olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.29. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumu kategorilerine göre aldıkları spor hizmetine yönelik beklentileri için iki yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	BEKLENTİ ÖLÇEĞİ								
	Yaş Dönemi			Hastalık			Yaş Dönemi x Hastalık		
	F	P	Fark	F	Sig	Fark	F	P	Fark
SPİB	,535	,465		5,419	,020	E-H	,792	,374	
SOİB	,266	,606		10,042	,002	E-H	,087	,768	
TSKİB	,009	,923		4,155	,042	E-H	,001	,973	
SMTİB	,296	,587		11,881	,001	E-H	,963	,327	
BEKLENTİ TOPLAM	,082	,774		8,089	,005	E-H	,259	,611	

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1286} = 0.535$, $P>0.05$]. Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 5,419$, $P<0.05$]. Buna göre hastalığı olduğunu söyleyen kadınların hastalığı olmadığını söyleyenlere göre spor bilinci konusunda daha fazla beklentisi olduğu saptanmıştır.

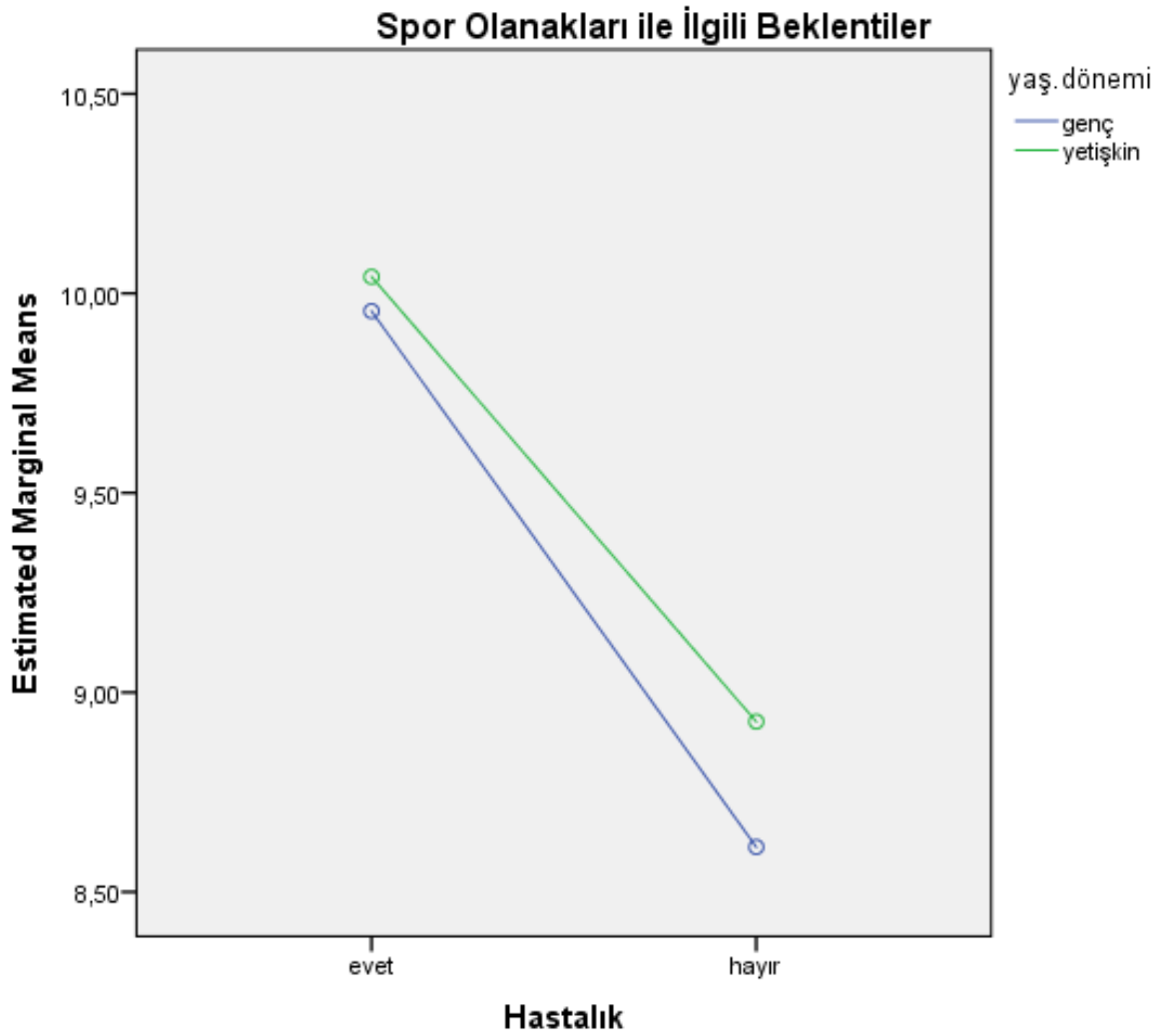
Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286}=0.792$, $P>0.05$] (Bak, Çizelge 4.29, Şekil 4.68).

Şekil 4.68. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor bilinci ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1286} = 0.266$, $P > 0.05$]. Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor olanakları ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 10,042$, $P < 0.05$]. Buna göre hastalığı olduğunu söyleyen kadınların hastalığı olmadığını söyleyenlere göre spor olanakları konusunda daha fazla beklentisi olduğu saptanmıştır.

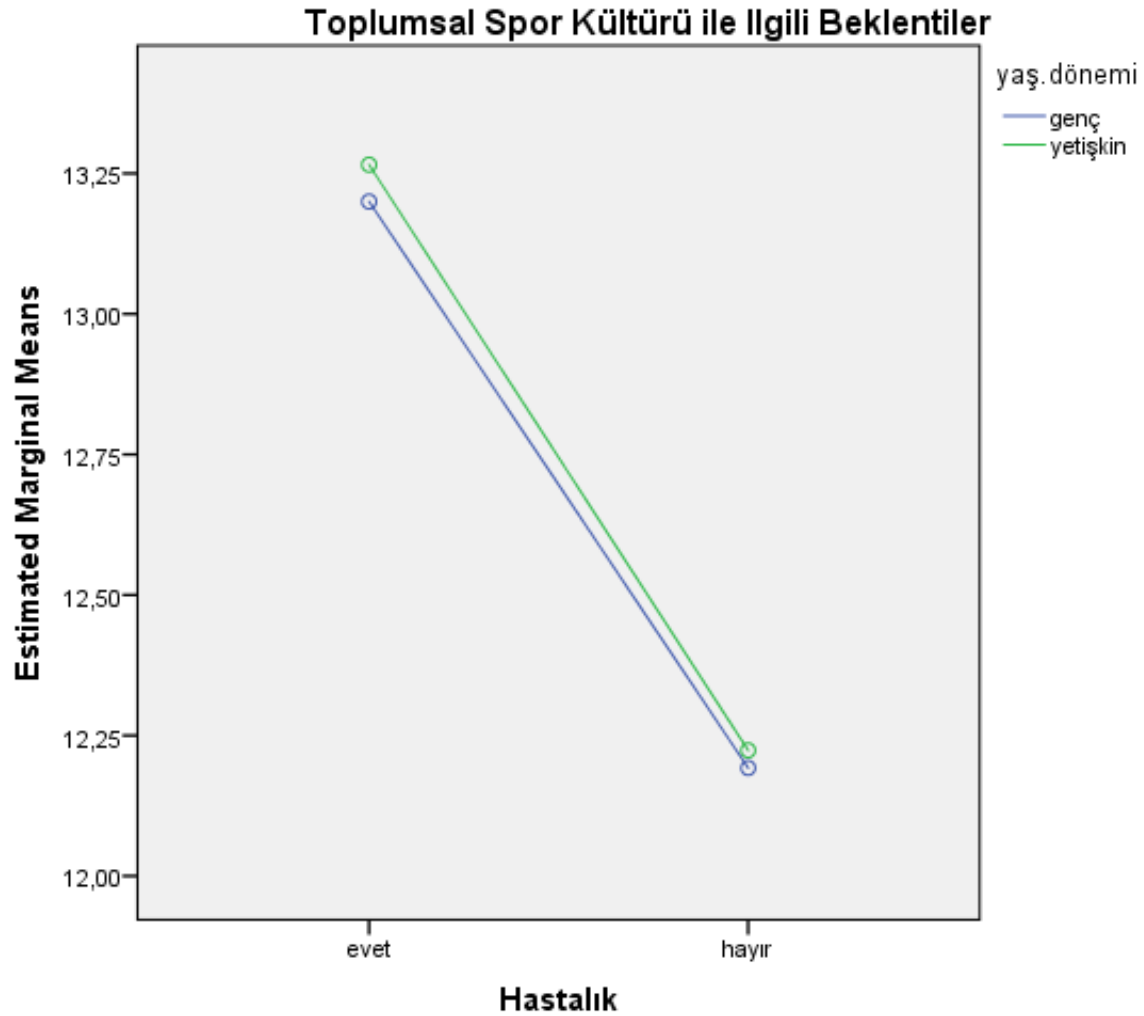
Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların spor olanakları ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.087$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.29, Şekil 4.69).

Şekil 4.69. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor olanakları ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1286} = 0.009$, $P > 0.05$]. Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların toplumsal spor kültürü ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 4.155$, $P < 0.05$]. Buna göre hastalığı olduğunu söyleyen kadınların hastalığı olmadığını söyleyenlere göre toplumsal spor kültürü konusunda daha fazla beklentisi olduğu saptanmıştır.

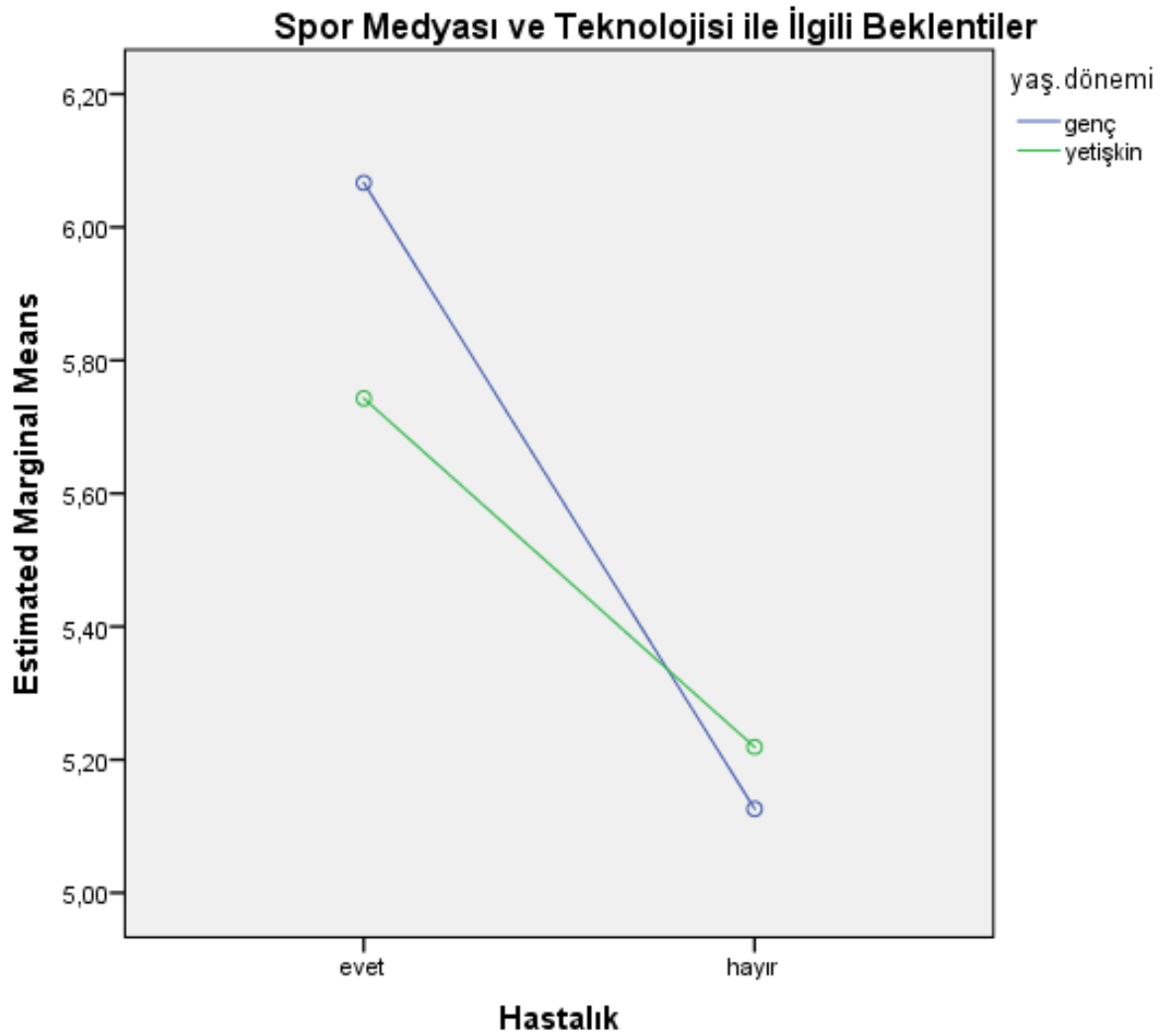
Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların toplumsal spor kültürü ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.001$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.29, Şekil 4.70).

Şekil 4.70. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak toplumsal spor kültürü ile ilgili puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1286} = 0.296$, $P > 0.05$]. Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 11.881$, $P < 0.05$]. Buna göre hastalığı olduğunu söyleyen kadınların hastalığı olmadığını söyleyenlere göre spor medyası ve teknolojisi konusunda daha fazla beklentisi olduğu saptanmıştır.

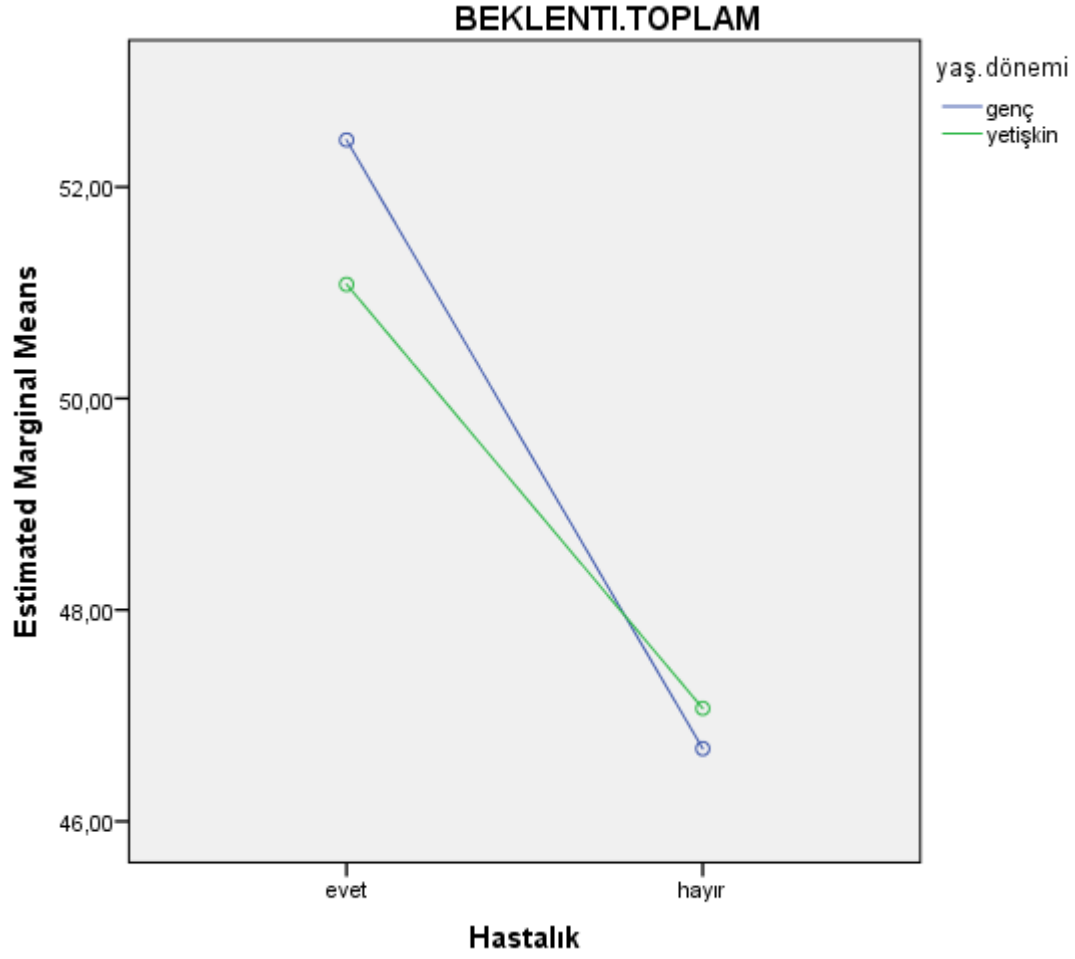
Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların spor medyası ve teknolojisi ilgili beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.963$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.29, Şekil 4.71).

Şekil 4.71. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları

ANOVA Testi sonuçları yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir [$F_{1,1286} = 0.082$, $P > 0.05$]. Hastalık durumuna göre yapılan karşılaştırmada kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$F_{1,1286} = 8.089$, $P < 0.05$]. Buna göre hastalığı olduğunu söyleyen kadınların hastalığı olmadığını söyleyenlere göre toplam beklentileri konusunda daha fazla beklentisi olduğu saptanmıştır.

Ek olarak, yaş dönemi ve hastalık' ın kadınların toplam beklentileri üzerine ortak etkisi ise istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunamamıştır [$F_{1,1286} = 0.259$, $P > 0.05$] (Bak, Çizelge 4.29, Şekil 4.72).

Şekil 4.72. Genç ve yetişkin kadınların hastalık durumuna bağlı olarak toplam beklenti puanları

4.2.8. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerine yönelik beklentiler

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerinin başında “Spor yapacak alanların artması”, “Spor merkezlerindeki/salonlarındaki antrenörlerin güler yüzlü olmaları”, “Spor yapmaya uygun ortamların oluşturulması, teşvik edici çevre imkanlarının (semtlerde açık ve kapalı spor tesislerinin yürüyüş, bisiklet yollarının olması vs.) sunulması ”, “Spor yaparak kendine zaman ayırmanın ve sağlıklı bir uğraşla meşgul olmanın tatminini yaşamak”, “Spor salonlarının ücretsiz veya düşük ücretle iyi hizmet verebilmeleri” “Kapalı ve açık spor alanlarında sporu sağlıklı ve spora elverişli bir ortamda yapabilmek (havalandırma, ışık, ısı, hijyen, duş, soyunma odaları vs.)”, “Spor yaparak zamanı keyifli ve faydalı değerlendirmek”, “Sporla vücudunu formda tutmak”, “Sporun tüm branşlarına önem verilmesi”, “Spor salonlarında aletlerin düzenli ve sıralı olması” “Müzik eşliğinde spor yapabilmek”, “Spora başlayanların spor ve sağlık konularında bilinçlendirilmesi”, “ Spor yaparken sporla ilgili sorularımıza cevap alabilme”, beklentileri geldiği tespit edilmiştir.

Çizelge 4.30. Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerine ilişkin betimsel istatistikler

BEKLENTİ ÖLÇEĞİ MADDELERİ	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Fark etmez		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
B1	814	63,1	303	23,5	58	4,5	62	4,8	53	4,1	1290	100,0
B2	893	69,2	288	22,3	46	3,6	33	2,6	30	2,3	1290	100,0
B3	829	64,3	343	26,6	52	4,0	37	2,9	29	2,2	1290	100,0
B4	851	66,0	340	26,4	45	3,5	27	2,1	27	2,1	1290	100,0
B5	873	67,7	325	25,2	38	2,9	26	2,0	28	2,2	1290	100,0
B6	807	62,6	361	28,0	64	5,0	35	2,7	23	1,8	1290	100,0
B7	790	61,2	328	25,4	80	6,2	53	4,1	39	3,0	1290	100,0
B8	869	67,4	290	22,5	59	4,6	42	3,3	30	2,3	1290	100,0
B9	655	50,8	378	29,3	154	11,9	58	4,5	45	3,5	1290	100,0
B10	814	63,1	342	26,5	62	4,8	38	2,9	34	2,6	1290	100,0
B11	760	58,9	333	25,8	99	7,7	59	4,6	39	3,0	1290	100,0
B12	771	59,8	357	27,7	88	6,8	46	3,6	28	2,2	1290	100,0
B13	645	50,0	373	28,9	161	12,5	74	5,7	37	2,9	1290	100,0
B14	880	68,2	284	22,0	71	5,5	30	2,3	25	1,9	1290	100,0
B15	788	61,1	366	28,4	74	5,7	29	2,2	33	2,6	1290	100,0
B16	881	68,3	294	22,8	57	4,4	29	2,2	29	2,2	1290	100,0
B17	631	48,9	394	30,5	142	11,0	86	6,7	37	2,9	1290	100,0
B18	752	58,3	346	26,8	109	8,4	49	3,8	34	2,6	1290	100,0
B19	782	60,6	366	28,4	80	6,2	39	3,0	23	1,8	1290	100,0
B20	846	65,6	324	25,1	58	4,5	38	2,9	24	1,9	1290	100,0
B21	791	61,3	302	23,4	96	7,4	63	4,9	38	2,9	1290	100,0
B22	766	59,4	347	26,9	106	8,2	45	3,5	26	2,0	1290	100,0
B23	752	58,3	402	31,2	78	6,0	39	3,0	19	1,5	1290	100,0
B24	865	67,1	323	25,0	51	4,0	30	2,3	21	1,6	1290	100,0
B25	780	60,5	379	29,4	59	4,6	43	3,3	29	2,2	1290	100,0
B26	875	67,8	309	24,0	39	3,0	32	2,5	35	2,7	1290	100,0

5. TARTIŞMA

5.1. Spor Hizmetlerinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Tartışma

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik problem düzeyleri değerlendirildiği zaman, problem belirleme ölçeği alt boyutlarından spor bilinci ile ilgili problemler alt boyutundan, bireyler en yüksek puanı almışlardır. Bu da, katılımcıların spor yapma konusunda yeterli farkındalığa sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Bu doğrultuda bireylerin spor yapma konusunda daha bilinçli hale gelmesi gerekmektedir. Nitekim Hergüner, (1993:173) kadınların spor konusunda bilinçlendirilmesiyle onların sporun içine çekilmesi ve böylelikle de sporun toplumda yaygınlaştırılmasında önemli katkılar sağlayabileceğini belirtmiştir.

Ayrıca problem belirleme ölçeği toplam puanına bakıldığında ise bireylerin aldıkları spor hizmetleri konusunda orta seviyede probleme sahip oldukları gözlenmiştir. Son yıllarda belediyelerin bireyleri spora yönlendirmesi, özendirmesi, vermiş olduğu hizmet, etkinlikler spor komplekslerinin yapılması, kompleksteki çalışanların çoğunlukla olumlu yaklaşımları ve belediyenin halkın taleplerini de göz önünde bulundurarak bir takım yatırımlar yapıyor olması bu araştırmada problemlerin yüksek değil de orta seviyede çıkmasına sebep olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan genç ve yetişkin kadınların beden kitle indeksi değişkenine göre algıladıkları spor hizmetlerine yönelik problemler değerlendirildiği zaman, zayıf vücut yapısına sahip kadınların bireysel, sosyal yaşam ve aile ile spor bilinci alt boyutlarına ilişkin problemler yaşadıkları tespit edilmiştir. Günlük yaşam ile ilgili problemlere ise en fazla obez kategorisinde bulunan kadınların sahip olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında obez bireylerin sosyal yaşam ve aile, normal kilolu bireylerin bireysel, spor bilinci ve spor olanakları, normal kilolu bireylerin ise günlük yaşam alt boyutunda en az problemle karşılaştıkları tespit edilmiştir. Beden kitle indeksi değişkenine göre gruplar arasında karşılaşılan problemlere ilişkin farklılıklar değerlendirildiği zaman, yaş dönemine bağlı kadınların beden kitle indeksi değişkenine göre karşılaştıkları problemler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buna karşılık beden kitle indeksinin karşılaşılan bireysel problemler üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisinin

bulunduğu tespit edilmiştir. Buna göre, zayıf olan kadınların obez olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla bireysel problemleri olduğunu sonucuna ulaşılmıştır.

Yerel yönetimler tarafından sunulan sportif ve rekreatif etkinliklerin katılımcı görüşlerine göre başarılı olabilmesi için sunulan hizmetlerin katılımcı beklentilerini karşılayacak yeterlikte olması oldukça önemlidir (Ağılönü ve Mengütay, 2009:160). Katılımcı beklentilerinin yeterli düzeyde karşılanmamasının katılımcılar açısından önemli bir sorun teşkil edeceği aşikârdır. Bu kapsamda araştırmaya katılan zayıf kadınların obez kadınlara kıyasla spor hizmeti alma konusunda daha fazla bireysel probleme sahip olmalarının temelinde, spor hizmetlerine yönelik beklentilerinin yeterli düzeyde karşılanmamasının yattığı düşünülebilir. Literatürde yer alan bazı araştırmalarda da fitness merkezlerinin müşterilerin beklenti ve ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılayamadığı tespit edilmiştir (Aslan ve Koçak, 2011: 818). Karataş ve diğerleri (2011: 159) tarafından yapılan araştırmada insanların spora yönelmelerine engel olan unsurların başında yeterli spor tesisi bulunmamasının ve iyi imkânlar sunan spor merkezlerinin sayısının yetersiz olmasının geldiği tespit edilmiştir.

Bilindiği gibi dünyanın birçok ülkesinde önemli bir sağlık sorunu haline gelen obezite (Dişçigil, 2007: 92), Türkiye’de de yaygınlığı giderek artan bir sağlık sorunu haline gelmiştir (Tam ve Çakır, 2012: 37). Obezite ile mücadelede fiziksel aktiviteye katılımın önemli bir yere sahip olduğu bilinmekte olup (Menteş ve diğerleri, 2011: 963), uygulanacak fiziksel aktivite programlarının aerobik çalışma şeklinde gerçekleşmesi yağ yakımının artmasına ve obezite ile mücadele edilmesine katkı sağlamaktadır (Kokino ve diğerleri, 2004: 93). Bu noktada spor merkezlerine kilo verme amacıyla gelen obez bireylerin uygulayacakları egzersiz türleri hakkında yönlendirilmeleri, bunun yanında spor merkezlerinde obez bireylerin uygulayacakları aerobik egzersiz çalışmalarına yönelik yeterli donanım bulunması önemli bir husustur. Araştırmaya katılan obez bireylerin spor tesislerinde uygulayacakları aerobik egzersizler hakkında yeterli düzeyde yönlendirilmeleri, bunun yanında aerobik çalışmalarda kullanılacak yeterli spor aleti bulunmaması gibi unsurların spor merkezlerinde daha az yaşamalarına neden olduğu düşünülebilir.

Araştırmaya katılan genç ve yetişkin kadınların medeni durum değişkenine göre algıladıkları spor hizmetlerine yönelik problemler değerlendirildiği zaman, genç kadınlarda en fazla problemin spor bilinci ile ilgili problemlerin, evli genç kadınlarda günlük yaşamlar ilgili problemlerin, diğer genç katılımcılarla kıyaslandığı zaman bekâr genç kadınların en yüksek toplam problem puanına sahip oldukları bulunmuştur. Genç kadınlarda en az problem algısının günlük yaşamda, bekâr genç kadınlarda en az problem algısının bireysel problemlerde, evli genç kadınlarda ise sosyal yaşam ve aile, spor bilinci ve spor olanakları alt boyutlarında en az problem bulunduğu tespit edilmiştir. Yetişkin kadınlarda ise, evli yetişkinlerde spor olanakları, bekâr yetişkin kadınlarda tüm ölçek alt boyutlarına ilişkin puanların yüksek olduğu belirlenmiştir. Medeni durum değişkenine göre yetişkin kadınların en az karşılaştıkları bekâr katılımcılarda spor olanakları alt boyutunda, evli katılımcıların ise tüm ölçek alt boyutlarında en az problem ile karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Medeni durum değişkenine göre gruplar arasında karşılaşılan problemlere ilişkin farklılıklar değerlendirildiği zaman, yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Bireysel Problem Puanları arasındaki farkın önemli olmadığını, medeni durum düzeyine göre yapılan karşılaştırmada da Bireysel Problemler Puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir. Sosyal Yaşam ve Aile Alt Boyutuna ilişkin problemler değerlendirildiği zaman, yaş dönemine göre genç ve yetişkin kadınların medeni durumlarının Sosyal Yaşam ve Aile Alt Boyutuna ilişkin puanlar üzerinde önemli bir belirleyici olmadığı, buna karşılık medeni durum düzeyinde sosyal yaşam ve aile Alt Boyutunda karşılaşılan problem puanları arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Buna göre, bekâr kadınların evli olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Sosyal Yaşam ve Aile İle İlgili Problemleri olduğu bulunmuştur. Buna karşılık hem genç hem de yetişkin kadınların medeni durum değişkenine göre Spor Bilinci, Spor Olanakları, Günlük Yaşam İle İlgili Problemlerinin, bunun yanında ölçekten alınan toplam puanların istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmamakla beraber, bekâr katılımcıların spor hizmetlerine yönelik bazı alt boyutlarda evli bireylere

kıyasla daha yüksek problem düzeyine sahip olmalarının temelinde, tesislerde aldıkları spor hizmetlerinin beklentilerini karşılamada yetersiz olmasının etkili olduğu düşünülebilir. Literatürde yer alan araştırmalarda da medeni durum değişkeninin spor hizmetlerinde algılanan hizmet kalitesi ve karşılaşılan problemler üzerinde önemli bir belirleyici olduğu görüşünü desteklemektedir. Yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerine üye olan bireyler üzerinde yapılan bir araştırmada medeni durum değişkenine göre ele alındığı zaman katılımcıların medeni durumlarının spor hizmetlerine yönelik bazı görüşler üzerinde önemli bir belirleyici olduğu belirlenmiştir. Söz konusu araştırmada elde edilen bulgulara göre, evli katılımcılarla kıyaslandığı zaman bekâr katılımcıların egzersiz alet ve ekipmanları ile tesislerde sunulan program kalitesine ilişkin kalite algılarının anlamlı düzeyde daha düşük olduğu tespit edilmiştir (Güçlü, 2013: 60). Yerel yönetimler tarafından işletilen spor tesislerinden yararlanan bireyler üzerinde yapılan diğer bir araştırmada, katılımcıların tesis ve tesis çalışanları hakkındaki görüşlerinin medeni durum değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, elde edilen bulgulara göre bekâr katılımcılarla kıyaslandığı zaman evli katılımcıların tesisler ve tesis çalışanlarına ilişkin olumlu algılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Yüzgenç, 2010: 81). Ceyhun (2006: 80) tarafından yapılan benzer bir araştırmada spor merkezlerini kullanan katılımcıların tesislerdeki personel yeterliği hakkındaki görüşlerinin medeni durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Katırcı ve Oyman (2011: 95) tarafından yapılan araştırmada spor merkezi kullanıcılarının tesislerdeki personele yönelik görüşleri ile tesis atmosferine ilişkin algılarının medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Literatürde yer alan bu araştırma bulgularının bizim çalışma sonuçlarımız ile paralellik göstermemesinin temelinde, araştırmalara katılan bireylerin farklı yaş gruplarında olmalarının, spor tesislerinin sahip oldukları hizmet standartlarının birbirinden farklı olmasının ve araştırmalara katılan bireylerin tesislerden beklentilerinin karşılanma düzeyinin birbirinden farklı olmasının yattığı düşünülebilir.

Literatürde medeni durum değişkeninin spor tesislerine yönelik algı ve problemler üzerinde önemli belirleyici olduğunu gösteren araştırmaların yanında, spor merkezlerinden yararlanan bireylerin tesislere ve aldıkları hizmetlere ilişkin

görüşlerinin medeni durum değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediğinin tespit edildiği araştırma bulguları da mevcuttur (Ceyhun, 2006: 79; Öztürk, 2010: 82). Bu kapsamda yapılan bu araştırmada medeni durum değişkenine ilişkin olarak elde edilen bulguların literatür ile kısmen paralellik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan genç ve yetişkin kadınların eğitim düzeyi değişkenine göre algıladıkları spor hizmetlerine yönelik problemler değerlendirildiği zaman, genç kadınlarda Günlük Yaşamla İle İlgili Problemlerin okur-yazar kategorisinde bulunan kadınların, diğer ölçek alt boyutlarında ise en yüksek puanlara yüksekokul/fakülte mezunu genç kadınların sahip oldukları bulunmuştur. Yetişkin kadınlarda ise en yüksek Bireysel Problemler, Sosyal Yaşam ve Aile Problemleri ile toplam ölçek puanına lisansüstü yetişkin kadınların sahip olduğu, lise kategorisindeki yetişkin kadınların problemlerinin başında Günlük Yaşam İle İlgili Problemlerin geldiği, yüksekokul/fakülte kategorisinde bulunan kadınların ise en fazla Spor Olanakları ve Spor Bilinci Alt Boyutlarında problemler yaşadıkları belirlenmiştir. En az problem algısının ise Sosyal Yaşam ve Aile Alt Boyutunda okur-yazar kategorisinde bulunan yetişkin kadınların, Bireysel Problemler alt boyutunda ortaokul kategorisinde bulunan genç kadınların, spor bilinci ve Spor Olanakları Alt Boyutunda okur-yazar kategorisindeki genç kadınların, Günlük Yaşam Problemleri Alt Boyutunda lisansüstü kategorisinde bulunan genç kadınların, toplam problem puanına ise genç okur-yazar kategorisinde bulunan kadınların sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitim düzeyi değişkenine göre gruplar arasında karşılaşılan problemlere ilişkin farklılıklar değerlendirildiği zaman, hem genç hem de yetişkin kadınlarda eğitim düzeyinin bireysel problemler üzerinde önemli bir belirleyici olmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde hem genç hem de yetişkin kadınların Spor Bilinci, Spor Olanakları, Günlük Yaşam İle İlgili Problemler alt boyutları ile Toplam Problem Puanlarının eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bunun yanında yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin kadınların Sosyal Yaşam ve Aile İle İlgili Problem puanları arasındaki farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı bulunmuştur. Buna karşılık katılımcıların eğitim düzeyi değişkenine göre Sosyal Yaşam ve Aile

İle İlgili Problemler alt boyutundan aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre, üniversite mezunu kadınların ortaokul kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla Sosyal Yaşam ve Aile Problemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitim düzeylerine göre katılımcıların spor hizmetlerine yönelik karşılaştıkları problemlerin farklılık göstermesinin temelinde farklı eğitim düzeyine sahip kadınların aldıkları hizmetlere yönelik beklentilerinin de farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir. Bilindiği gibi insanlar eğitim düzeyleri arttıkça gerek kamusal alanda gerekse de özel sektörde aldıkları hizmetlerde yüksek beklenti içine girmektedirler. Bu kapsamda spor hizmetlerine yönelik beklentilerin de eğitim düzeyi yüksek olan bireyler lehine yüksek olmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Eğitim düzeyi artan bireylerin spor hizmetlerinden beklentileri arttığı gibi, beklentilerinin karşılanmaması durumunda aldıkları spor hizmetlerine yönelik hizmet algıları da azalmaktadır. Literatürde yer alan araştırma bulgularının da bu görüşü desteklediği görülmektedir. Güçlü (2013: 57) tarafından yapılan araştırmada yerel yönetimler tarafından işletilen fitness merkezlerine üye olan bireylerin algıladıkları hizmet kalitelerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda, eğitim düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman tesisleri kullanan üyelerin algıladıkları hizmet kalitesinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, katılımcıların eğitim düzeyleri arttıkça algıladıkları hizmet kalitesinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yüzgenç (2010: 83) tarafından yapılan araştırmada yerel yönetimler tarafından işletilen spor tesislerinden yararlanan bireylerin tesisler hakkındaki görüşlerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada eğitim düzeyi değişkenine göre incelendiği zaman katılımcıların tesis çalışanlarına yönelik görüşlerinin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, tesis programı, soyunma odaları ve tesisin genel özellikleri hakkındaki görüşlerin eğitim düzeyine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Yıldız ve diğerleri (2013: 122) tarafından yapılan araştırmada fitness merkezi müşterilerinin algıladıkları hizmet kalitesine ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin fitness

merkezlerine ilişkin kalite algılarının eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Spor merkezlerini tercih eden bireyler üzerinde yapılan birçok araştırmada katılımcıların algıladıkları hizmet kalitesine ilişkin görüşlerinin hizmetlere yönelik memnuniyet düzeyleri üzerinde önemli bir belirleyici olduğu belirlenmiştir (Murray ve Howat, 2002: 25). Literatürde yer alan bu bulgular ışığında, spor merkezlerinde spor yapan bireylerin eğitim düzeylerine göre tesisler hakkındaki algılarının farklılık göstermesinin tesislere yönelik problem algılarını da etkilediği söylenebilir. Avourdiadoyu ve Theodorakis (2014: 419) tarafından yapılan araştırmada da spor ve fitness merkezlerinde kullanıcıların algıladıkları servis ve hizmet kalitesinin spor hizmetlerinden tatmin olma düzeylerini etkilediği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan araştırma bulgularının aksine eğitim düzeyinin spor hizmetlerine yönelik algı üzerinde önemli bir belirleyici olmadığı tespit edildiği araştırma bulguları da mevcuttur. Öztürk (2010: 80) tarafından yapılan araştırmada spor ve sağlıklı yaşam merkezlerinden yararlanan katılımcıların tesisler ve sunulan hizmetlere ilişkin algılarının eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Akkoyun (2016: 37) tarafından yapılan benzer bir çalışmada yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerini kullanan katılımcıların hizmet algıları üzerinde ekonomik gelir düzeylerinin önemli bir belirleyici olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yiğit (2013: 79) tarafından yapılan diğer bir araştırmada spor merkezlerini tercih eden bireylerin tesislere ilişkin algılarının eğitim düzeylerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların tesis çalışanı personellere yönelik algılarının dışında diğer tüm görüşlerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Literatürde spor merkezi kullanıcılarının eğitim düzeylerine göre hizmet algılarının ve karşılaştıkları problemlerin ele alındığı araştırma bulgularının çelişkili sonuçlar ortaya koyduğu görülmektedir. Bu kapsamda spor merkezlerinden spor hizmeti alan bireylerin spor hizmetlerine ilişkin olarak karşılaştıkları problemlerin değerlendirilmesinde eğitim düzeyi değişkeninin tek başına yeterli olmadığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan genç ve yetişkin kadınların gelir düzeyi değişkenine göre algıladıkları spor hizmetlerine yönelik problemler değerlendirildiği zaman, genç kadınlarda bireysel, Sosyal Yaşam ve Aile, Spor Bilinci, Spor Olanakları ve toplam sorun puanında orta gelir düzeyindeki bireylerin bulunduğu, gelir durumu iyi olan kadınların ise en fazla sorun yaşadıkları alanın Günlük Yaşam Alt Boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Genç kadınlarda en az problem algısının ise gelir durumu iyi olan kadınlarda Günlük Yaşam alt boyutunda, Bireysel Problemler, Sosyal Yaşam ve Aile, Spor Bilinci, Spor Olanakları ve toplam ölçek puanında ise gelir durumu çok iyi olan kadınların en yüksek puanlara sahip oldukları belirlenmiştir. Yetişkin kadınlarda ise Sosyal Yaşam ve Aile, Günlük Yaşam Alt Boyutları ile toplam ölçek puanında en yüksek puanlara gelir durumu çok iyi olan kadınların, gelir durumu iyi olan kadınların Spor Bilinci Alt Boyutunda, gelir durumu orta düzeyde olan kadınların ise Bireysel Problemler ve Spor Olanakları alt boyutlarında en yüksek puanlara sahip oldukları belirlenmiştir. Yetişkin kadınların en az sorun yaşadıkları alanlar değerlendirildiği zaman, gelir düzeyi düşük olan kadınların, Bireysel Problemler, Sosyal Bilinci, Günlük Yaşam ve toplam ölçek puanında, orta gelir düzeyindeki kadınların Sosyal Yaşam ve Aile Alt Boyutunda, gelir durumu çok iyi olan kadınların ise Spor Olanakları alt boyutunda en düşük puanlara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Gelir düzeyi değişkenine göre gruplar arasında karşılaşılan problemlere ilişkin farklılıklar değerlendirildiği zaman, yaş dönemine göre katılımcıların ölçek alt boyutlarından aldıkları puanlar ile toplam ölçek puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Gelir düzeyine göre yapılan karşılaştırmada spor bilinci alt boyutuna ilişkin bulguların gelir düzeyine göre farklılık göstermediği, buna karşılık diğer ölçek alt boyutları ile toplam ölçek alt boyutuna ilişkin bulguların gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Buna göre, orta gelirli kadınların çok iyi gelirli kadınlara göre Spor Hizmeti Alma konusunda, orta ve iyi gelirli kadınların zayıf gelirli kadınlara göre Spor Hizmeti Alma konusunda daha fazla sosyal yaşam ve Aile İle İlgili Problemleri olduğu, orta gelirli kadınların iyi gelirli kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla spor olanakları ile ilgili problemleri olduğu, bunun yanında orta gelirli kadınların zayıf gelirli kadınlara göre spor

hizmeti alma konusunda daha fazla toplam problemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen araştırma bulguları genel olarak gelir düzeyinin artmasının spor hizmetlerinde karşılaşılan sorun algısını arttırdığını ortaya koymaktadır. Bunun temelinde ekonomik gelir düzeyi orta yüksek olan kadınların ekonomik durumu düşük olan kadınlara kıyasla katıldıkları spor etkinliklerinde daha yüksek beklenti içine girmelerinin yattığı düşünülebilir. Literatürde yer alan araştırma bulguları spor etkinliklerine katılan bireylerin en sık yaşadıkları sorunların başında maddi problemlerin geldiğini göstermekte olup (Güçlü, 2000: 134), alınan spor hizmetlerine ilişkin problemler üzerinde de gelir düzeyinin önemli bir belirleyici olduğunu ortaya koymuştur. Hergüner (2001: 167) tarafından sporcu lise öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada spor yapma alışkanlığı bulunan lise öğrencilerinin en sık karşılaştıkları problemler içerisinde ekonomik problemlerin dördüncü sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Ceyhun (2006: 83) tarafından yapılan benzer bir çalışmada spor tesislerinden yararlanan bireylerin spor tesislerine ve aldıkları spor hizmetlerine ilişkin bazı görüşlerinin gelir düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Güçlü (2013: 61) tarafından yapılan benzer bir araştırmada da yerel yönetimler tarafından işletilen spor tesislerinden yararlanan katılımcıların gelir düzeyleri arttıkça algıladıkları hizmet kalitelerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yüzgenç (2010: 85) tarafından yapılan araştırmada yerel yönetimlere ait spor tesislerinden yararlanan bireylerin tesis çalışanlarının sundukları hizmet kalitesine ilişkin algılarının ekonomik gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği, spor tesislerine ilişkin diğer algılarının katılımcıların ekonomik gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Katırcı ve Oyman (2011: 95) tarafından yapılan araştırmada spor merkezi kullanıcılarının tesislerdeki personele yönelik görüşleri ile tesislerin temizlik düzeyine ilişkin algılarının ekonomik gelir düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Gelir düzeyi değişkenine göre araştırmada elde edilen bulgular ve literatürde yer alan benzer araştırma sonuçları değerlendirildiği zaman, gelir düzeyinin spor hizmetlerinde algılanan problemler üzerinde önemli bir belirleyici olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durum, sosyo-ekonomik yapısı yüksek olan bireylerin yüksek

beklentiler ile spora yönelmeleri ve beklentilerinin karşılanmaması durumunda problem algılarının yükselmesi ile açıklanabilir.

Araştırmaya katılan genç ve yetişkin kadınların spor yapma durumlarına göre algıladıkları spor hizmetlerine yönelik problemler değerlendirildiği zaman, Bireysel, Sosyal Yaşam ve Aile, Spor Olanakları, Spor Bilinci ve Günlük Yaşamla İlgili Problemler alt boyutlarında en fazla spor yapan genç kadınların sorunlar yaşadıkları, en az problem algısının ise Günlük Yaşam Alt Boyutunda spor yapmayan kadınların yaşadıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde spor yapma alışkanlığı bulunan yetişkin kadınların da Bireysel, Sosyal Yaşam ve Aile, Spor Olanakları, Spor Bilinci ve Günlük Yaşamla İlgili Problemler alt boyutlarında yüksek problemler yaşadıkları, yetişkin kadınlarda en az problemin Günlük Yaşam Alt Boyutunda spor yapmayan yetişkin kadınların sahip olduğu tespit edilmiştir.

Spor yapma durumlarına göre gruplar arasında karşılaşılan problemlere ilişkin farklılıklar değerlendirildiği zaman, yaş dönemine göre genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla bireysel problemleri olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, genç kadınların yetişkin kadınlara göre daha fazla Sosyal Yaşam ve Aile, Spor Olanakları, spor hizmeti alma ve Spor Bilinci alt boyutlarında daha fazla sorun yaşadıkları, buna karşılık yetişkin kadınların genç kadınlara göre daha fazla Günlük Yaşam ile ilgili problemleri olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında genç ve yetişkin kadınların bireysel problem puanları arasındaki farkın önemli olduğu belirlenmiştir. Spor merkezlerinde insanların düzenli olarak spor yapma süreleri arttıkça spordan beklentileri de büyük oranda karşılanmaktadır (Bingöl ve Doğan, 2010: 202). Bunun yanında yapılan araştırmalar takım ve bireysel spor dalları ile ilgilenen bireylerin ilgilendikleri spor dallarına göre spordan beklentilerinin farklı olduğunu göstermektedir (Sunay ve Saracaloğlu, 2003: 46). Yıldız ve diğerleri (2013: 124) tarafından yapılan araştırmada fitness merkezi müşterilerinin algıladıkları hizmet kalitesine ilişkin görüşlerinin fitness merkezlerinde spor yapma yıllarına göre incelenmesi amaçlanmıştır. Aynı araştırmada katılımcıların fitness merkezlerinden haftalık yararlanma sürelerinin de algılanan hizmet kalitesinin bazı alt boyutlarına ilişkin görüşleri etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların fitness merkezlerini kullanma yıllarının tesislere ilişkin algıladıkları hizmet kalitesi üzerinde önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir.

Düzenli olarak spor yapan bireylerin spordan beklentilerinin karşılandığını görmeleri zamanla sporda karşılaştıkları problemlerin azalmasına zemin hazırlamaktadır. Yapılan bu araştırmada spor yapan kadınların aldıkları spor hizmetlerinde problem yaşamalarının temelinde, aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerinin daha yüksek olmasının, buna karşılık aldıkları hizmetlerin beklentilerini karşılamadan uzak olduğunu düşünmelerinin yattığı söylenebilir. Literatürde yer alan araştırma bulguları da spor yapan ve yapmayan kadınların spordan beklentilerinin farklı olduğu görüşünü desteklemektedir. Aytan (2013: 781) tarafından yapılan araştırmada spor yapan ve yapmayan kadınların spordan beklentilerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada spor yapan kadınların spordan beklentilerinin başında kilo verme (%43,3) ve zinde olma (%50) beklentilerinin geldiği tespit edilmiştir. Aynı araştırmada spor yapmayan kadınların %66,7'sinin kilo verme, %23,3'ünün ise zinde kalmak amacıyla spora yönelebilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

Akkoyun (2016) tarafından yapılan araştırmada ise yerel yönetimler tarafından işletilen fitness merkezlerini kullanan katılımcıların tesisler ve sunulan spor hizmetlerine yönelik algıların spor yapma durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu araştırma bulgusunun bizim çalışma bulgularımız ile paralellik göstermemesinin temelinde söz konusu araştırmaya katılan bireylerin spor merkezlerinden beklentilerinin büyük oranda karşılanıyor olmasının yattığı düşünülebilir.

Spor yapmayan kadınlarla kıyaslandığı zaman spor yapan kadınların aldıkları spor hizmetlerinde daha fazla problem yaşamalarının diğer bir nedeni olarak, spor tesislerinin spor yapma alışkanlığı bulunan bireylere göre tasarlanmamış olmasının yattığı düşünülebilir. Özellikle tesislerinin fiziksel açıdan donanımlarının spor yapan kadınların gereksinimlerini karşılamadan uzak olmasının spor yapan kadınlar açısından önemli bir sorun oluşturacağı söylenebilir. Alexandris ve diğerleri (2004: 36) tarafından yapılan benzer bir araştırmada da fitness merkezi kullanıcıların spor hizmetlerinden memnun olmalarında tesislerin sahip oldukları fiziksel özelliklerin önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir. Yıldız (2011: 7031) tarafından fitness merkezi kullanıcıları üzerinde yapılan diğer bir

araştırmada fitness merkezlerinin sahip olduğu fiziksel özelliklerin kullanıcıların hizmet algılarını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde yer alan araştırma bulguları değerlendirildiği zaman, düzenli spor yapma alışkanlığı bulunan bireylerin katıldıkları spor etkinliklerinden beklentilerinin yüksek olduğu, ilgilendikleri spor etkinliklerini en iyi şartlarda ve en uygun ekipmanlar ile yapma gereği duydukları görülmektedir. Bu kapsamda spor yapmayan bireylere kıyasla spor yapma alışkanlığı bulunan bireyler çok daha yüksek beklentiler ve farklı amaçlar ile spor etkinliklerine yönelmektedirler. Bu nedenle spor yapan bireylerin katıldıkları sportif etkinliklerden yeterli düzeyde verim almalarını engelleyen her unsur algıladıkları problem düzeyini arttırmaktadır. Buna karşılık düzenli olarak spor yapma alışkanlığı bulunmayan bireylerin spordan beklentilerinin de düşük olduğu söylenebilir. Bu kapsamda spor yapmayan bireyler ile kıyaslandığı zaman spor yapan bireylerin spor hizmetlerine yönelik problem algılarının arttıran daha fazla unsur olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan genç ve yetişkin kadınların aldıkları spor hizmeti türüne göre algıladıkları spor hizmetlerine yönelik problemler değerlendirildiği zaman, genç aerobikçi kadınlarda en fazla karşılaşılan problemlerin Bireysel Problemler ile Günlük Yaşam İle İlgili Problemlerin geldiği, Fitness ile ilgilenen genç kadınlarda ise en sık Karşılaşılan Problemlerin Spor Olanakları, Spor Bilinci, Sosyal Yaşam ve Aile alt boyutlarında görüldüğü belirlenmiştir. Yine toplam problem puanının fitness sporu yapan genç kadınlara ait olduğu bulunmuştur. En az problem algısının ise tüm ölçek alt boyutları ile toplam ölçek puanında yüzme sporuna katılan genç kadınlara ait olduğu tespit edilmiştir. Yetişkin kadınlarda fitness sporu ile ilgilenen kadınların hem toplam ölçek hem de tüm ölçek alt boyutlarında en yüksek puana sahip oldukları belirlenmiş, en az problem algısının ise hem toplam ölçek puanında hem de tüm ölçek alt boyutlarında yüzme sporu ile ilgilenen yetişkin kadınlara ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Alınan spor hizmeti türüne göre gruplar arasında karşılaşılan problemlere ilişkin farklılıklar değerlendirildiği zaman, yaş dönemlerine göre katılımcıların karşılaştıkları problemlerin aldıkları spor hizmeti türüne göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, buna göre genç kadınların yetişkin kadınlara

göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla bireysel problemleri olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında alınan spor hizmeti türünün karşılaşılan problemler üzerinde önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, fitness ve diğer sporlarla ilgilenen kadınların yüzmeye ilgilenen kadınlara ve göre Spor Hizmeti Alma konusunda, Sosyal Yaşam ve Aile, Günlük Yaşam Alışkanlıkları ve Spor Olanakları alt boyutlarında daha fazla bireysel problemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer spor hizmetlerinden yararlanan bireyler ile kıyaslandığı zaman aldıkları fitness hizmetlerinden yararlanan katılımcıların spor hizmetleri konusunda daha fazla problem yaşamalarının temelinde, sunulan spor hizmetlerinin beklentilerini yeterli düzeyde karşılamamasının yattığı düşünülebilir. Literatürde yer alan araştırmalarda da yerel yönetimler tarafından sunulan sportif ve rekreatif etkinliklerin yeterli düzeyde ve kalitede olmadığını belirtilmektedir (Ağılönü ve Mengütay, 2009: 170; Ateş, 2011: 259). Bunun yanında fitness hizmetlerinden yararlanan bireylerin tesislerdeki ekipmanları yetersiz görmeleri ve tesislerdeki ekipmanların beklentilerini karşılamaktan uzak olması gibi unsurların da spor hizmetlerinde problem yaşamalarına neden olduğu düşünülebilir. De Barros ve Gonçalves (2009: 393) tarafından yapılan araştırmada da fitness merkezlerinde yer alan ekipmanların müşterilerin hizmet algısı ve memnuniyeti üzerinde önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan genç ve yetişkin kadınların herhangi bir hastalıkları bulunma durumuna göre algıladıkları spor hizmetlerine yönelik problemler değerlendirildiği zaman, genç kadınlarda herhangi bir hastalığı olduğunu ifade eden kadınların en fazla Spor Olanakları ile ilgili problem yaşadıkları, herhangi bir hastalığı olmadığını belirten genç kadınların ise Bireysel Problemler, Sosyal Yaşam ve Aile, Spor Bilinci, Günlük Yaşam alt boyutları ile toplam puanda en yüksek puan düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. En az problem algısının ise herhangi bir hastalığı olmadığını belirten genç kadınların Bireysel Problemler, Sosyal Yaşam ve Aile, Spor Bilinci, Günlük Yaşam alt boyutları ile toplam puanda en düşük puana sahip oldukları, herhangi bir hastalığı olduğunu belirten genç kadınların ise Spor Olanakları alt boyutunda en düşük puana sahip oldukları tespit edilmiştir. Yetişkin genç kadınlarda ise herhangi bir hastalığı bulunmadığını ifade eden kadınların

Sosyal Yaşam ve Aile ile ilgili alt boyuta ilişkin problemlerinin fazla olduğu, diğer alt boyutlar ve toplam ölçek puanında ise herhangi bir hastalığı bulunduğunu ifade eden kadınların daha fazla problem algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Yetişkin kadınlarda en az algılanan problemler değerlendirildiği zaman, herhangi bir hastalığı olduğunu belirten yetişkin kadınların Sosyal Yaşam ve Aile alt boyutunda, herhangi bir hastalığı olmadığını belirten yetişkin kadınların ise diğer ölçek alt boyutları ile toplam ölçek puanında en düşük problem algısına sahip oldukları belirlenmiştir.

Herhangi bir hastalığı bulunma durumuna göre gruplar arasında karşılaşılan problemlere ilişkin farklılıklar değerlendirildiği zaman, herhangi bir hastalığı bulunan ve bulunmayan kadınların yaş dönemlerine göre karşılaştıkları problem algılarının farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre, genç kadınların yetişkin kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla problemleri olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık herhangi bir hastalığı bulunma durumuna katılımcıların spor hizmeti alırken karşılaştıkları problemlerin istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde herhangi bir hastalığı bulunan bireyler ile herhangi bir hastalığı olmadığını belirten katılımcıların spor hizmetlerinden beklentilerinin benzer düzeyde karşılanıyor olmasının yattığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinde en sık karşılaştıkları problemlerin başında sırasıyla “Yakın çevrede düzenli spor yapılacak yer yok olmaması”, “Tek başıma spor yapmaktan hoşlanmama”, “Geleneksel sorumluluklarımdan dolayı spora zaman ayıramama”, “Belli bir program dahilinde düzenli spor yapamama”, “Çalıştığım için düzenli spor yapmaya zamanım olmaması”, “Spor salonlarının pahalı olmasından dolayı düzenli spor yapamama”, “Erken saatte uyanıp spor yapamama”, “Spor yapılan alanları teknik ve hijyenik açıdan yetersiz bulmama”, “Hava şartlarından dolayı düzenli spor yapamama”, “Alışık olmadığı için çabuk pes ediyorum ve düzenli spor yapamama” problemlerinin geldiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre katılımcıların spor hizmetlerine yönelme ve aldıkları mevcut spor hizmetlerine ilişkin olarak farklı problemleri olduğu söylenebilir. Literatürde yer alan araştırmalarda da spor etkinliklerine katılan bireylerin karşılaştıkları problemlerin başında tesis yetersizliği

(Karataş ve diğerleri, 2011: 159), vakit bulamama, beraber spor yapacak arkadaş olmaması (Robbins ve diğerleri, 2003: 209) vetesislerdeki hizmet kalitesinin düşük olması (Güçlü, 2013: 57) gibi problemlerin geldiği tespit edilmiştir.

5.2. Spor Hizmetlerinden Beklentilere İlişkin Tartışma

Araştırmayakatılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik beklenti düzeyleri değerlendirildiği zaman, beklenti belirleme ölçeği alt boyutlarından spor bilinci ile ilgili beklentileralt boyutundan en yüksek puanı aldıkları ve beklentilerinin de yüksek olduğu görülmektedir. Problemlerde olduğu gibi beklentilerde de spor bilinci alt boyutu en yüksek puanla ön plana çıkmıştır. Yani bu konuda problemler ile beklentiler arasında paralellik vardır. Genel olarak katılımcıların spor hizmeti konusunda yüksek beklenti içinde oldukları yorumlanabilir. Nitekim Kurtoğlu (2006:52) ‘ nun yapmış olduğu çalışmayla “Belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır” görüşünü katılımcıların desteklediğini ortaya koymuştur. Buna göre belediyelerin sunacakları sportif hizmetleri gerçekleştirmeden önce halkın görüşünün alınması gerekmektedir. Bu sonuçların da Kurtoğlu (2006)’ nun çalışmasıyla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Ayrıca Beklenti Belirleme Ölçeği toplam puanına bakıldığında bireylerin aldıkları spor hizmetleri konusunda yüksek beklentiye sahip oldukları görülmüştür. Belediyelerin bireyleri spora yönlendirmesi, özendirmesi, vereceği hizmetin, uygulamış olduğu projelerin, etkinliklerin, halkın görüşü doğrultusunda geliştirilip zenginleştirilmesiyle bu beklentilerin karşılanabileceği ayrıca spor komplekslerinin havalandırılması, bakımı, temizliği, kompleksteki eğitmenlerin çoğunlukla alan uzmanları olması ve belediyenin halkın taleplerini de göz önünde bulundurarak yatırımlar yapması ile beklentilerin karşılanacağı düşünülebilir.

Beden kitle indeksi değişkenine göre ele alındığı zaman spor bilinci, toplumsal spor kültürü, spor medyası ve teknolojisi ile toplam beklenti puanının genç kilolu kadınlar, spor olanakları ile ilgili beklentiler alt boyutuna ilişkin puanın ise birinci derece obez genç kadınlar lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yetişkin kadınlarda spor olanakları ile ilgili beklentiler, toplumsal spor kültürü ile ilgili

beklentiler ve toplam beklenti puanının birinci derece obez yetişkin kadınlar lehine, spor bilinci ile ilgili beklentiler, spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti puanlarının ise zayıf olan yetişkin kadınların lehine daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna karşılık spor bilinci, spor olanakları, toplumsal spor kültürü, spor medyası ve teknoloji ile ilgili beklenti düzeyleri ile toplam beklenti puanlarının beden kitle indeksi değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların beden kitle indekslerine göre spor merkezlerini tercih etme nedenleri arasında anlamlı farklılık bulunmasının temelinde, farklı beden kitle indeksine sahip bireylerin ilgilenebilecekleri spor dallarının birbirinden farklı olmasının ve fiziksel yapıları itibarıyla egzersiz gereksinimlerinin farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir. Spor ve fitness merkezi kullanıcıları üzerinde yapılan araştırma bulguları da insanların söz konusu merkezleri birbirinden farklı amaç ve beklentiler ile tercih ettiklerini göstermektedir (Soita, 2012: 53; Afthinos ve diğerleri, 2005: 248). Spor merkezlerini tercih eden kadınların büyük bir bölümünün beden kitle indeksi yüksek bireyler olduğu bilinmektedir. Yapılan bir araştırmada spor merkezlerine gelen kadınların %32,9'unun beden kitle indeksi değerlerinin 25 ve üzeri olduğu tespit edilmiştir (Kaya ve diğerleri, 2009: 11). Bunun yanında literatürde yer alan bazı araştırma bulguları beden kitle indeksi ya da vücut ağırlığı gibi parametrelerin spordan beklentiler üzerinde önemli birer belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Gündül (2008: 39) tarafından yapılan araştırmada fitness merkezlerini kullanan katılımcıların vücut kompozisyonlarına göre merkezlerden beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda düşük ve orta kilolu bireylerle kıyaslandığı zaman fazla kilolu bireylerin fitness merkezlerini tercih etme nedenlerinin başında kilo verme amacının geldiği tespit edilmiştir.

Medeni durum değişkenine göre ele alındığı zaman spor bilinci, spor olanakları, toplumsal spor kültürü spor medyası ve teknoloji ile toplam puan beklenti puanının evli genç kadınlar lehine daha yüksek olduğu tespit edilmiş, spor bilinci, spor olanakları, toplumsal spor kültürü, spor medyası ve teknoloji ile toplam puanda en düşük beklenti düzeyine bekâr kadınların sahip oldukları belirlenmiştir. Medeni durum değişkenine göre ortaya çıkan söz konusu farklılıkların istatistiksel açıdan anlamlı olduğu belirlenmiştir. Buna göre, genç evli kadınların, genç bekâr ve

yetişkin evli kadınlara göre, spor bilinci ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu, genç evli kadınların, genç bekâr, yetişkin evli ve yetişkin bekâr kadınlara göre, spor olanakları ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu, genç evli kadınların, genç bekâr, yetişkin evli ve yetişkin bekâr kadınlara göre, spor olanakları ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu, evli kadınların bekâr olan kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla toplumsal spor kültürü ile ilgili beklentileri olduğunu, bunun yanında genç evli kadınların, genç bekâr, yetişkin evli ve yetişkin bekâr kadınlara göre, spor olanakları ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde medeni durum değişkenine göre insanların spor merkezlerinden beklentilerine yönelik yapılan araştırma bulguları değerlendirildiği zaman; Tükekci (2010: 31) tarafından yapılan araştırmada fitness merkezi kullanıcılarının bazı demografik değişkenlere göre spordan beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada katılımcıların spor tesislerinden beklentilerinin medeni durum değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Güdül (2008: 52) tarafından yapılan araştırmada fitness merkezine gelen katılımcıların tesislerden beklentilerinin medeni durum değişkenine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin tesislerden beklentilerinin büyük bir bölümünün medeni durum değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği, buna karşılık katılımcıların vücut geliştirme, kilo verme, spor yapma ve vakit geçirme gibi beklentilerle tesislere gelme düzeylerinin medeni durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Taşdemir (2015) tarafından yapılan diğer bir çalışmada fitness merkezi kullanıcılarının tesislerden beklentilerinin medeni durumlarında göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan araştırma bulguları değerlendirildiği zaman, medeni durum değişkenine ilişkin olarak elde edilen bulguların çelişkili sonuçlar ortaya koyduğu, bazı çalışmalarda medeni durumun spordan beklentiler üzerinde etkili olduğu, bazı çalışmalarda ise medeni durum değişkeninin spordan beklentiler üzerinde önemli bir belirleyici olmadığı görülmektedir. Bu kapsamda araştırmada elde edilen bulguların literatür ile kısmen paralellik gösterdiği söylenebilir. Araştırmada genç bekâr, yetişkin evli ve yetişkin bekâr kadınlara kıyasla en fazla beklenti puanlarının genç evli bireyler lehine olmasının temelinde birçok unsurun yattığı düşünülebilir.

Genç ve yetişkin bekâr bireyler açısından ele alındığı zaman, söz konusu gruplarda yer alan bireylerin ailevi sorumlulukları düşük olduğu için serbest zamanları evli bireylere kıyasla daha yüksektir. Bu kapsamda bekâr bireylerin yüksek beklentilerden ziyade genellikle serbest zamanları değerlendirme gibi amaçlarla spor merkezlerine gittikleri düşünülebilir. Yetişkin evli bireyler açısından ele alındığı zaman, genç evli bireylere kıyasla yetişkin evli bireylerin hem ailevi sorumlulukları hem de iş ve aile yaşamından kaynaklı yıpranma düzeyleri daha yüksektir. Bu nedenle genç evli kadınlarla kıyaslandığı zaman yetişkin evli kadınların da büyük beklentilerden ziyade genellikle serbest zamanlarını değerlendirmek ve günlük yaşamın stresinden uzaklaşmak amacıyla spor merkezlerine yöneldikleri düşünülebilir.

Gelir düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman, spor bilinci, toplumsal spor kültürü ve toplam puanda beklentilerin orta gelir düzeyine, spor olanakları ile spor medyası ve teknoloji alt boyutlarında beklentilerin çok iyi gelir düzeyine sahip katılımcılar lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında spor olanakları, toplumsal spor kültürü, spor medyası ve teknoloji ve toplam puanda en az beklenti düzeyine gelir düzeyi zayıf olan katılımcıların, spor bilinci ile ilgili beklentilerde ise en düşük beklenti düzeyine gelir düzeyi iyi olan katılımcıların sahip olduğu bulunmuştur. Buna karşılık katılımcıların gelir düzeylerine göre spor bilinci, spor olanakları, toplumsal spor kültürü, spor medyası ve teknoloji ile toplam beklenti puanlarına ilişkin farklılıkların istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde yer alan araştırmalarda sosyo-ekonomik yapının spora katılım üzerinde önemli bir belirleyici olduğu (Biddle ve diğerleri, 2005: 423), sosyo-ekonomik yapısı düşük olan bireylerin spora katılım ve fiziksel aktivite düzeylerinin düşük olduğu (Ball ve diğerleri, 2006: 93), yerel yönetimlere ait spor işletmelerine ilişkin katılımcı görüşlerinin gelir düzeyine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Ekinci, 2012: 73). Afthinos ve diğerleri (2005: 245) tarafından yapılan araştırmada fitness merkezi katılımcıların tesis ve dâhil olacakları program tercihlerinde ekonomik durumlarının önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Akkoyun (2016: 35) tarafından yapılan araştırmada yerel yönetimler tarafından işletilen fitness merkezlerini kullanan katılımcıların tesislere gelme nedenlerinin ve beklentilerinin

bazı demografik değişkenler ışığında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ekonomik gelir düzeylerine göre katılımcıların tesislerden beklentilerinin farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre; ekonomik gelir düzeyi düşük olan katılımcıların sağlıklı yaşam, ekonomik gelir düzeyi yüksek olan katılımcıların ise serbest zamanları değerlendirme gibi amaçlarla spor merkezlerini tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde yer alan araştırma bulgularının aksine, yapılan bu araştırmada ekonomik gelir düzeylerine göre katılımcıların aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerinin farklılık göstermemesinin temelinde, ekonomik gelir düzeyi düşük ya da yüksek olan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinden benzer düzeyde memnun olmalarının etkili olduğu savunulabilir. Bunun yanında ekonomik gelir düzeyleri ne olursa olsun katılımcıların aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerinin benzer düzeyde karşılandığını düşünmelerinin de bu sonucun ortaya çıkmasında önemli rol oynadığı düşünülebilir. Literatürde yer alan bazı araştırma bulguları da gelir düzeyinin spor merkezlerinden beklentiler üzerinde önemli bir belirleyici olmadığını göstermektedir. Akça (2012: 46) tarafından yapılan araştırmada özel spor merkezlerine üye olan bireylerin spor merkezlerinden beklentilerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların spor merkezlerinden beklentilerinin ekonomik gelir düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Gelir düzeyi değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilere ilişkin olarak yapılan araştırma bulguları değerlendirildiği zaman, gelir değişkenine göre elde edilen bulguların tutarsızlık gösterdiği görülmektedir. Literatürde yer alan bazı araştırmalarda gelir düzeyinin spordan beklentileri önemli düzeyde etkilediği bulunmuş olsa da, yapılan bazı araştırma bulguları spor merkezlerinden beklentiler üzerinde gelir düzeyinin önemli bir belirleyici olmadığını göstermektedir. Bu kapsamda yapılan bu araştırmada gelir düzeyi değişkenine göre elde edilen bulguların literatür ile kısmen paralellik gösterdiği söylenebilir. Gelir düzeyi değişkenine göre literatüre yer alan bulguların tutarsızlık göstermesinin temelinde, araştırmalara katılan bireylerin algıladıkları hizmet kalitesinin farklı olmasının, katılımcıların sosyo-demografik açıdan farklı özelliklerde olmalarının ve spor

merkezlerinin sundukları spor hizmet çeşitliliğinin birbirinden farklı olmasının yattığı düşünülebilir.

Eğitim düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman, spor medya ve teknolojisi ile ilgili beklentilerde ortaokul mezunu, spor bilinci, spor olanakları, toplumsal spor kültürü ve toplamda lise mezunu katılımcıların en yüksek beklenti düzeyine sahip oldukları bulunmuştur. En az beklenti düzeyleri değerlendirildiği zaman, spor bilinci, spor olanakları, toplumsal spor kültürü, spor medya ve teknolojisi ile toplamda lisansüstü eğitime sahip katılımcıların en düşük beklenti düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Buna karşılık katılımcıların toplam beklenti düzeyleri ile beklentilere ilişkin alt boyutlardan elde ettikleri puanların eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulguların aksine literatürde yer alan araştırma bulguları eğitim düzeyinin spordan beklentiler üzerinde önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Yıldız ve Tüfekçi (2010: 9) tarafından yapılan araştırmada eğitim düzeyi düşük bireylerle kıyaslandığı zaman eğitim düzeyi yüksek olan insanların spor merkezlerine sağlıklı ve zinde kalma gibi beklentilerle yöneldikleri belirtilmiştir. Akça (2012: 46) tarafından özel spor tesislerinden yararlanan bireyler üzerinde yapılan araştırmada katılımcıların spor tesislerinden her türlü beklentilerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Taşdemir (2015: 59) tarafından yapılan benzer bir araştırmada da fitness merkezi katılımcılarının tesislerden beklentilerinin eğitim düzeylerine göre karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların fitness merkezinden beklentilerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

İnsanların eğitim düzeylerine göre spordan beklentilerinin farklılaşmasının önemli nedenlerinden birisi eğitim düzeylerine göre insanların spor etkinliklerine verdikleri önemin ve sporcu kişilik yapısına sahip olma düzeylerinin farklılık göstermesi olabilir. Karataş ve diğerleri (2011: 158) tarafından yapılan araştırmada insanların eğitim düzeylerine göre spora verdikleri önem düzeyinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada spora en fazla önem veren bireylerin başında sırasıyla lisansüstü eğitim ile üniversite mezunu olan bireylerin geldiği belirlenmiş,

insanların eğitim düzeyleri arttıkça spora verdikleri önemin de yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. Hergüner (2001: 245) tarafından farklı spor dalları ile ilgilenen sporcular üzerinde yapılan araştırmada katılımcıların sportif anlamda beklentilerinin başında spor kulüplerinden beklentilerin geldiği tespit edilmiştir.

Literatürde yer alan araştırma bulguları değerlendirildiği zaman, spor merkezlerinde spor hizmeti alan bireylerin hizmet beklentilerinin genellikle eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği, bu kapsamda araştırmada elde edilen bulguların literatür ile paralellik göstermediği belirlenmiştir. Yapılan bu araştırmaya katılan lisansüstü bireylerin sayısının 9, yüksekokul/fakülte mezunu bireylerin sayısının 142, lise mezunu katılımcıların sayısının 203, ortaokul mezunu katılımcıların sayısının ise sadece 4 olduğu bulunmuştur. Bu kapsamda araştırmada eğitim değişkenine göre elde edilen beklenti düzeylerinin literatür ile paralellik göstermemesinin temelinde, araştırmaya katılan bireylerin eğitim düzeylerine göre yüzdesel dağılımları arasında büyük farklılıklar olmasının yattığı düşünülebilir.

Araştırmada fitness ile ilgilenen kadınlar ile diğer spor hizmetleri ile ilgilenen kadınların spor bilinci ile ilgili beklentileri değerlendirildiği zaman, tüm beklenti alt boyutlarında fitness ile ilgilenen kadınların en yüksek beklenti düzeyine sahip oldukları, diğer spor hizmetlerini alan kadınların ise tüm alt boyutlarda en düşük beklenti düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Katılımcıların spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor bilinci ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiş, buna göre; fitnesla ilgilenen kadınların diğer hizmetlerle ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti konusunda spor bilinci ile ilgili daha az beklentisi olduğu saptanmıştır. Bunun yanında spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların spor medyası ve teknolojisi ile ilgili beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiş, buna göre; fitnesla ilgilenen kadınların yüzme ve diğer hizmetlerle ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti konusunda spor medyası ve teknolojisi ile ilgili daha az beklentisi olduğu bulunmuştur. Ayrıca spor hizmeti türüne göre yapılan karşılaştırmada kadınların toplam beklenti puanları arasındaki farkın önemli olduğu tespit edilmiş, buna göre; fitnesla ilgilenen kadınların diğer hizmetlerle ilgilenen kadınlara göre spor hizmeti konusunda toplam beklenti puanları açısından daha az beklentisi olduğu

saptanmıştır. Diğer alt boyutlara ilişkin beklentilerin alınan spor hizmet türüne göre farklılık göstermediği, bunun yanında tüm alt boyutlar ve toplam beklenti puanında elde edilen bulguların yaş dönemi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerinin ilgilendikleri spor hizmet türüne göre farklılık göstermesinin temelinde, insanların beklentilerine uygun spor etkinliklerini tercih etmelerinin yattığı düşünülebilir. Tüm beklenti alt boyutlarında fitness hizmeti alanların lehine beklenti düzeyinin yüksek olmasının temelinde ise fitness çalışmalarına katılan bireylerin spor etkinliklerinden oldukça farklı beklentilerinin olmasının yattığı söylenebilir. Nitekim fitness çalışmaları ile bireyler sadece kilo vermek ya da zinde kalmak amacıyla değil, aynı zamanda fit bir vücuda sahip olmak ve kondisyonel özellikleri geliştirmek gibi amaçlarla spora yönelmektedirler. Bu kapsamda diğer spor hizmetlerinden yararlanan bireylere kıyasla daha geniş kapsamlı bir çalışma alanına sahip olan fitness hizmeti alan kadınların katıldıkları spor etkinliklerinde daha yüksek beklentilere sahip olmalarının beklenen bir durum olduğu söylenebilir. Literatürde kadınlar üzerinde yapılan benzer araştırmalarda da kadınların spora yönelmede oldukça farklı beklenti ve amaçlar içinde oldukları tespit edilmiştir. Aytan (2013: 781) tarafından yapılan araştırmada, fitness merkezlerine gelen kadınların aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerinin başında kilo verme, zinde olma, nefes açma ve günlük sıkıntılardan uzaklaşma amaçlarının geldiği tespit edilmiştir.

Herhangi bir hastalığa sahip olma durumlarına göre değerlendirildiği zaman, tüm alt boyutlar ve toplam beklenti puanı açısından en yüksek beklenti düzeyine herhangi bir hastalığı olduğunu belirten katılımcıların sahip oldukları tespit edilmiştir. Buna karşılık herhangi bir hastalığı olmadığını ifade eden katılımcıların tüm alt boyutlar ile toplam beklenti puanında en düşük beklenti düzeyine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Gruplar arasındaki istatistiksel farklılıkların anlamlı olduğu belirlenmiş, buna göre; herhangi bir hastalığa sahip olduğunu belirten katılımcıların beklenti düzeylerinin herhangi bir hastalığa sahip olmayan katılımcılara kıyasla istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaş dönemine göre yapılan karşılaştırmada genç ve yetişkin

kadınların beklenti düzeyleri arasındaki farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Spora katılımın insan sağlığı açısından birçok yararı bulunmakta olup, literatürde yer alan araştırma bulguları da sporun gerek fiziksel gerekse de psikolojik sağlık üzerine olumlu etkileri olduğu görüşünü desteklemektedir (Aylaz ve diğerleri, 2011: 172; Azar ve diğerleri, 2010: 1; Broman-Fulks ve diğerleri, 2004: 125; Çolakoğlu ve Karacan, 2006: 277). Bu kapsamda insanların sportif ve rekreatif etkinliklere katılma amaçları arasında sağlık kazanma amacı önemli bir yer tutmaktadır. Ağılönü ve Mengütay (2009: 171) tarafından yapılan çalışmada, yerel yönetimler tarafından sunulan rekreatif etkinliklere katılan bireylerin söz konusu etkinlikleri tercih etme nedenlerinin başında dinlenme ve sağlık amaçlarının geldiği tespit edilmiştir. Amman (2005) tarafından yapılan diğer bir çalışmada kadınların spor yapma amaçlarının başında %80,9 gibi büyük bir oran ile sağlıklı olmanın geldiği belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetlerinden beklentilerinin başında “Spor yapacak alanların artması”, “Spor merkezlerindeki/salonlarındaki antrenörlerin güler yüzlü olmaları”, “Spor yapmaya uygun ortamların oluşturulması, teşvik edici çevre imkanlarının sunulması (semtlerde açık ve kapalı spor tesislerinin yürüyüş, bisiklet yollarının vs.) olması”, “Spor yaparak kendime zaman ayırmanın ve sağlıklı bir uğraşla meşgul olmanın tatminini yaşamak”, “Kapalı ve açık spor alanlarında Sporu sağlıklı ve spora elverişli bir ortamda yapabilmek (havalandırma, ışık, ısı, hijyen, duş, soyunma odaları vs.)”, “Spor yaptıranların eğitilmiş ve alan uzmanı olması”, “Spor yaparak zamanı keyifli ve faydalı değerlendirmek”, “Spor salonlarının ücretsiz veya düşük ücretle iyi hizmet verebilmeleri”, “Sporun tüm branşlarına önem verilmesi” ve “Sporla vücudumu formda tutmak” beklentileri geldiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre katılımcıların oldukça çeşitli beklentiler ile spor hizmeti aldıkları söylenebilir. Literatürde yer alan benzer çalışmalarda spor etkinliklerine katılan bireylerin spordan beklentilerinin başında sağlık kazanma, spor yapmaktan zevk alma, iyi bir fiziksel görünüme sahip olma (Sit ve diğerleri, 2008: 266) veserbest zamanları değerlendirme (Akkoyun, 2016: 35) gibi beklentilerin geldiği belirlenmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Spor etkinliklerini oluşturan bileşenler içerisinde spor tesislerinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Toplumun spor hizmetlerinden en iyi şekilde yararlanabilmesi için spor tesislerinin sahip oldukları nitelikleri oldukça önemlidir. Bu nedenle spor tesislerinin yapılmasında ve yaygınlaştırılmasında toplumun spordan beklentilerinin göz önünde bulundurulması oldukça önemlidir (Karataş ve diğerleri, 2011: 154). Bu kapsamda yapılan bu araştırmada yerel yönetimlere ait spor tesislerinden yararlanan kadınların aldıkları spor hizmetlerine ilişkin problem ve beklentilerin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi amaçlanmış, araştırmada elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmıştır. Literatürde yer alan bazı araştırma bulgularının bu çalışma sonuçlarını kısmen ya da tamamen desteklediği, bazı araştırma bulgularının ise bu çalışma bulguları ile zıtlık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular bilgiler aşağıda verilmiştir;

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik problem düzeyleri değerlendirildiği zaman, problem belirleme ölçeği alt boyutlarından spor bilinci ile ilgili problemler alt boyutundan, bireyler en yüksek puanı almışlardır. Bu da, katılımcıların spor yapma konusunda yeterli farkındalığa sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca problem belirleme ölçeği toplam puanına bakıldığında ise bireylerin aldıkları spor hizmetleri konusunda orta seviyede probleme sahip oldukları gözlenmiştir

Beden kitle indeksi değişkenine göre ele alındığı zaman spor merkezlerini tercih eden zayıf kadınların obez kadınlara kıyasla daha az düşük problem algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Literatürde yer alan benzer araştırmalarda beden kitle indeksine göre katılımcıların spor merkezlerine gelme amaçlarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada zayıf kadınların yüksek, obez kadınları ise düşük düzeyde problem algısına sahip olmalarının temelinde zayıf kadınlara kıyasla obez kadınların spor hizmetlerine ilişkin beklentilerinin büyük oranda karşılanıyor olmasının yattığı düşünülmüştür.

Katılımcıların medeni durum değişkenine göre spor hizmetlerine ilişkin problem algıları değerlendirildiği zaman, medeni durum değişkeninin algılanan problem düzeyi üzerinde önemli bir belirleyici olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bu sonucun literatürle paralellik göstermediği belirlenmiş, literatürde yer alan araştırma bulgularında genellikle medeni durumun spor hizmetlerinden beklentileri etkilediği tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulguların literatür ile paralellik göstermemesinin temelinde araştırmalara katılan bireylerin spor hizmetlerinden beklentilerinin farklılık göstermesinin, bunun yanında araştırmaların gerçekleştirildiği spor merkezlerinde sunulan hizmet çeşitliliğinin birbirinden farklı olmasının yattığı düşünülmüştür.

Eğitim düzeyi değişkenine göre katılımcıların spor hizmetlerine ilişkin problem algıları değerlendirildiği zaman, üniversite mezunu kadınların ortaokul kadınlara göre spor hizmeti alma konusunda daha fazla sosyal yaşam ve aile problemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde eğitim düzeyinin artmasına paralel olarak bireylerin spor hizmetlerinden beklentilerinin de artmasının, artan beklentilerin karşılanmaması halinde ise problem algılarının yükselmesinin yattığı düşünülmüştür. Araştırmada elde edilen bu sonucun literatürle de büyük oranda paralellik gösterdiği belirlenmiştir.

Gelir düzeyi değişkenine göre katılımcıların spor hizmetlerine ilişkin problem algıları değerlendirildiği zaman, genel olarak gelir düzeyi arttıkça katılımcıların problem algılarının da yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen bu sonucun literatür ile paralellik gösterdiği belirlenmiş, bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde tesislerde sunulan hizmetlerin gelir düzeyi yüksek bireylerin beklentilerini karşılamaktan uzak olmasının yattığı düşünülmüştür.

Spor yapma durumlarına göre ele alındığı zaman spor yapmayan kadınlarla kıyaslandığı zaman düzenli spor yapma alışkanlığı bulunan kadınların sunulan spor hizmetlerine yönelik problem algılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde spor yapan bireylerin spora yönelik beklentilerinin daha yüksek olmasının, ilgilendikleri spor dalı veya egzersiz türüne uygun fiziksel özelliklere sahip yerlerde spor yapmak istemelerinin, buna karşılık

sunulan hizmetlerin spor yapan kadınların beklentilerini karşılamaktan uzak olmasının yattığı düşünülmüştür.

Yapılan spor türü değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların spor hizmetlerinde karşılaştıkları problemlerin ilgilendikleri spor dalına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde spor merkezlerinde her spor dalı için yeterli imkân bulunmamasının, bu durumun katılımcıların spor dallarına ilişkin beklentilerini karşılamamasının yattığı düşünülmüştür.

Herhangi bir hastalığa sahip olma durumlarına göre katılımcıların spor hizmetlerine ilişkin problem algıları değerlendirildiği zaman, herhangi bir hastalığı olan bireyler ile herhangi bir hastalığa sahip olmadığını ifade eden katılımcıların spor hizmetlerine yönelik problem algılarının benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde gerek hastalığı bulunan gerekse de herhangi bir hastalığa sahip olmayan bireylerin spor hizmetlerinden beklentilerinin benzer düzeylerde karşılanıyor olmasının yattığı düşünülmüştür.

Beden kitle indeksi değişkenine göre katılımcıların sunulan spor hizmetlerinden beklentileri değerlendirildiği zaman, beden kitle indeksi değişkeninin spor hizmetlerinden beklentiler üzerinde önemli bir belirleyici olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen bu sonucun literatür ile paralellik göstermediği belirlenmiş, literatürde yer alan araştırmalarda beden kitle indeksine göre insanların spor hizmetlerinden beklentilerinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, yapılan bu araştırmaya kadınlar zayıf, normal, kilolu ve obez kadınların benzer amaçlar ile spor merkezlerine gelmelerinin etkili olduğu düşünülmüştür.

Araştırmaya katılan bireylerin aldıkları spor hizmetine yönelik beklenti düzeyleri değerlendirildiği zaman, beklenti belirleme ölçeği alt boyutlarından spor bilinci ile ilgili beklentiler alt boyutundan en yüksek puanı aldıkları ve beklentilerinin de yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca Beklenti Belirleme Ölçeği toplam puanına bakıldığında bireylerin aldıkları spor hizmetleri konusunda yüksek beklentiye sahip oldukları görülmüştür.

Medeni durum değişkenine göre değerlendirildiği zaman evli ve bekâr kadınların spor hizmetlerinden beklentilerinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, genç evli kadınların, genç bekâr, yetişkin evli ve yetişkin bekâr kadınlara göre, spor olanakları ile ilgili daha fazla beklentisi olduğu belirlenmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde, bekâr katılımcıların spor merkezlerini genellikle serbest zamanları değerlendirme amacıyla gelmelerinin, yetişkin evli kadınların ise ailevi ve mesleki yaşantılarındaki yoğunluğa bağlı olarak spor hizmetlerine yeterli zaman ayırmamalarının etkili olduğu düşünülmüştür. Literatürde yer alan araştırmalarda da medeni durum değişkeninin spor hizmetlerinden beklentiler üzerinde önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir.

Gelir düzeyi değişkenine göre ele alındığı zaman, katılımcıların sunulan spor hizmetlerine ilişkin beklentilerinin gelir düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde sunulan spor hizmetlerinde çeşitliliğin düşük olmasının yattığı düşünülmüştür. Buna karşılık araştırmada elde edilen bu sonucun literatür ile paralellik göstermediği, literatürde yer alan araştırmalarda genellikle gelir düzeyinin spordan beklentiler üzerinde önemli bir belirleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulguların literatürle paralellik göstermemesinin temelinde yapılan araştırmalara katılan bireylerin farklı sosyo-kültürel özelliklere sahip olmalarının ve sunulan spor hizmetlerindeki çeşitliliğin farklılık göstermesinin yattığı düşünülmüştür.

Eğitim düzeyi değişkenine göre katılımcıların spor hizmetlerinden beklentilerinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiş, buna karşılık literatürde yer alan araştırmalarda genellikle eğitim düzeyinin spordan beklentiler üzerinde önemli bir belirleyici olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmada katılımcıların eğitim düzeylerine göre spor hizmetlerinden beklentilerinin farklılık göstermemesinin temelinde katılımcıların eğitim düzeylerine göre dağılımlarının birbirinden farklı olmasının yattığı düşünülmüştür.

Katılımcıların ilgilendikleri spor dallarına göre spor hizmetlerinden beklentilerinin bazı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde

insanların beklentileri ve gereksinimleri dâhilinde spor hizmetlerine yönelmelerinin etkili olduğu düşünülmüştür.

Katılımcıların herhangi bir hastalığa sahip olma/olmama değişkenine göre beklenti düzeyleri karşılaştırıldığı zaman, herhangi bir hastalığa sahip olduğunu belirten katılımcıların beklenti düzeylerinin herhangi bir hastalığa sahip olmayan katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde, herhangi bir hastalığı bulunan bireylerin spor sayesinde sağlıklarını geliştirme gereksinimlerinin daha yüksek olmasının yattığı düşünülmüştür.

Araştırmada elde edilen bulgular ve ilgili literatür ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur;

6.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Farklı yerleşim yerleri ve bölgelerde yerel yönetimler tarafından sunulan spor hizmetlerinden yararlanan bireyler üzerinde benzer araştırmalar yapılabilir. Özellikle belediyelerin büyüklüğü ve yaşanan bölgelerin sosyo-demografik özellikleri ile spor hizmetlerinden beklentilerin ve spor hizmetlerinde karşılaşılan problemlerin ele alındığı araştırmaların yapılması önerilir.
2. Daha geniş kapsamlı ve ayrıntılı bulguları elde edebilmek amacıyla daha geniş örneklem grupları üzerinde benzer araştırmalar yapılabilir. Bunun yanında örneklem gruplarının sahip oldukları farklı demografik değişkenlerin (cinsiyet, meslek grubu, lisanslı spor yapıp/yapmama durumu vs.) spor hizmetlerinden beklentiler ve spor hizmetlerinin alımında karşılaşılan problemler üzerindeki etkilerinin incelendiği araştırmaların yapılması önerilir.
3. Yerel yönetimler tarafından sunulan spor hizmetlerinden yararlanan bireylerin problem ve beklenti algıları ile algılanan hizmet kalitesi arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.
4. Spor hizmetlerinden yararlanan bireylerin spor hizmetlerinden beklentilerinin sahip olunan bazı psikolojik unsurlar ile ilişkisinin ele alındığı araştırmalar yapılabilir. Bu amaçla beden algısı, sosyal görünüş kaygısı, algılanan stres

düzeyi ve benlik saygısı gibi özelliklerin spor hizmetlerinden beklentiler üzerindeki etkilerinin değerlendirildiği çalışmalar gerçekleştirilebilir.

5. Yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezleri ile özel sektörde yer alan spor merkezlerini tercih eden bireylerin bazı demografik değişkenler ışığında spor hizmetlerine yönelik beklenti ve problemlerinin karşılaştırıldığı araştırmalar yapılabilir.
6. Bireyler kişisel gelişimleri için belediyeler tarafından eğitim seminerleri verilerek spor konusunda da bilinçlendirilmesi ve farkındalıklarının artırılması sağlanabilir
7. Belediyelerin bireyleri spora yönlendirmesi, özendirme, vereceği hizmetin, uygulamış olduğu projelerin, etkinliklerin, halkın görüşü doğrultusunda geliştirilip zenginleştirilmesi, spor komplekslerinin bakımlı ve temiz olması, kompleksteki eğitmenlerin çoğunlukla alan uzmanı, güler yüzlü ve iletişimi güçlü bireylerden olması ve belediyenin halkın taleplerini de göz önünde bulundurarak yatırımlar yapması, hizmetlerin kalitesi ve beklentilerin karşılanması açısından önerilebilir.

6.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. Yerel yönetimler belirli aralıklarla spor hizmetlerinden yararlanan bireylerin karşılaştıkları problemlerin tespitine yönelik olarak ölçek, anket, gözlem ya da görüşme yöntemi ile spor hizmetlerinden yararlanan bireylerin görüşlerini tespit edebilir. Elde edilen veriler ışığında spor hizmetlerinden yararlanan bireylere daha iyi hizmet sunulabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılabilir.
2. Yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerinde/ tesislerinde hizmet düzeyinin yükseltilmesi ve kalitenin artırılması amacıyla buralara yönelik yatırımların ve bütçelerin arttırılmasına için resmi ve yasal düzenlemelere gidilebilir.
3. Yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerine gelen katılımcılara spor hizmetlerine ilişkin şikâyetlerini hangi yollarla kuruma iletebileceklerine dair bilgilendirmeler yapılabilir, şikâyet, dilek ve isteklerin nasıl iletileceğine dair tesislerin belirli yerlerine bilgilendirme afişleri asılabilir.
4. Yerel yönetimlerin sundukları spor hizmetlerinde tesislerin sahip olduğu fiziksel özelliklerin (ısı, aydınlatma, havalandırma, zemin özellikleri, hijyen durumu, güvenlik vb.) spor hizmetlerinden yararlanan bireylerin memnuniyeti üzerinde etkileri olduğu göz önünde bulundurularak, spor tesislerinin fiziksel

özelliklerinin ve hijyen düzeylerinin geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılabilir.

5. Düzenli spor yapan bireylerin katıldıkları aktivitelerden yüksek verim almalarında bilinçli olarak spor yapmalarının önemli olduğu göz önünde bulundurularak, spor tesislerinden yararlanan bireylerin bilinçli bir biçimde spor etkinliklerine katılımlarını sağlamak amacıyla bazı tedbirler alınabilir. Tesislerde kondisyoner, Branşlara göre spor uzmanları, Spor Masörü, diyetisyen ve ilk yardım uzmanı bulundurulması sayesinde tesislerden yararlanan bireylerin öğrenmek istedikleri bildikleri işin uzmanlarından öğrenmeleri daha bilinçli ve güvenli spor yapmalarına katkı sağlayabilir.
6. Yerel yönetimler tarafından kurulması planlanan spor merkezler / tesisler ulaşımın kolay, çevre kirliliği veya gürültünün düşük düzeyde olduğu yerlere kurulabilir. Bu durum spor hizmetlerinden yararlanan bireylerin algıladıkları hizmet kalitesinin pozitif yönde gelişmesine katkı sağlayacağı gibi katılımı da artırır.
7. Yerel yönetimler tarafından işletilen spor merkezlerinde çalışan bireylerin özellikle yöneticilerin büyük bir bölümü spor özgeçmişli bulunmayan, dolayısıyla çalışanların spor kültürü yeterli düzeyde gelişmemiş bireylerden oluşmaktadır. Bu kapsamda tesislerde karşılaşılan birçok sorunu fark edemiyor ya da sorun olarak görmeyip duruma çözüm üretemiyorlar. Bu noktada tesis çalışanlarına belirli aralıklar ile hizmet içi eğitimler verilebilir (özellikle; Spor kültürü ve halkla ilişkiler konulu).
8. Tesislerde özellikle Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi almış, alan uzmanlarının hem yönetici, hem eğitmen olarak istihdam edilmesi hizmet alanına kalite katacağı gibi hizmet alanları da tatmin edecektir.
9. Yerel yönetimler tarafından sunulan sportif ve rekreatif etkinliklerin katılımcı görüşlerine göre başarılı olabilmesi için sunulan hizmetlerin katılımcı beklentilerini karşılayacak yeterlikte olması sağlanmalıdır.
10. Bu çalışma konusundan esinlenerek tesis çalışanlarının görüşlerine dayalı bir araştırma yapılarak spor merkezlerinde görülen problem ve beklentiler tespit edilip sorunların çözümü için gerekli önlemler alınabilir.
11. Benzer bir araştırmanın da Belediyelerin spor hizmetlerinden yararlanan dezavantajlı gruplar olarak bilinen engelliler ve yaşlılar üzerinde yapılması önerilebilir.

12. Spor yapan bir kadın evlendiğinde, yetiştireceği çocuklarına da spor yaptıracağı döngüsü ile, kartopu misali dolaylı olarak, sporun yaygınlaşması ve sporcu sayısının artmasında da rol oynayacağı düşünülerek sağlıklı bireylerden oluşan toplumların da güçlü olacağı dolayısıyla güçlü bir Türkiye için özellikle Kız çocukların, kadınların ve herkesin spor yapması teşvik edilmelidir. Bu tedbiri spora hizmet veren her kurumun dikkate alması önerilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ş. (t.y.). Türkiye’de *belediyecilik anlayışının dönüşümünü küreselleşme üzerinden okumak. yerel yönetimlerde sosyal demokrasi toplumcu belediyecilik teorik yaklaşımlar, türkiye uygulamaları*. İ. Kamalak ve H. Gül (Derleyenler). 99-124. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Afthinos, Y., Theodorakis, N.D. and Nassis, P. (2005). *Customers’ expectations of service in Greek fitness centers gender, age, type of sport center, and motivation differences*. *Managing Service Quality*, 15(3), 245-258.
- Ağlönü, A. ve Mengütay, S. (2009). Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 160-176.
- Akbulut, Ö. Ö. (2007). *Belediye yönetimi: belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı Belediye Yönetimi A. Sabuktay (Editör)*. Ankara: TODAİE, 89-124.
- Akça, N.Ş. (2012). *Özel spor merkezlerine üye olan bireylerin spora yönelme nedenleri ve beklentilerinin gerçekleşme düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akdağ, Z. (2012). *Beginning early childhood education teachers’ career perceptions, expectations, concerns and their experiences in public schools. A Thesis Submitted to The Graduate School of Social Sciences of Middle East Technical University By İn Partial Fulfillment of The Requirements For The Degree of Master of Science/Arts/Doctor of Philosophy İn The Department of Elementary Education*. Ankara.
- Akkoyun, İ. (2015). *Yerel yönetimlere ait fitness merkezlerinde algılanan hizmet kalitesi (Elazığ il örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Elazığ.
- Akman, M., Tüzün, S. ve Ünalın, P.C. (2012). Adolesanlarda sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite durumu. *Nobel Med.*, 8(1), 24-29.
- Aksoydan, E. ve Çakır, N. (2011). Adölesanların beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite düzeyleri ve vücut kitle indekslerinin değerlendirilmesi. *Gülhane Tıp Dergisi*, 53, 264-270.
- Alexandris, K., Zahariadis, P., Tsorbatzoudis, C. and Grouis, G. (2004). An empirical investigation of the relationships among service quality, customer satisfaction and psychological commitment in a health club. *European Sport Management Quarterly*, 4(1), 36-52.
- Alpaslan, A. H. (2012). Ergen ruh sağlığı ve spor. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 13, 181-185.
- Altunkaynak, B.Z. ve Özbek, E. (2006). Obezite: nedenleri ve tedavi seçenekleri. *Van Tıp Dergisi*, 13(4), 138-142.

- Amman, M. T. (2005). *Kadın ve spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Arabacı, R. ve Çankaya, C. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin araştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 1-15.
- Arab-Moghaddam, N., Henderson, K. A. ve Sheikholeslami, R. (2007). Women's leisure and constraints to participation: Iranian perspectives. *Journal of Leisure Research*, 39(1), 109-126.
- Armstrong, S. and Oomen-Early, J. (2009). Social connectedness, self-esteem, and depression symptomatology among collegiate athletes versus nonathletes. *Journal of American College Health*, 57(5), 521-526.
- Arslan, C., Güllü, M. ve Tural, V. (2011). Spor yapan ve yapmayan ilköğretim öğrencilerinin depresyon durumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 120-132.
- Aslan, M. ve Koçak, M.S. (2011). Determination of the service quality among sport and fitness centers of the selected universities. *International Journal of Human Sciences*, 8(2), 817-833.
- Ateş, Y. (2011). *Mahalli idarelerin sporla ilgili işlevleri ve spor kulüplerine yardımları*. Dış Denetim, 254-262.
- Avourdiadoyu, S. and Theodorakis, N.D. (2014). *The development of loyalty among novice and experienced customers of sport and fitness centres*. Sport Management Review, 17, 419-431.
- Aylaz, R., Güllü, E. ve Güneş, G. (2011). Aerobik yürüme egzersizin depresif belirtilere etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 4(4), 172-177.
- Aytan, G. K. (2010). *Ortaöğretim öğrencilerinin sosyalleşmelerinde sporun etkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Aytan, G. K. (2013). Kadınların spora olan ilgilerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 777-790.
- Azar, D., Ball, K., Salmon, J. and Cleland, V. J. (2010). Physical activity correlates in young women with depressive symptoms: a qualitative study. *International Journal of Behavioral Nutrition And Physical Activity*, 7(1), 1-11.
- Ball, K., Salmon, J., Giles-Corti, B. and Crawford, D. (2006). How can socio-economic differences in physical activity among women be explained? A qualitative study. *Women & health*, 43(1), 93-113.
- Berberoğlu, M. (2008). Adölesanlarda obezite. *İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Eğitim Etkinlikleri, Sempozyum Dizisi*, 63, 79-80.

- Biddle, S. J., Whitehead, S. H., O Donovan, T. M. and Nevill, M. E. (2005). Correlates of participation in physical activity for adolescent girls: a systematic review of recent literature. *Journal of Physical Activity & Health*, 2(4), 423-434.
- Bilgin, A. U. (2014). Kanser ilişkili halsizlik ve fiziksel egzersiz. *Genel Tıp Dergisi*, 24, 38-44.
- Bingöl, A. ve Doğan, A. A. (2010). Spor merkezlerine devam eden bireylerin spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeyi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(3), 199-203.
- Boz, C. (2007). *Yerel yönetimlerin spor tesislerinde toplam kalite yönetimi uygulamaları (İstanbul büyükşehir belediyesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Broman-Fulks, J. J., Berman, M. E., Rabian, B. A. and Webster, M. J. (2004). Effects of aerobic exercise on anxiety sensitivity. *Behaviour Research And Therapy*, 42, 125-136.
- Brown, P. R., Brown, W. J., Miller, Y. D. and Hansen, V. (2001). Perceived constraints and social support for active leisure among mothers with young children. *Leisure Sciences*, 23(3), 131-144.
- Can, A. (2014). SPSS İle bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, H. H. (2007). *Büyükşehir belediyelerinin işlev, yetki ve sorumlulukları*. Belediye Yönetimi. A. Sabuktay (Editör). 61-88. Ankara: TODAİE.
- Can, S., Arslan, E. ve Ersöz, G. (2014). Güncel bakış açısı ile fiziksel aktivite. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 12(1), 1-10.
- Casper, J. M., Bocarro, J. N., Kanters, M. A. and Floyd, M. E. (2011). "Just let me play!"- understanding constraints that limit adolescent sport participation. *Journal of Physical Activity and Health*, 8(1), 32-39.
- Ceyhun, S. (2006). Spor işletmelerinde hizmet kalitesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cihangir-Çankaya, Z. (2009). Öğretmen adaylarında temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve iyi olma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 691-711.
- Coleman, L., Cox, L. and Roker, D. (2008). Girls and young women's participation in physical activity: psychological and social influences. *Health Education Research*, 23(4), 633-647.
- Cortis, N., Sawrikar, P. and Muir, K. (2005). Participation in sport and recreation by culturally and linguistically diverse women. Australia: Australian Government Office for Women Department of Families, Community Services and Indigenous Affairs.

- Craike, M. J., Symons, C., Eime, R. M., Payne, W. R. and Harvey, J. T. (2011). A comparative study of factors influencing participation in sport and physical activity for metropolitan and rural female adolescents. *Annals of Leisure Research*, 14(4), 355-368.
- Currie, J. (2004). Motherhood, stress and the exercise experience: Freedom or constraint? *Leisure Studies*, 23(3), 225-242.
- Çolakoğlu, F. F. ve Karacan, S. (2006). Genç bayanlar ile orta yaş bayanlarda aerobik egzersizin bazı fizyolojik parametrelere etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 277-284.
- Çukurçayır, M. A. (2013). *Yerel yönetimler kuram kurum ve yaklaşımlar* (2. Baskı). Konya: Çizgi Kitabevi.
- De Barros, C. and Gonçalves, L. (2009). Investigating individual satisfaction in health and fitness training centres. *Int. J. Sport Management and Marketing*, 5(4), 384-395.
- De Moor, M. H. M., Beem, A. L., Stubbe, J. H., Boomsma, D. I. and De Geus, E. J. C. (2006). Regular exercise, anxiety, depression and personality: a population-based study. *Preventive Medicine*, 42(4), 273-279.
- Demir, M. ve Filiz, K. (2004). *Spor egzersizlerinin insan organizması üzerindeki etkileri*. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, 5(2), 109-114.
- Dervent, F., Arslanoğlu, E. ve Şenel, Ö. (2010). Lise öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ve sportif aktivitelere katılımı ilişkisi (İstanbul ili örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 521-533.
- Devecioğlu, S. ve Sarıkaya, M. (2006). Sporcu öğrencilerin sosyo-ekonomik değişkenler ışığında profillerinin belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 301-314.
- Dever, A. (2010). *Spor sosyolojisi*. İstanbul: Başlık Yayınları.
- Dishman, R. K., Hales, D. P., Pfeiffer, K. A., Felton, G. A., Saunders, R., Ward, D. S., Dowda, M. and Pate, R. R. (2006). Physical self-concept and self-esteem mediate cross-sectional relations of physical activity and sport participation with depression symptoms among adolescent girls. *Health Psychology*, 25(3), 396-407.
- Dişçigil, G. (2007). Günümüzün çocukluk ve adolesan çağı epidemisi: obezite. *Türk Aile Hekimliği Dergisi*, 11(2), 92-96.
- Dixon, M., Warner, S. and Bruening, J. (2008). More than just letting them play: parental influence on women's lifetime sport involvement. *Sociology of Sport Journal*, 25, 538-559.
- Doğan, O. (2000). Depresyonun epidemiyolojisi. *Duygudurum Dizisi*, 1, 29-38.

- Doğu, G., Kardaş, N. T. ve Atalı, L. (2013). Büyükşehir belediyesi spor politikalarına yönelik hizmetlerin incelenmesi (Kocaeli büyükşehir belediyesi örneği). *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 97-111.
- Doğu, G., Kesim, Ü. ve Sivrikaya, Ö. (2002). Belediyelerin sporla ilgili işlevleri: Düzce belediyesi örneği. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 11(2), 89-106.
- Donnelly, P. (2008). (2008) Sport and human rights. *Sport in Society*, 11(4), 381-394
- Downward, P. and Rasciute, S. (2015). Exploring the covariates of sport participation for health: an analysis of males and females in England. *Journal of Sports Sciences*, 33(1), 67-76.
- Dunn, A. L., Trivedi, M. H., Kampert, J. B., Clark, C. G. and Chambliss, H. O. (2005). Exercise treatment for depression: efficacy and dose response. *American Journal of Preventive Medicine*, 28(1), 1-8.
- Eime, R. M., Harvey, J. T., Sawyer, N. A., Craike, M. J., Symons, C. M., Polman, R. C. and Payne, W. R. (2013). Understanding the contexts of adolescent female participation in sport and physical activity. *Research Quarterly For Exercise And Sport*, 84(2), 157-166.
- Ekinci, H. (2012). Halkın sporla ilgili belediyelerden beklentileri: Gaziantep'te bir uygulama. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(3), 53-77.
- Erbay, Y. ve Akgün, H. (2013). *Modernleşmeden küreselleşmeye Türkiye'de yerel yönetimler tarihi ve bugünü*. İstanbul: Kazancı Kitap.
- Erdem, İ. (2011). *Yerel siyaset ve belediyecilik* (1. Baskı). İstanbul: İlke Yayıncılık.
- Filiz, K. ve Pepe, K. (2005). *Burdur ilinde spora katılımın sosyo ekonomik boyutunun araştırılması*. 1. Burdur Sempozyumu Bildiri Kitabı, 996-1001.
- Gediksiz, E. (2013). *Alçakgönüllülük ile psikolojik iyi olma arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Gök, Y. ve Sunay, H. (2010). Türkiye ve Fransa'da uygulanan spor yönetiminin kamu yönetimi açısından karşılaştırılması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 7-16.
- Güçlü, M. (2000). *Kulüplerde aktif spor yapan üniversite öğrencilerinin problemleri ve beklentilerinin belirlenmesi (Ankara ili örneği)*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Güçlü, N. (2013). *Yerel yönetimlere ait fitness merkezlerinde algılanan hizmet kalitesi (Ankara ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bolu.

- Güdül, N. (2008). *Fitness salonlarına giden bireylerin beklentileri (Bursa ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Afyonkarahisar.
- Gündüz, D. (2010). *İlköğretim okullarında görev yapan kadın öğretmenlerin spora katılımı ve sosyo kültürel problemler (Sarıyer örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Hacıhasanoğlu, R. (2009). Hipertansiyon yönetiminde hemşirenin sorumlulukları. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(12), 153-164.
- Hamamcı, C. (2007). *Belediyeler: genel yapı. belediye yönetimi*. A. Sabuktay (Editör). 27-38. Ankara: TODAİE.
- Hassmen, P., Koivula, N. and Uutela, A. (2000). Physical exercise and psychological well-being: a population study in Finland. *Preventive medicine*, 30, 17-25.
- Heidemann, M., Mølgaard, C., Husby, S., Schou, A.J., Klakk, H., Møller, N.C., Holst, R. and Wedderkopp, N. (2013). The intensity of physical activity influences bone mineral accrual in childhood: the childhood health, activity and motor performance school (the champs) study, Denmark. *BMC Pediatrics*, 13 (32), 1-9.
- Hekim, M. (2014). *Küresel bir sorun olan hareketsiz yaşam tarzının ortaya çıkardığı sağlık sorunları ve hareketsiz yaşam tarzından kaynaklanan sağlık sorunlarının önlenmesinde fiziksel aktivitenin önemi*. II. Uluslararası Davraz Kongresi, 29-31 Mayıs 2014 Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Hekim, M. (2015). Çocukluk çağı obezitesinin önlenmesinde fiziksel aktivite ve sporun önemi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(37), 1102-1106.
- Hergüner G., Bar M. ve Yaman M. S. (2016). Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılan ortaokul öğrencilerinin aile, okul yöneticileri ve öğretmenlerden beklentilerinin belirlenmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 13(1), 155-168.
- Hergüner, G. (1993). *Kadınların spor yapmalarını etkileyen sosyo-kültürel faktörler (Samsun ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Hergüner, G. (1996). Çocuğun spora yönelmesinde ailenin rolü ve önemi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 87-91.
- Hergüner, G. (1996). Eğitim – spor ilişkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 39-62.
- Hergüner, G. (2001). *Farklı liselerdeki sporcu öğrencilerin problem ve beklentilerinin belirlenmesi ve karşılaştırılması (Ankara il örneği)*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

- Hill, A. M., Buckley, J. D., Murphy, K. J. and Howe, P. R. (2007). Combining fish-oil supplements with regular aerobic exercise improves body composition and cardiovascular disease risk factors. *The American Journal of Clinical Nutrition*, 85, 1267-1274.
- Hoch, A. Z., Pajevski, N. M., Moranski, L., Carrera, G. F., Wilson, C. R., Hoffmann, R. G., Schimke, J. E. and Gutterman, D. D., (2009). prevalence of the female athlete triad in high school athletes and sedentary students. *Clin Journal Sport Med*, 19(5), 421-428.
- Hovden, J. and Pfister, G. (2006). Gender, power and sports. *Nordic Journal of Women's Studies*, 14(1), 4-11.
- Hovemann, G. and Wicker, P. (2009). Determinants of sport participation in the European Union. *European Journal for Sport and Society*, 6(1), 51-59.
- Hünük, D., Özdemir, R.A., Yıldırım, G. ve Aşçı, H. (2013). 6. - 8. Sınıf öğrencilerinin fiziksel aktiviteye katılımında algıladıkları sosyal desteğin rolü. *Eğitim Ve Bilim*, 38(170), 3-18.
- Işık, Ö., Özarslan, A. ve Bekler, F. (2015). Üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite uyku kalitesi ve depresyon ilişkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(Özel sayı), 65-73.
- İlhan, L. ve Gencer, E. (2010). Çocuklarda nevrotik eğilimler ve badminton eğitimi ilişkisine yönelik bir araştırma. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 137-145.
- İnci, H. (2011). *Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’de yerel yönetimlerin spora katkıları ve spor politikalarının karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.
- Jakubowska, H. (2015). Are women still the ‘other sex’: gender and sport in the Polish mass media. *Sport in Society*, 18(2), 168-185.
- Kale, R. ve Erşen, E. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kamalak, İ. (t.y.). *Giriş: sosyal demokrasi ve yerel yönetimler – gecikmiş bir adım. yerel yönetimlerde sosyal demokrasi toplumcu belediyecilik teorik yaklaşımlar, Türkiye uygulamaları*. İ. Kamalak ve H. Gül (Derleyenler). 15-26. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Kara, B., Hatun, Ş., Aydoğan, M., Babaoğlu, K. ve Gökalp, A. S. (2003). Kocaeli ilindeki lise öğrencilerinde sağlık açısından riskli davranışların değerlendirilmesi. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 46(1), 30-37.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma yöntemi*. (Onsekizinci Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 77.

- Karataş, Ö., Yücel, A.S., Karademir, T. ve Karakaya, Y.E. (2011). Malatya'da sporun yaygınlaştırılması açısından spor tesislerinin yeterlilik düzeyinin incelenmesi. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 22(4), 154-163.
- Katırcı, H. ve Oyman, M. (2011). Spor merkezlerinde tüketici tatmini ve sadakat. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 90-100.
- Kaveh, M. H., Golij, M., Nazari, M., Mazloom, Z. and Zadeh, A. R. (2014). Effects of an osteoporosis prevention training program on physical activity-related stages of change and self-efficacy among university students, shiraz, Iran: a randomized clinical trial. *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*, 2 (4), 158-164.
- Kay, T. (2006). Daughters of Islam family influences on muslim young women's participation in sport. *International Review for the Sociology of Sport*, 41(3-4), 357-373.
- Kaya, M., Özvarış, Ş.B., Atlas, H., Altay, M., Atik, Ç., Aytekin, G. ve Badak, E. (2009). Ankara'da bir sağlık ocağına ve belediyeye ait bir spor kompleksine başvuran 18 yaş ve üzeri kadınların sağlığı geliştirici yaşam biçim düzeylerinin belirlenmesi. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 28(1), 8-13.
- Kaya, N., Arıcı, İ., Bölükbaş, N. ve Demetgül, M. (2003). kadınların yaşam tarzı değişkenleri ile osteoporoz arasındaki ilişki. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 2 (6), 15-21.
- Keskin, S., Sayalı, E., Temeloğlu, E. ve Ekizoğlu, İ. (2005). Obezite ve inflamasyon Türkiye Klinikleri. *Journal of Medical Sciences*, 25(5), 636-641.
- Kızılkaya, A. (2009). *Lise öğrencilerinin spora katılımında ailenin etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kızılyallı, M. (2014). *Ankara Üniversitesi öğrencilerinin kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Kilpatrick, M., Hebert, E. and Bartholomew, J. (2005). College students' motivation for physical activity: differentiating men's and women's motives for sport participation and exercise. *Journal of American College Health*, 54(2), 87-94.
- Kim, Y. K. and Trail, K. (2010). Constraints and motivators: a new model to explain sport consumer behavior. *Journal of Sport Management*, 24, 190-210.
- Kishalı, N. F., İmamoğlu, O., Katkat, D., Atan, T. ve Akyol, P., (2006). Effects of menstrual cycle on sports performance. *Intern. J. Neuroscience*, 116, 1549-1563.
- Klentrou, P. and Plyley, M., (2003). Onset of puberty, menstrual frequency, and body fat in elite rhythmic gymnasts compared with normal controls. *Br J Sports Med*, 37, 490-494.

- Koca, C., Henderson, K. A., Asci, H. ve Bulgu, N. (2009). Constraints to leisure-time physical activity and negotiation strategies in Turkish women. *Journal of Leisure Research*, 41(2), 225-251.
- Kokşno, Ş., Tuna, H. ve Yıldız, M. (2004). Obezite, fiziksel aktivite ve rehabilitasyon. *Fiziksel Tıp*, 7(2), 93-98.
- Koruç, Z. ve Bayar, P. (2004). Egzersizin depresyon tedavisindeki yeri ve etkileri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 49-64.
- Kurtoğlu, T. (2006). *Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Hizmetleri Konusunda Beklentileri (Mersin Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Mersin.
- Küçük, V. ve Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 131-141.
- Lamina, S., Ezema, C. I., Ezugwu, U. A., Amaeze, A. A., Nwankwo, M. J. and Ngozi, A. F. (2013). Exercise and menstrual function: a review study. *Health*, 5(12), 2014-2017.
- Lee, J. C., Yu, B. K., Byeon, J. H., Lee, K., Min, J. H. and Park, S. H. (2011). A study on the menstruation of Korean adolescent girls in Seoul. *Korean J Pediatr*, 54(5), 201-206.
- Liechty, T., Freeman, P. A. and Zabriskie, R. B. (2006). Body image and beliefs about appearance: constraints on the leisure of college-age and middle-age women. *Leisure Sciences*, 28(4), 311-330.
- McDonough, M. H. and Crocker, P. R. (2005). Sport participation motivation in young adolescent girls: the role of friendship quality and self-concept. *Research Quarterly For Exercise And Sport*, 76(4), 456-467.
- McIntyre, C. A. and Rhodes, R. E. (2009). Correlates of leisure-time physical activity during transitions to motherhood. *Women & Health*, 49(1), 66-83.
- Menteş, E., Menteş, B. ve Karacabey, K. (2011). Adölesan dönemde obezite ve egzersiz. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 963-977.
- Mersinli, D. (2009). *Yerel yönetimlerde spora yönelik rekreasyon hizmetleri ve büyükşehir belediyelerinin rekreasyonel faaliyetlere olan yaklaşımlarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Antalya.
- Metin, A. (2007). *Fiziksel aktivitelerin desteklenmesinde yerel yönetim organizasyonlarının rolü*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Michaelsson, K., Olofsson, H., Jansevik, K., Larsson, S., Mallmin, H., Berglund, L., Vessby, B. and Melhus, H. (2007). Leisure physical activity and the risk of fracture in men. *Plos Medicine*, 4 (6), 1094-1100.

- Migliaccio, T. A. and Berg, E. C. (2007). Women's participation in tackle football an exploration of benefits and constraints. *International Review for the Sociology of Sport*, 42(3), 271-287.
- Miller, K. E. and Hoffman, J. H. (2009). Mental well-being and sport-related identities in college students. *Sociology of Sport Journal*, 26(2), 335-356.
- Miller, Y. D. and Brown, W. J. (2005). Determinants of active leisure for women with young children-an "ethic of care" prevails. *Leisure sciences*, 27(5), 405-420.
- Mirsafian, H. (2014). Constraints to participation in physical activity and sport: a comparative study between hungarian and iranian students. PhD Thesis, Semmelweis University Doctoral School of Sport Sciences, Budapest.
- Murray, D. and Howat, G. (2002). The relationships among service quality, value, satisfaction, and future intentions of customers at an australian sports and leisure centre. *Sport Management Review*, 5, 25-43.
- Ökmen, M. (2003). Yerel yönetimlerde yeniden düzenleme girişimleri ve son reform tasarımları üzerine bir değerlendirme. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim Ve Ekonomi Dergisi*, 10(1), 117-139.
- Ökmen, M. ve Parlak, B. (2010). *Kuramdan uygulamaya yerel yönetimler ilkeler yaklaşımlar ve mevzuat* (2. Baskı). Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.
- Ökmen, M. ve Parlak, B. (2013). Kuram ve uygulamada yerel yönetimler – kavramlar, yaklaşımlar, yapılar ve mevzuat. (3. Baskı). Ankara: Orion Kitabevi.
- Öner, S., Buğdaycı, R., Şaşmaz, T., Kurt, A. Ö. ve Toros, F. (2004). Mersin çıraklık eğitim merkezi öğrencilerinde depresyon sıklığı ve etkileyen faktörler. *Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*, 18, 36-42.
- Öngen, Z. (2005). Çözümü zor bir toplumsal sorun: hipertansiyon. *Klinik Gelişim*, 18(2), 4-7.
- Özer, E. ve Deniz, M. E. (2014). Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlık düzeylerinin duygusal zekâ açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 13(4), 1240-1248.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*. Ankara: Bağırhan Yayınları.
- Öztürk, H. (2010). *Sağlıklı yaşam ve spor merkezi müşterilerinin tatmin düzeylerinin bazı demografik değişkenlerle ilişkisinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Pauli, S. A. ve Berga, S. L. (2010). Athletic amenorrhea: energy deficit or psychogenic challenge? *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1205, 33-38.
- Pfister, G. (2010) Women in sport-gender relations and future perspectives. *Sport in Society*, 13(2), 234-248

- Polat, G. (2009). 9–12 Yaş grubu çocuklarda 12 haftalık temel badminton eğitimi antrenmanlarının motorik fonksiyonları ve reaksiyon zamanları üzerine etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Adana.
- Ramazanoğlu, F., Karahüseyinoğlu M. F., Demirel E.T., Ramazanoğlu M.O. ve Altungül O. (2005). *Sporun toplumsal boyutlarının değerlendirilmesi*. Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, 153-157.
- Reeder, R.J. and Brown, D.M. (2005). *Recreation, tourism, and rural well-being*. USA: Economic Research Service. United States Department of Agriculture.
- Robbins, L. B., Pender, N. J. and Kazanis, A. S. (2003). Barriers to physical activity perceived by adolescent girls. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 48(3), 206-212.
- Ruseski, J. E., Humphreys, B. R., Hallmann, K. and Breuer, C. (2011). Family structure, time constraints, and sport participation. *European Review of Aging and Physical Activity*, 8(2), 57-66.
- Salar, B., Hekim, M. ve Tokgöz, M. (2012). 15-18 Yaş grubu takım ve ferdi spor yapan bireylerin duygusal durumlarının karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6), 123-135.123
- Salmon, P. (2001). Effects of physical exercise on anxiety, depression, and sensitivity to stress: A unifying theory. *Clinical Psychology Review*, 21(1), 33-61.
- Satman, İ. (2007). Diabetes Mellitus tanı ve izleminde yeni kriterler ve belirlenme gerekçeleri. *Türkiye Klinikleri Journal of Internal Medical Sciences*, 3(3), 1-5.
- Sayın, D. (2007). *Belediyelerin görev ve sorumlulukları*. Belediye Yönetimi. A. Sabuktay (Editör). s. 39-56. Ankara: TODAİE.
- Schmitt, N. M., Schmitt, J. and Doren, M. (2009). The role of physical activity in the prevention of osteoporosis in postmenopausal women-an update. *Maturitas*, 63, 34-38.
- Sezen, S. (2007). *Yerel yönetimlerin anayasal çerçevesi*. Belediye Yönetimi. A. Sabuktay (Editör). 5-26. Ankara: TODAİE.
- Shores, K. A., Scott, D. and Floyd, M. F. (2007). Constraints to outdoor recreation: a multiple hierarchy stratification perspective. *Leisure Sciences*, 29(3), 227-246.
- Sigal, Ronald J., Kenny, Glen P. and Wasserman, D. H. (2006). Physical activity/exercise and Type 2 diabetes. *Diabetes Care*, 29(6), 1433-1438.
- Sinopluoğlu, M. B. (2011). *Yerel yönetimlerin sporun kitlelere yayılmasına etkisi (Eskişehir ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

- Sinopluoğlu, M. B. (2011). *Yerel yönetimlerin sporun kitlelere yayılmasına etkisi (Eskişehir ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Sit, C. H., Kerr, J. H. and Wong, I. T. (2008). Motives for and barriers to physical activity participation in middle-aged chinese women. *Psychology of Sport And Exercise*, 9(3), 266-283.
- Sivrikaya, Ö. ve Doğu, G. (2011). Düzce Belediyesinin spor hizmetleri için örnek bir yönetim modeli. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 2(3), 52-74.
- Soita, P. W. (2012). Customers' perception about service quality in commercial health and fitness clubs in Uganda. *Journal of Education and Practice*, 3(4), 53-63.
- Sritara, C., Thakkestian, A., Ongphiphadhanakul, B., Pornsuriyasak, P., Warodomwichit, D., Akrawichien, T., Vathesatogit, P. and Sritara, P. (2015). Work- and Travel-related Physical activity and alcohol consumption: relationship with bone mineral density and calcaneal quantitative ultrasonometry. *Journal of Clinical Densitometry: Assessment & Management of Musculoskeletal Health*, 18 (1), 37-43.
- Ströhle, A. (2009). Physical activity, exercise, depression and anxiety disorders. *Journal of Neural Transmission*, 116, 777-784.
- Sugarman, L. (2001), *Life-Span Development: Frameworks, Accounts & Strategies*, New York: Taylor & Francis.
- Sunay, H. ve Saracaloğlu, A. S. (2003). Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelten unsurlar. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 43-48.
- Şahin, M., Yetim, A. A. ve Çelik, A. (2012). Psikolojik Sağlamlığın gelişiminde koruyucu bir faktör olarak spor ve fiziksel aktivite. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 373-380.
- Şanlıer, N. (2005). Gençlerde biyokimyasal bulgular, antropometrik ölçümler, vücut bileşimi, beslenme ve fiziksel aktivite durumlarının değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 47-73.
- Şenel, F. ve Çırakoğlu, B. (2003, Şubat). Kanserle savaş. *Bilim ve Teknik*, 1-23.
- Şengül, R. (2010). *Yerel yönetimler*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Şensoy, N. ve Gençdoğan, G. (2009). Tip II diyabetli hastalarda deri bulgularının vücut kitle indeksi ve HBA1C ile ilişkisi. *Anadolu Tıbbi Araştırmalar Dergisi*, 3(4), 213-217.
- Şirin, E. F., Çağlayan, H. S., Çetin, M. Ç. ve İnce, A. (2008). Spor yapan lise öğrencilerinin spora katılım motivasyonlarına etki eden faktörlerin

- belirlenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 98-110.
- Tam, A. A. ve Çakır, B. (2012). Birinci basamakta obeziteye yaklaşım. *Ankara Medical Journal*, 12(1), 37-41.
- Tamer, M. (2007). *Yerel yönetimlerde insan kaynakları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Taşdemir, B. (2015). *Fitness merkezlerinde üye beklentileri üzerine bir araştırma*. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Tez, Ö., Doğan, Ö., Yavaş, Ö., Erkaya, E., Tavazar, H. ve Güzel, P. (2014). Yerel yönetimlerde serbest zaman ve rekreasyon hizmetleri (İzmir ili örneği). *International Journal of Science Culture and Sport, Special Issue*. 1, 511-524.
- Torstveit, M. K. and Sundgot-Borgen, J. (2005). Participation in leanness sports but not training volume is associated with menstrual dysfunction: a national survey of 1276 elite athletes and controls. *Br J Sports Med*, 39, 141-147.
- Tsai, C. T. L. (2009). Media systems and their effects on women's sport participation in Taiwan. *Sport, Education And Society*, 14(1), 37-53.
- Tsai, J. C., Yang, H. Y., Wang, W. H., Hsieh, M. H., Chen, P. T., Kao, C. C., Pai-Feng, W. and Chan, P. (2004). The beneficial effect of regular endurance exercise training on blood pressure and quality of life in patients with hypertension. *Clinical and Experimental Hypertension*, 26(3), 255-265.
- Tüfekçi, Ö. (2010). *Fitness merkezleri müşterilerinin hizmet kalitesine yönelik beklenti ve algılarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tükenmez, M. (2009). *Toplumbilim ve spor* (1. Baskı). İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Urhan, V. F. (2008). Türkiye’de yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması. örnekleri çerçevesinde bir değerlendirme. *Sayıştay Dergisi*, 70, 85-102.
- Walseth, K. (2006). Young muslim women and sport: the impact of identity work. *Leisure Studies*, 25(1), 75-94.
- Weiss, D. H. (1993). *Problem çözümünde yaratıcılık*. (Çev. D. Şahiner). (1. Baskı). İstanbul: Rota Yayıncılık, 16.
- Yalçinkaya, A. (2013). *Halkın Belediyelerden spor hizmetlerine ilişkin beklentileri ve memnuniyetleri üzerine bir araştırma (Kırşehir belediyesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Yaman, N. (2010). *Belediyelerde görevli spor uzmanlarının mesleki doyum düzeylerinin araştırılması (Ankara ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.
- Yaprak, P. ve Amman, M. T. (2009). Sporda kadınlar ve sorunları. *Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 39-49.

- Yeşil, P. ve Altıok, M. (2012). Kardiyovasküler Hastalıkların önlenmesi ve kontrolünde fiziksel aktivitenin önemi. *Türk Kardiyoloji Derneği Kardiyovasküler Hemşirelik Dergisi*, 3(3), 39-48.
- Yetim, A. A. (2005). *Sosyoloji ve spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Yıldırım, İ., Özşevik, K., Özer, S., Canyurt, E. ve Tortop, Y. (2015). Üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite ile depresyon ilişkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9 (Özel sayı), 32-39.
- Yıldız, S. M. (2011). An importance-performance analysis of fitness center service quality: Empirical results from fitness centers in Turkey. *African Journal of Business Management*, 5(16), 7031-7041.
- Yıldız, S. M. ve Tüfekçi, Ö. (2010). Fitness merkezi müşterilerinin hizmet kalitesine yönelik beklenti ve algılarının değerlendirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(24), 1-11.
- Yıldız, Y., Onağ, A.O. ve Onağ, Z. (2013). Spor ve rekreasyon hizmetlerinde algılanan hizmet kalitesinin incelenmesi: fitness merkezi örneği. *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 2(3), 114-130.
- Yiğit, Ş. (2013). *Spor merkezlerine katılan bireylerin hizmet kalitesine yönelik beklenti ve algılarının araştırılması (Gaziantep ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kütahya.
- Yu, C., Liaw, Y. and Barnd, S. (2004). Cultural and social factors affecting women's physical activity participation in Taiwan. *Sport, Education and Society*, 9(3), 379-393
- Yüksel, M. (2014a). Cinsiyet ve spor. *Tarih Okulu Dergisi*, 7(19), 663-684.
- Yüksel, M. (2014b). Cinsiyet ve eğitim düzeyi eksenlerinde popüler spor branşlarındaki farklılıklar. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(5), 2201-2213.
- Yüksel, Y., Hekim, M. ve Gürkan, O. (2014). *Ortaöğretim öğrencilerinin sağlıklı yaşam davranış biçimlerinin fiziksel aktiviteye katılım ve bazı değişkenlere göre incelenmesi*. III. Sakarya'da Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Yüzgenç, A. A. (2010). *Yerel yönetimlerin sunduğu spor hizmetlerinde hizmet kalitesi (Ankara ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Zengin, E. ve Öztaş, C. (2008). Yerel yönetimler ve spor. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 55(1), 49-78.
- Zorba, E. (2006). *Yaşam boyu spor* (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Ek-1. Etik Kurul Onayı

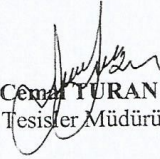

Sayı : TES-15/ 747
Konu : Menzure Yaman'ın Tez Anket Çalışması

02/06/2015

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

30.01.2015 tarihli dilekçesiyle kurumumuza başvuran Beden eğitimi ve Spor Anabilim Dalı doktora öğrenciniz Menzure Yaman'ın doktora tezinde kullanılacak "Düzenli Spor Yapan Gençlerin ve Yetişkin Bayanların Mevcut Problem ve Beklentilerinin Karşılanması" konulu anket formunun kurumumuza bağlı ilgili tesislerde uygulanması uygun görülmüştür. Bilgilerinize arz ederim.

Cemal YURAN
Tesisler Müdürü

Ek-1. (devam). Etik Kurul Onayı

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

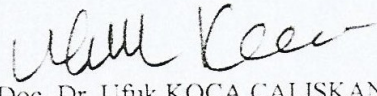
SAYI : 14574941-302.99/ 43
KONU : İzin Hk.

ANKARA
07.01.2015

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora öğrencisi Menzure YAMAN'ın Doç.Dr. Mehmet GÜÇLÜ'nün danışmanlığında yürüteceği "Genç ve Yetişkin Kadınların Düzenli Spor Yapabilmeleri İçin Mevcut Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi" konulu tez çalışmasının uygulamasını İstanbul Belediye Başkanlığına Bağlı Spor Tesislerinde uygulayabilmesi için gerekli iznin verilmesi hususunda:

Gereğini bilgilerinize arz ve rica ederim.

Doç. Dr. Ufuk KOCA ÇALIŞKAN
ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

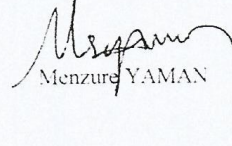
- EK: 1- Yazı Örneği (2 adet)
2- Tez Çalışması (1 adet)

Ek-1. (devam). Etik Kurul Onayı

T.C.

Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Başkanlığına

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı 138532408 numaralı doktora öğrencisiyim. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına Bağlı Spor Tesislerinde yapacağım "Genç ve Yetişkin Kadınların Düzenli Spor Yapabilmeleri İçin Mevcut Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi" konulu doktora tez çalışması için Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü aracılığıyla gerekli iznin alınması hususunda gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.30.12.2014

Menzure YAMAN

Ek 1:

Problem Anketi

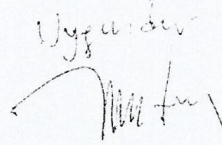
Ek 2:

Beklenti Anketi

Adres: Emniyet mahallesi, Taç sokak

Etiler Sitesi a/2 blok no:2 Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0532 794 48 41

Doç. Dr. Mehmet GÜÇLÜ
G.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Y.O.
Rekreasyon Böl. Öğretim Üyesi
ANKARA

Ek-1. (devam). Etik Kurul Onayı

a: Tarih: ve Sayısı: 30/12/2014-135733

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı

Sayı : 53576298-730.08.03-
Konu : Anketler

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora öğrencisi Menzure YAMAN'ın anket çalışması yapması Anabilim Dalımızca uygun görülmekte olup ilgili dilekçesi, anket çalışması ve kişisel bilgi formu ekte gönderilmektedir.
Bilgilerinizi arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Özbay GÜVEN
Anabilim Dalı Başkanı

EKLER :

- 1- Dilekçe (1 sayfa).
- 2- Anket çalışması ve kişisel bilgi formu (4 sayfa).

Emniyet Mah. Taş Sok. No: 3 06540 1. Etazilik Fakültesi Dekanlık Binası 1. Kat Etiler - Y Mahalle ANKARA
Tel: 0 (312) 292 33 87 Faks: 0 (312) 212 49 85
E-Posta: saglik@gaui.edu.tr Web Adresi: http://saglik.gazi.edu.tr

1. Madde 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek-1. (devam). Etik Kurul Onayı

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

SAYI : 14574941-302.99/ 948

KONU : Tez konusu Hk.

ANKARA

10.06.2015

İLGİLİ MAKAMA

Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi **Menzure YAMAN**'ın, Doç. Dr. Mehmet GÜÇLÜ Danışmanlığında yürütmekte olduğu "Genç ve Yetişkin Kadınların Düzenli Spor Yapabilmeleri İçin Mevcut Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi" konulu tez önerisi kabul edilmiş olup, adı geçen çalışma ile ilgili olarak Etik Komisyon Raporu alınması uygun görülmüştür.

Bu belge ilgilinin isteği üzerine hazırlanmıştır.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Doç.Dr. İrfan KOÇAÇALIŞKAN
ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

Ek-1. (devam). Etik Kurul Onayı

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

SAYI : 14574941-302.99/ 681

KONU : Tez konusu Hk.

ANKARA

08.04.2016

İLGİLİ MAKAMA

Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Programı Öğrencisi Menzure YAMAN'ın, Doç. Dr. Mehmet GÜÇLÜ Danışmanlığında “Genç Ve Yetişkin Kadınların Düzenli Spor Yapabilmeleri İçin Mevcut Problem Ve Beklentilerinin Belirlenmesi” konulu tez çalışması Yönetim Kurulumuzun 05.11.2014 tarih ve 22 nolu toplantısında kabul edilmiş olup, adı geçen çalışma ile ilgili olarak Gazi Üniversitesi Etik Kuruluna başvurması uygun görülmüştür.

Bu belge ilgilinin isteği üzerine hazırlanmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

MÜMİN DELİGEZER
ENSTİTÜ SEKRETERİ

Ek-1. (devam). Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 02/05/2016-E.54938

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : 77082166-604.01.02-
Konu : Değerlendirme ve Onay

Sayın Doç. Dr. Mehmet GÜÇLÜ
Rekreasyon Bölümü Başkanlığı - Öğretim Üyesi

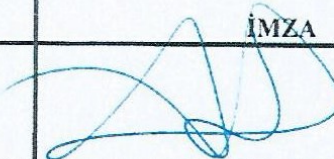
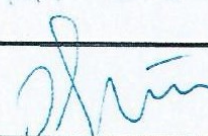
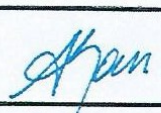
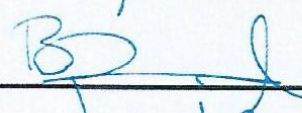
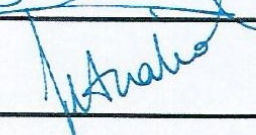
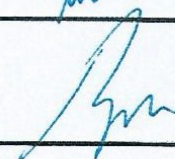
Tez danışmanı olduğunuz, Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi Menzure YAMAN'ın tez çalışması olan *"Genç ve Yetişkin Kadınların Düzenli Spor Yapabilmelerine İlişkin Mevcut Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi (İstanbul İl Örneği)"* başlıklı araştırma öneriniz Komisyonumuzun 27.04.2016 tarih ve 05 sayılı toplantısında görüşülmüş olup, Üniversitemiz Etik Komisyon ilkelerine uygun olduğuna oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Aysu DUYAN ÇAMURDAN
Komisyon Başkanı

EK :
1 Liste

Ek-1. (devam). Etik Kurul Onayı

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ETİK KOMİSYONU KATILIM LİSTESİ	
TOPLANTI TARİHİ : 27.04.2016	TOPLANTI SAYISI : 05
ADI-SOYADI	İMZA
Prof.Dr.Aysu DUYAN ÇAMURDAN (Başkan)	
Doç.Dr.Eda KÖKSAL (Başkan Yrd.)	
Prof.Dr.Hüseyin Güçlü YAVUZCAN	KATILMADI
Prof.Dr.Ogün DOĞRU	
Prof.Dr.Hülya KASAPOĞLU ÇENGEL	KATILMADI
Prof.Dr.Adnan KAN	
Prof.Dr.F.Bilge TANRIBİLİR	
Prof.Dr.F. Nur BARAN AKSAKAL	
Doç.Dr.Cumhur TUNCER	KATILMADI
Doç.Dr.Mustafa İsmail KAYA	KATILMADI
Doç.Dr.Müjde AKTÜRK	
Doç.Dr.Ramazan YILDIZ	
Doç.Dr.Ayşe Bikem HACİÖMEROĞLU	KATILMADI

Ek-2. Açık Uçlu Anket Formu

Düzenli Spor Yapan/ Yapamayanlara İlişkin Açık Uçlu Problem Belirleme Soru Anketi

Değerli Katılımcı,

Düzenli spor yapmak isteyen bir birey olarak, sizce spor yapmanızı engelleyen önemli bulduğunuz en az beş probleminizi lütfen yazınız. Vereceğiniz cevaplar Düzenli spor yapamayanların problemleri konusunda yapılacak araştırmanın ölçeğini oluşturacaktır. Düşüncelerinizi samimi olarak yazmanız araştırmanın objektif olmasını sağlayacaktır.

Anketin sonunda elde edilecek olan bilgiler araştırma amacı dışında kullanılmayacağı ve grup sonuçları üzerinde durulduğu için ankete isim, yazmanıza gerek yoktur.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Menzure Sibel YAMAN

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor ABD

Doktora Öğrencisi

- 1.....
-
- 2.....
-
- 3.....
-
- 4.....
-
- 5.....
-

Ek-2. (devam). Anket Formu

Düzenli Spor Yapan/ Yapamak İsteyenlere İlişkin Açık Uçlu Beklenti Belirleme Anketi

Değerli Katılımcı,

Düzenli spor yapmak isteyen bir birey olarak, beklentileriniz nelerdir, sizin için önemli olan en az beş beklentinizi lütfen yazınız. Vereceğiniz cevaplar düzenli spor yapmak isteyenlerin beklentileri konusunda yapılacak araştırmanın ölçeğini oluşturacaktır. Düşüncelerinizi samimi olarak yazmanız araştırmanın objektif olmasını sağlayacaktır.

Anketin sonunda elde edilecek olan bilgiler araştırma amacı dışında kullanılmayacağı ve grup sonuçları üzerinde durulduğu için ankete isim, yazmanıza gerek yoktur.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Menzure Sibel YAMAN

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor ABD

Doktora Öğrencisi

- 1.....
-
- 2.....
-
- 3.....
-
- 4.....
-
- 5.....
-

Ek-2. (devam). Ölçek Formu

**GENÇ VE YETİŞKİN KADINLARIN DÜZENLİ SPOR
YAPMALARINA İLİŞKİN PROBLEM VE BEKLENTİLERİNİN
BELİRLENMESİ
(İSTANBUL İL ÖRNEĞİ)**

Sevgili Katılımcı,

Bu ölçek, genç ve yetişkin kadınların düzenli spor yapmalarında karşılaştıkları problem ve beklentilerinin belirlenmesine ilişkin bilimsel bir çalışmada kullanılmak amacıyla hazırlanmıştır. Lütfen adınızı hiçbir yere yazmayınız. “Kişisel Bilgi Formu”nda istenilen bilgileri vermeniz yeterlidir. Cevapların gizliliği ve güvenliği sağlanacaktır.

Böylece “Kişisel Bilgi Formu”nun, Problem ve Beklenti Belirleme Ölçeği’nin sonuçları vereceğiniz bilgilerin doğruluğu oranında araştırmanın amacına hizmet edecektir. Kişisel Bilgi Formu’nu cevaplarken sizce en uygun seçeneği (X) işareti ile belirleyiniz. Ölçekleri nasıl cevaplayacağınız da aşağıda örnekle açıklanmıştır.

Bu araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Menzure Sibel YAMAN

**Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor
Anabilim Dalı
Doktora Öğrencisi**

ÖLÇEĞİN DOLDURULMASIYLA İLGİLİ ÖRNEK AÇIKLAMA

Aşağıdaki spor ile ilgili ifadeler ne derece katıldığınızı belirtiniz.	Katılma Dereceniz				
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1 Spor yapmaya yeterli zaman ayıramıyorum		X			
Yukarıdaki örnekte 1. Maddeye cevap veren Katılımcı “Spor yapmaya yeterli zaman ayıramıyorum” problemine “katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.					

Ek-3. Kişisel Bilgi Formu

Lütfen aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Yaşınız: ____

2. Kilonuz: ____

3. Boyunuz: ____

4. Medeni durumunuz nedir?

- A. Evli
- B. Bekar

5. Eğitim durumunuz nedir?

- A. Lisansüstü (Yüksek lisans/Doktora)
- B. Fakülte / Yüksekokul
- C. Lise
- D. Ortaokul
- E. İlkokul
- F. Okur yazarım
- G. Okur yazar değilim

6. Aylık gelir durumunuz nedir?

- A. Çok iyi
- B. İyi
- C. Orta
- D. Zayıf
- E. Çok zayıf

7. Daha önce spor yaptınız mı?

A. Evet

Branş : ____

Yer : ____

B. Hayır

8. Aldığınız spor hizmet türü hangisi veya hangileridir?

- A. Fitness
- B. Step
- C. Aerobik
- D. Yüzme
- E. Takım Sporları
- F. Bireysel Sporlar
- G. Diğerleri.....

9. Herhangi bir hastalığınız var mı?

A. Evet: ____ (hastalığınızı belirtiniz:

____)

B. Hayır: ____

Ek-4. Genç ve Yetişkin kadınların Spor Yapmalarında Karşılaştıkları Problem ve Beklenti Belirleme Ölçeği

PROBLEM BELİRLEME ÖLÇEĞİ					
Değerli katılımcı; Düzenli spor yapan/ yapmak isteyen bir birey olarak spor yapmanızı etkileyen önemli problemlerinizi belirtiniz. Vereceğiniz cevaplar Düzenli Spor yapan/ yapamayan kadınların problemleri konusunda yapılacak araştırmanın verilerini oluşturacaktır. Bu bilgiler bilimsel bir araştırmaya veri toplamak amacı ile istenmektedir. Elde edilen bilgiler hiçbir şekilde bilimsel amaç dışında kullanılmayacaktır. Lütfen sorulara içtenlikle cevap veriniz ve boş bırakmamaya özen gösteriniz. Katıldığınız için teşekkür ederiz.	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.Yakın çevremde spor yapılacak yer yok					
2.Çalıştığım için düzenli spor yapmaya zamanım olmuyor					
3.Okuduğum için düzenli spor yapmaya zamanım olmuyor					
4. Türlü olduğu için spor salonunda rahat hareket edemiyorum					
5.Ev hanımı/ ev kızı olduğum için evdeki sorumluluklarımdan dolayı düzenli spor yapmaya zaman bulamıyorum.					
6.Sağlık problemleri yüzünden düzenli spor yapamıyorum					
7.Maddi koşulların yetersizliği yüzünden spor yapamıyorum					
8.Çevrenin hor görmesi(psikolojik baskısı) yüzünden düzenli spor yapamıyorum					
9.Spor yaparken sıkılıyorum					
10.Tek başıma spor yapmaktan hoşlanmıyorum.					
11.Tembel bir yapıya sahip olmamdan dolayı spor yapamıyorum					
12.Vücudum alışık olmadığı için çabuk pes ediyorum					
13. Kilo veremediğim için spordan çabuk vazgeçiyorum					
14.Spor salonlarının pahalı olmasından dolayı spor yapamıyorum					
15.Erken saatte uyanıp spor yapamıyorum					
16.Geleneksel sorumluluklarımdan dolayı spora zaman ayıramıyorum					
17.Belli bir program dahilinde spor yapamıyorum					
18.Spor konusunda bilinçsizim					
19.Spor yapılan alanları teknik ve hijyenik açıdan yetersiz buluyorum					
20.Teknolojik aletleri kullanmaktan(Cep tlf., Bilgisayar, İnternet, Sosyal medya-facebook, twitter vs.) spora vakit bulamıyorum					
21.Eğitmenlerin alan uzmanı olmayışı, yeterli bilgiye sahip olmaması güvensizlik yaratıyor.					
22.Ulaşım imkanlarının yeterli olmaması nedeniyle					
23.Spor yaparken sakatlanma korkusu yaşıyorum.					
24.Açık alanda spor yaparken insanların eleştirel bakışları spor yapmama engel oluyor					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı :YAMAN, Menzure Sibel
 Uyuğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri :01.01.1974-Erzurum
 Medeni hali :Bekar
 Telefon :+90 (532) 7944841
 e-mail :msibelyaman@hotmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Doktora	Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı	Devam ediyor
Yüksek lisans	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı	2008
Lisans	Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğretmenlik Bölümü	2001
Lise	Kız Meslek Lisesi Samsun	1993

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2001-2002	Özel Gazi İlköğretim Okulu KIRIKKALE	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
2003-2006	ANKARA Büyük Şehir Belediyesi Batıkent Hanımlar Lokali	Fitness Eğitmeni
2006-2008	Özel Fatoş Abla Koleji- ANKARA	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
2008-Halen	İstanbul Büyük Şehir Belediyesi	Fitness Eğitmeni

Yabancı Dil

İngilizce

GAZİ GELECEKTİR...